

библиотека

КАМЕЯ

фантастика

**ДЕЙВИД
БРИН**

ПРАКТИЧЕСКИ ЕФЕКТ

КОГАТО ЕНТРОПИЯТА Е С ОБРАТЕН ЗНАК ВСИЧКИ
ПРЕДСТАВИ СЕ ОБРЪЩАТ С ГЛАВАТА НАДОЛУ

ДЕЙВИД БРИН ПРАКТИЧЕСКИ ЕФЕКТ

Превод: Юлиян Стойнов

chitanka.info

Денис Нюел е скромен физик... или всемогъщ магьосник — в зависимост от това на коя от двете Земи пребивава. Той първи прекрочва границата между двата свята, макар и не съвсем по своя воля. Само че на паралелната Земя ентропията е с обратен знак и всичко се обръща с главата надолу...

*На петъчната тайфа, на Керъл и Нора и на
любовниците от другите светове...*

ΠΡΒΑ ΓΛΑΒΑ
SOOEE GENERIS^[1]

Лекцията беше ужасно скучна.

Надутият сивокос директор на Сахарския Технологичен Институт кръстосваше пред катедрата на потъналата в мрак аудитория, вперил замислен поглед в тавана и скръстил ръце на гърба, опявайки монотонно за неща, които очевидно съвсем не бяха от неговата компетентност.

Така поне смяташе Денис Нюел, който се измъчваше в оковите на принудителното мълчание, седнал на един от последните редове.

Навремето Марсел Фластер е бил един от блестящите умове на модерната физика. Но това трябва да е било много отдавна; далеч преди който и да е от присъстващите тук по-млади учени да е мечтаел за научна кариера. Денис се питаше коя е причината един, някога брилянтен изследовател да се превърне в толкова досаден и неприятен бюрократ. Дори се закле, че по-скоро би скочил от върха на планината Фейнман, отколкото да позволи същата участ да сполети и него.

А импозантният глас продължаваше да нарежда:

— И така, стигнахме до неоспоримия факт, че с помощта на зеватрона съвсем скоро ще можем да пътешествуваме из паралелните реалности, заобикаляйки доскоро непреодолимите бариери на пространството и времето...

Денис се опита за пореден път да стисне с невидим юмрук гърчещото се вътре в него лигаво тяло на махмурлука. Все още не можеше да разбере каква бе тая неистова сила, която го вдигна от леглото в понеделник сутринта и го докара тук, в аудиторията да слуша плесенясалите разсъждения на Марсел Фластер относно зеватроните. Но докато се бореше със себе си, изгуби равновесие, клепачите му се склопиха и тялото му се люшна встрани.

— Денис! — сръга го болезнено в ребрата Габриела Версаджо. — Бъди така добър да се изправиш и да слушаш внимателно!

Той се надигна припряно и премигна с лепкавите си клепачи. Сега вече си спомни *коя* бе силата.

Точно в седем сутринта Габи изрита вратата на стаята му, хвана го за ухото и го закара под душа, пренебрегвайки отчаяните му вопли за милост. След това му изви ръката и го държа под ледената струя, докато той не закрещя, че е напълно готов да тръгне за сутрешната лекция в Сахаратех.

Денис потърка дясната си ръка над лакътя. В някой от следващите дни, реши твърдо той, ще се промъкне в стаята ѝ, когато отсъства, и ще изхвърли всички малки, гумени топки, които толкова обича да стиска, докато учи.

Тя го сръга отново.

— Ще застанеш ли на едно място? Подскачаш като слънчасала хлебарка! Да не искаш пак да ти покажат вратата когато започне експеримента със зеватрона?

Както винаги, ударът ѝ попадна право в целта. Той поклати мълчаливо глава и направи опит да се концентрира върху лекцията.

Доктор Фластер приключи със скицата в холографския куб, мъждукащ над катедрата. Психофизикът пхна светлинния маркер в джоба на самото си и изтри по навик ръце в панталоните си, забравил, че тебеширът е отживелица вече от, има-няма, трийсет години.

— Ето това е зеватронът — произнесе гордо той.

Денис втренчи невярващ поглед в светещия чертеж.

— Ако това е зеватрон — произнесе шепнешком той, — тогава аз съм магаре на велосипед. Фластер е объркал полюсите и полето е разположено наопаки!

Червенината, която заля лицето на Габриела спокойно можеше да конкурира аления оттенък на косите ѝ. Ноктите ѝ се впиха яростно в бедрото му.

Денис потрепери, но съумя да запази невинно изражение, докато Фластер оглеждаше с късогледите си очи присъстващите. След миг директорът се покашля многозначително.

— Както и по-рано съм казвал, всички тела притежават център на своята маса. Центроидът на всеки предмет е неговата равновесна точка, мястото, където различни сили, ако ми позволите да се изразяват образно, се срещат и играят... той е фокусът на неговата *реалност*.

— Ти, момчето ми — продължи директорът, сочейки Денис. — Би ли посочил къде е разположен твоят центроид?

— Хмм — Денис огледа залата с мътен поглед. Твърде късно осъзна, че е станал център на всеобщо внимание, а и след всички преживени терзания, част от мозъка му продължаваше да спи. — Опасявам се, че съм го забравил у дома, сър.

От дъното на аудиторията се надигна дружен кикот. Червенината върху лицето на Габи придоби лилав оттенък. Тя бавно потъна в седалката си, изпълнена с желание да бъде някъде другаде в този момент.

— Името ти беше Нюел, ако не се лъжа — произнесе иронично шефът на научния съвет. — Доктор Денис Нюел!

Докато се оглеждаше смутено, Денис улови злобната усмивка на Берналд Брейди. Доскоро двамата бяха равностойни съперници за почетното място на младши сътрудник в лабораторията по зеватронни изследвания, но от известно време Денис едва го догонваше. Въпреки това върху лицето на победителя се четеше неизмерима от никакъв уред жлъч.

Денис сви рамене. След всичко, което го сполетя през последните месеци, почти не му бе останало нещо за губене.

— Ами да, доктор Фластер. Много мило, че си спомнихте името ми. Бях младши сътрудник в Първа лаборатория.

Габриела продължи процеса на сливане с тапицерията и ако се съдеше по изражението на лицето ѝ, виждаше Денис за първи път в живота си.

Фластер кимна.

— Помня, помня. В интерес на истината, вашето име се мярна върху един документ на бюрото ми съвсем наскоро.

Лицето на Берналд Брейди грейна. Сякаш нищо на този свят не би могло да го въодушеви повече от идеята, Денис да бъде изпратен с някоя експедиция за редки образци... например в Грийнленд на Марс. Стига само да е далеч от върха, който Брейди си бе поставил за цел да изкатери. А така също и потенциалната награда, в лицето на русокосата хубавица — романтичните амбиции на Брейди към Габриела не бяха тайна за никого.

— Във всеки случай, доктор Нюел — продължи безмилостно Фластер, — не бихте могли да забравите своя центроид където и да било. Уверен съм, че ако проверите внимателно, ще го откриете в непосредствена близост до пъпа си.

Денис сведе поглед към изпъкващата тока на колана си, после се ухили чаровно на директора.

„Брей, наистина е тук! — говореше изражението му. — За в бъдеще ще внимавам да не го изгубя!“

— Жалко — продължи Фластер, — че един толкова изтъкнат специалист в стрелбата с прашка няма и понятие къде точно се намира центърът на неговата маса!

Това си бе съвсем недвусмислен намек за инцидента от предишната седмица — по време на танцовата забава — когато през прозореца изневиделица бе влетяло някакво отвратително на вид дребно същество и се нахвърли свирепо върху тълпата около купата с пунша. Тогава Денис, запазил пълно самообладание, смъкна една от презрамките на тирантите си, сви я като прашка и изстреля една чаша по кресливото изчадие, преди някой от присъстващите да е пострадал сериозно.

Сполучливата импровизация го превърна в герой сред младшия състав и дори вдъхна ентузиазъм в позакърнелите усилия на Габи „да спаси рухващата му кариера“. Истината бе, че в онзи момент искаше само да разгледа отблизо странното създание — дори малкото, което видя, предизвика буря от невероятни предположения в съзнанието му.

Повечето от гостите останаха с убеждението, че това е някакъв избягал опитен екземпляр от Центъра за генно инженерство, разположен в далечния край на института. Но Денис имаше други идеи.

Един-единствен поглед му бе достатъчен да определи със сигурност, че съществото не е от земен произход!

Малко по-късно на сцената се появиха мрачните и мълчаливи мъжаги от охраната, за да отнесат жертвата в неизвестна посока. Но въпреки всичко Денис бе абсолютно сигурен, че странното създание се е промъкнало през строго охраняваната врата на Първа лаборатория... до скоро *неговата* лаборатория, където бе разположен главният зеватрон. Достъпът до Първа лаборатория бе забранен за всички, освен за синеоките любимци на Фластер.

— Добре че стана дума — реши да атакува Денис. — Доктор Фластер, тъкмо смятах да ви попитам, къде точно е разположен центроидът на злобното, дребно същество, което се появи така неочаквано по време на последната забава?

Изведнъж в аудиторията се възцари мъртвешка тишина. Никой досега не бе посмял да предизвика открито и пред публика шефа на научния съвет. Но на Денис вече не му пукаше — без никаква видима причина човекът отсреща бе решил да го зачеркне от редиците на научния свят. Какво повече можеше да му направи?

Фластер втренчи в Денис безизразен поглед. Накрая кимна бавно.

— Доктор Нюел, заповядайте в кабинета ми след края на лекцията. Обещавам да задоволя напълно любопитството ви.

Денис се опули от изненада. Какво ли се криеше зад тази покана? Въпреки това кимна, измърмори, че ще е там и Фластер се върна отново при нескопосания си чертеж.

— Та, както казвах, зараждането на аномалия в психосоматичната реалност се отъждествява със заобикалянето на центъра на равновесие с поле на невероятност, което...

Габриела изчака и последните любопитни погледи да се откъснат от Денис и изсъска злобно в ухото му:

— Сега вече я оплеска!

— А? Какво съм оплескал? — попита невинно Денис.

— Не се преструвай, че не знаеш! Сигурно ще те прати в Катарската падина да броиш песъчинките! Почакай и ще видиш!

* * *

В редките случаи, когато си повтаряше да стои изправен, Денис Нюел стърчеше малко над средния ръст. Обличаше се небрежно... според някои, дори бе размъкнат. Косата му бе малко по-дълга от общоприетата мода, но това не го безпокоеше особено.

Лицето му често придобиваше замечтано изражение, характерно както за гениите, така и за немирниците, склонни вечно да замислят някоя пакост. В действителност, той бе малко мързелив за първото и прекалено добродушен за второто. Имаше кестенява коса и кафяви очи, леко зачервени в момента от покера, който бе играл цяла нощ.

След края на лекцията, докато тълпата сънливи млади учени се изнизваше през вратата, той спря пред таблото за обяви, с надежда да

открие подходящо предложение за работа в някоя друга лаборатория по зеватроника.

Нямаше естествено. Сахарският Технологичен институт бе единственото място, където се извършваха практически опити със зеватрон. Денис го знаеше, защото немалка част от този успех се дължеше и на неговите усилия.

Допреди шест месеца.

Спрял в коридора, Денис видя Габриела да излиза под ръка с Берналд Брейди. Двамата разговаряха оживено, дори сърдечно. Брейди изглеждаше въодушевен, сякаш току-що бе изкачил Еверест. По всичко личеше, че е влюбен до уши.

Денис мълчаливо му пожела успех. Радваше се, че поне за известно време се е отървал от деспотичното внимание на Габриела. Разбира се, тя бе компетентен специалист в собствената си област, но твърде често го използваше за отдушник на неимоверните си физически резерви.

Денис погледна часовника си. Време беше за срещата с Фластер. Изправи рамене — нямаше смисъл повече да отлага неизбежното, реши той. Или директорът ще отговори на въпросите му, или си тръгва оттук!

[1] Перифраза на латинския израз *sui generis* (своего рода, особен, странен). Авторът е използвал и други, още по-неточни, перифрази на латински думи и изрази, които могат да се преведат само приблизително — Бел.прев. ↑

— А, Нюел! Заповядай!

Марсел Фластер се надигна иззад лъскавия плот на празното бюро.

— Седни, момчето ми! Искаш ли пура? Току-що ги получих от Нова Хавана, на Венера. — Той махна с ръка към мекото кресло. — Я ми кажи ми, млади човече, какво става с проекта за изкуствен интелект върху който работиш?

През последните шест месеца Денис ръководеше малка изследователска програма за разработване на изкуствен интелект. Началото ѝ бе положено в неznайно далечни времена — във всеки случай доста преди 2024-та, когато неоспоримо бе доказано, че идеята за моделиране на изкуствен разум е лишена от всякакво рационално зърно.

Все още нямаше представа защо Фластер го покани. Не искаше да проявява сервилност, нито да бъде неоправдано груб, та се зае чистосърдечно и добросъвестно да докладва за успехите на неговата миниатюрна група.

— Имаме известен напредък. Наскоро създадохме нова висококачествена мимикрираща програма. При телефонните изпитания тя постигна среден резултат от 6.3 минути, преди събеседникът да заподозре, че разговаря с машина. Рич Швал и аз смятаме...

— Шест минути и половина! — прекъсна го Фластер. — Това наистина е постижение! Доколкото си спомням, близо минута над стария рекорд! Впечатлен съм! И все пак, Нюел — продължи с лукава усмивка Фластер, — нима наистина смяташ, че току-така прехвърлих един толкова надежден млад учен в проект без никакви перспективи?

Денис поклати глава. Отдавна се бе примирил с мисълта, че шефът на научния съвет го е изхвърлил от лабораторията по зеватроника за да натика там свои верни протежета.

Преди смъртта на неговия стар ръководител, доктор Гуинасио, Денис вреше и кипеше в епицентъра на програмата за изучаване и

анализиране на материята на реалността. После, няколко седмици след трагедията, Фластер постепенно започна да прехвърля свои хора в проекта. Денис винаги се ядосваше, като си спомняше за онова време. Беше сигурен, че са на ръба на поредното невероятно откритие, когато го изритаха от лабораторията.

— Не мога да си обясня защо ме преместихте — призна той. — Дали пък не сте ме пазили за някои по-велики дела?

Фластер се ухили, сякаш не долавяше сарказма на Денис.

— Точно така, момчето ми! Ти проявяваш забележителна проицателност! Каж ми, Нюел, след като понатрупа опит с ръководенето на малка група, би ли желал да поемеш проекта по зеватроника тук, в Сахарския Технологичен?

Денис се облеци крайно изненадан.

— Хъ — бе всичко, което можа да каже.

Фластер стана и доближи изящната старовремска кафеварка на скрина. Наля две порцеланови чашки с ароматно кафе и предложи едната на Денис, който я пие с изтръпнали пръсти. Почти не забеляза колко горчиво и ароматно е кафето.

Директорът се настани зад бюрото и сръбна от своята чаша.

— Предполагам, ще се съ согласиш с мнението ми, че за момента няма по-добър специалист по проблемите на зеватрониката от теб самия? Няма, и това е факт! Готвех се да те върна до месец в Първа лаборатория, но сега, когато се освободи това място на заместник-министър...

— Какво място?

— На заместник-министър — повтори търпеливо Фластер. — Средиземноморското правителство отново се смени и моят стар приятел Буна Калумни бе издигнат за министър на науката — без портфейл. Кани ме за свой заместник и помощник... — разпери ръце, сякаш останалото не се нуждаеше от обяснение.

Денис не можеше да повярва на чутото. Беше почти сигурен, че старецът не го обича. Какво, по дяволите, го е накарало да потърси тъкмо него за поста, който освобождава? Дали пък собственото му презрение към Фластер не го бе заслепило за някоя благородна страна в характера на шефа?

— Да разбирам ли, че си съгласен?

Денис кимна. Не го интересуваха мотивите на Фластер, стига само отново да се захване със зеватроника.

— Чудесно! — Директорът вдигна чаша. — Има само още една малка подробност, нищо особено, дреболия, уверявам те. От онези неща, които веднага ще покажат на другите кой командва и кой владее положението.

— Аха — промърмори Денис. „Знаех си! Почва се! Уловката!“

Фластер се пресегна и отвори една стъклена кутия. Вътре лежеше съвършено неподвижно, изсъхнало, но добре запазено косматото и крилато телце, с остри като бръснач зъби и нокти.

— Миналата седмица, когато ни помогна да го заловим, смятах, че сме вдигнали повече шум, отколкото си заслужава. Предадох това нещо на нашите таксидермисти...

Денис затаи дъх. Мъничките черни очички блестяха като безжизнени стъклени мъниста. Точно в този момент бяха по-скоро загадъчни, отколкото зли и жестоки.

— Искаше да узнаеш нещо повече за това — рече Фластер. — И естествено имаш право — като мой законен наследник на престола.

— Другите си мислеха, че е неудачен експеримент от Центъра по генно инженерство — промърмори Денис.

Фластер се засмя.

— Но ти знаеш, че не е така, нали, Денис? Животворците не са чак такива майстори, че да създадат нещо толкова уникално... и толкова диво. Нашият малък приятел не е роден в епруветка, нито в което и да било екзотично кътче на родната слънчева система. Той идва от Първа лаборатория — от един аномален свят, до който се добрахме с помощта на зеватрона.

— Значи сте го задействали, най-сетне! — възкликна Денис. — Отворили сте проход към нещо по-обнадеждаващо от космически вакуум или розова мъгла! — Мислите му се препуснаха в безумен бяг. — То дишаше земен въздух! Откъсна парче от тапицерията, направи същото и с ухото на Бен Йън... и продължи в същия дух! Метаболизмът на това чудовище трябва да е съвсем като...

— Като нашия... като на всяко друго земно същество — кимна Фластер.

Денис поклати невярващо глава и се отпусна в креслото.

— Кога открихте това място?

— Преди три седмици — по време на поредния аномален скрининг със зеватрона. След близо пет месеца неудачи, длъжен съм чистосърдечно да призная, че сполучихме, едва когато се върнахме към първоначалния план — този, който разработи ти, Нюел. Успяхме още с първия опит — при това се натъкнахме на свят, който ужасно прилича на Земята. Биолозите направо пощуряха, ако ми позволиш толкова меко определение.

„Цял един заселен свят! Наш! Успяхме!“ — мислеше си замаян от щастие Денис.

Мечтата на доктор Гуинасио най-сетне бе осъществена. Зеватронът се бе превърнал във врата към звездите! Забравил личната си неприязън, Денис зяпаше очарован зачервеното лице на Фластер.

— Има само един проблем — произнесе директорът, докато поставяше чашата в кафеварката за повторна доза.

— Така ли? Какъв по-точно? — вдигна глава Денис. В главата му все още цареше хаос.

— Ами... всъщност той е свързан със зеватрона.

Денис сбърчи вежди.

— Какво му има на зеватрона?

Фластер вдигна пълната чаша и отпи.

— Не знам защо — изрече бавно той, — но по никакъв начин не можем да накараме проклетата машина да заработи отново.

3

Фластер не се шегуваше. Зеватронът наистина беше блокирал.

След близо цял ден, прекаран в лежане под търбуха на машината, Денис все още не можеше да свикне с промените, които бе претърпяла лабораторията, откакто го бяха изгонили.

Главните генератори бяха същите, както и реалностните сонди, които двамата с доктор Гуинасио бяха конструирали още в самото начало на проекта. Фластер и Брейди не бяха посмели да се ровичкат в тях.

Затова пък бяха докарали много нови прибори, от които помещението изглеждаше натъпкано до клаустрофобични размери. Само стойките за електрофореза бяха напълно достатъчни да се анализира цялата сезонна продукция на пивоварните в Бордо.

Зеватронът естествено заемаше основна част от помещението. Лаборанти с бели престилки щъкаха по металните тераси около него, следейки всички промени на индикаторите.

Повечето от техниците слязоха да поздравят Денис, когато го видяха да влиза. Очевидно се радваха на завръщането му. Церемонията по ръкостискане и тупане на гърбове му отне близо половин час и предизвика неистов гняв върху лицето на Брейди.

Когато най-сетне го оставиха да работи, Денис побърза да огледа състоянието на двете големи реалностни сонди. Там, където се срещаха — дълбоко във вътрешността на машината — имаше участък от пространството, който не беше нито напълно „тук“, нито „някъде другаде“. Една истинска аномална зона, която се местеше между Земята и някоя друга реалност в зависимост от това към коя от двете сонди се подаваше енергия.

Преди шест месеца в корпуса имаше малък люк, през който вземаха проби от розовата мъгла и странните прашни облаци, които бяха открили с доктор Гуинасио. Сега на същото място бе монтиран грамаден, брониран и подсилен въздушен шлюз.

Докато работеше в непосредствена близост до шлюза, Денис изведнъж осъзна, че всичко, което трябва да направи, за да се озове в

един съвсем чужд свят, е да прекрачи прага! Какво невероятно странно усещане.

— Още ли се блъскаш, Нюел?

Денис вдигна глава. Цепката, оформяща устните на Берналд Брейди изглеждаше като вечно застинала маска на неодобрение. Сигурно му бяха наредили да оказва пълна подкрепа, което не включваше необходимостта да се държи любезно.

— Вече имам известна представа за проблема — отвърна с привидно безразличие Денис. — Нещо е повредило онази част от зеватрона, която се показва в аномалния свят — по-точно механизма за връщане. Може да се поправи само от другата страна.

Беше си дал сметка, че Марсел Фластер ще поиска нещо срещу възстановяването му на работа в лабораторията. Ако Денис не е в състояние да извърши поправката оттук, именно на него ще се падне честта да пътува до отсрещния край.

Все още не знаеше дали да се радва, или да трепери от тази възможност.

— Фластерия — промърмори Брейди.

— Моля?

— Така нарекохме планетата, Нюел — Фластерия.

„Глупости — помисли си Денис. — Едва ли има по-тъпо название.“

— Както и да е — продължи Брейди. — Не се мисли за голям умник. Отдавна знаех, че повредата е в механизма за връщане.

Денис с мъка преглътна раздражението си. Сега не беше време за безполезни спорове.

— Интересно колко време ви е било нужно, за да го разберете? — подхвърли ехидно той.

Брейди не отговори, но червенината по лицето му бе достатъчно красноречива.

— Няма значение — махна с ръка Денис и се надигна. — Ела, искам да ми покажеш някои неща из твоя зоопарк, щом сте намислили да ме пращате оттатък.

* * *

Бозайници! Пленените животни дишаха въздух, бяха четирикраки и то не какви да е, а космати *бозайници*!

Той се загледа в едно, което приличаше на малка невестулка. Имаше две вертикални ноздри — над муцуната и непосредствено под бдителните, шарещи неспокойно очички. Всяка от лапите бе снабдена с пет остри нокти, а телцето завършваше с дълга, пухкава опашка. Томографското изображение върху клетката показваше четирикамерно сърце, стандартна скелетна структура и набор от вътрешни органи с напълно типична локализация.

И въпреки това съществото беше с извънземен произход!

В момента то също разглеждаше Денис, но сигурно видяното го изпълни с досада, защото се прозя и извърна глава.

— Биолозите го провериха щателно за микроби и прочие — обади се Брейди, предугадил следващия въпрос на Денис. — Морските свинчета, които пускахме през сондата, си живуркаха безоблачно по няколко дни, преди да ги върнем обратно.

— А какво показват биохимичните проучвания? Аминокиселините например същите ли са?

Брейди побутна една дебела папка.

— Доктор Нелсън бе извикан в Палермо вчера преди обяд. Вероятно за да докладва за откритието пред правителствената комисия. Тук е неговият доклад — той взе папката и я пусна в скута на Денис. — Прочети си го сам!

Денис тъкмо се готвеше да отвърне с подobaваща любезност, когато вниманието им бе привлечено от метален звън откъм редицата с клетки. Двамата се обърнаха и видяха, че една от клетките се разтърсва от удари.

— Дявол да го вземе! — изруга Брейди. — Пак ще излезе! — Той изтича при стената и натисна копчето на алармата. От дъното на коридора долетя вой на сирена.

— Кой ще излезе? — попита Денис, заразен от паниката в гласа му. — Какво е това?

— *Онази твар!* — кресна Брейди по-скоро в микрофона, отколкото към Денис. — Онова хитротото, дето го преместихме във временната клетка! Измъква се!

Разнесе се трясък от счупено дърво и по пода се разхвърчаха трески. От мрака към Денис надзърнаха чифт изумруденозелени очи.

Двамата се спогледаха — човекът и извънземният, само на ръка разстояние един от друг.

— Бързо! — изкрещя Брейди на групата работници, отзовали се на тревожния сигнал. — Носете мрежата преди да е скочило! И гледайте да не освободи другите животинчета, както направи последния път!

Денис пристъпваше от крак на крак с нарастващо безпокойство, подклаждано най-вече от втрещения поглед на зеленоокото. Опипа с ръка наоколо с надеждата да докопа някоя тежка книга.

Съществуването придоби решителен вид. То се провря през отвора между пречките и скочи секунда преди мрежата да се спусне отгоре му.

За един кратък миг Денис успя да го разгледа — беше като мършаво, плосконосо прасенце. Но какво прасе само! Някъде по средата на скока задните му крака се разтвориха, разпервайки широка ципеста мембрана — всъщност чифт криле за планиране!

— Дръж го, Нюел! — извика Брейди.

Денис нямаше голям избор. Чуждоземната твар се носеше право към него! Опита се да отскочи, но закъсна. „Хвъркатото прасе“ кацна право на главата му и се вкопчи за косата, като надаваше ужасени писъци.

От изненада Денис изпусна папката и тя се стоварих цялата си тежест върху крака му.

— Ой! — извика той и заподскача на един крак, яхнат връз темето от неканения гост. Сетне вдигна ръце и се помъчи да го свали, но гадинката продължаваше да врещи, без да пуска здраво стиснатите кичури коса. Удържа го навреме, преди съвсем да е оплешивял. Все пак успя да махне лапата му от очите си и в същия момент видя Брейди да замахва към главата му с тежък стоманен лост. Денис клекна пъргаво, а „прасето“ изпищя. За щастие тръбата профуча над двамата.

— Дръж се, Нюел! Ей сега ще го махна!

— Заедно с главата ми! — Денис отстъпи назад. — Спри бе, идиот! Да ме убиеш ли се опитваш?

Явно Брейди не виждаше нищо лошо в подобна възможност, но спря и позволи на бойния си дух да се поизпари.

— Добре, Нюел. Ела насам, а ние ще го смъкнем.

Денис тръгна, но веднага щом доближи групата, съществото отново взе да вреци и да дърпа косите му.

— Почакайте — изплашено е, нищо повече. Дайте ми една минута и сам ще го сваля.

Той се отдалечи и приседна до разбитата клетка. Сетне вдигна предпазливо ръка и докосна треперещото създание.

За негова изненада малката твар сякаш се успокои от допира. Денис му заговори тихо, дори си позволи да го погали и не след дълго хватката на ноктите отслабна. Едва тогава го стисна за телцето и го взе в ръцете си.

Тълпата посрещна действията му с бурни овации. Денис им се усмихна с далеч повече увереност, отколкото изпитваше. Ето че стана герой, ще тръгнат легенди за него, които дълго ще се предават от уста на уста, придобивайки все по-фантастична окраска.

„... така де. Бях там, когато старият директор Нюел укроти гадната зелена твар, дето го беше сграбчила за топките...“

Денис сведе поглед към създанието, което беше „укротил“. Лицето му се стори странно познато, беше готов да се закълне, че вече го е виждал някъде. Но къде?

Спомни си. Когато навърши шест, родителите му подариха богато илюстрирана книга с финландски народни приказки. Немирната твар притежаваше острозъбата, дяволска усмивка на елф.

— Прасльо — обяви тържествено той и го потупа по хълбока. — Кръстоска между прасе и елф. Харесва ли ти новото име?

Съмняваше се, че чуждоземното същество ще го разбере — едва ли беше разумно. Ала нещо му подсказваше, че между двамата се е създала неосезаема, но реална връзка. Прасльо се ухили, разкривайки два реда тънки остри зъби.

— Побързай, Нюел — викна Брейди, който едва сега събра кураж да излезе на сцената. — Прибери го в клетката, докато е още спокойно.

Денис се изправи и прегърна Прасльо, който замърка доволно.

— Не се безпокой — отвърна той. — По-добре ела да завършим обиколката и да прегледаме снаряжението. Знаеш ли, можеш да благодариш на нашия малък приятел. Заради него промених намерението си — вместо теб, аз ще вляза в зеватрона и ще посетя неговия роден свят.

След повредата зеватронът се беше превърнал в еднопосочен тунел. Всичко, пъхнато през шлюза, се озоваваше в аномалния свят, включително и разузнавателните роботи, които вече месец кръстосваха из новия свят.

Само дето нищо не можеше да се върне обратно.

Ако се съдеше по постъпващата обратно телеметрична информация, машината все още бе свързана със същия аномален свят, откъдето бе дошло и летящото прасе.

Всички машини рано или късно се развалят, мислеше си Денис. Най-вероятно проблемът ще бъде отстранен след подмяната на повредения модул — работа за не повече от две минути. Въпросът обаче беше в това, че някой трябва да отиде лично и да го извърши. Не че не се бяха готвили за експедиция, просто никой не беше предполагал, че ще трябва да бъде осъществена при подобни екстремни обстоятелства.

Денис прегледа снимките, направени от първите роботи — шансът отново да попаднат на подобен свят бе по-малък от едно на милион!

Както и да е, вече бе решил.

Екипировката, която настоя да получи, вече бе струпана пред вратата на шлюза. Скоростта, с която доставяха инвентара по неговия списък, говореше за желанието на доктор Фластер час по-скоро да се похвали с положителни резултати. Брейди лично се нагърби с доставката и по този начин поне за известно време го лиши от досадното си присъствие.

Поиска всичко необходимо за оцеляване в трудни условия, въпреки че не очакваше да му потрябва и една стотна от него. Замяната на повредения модул нямаше да отнеме и половин час, но Денис не искаше да рискува. Имаше дори шишенца с витамини — в случай, че бъде принуден да удължи престоя си, а на другата планета няма подходящи хранителни вещества.

— Добре, Ньюел — каза Брейди. Беше застанал от лявата му страна, по-далеч от Прасльо, кацнал върху дясното рамо на Денис. — Имаш достатъчно резервни части, за да построиш още един проклет зеватрон, когато се озовеш на Фластерия. Би трябвало да се справиш за не повече от пет минути. Сигурно ужасно се надуваш от факта, че изпълнявахме и най-дребните ти прищевки. Но това си е твоя работа.

Негодникът съвсем очевидно ревнуваше. Ала въпреки това нито веднъж не отвори дума той да бъде доброволеца.

— Не забравяй първо да поправиш машината! — нареждаше Брейди с началнически тон. — После няма да има особено значение, ако някой лаком представител на местната фауна те глътне за закуска, докато си бърбриш с него.

Ричард Шал, един от лаборантите, с които Денис бе започнал проекта, вдигна глава и му хвърли съчувствен поглед. Брейди не беше сред любимците в Сахаратех.

— Денис!

Валкириянската фигура на Габриела си пробиваше път през тълпата от техници. Един от тях не бе достатъчно сръчен да очисти своевременно площадката пред нея и мигом беше пометен встрани.

При вида ѝ Брейди грейна и заприлича на влюбен хлапак. Габи го дари с блестяща усмивка и сграбчи Денис за ръката с хватка, която веднага прекъсна кръвообращението му от менгемето надолу.

— Толкова се радвам, че двамата с Берни се разбирате отново! — продължи тя. — Винаги съм смятала, че е глупаво да се карате.

По-скоро ѝ беше приятно, че съперничат за сърцето ѝ. Едва сега Денис си даде сметка, че е смятала неприязънта му към Брейди за проява на ревност. Ако беше само това, Денис пръв щеше да размаха белия флаг!

— Момчета, бързах да ви предупредя, че доктор Фластер идва насам. Води и Буна Калумни!

Денис ѝ хвърли стъписан поглед.

— Новият средиземноморски министър на науката! — поясни Габи. Тя го задърпа за лакътя, като неволно притисна някакъв нерв и ръката му почти се парализира. Денис изстена, но Габи дори не забеляза, че се измъчва в нетърпими болки.

— Не е ли чудесно? — възкликна тя. — Човек с такъв отговорен пост идва тук, за да се запознае с първия, дръзнал да стъпи на един от

аномалните светове! — в екстаза си забрави за ръката му и Денис побърза да я изтръгне и да я подложи на животовъзстановителен масаж.

Габриела забеляза Прасльо, изчурулика му нежно и дори се опита да го почеше по брадичката. Съществуто я търпя няколко секунди, сетне изригна в поредица от прозявки, разкриващи недвусмислено двата реда остри като игли зъбки. Тя побърза да отдръпне ръка.

Сетне заобиколи Денис и го целуна по другата буза.

— Трябва да бягам. Пуснала съм серия опити с един перспективен кристал. Приятно пътуване. Върнеш ли се като герой, ще празнуваме по специален начин, обещавам ти. — Тя му намигна закачливо, ръгна го с лакът в ребрата и едва не събори Прасльо.

Намръщеният Брейди грейна, когато Габриела го фрасна нежно по рамото. После фурията се понесе в обратна посока, съзнаваща напълно, че най-малко половината от присъстващите в лабораторията мъже я изпровождат с очаровани погледи.

— ... тази жена може да свие перките дори на лейди Макбет... — промърмори с философско изражение Ричард Шал. Останалото не се чу.

Брейди подсмъркна възмутено и се отдалечи.

Докато Денис проверяваше за последен път изчисленията си, Прасльо скочи нагоре, изпълни блестящо хоризонтално планиране и се приземи недалеч от мястото, където работеше Шал. Сетне надникна заинтригуван през рамото, следейки пръстите му върху сложния електронен прибор, който нагласяваше.

Откакто, преди два дни, Денис обяви, че животинчето е негов питомец, техниците постепенно свикнаха муцунката му да се пъха и наднича от най-различни места. По някаква неизвестна причина Прасльо се завираше все там, където работата бе най-сложна. Така постепенно съществуто се превърна в нещо като символ на висок професионализъм. Някои дори мамеха, като го привличаха с шоколад към своите работни места. Никой не се съмняваше, че странната гадинка носи късмет. Прасльо стана кадем.

Ричард вдигна глава, видя, че животинчето го следи и се обърна така, че да го улесни в наблюдението. Денис чак остави записките си, заинтригуван от странната сцена.

Изглежда, Прасльо проявяваше любопитство не толкова към непосредствената работа, колкото към онова, което извършителят ѝ чувства, докато работи. То се люшкаше доволно напред-назад винаги, когато върху лицето на Ричард се изписваше облекчение и радост, подскачаше нагоре и често надничаше в работния чертеж.

Макар очевидно да не беше надарено с разум, Денис взе да се пита, дали все пак не подценяват интелигентността му.

— Ей, Нюел! — викна Шал. — Я виж, успях да изкарам страхотно сателитно изображение на площадката за излитане в Еквадор. Да знаеш от колко време се мъча. Твоята животинка наистина носи късмет!

В другия край на лабораторията настъпи суматоха. Денис побутна своя помощник.

— Ставай, Рич. Почва се тържествената част.

Ескортиран от Берналд Брейди, директорът шестваше бавно към зеватрона. Придружаваше го нисък, пълен мъж с мургаво лице — самият министър на науката.

Докато ги запознаваха, Буна Калумни гледаше през Денис, сякаш бе от стъкло. Гласът му бе висок и писклив.

— Това значи, Марсел, е младият храбрец, който ще поеме ръководството на твоята разработка? И първото му решение е собственолично да посети света, който си открил!

— Да, сър! — кимна захилено Фластер. — Всички ние ужасно се гордеем с него! — Той намигна съзаклятнически на Денис, който едва сега си даде сметка, кой се готви да обере лаврите.

— Ще се пазиш, нали, синко? — Калумни посочих пръст вратата на шлюза. Денис се питаше дали министърът въобще разбира нещо от това, което се готви.

— Да, сър, обещавам.

— Чудесно. Искаме да се върнеш здрав и читав!

Денис кимна, докато почти механично превеждаше смисъла на думите му от английски на езика на политиката: „Искаш да кажеш, че ако не си дойда, те чакат сума бюрократични неприятности и маса бумащина, докато отървеш гащите.“

— Ще се постарая, сър.

— Bravo, синко. Знаеш ли, в наши дни е все по-трудно да се намерят самоотвержени млади хора като теб („Има ги по дузина за

пени, но нали ти се съгласи да измъкнеш приятелчето ми от задънената улица“).

— Да, сър — повтори отривисто Денис.

— Като се има предвид подобен дефицит, уверен съм, че ще стигнеш далеч — продължаваше Калумни. („Тоя месец сме зле с пушечното месо. Та, ако обещаеш да се върнеш от първата самоубийствена мисия, може да те използваме пак“).

— Така предполагам, сър.

Калумни раздрусва демократично ръката на Денис, обърна се и прошепна нещо на Фластер. Директорът посочи вратата и с това почетната визита приключи. Сигурно бърза да си измие ръцете, помисли си Денис.

— Е, добре, доктор Нюел — поде сега Фластер. — Свирнете на хвъркатото си приятелче да идва и потегляйте. Очаквам ви обратно най-много до два часа... стига да удържите жаждата си за приключения. Сложили сме вече шампанското да се изстудява.

Денис вдигна ръце тъкмо на време, за да улови пикиращия право към него Прасльо. Животинката врецеше развълнувано. Сандъците със снаряжението вече бяха изтикани през шлюза и Денис прекрачи след тях.

— Затварям вратата — обяви един от техниците и му помаха. — Успех, доктор Нюел!

Шал също вдигна палец. В този момент Брейди се наведе към плавно стесняващия се отвор.

— Е, Нюел, сигурно си мислиш, че си проверил всичко, нали? Дни и нощи се пъха навсякъде из машината, сверява докладите и какво ли не още, но забрави най-важното. Да се посъветваш с мен.

— Бъди кратък — Денис хич не хареса тона му.

Брейди се засмя злобно и продължи шепнешком, така че никой да не го чуе.

— Не съм го споделял с останалите, защото ми се стори абсурдно. Ще бъде честно, ако го кажа само на теб.

— Да ми кажеш какво?

— О, може и да е нищо, Нюел. Но може да се окаже нещо твърде необичайно... като например, че на този аномален свят съществува различна комбинация от основни физични закони!

Люкът бе затворен почти наполовина. Часовникът вече работеше.

Всичко това е нелепо. Денис не биваше да позволява да му внушават подобни глупости.

— Изчезвай, Берни — промърмори той. — Не вярвам на нито една твоя дума.

— Така ли? А помниш ли розовите мъгли, които открихте миналата година — с обърнатата обратно гравитация?

— Там беше друго. Подобно нещо е изключено в света на Прасльо, след като биохимичния им строеж е сходен с нашия. Но ако си пропуснал нещо, макар и дреболия, изплюй го веднага, инак, кълна се, че щом се върна...

Странно, но на лицето на Брейди вместо обичайната неприязън бе изписано искрено любопитство.

— Не зная какво е това, Нюел. Установих го по приборите, които изпрацахме. Ефикасността им се менеше паралелно на продължителността на престоя им там! Изглежда, сякаш някой от законите на термодинамиката притежава обратен знак.

Твърде късно Денис осъзна, че Брейди не го пързала. Той *действително* бе открил нещо, което не му даваше покой.

Само че шлюзът почти се беше затворил.

— Кой закон, Брейди? По дяволите, спрете тази проклета врата! *Кой* закон, говори!

Брейди доближи устни до миниатюрния процеп и прошепна:

— Познай.

Люкът се затвори с въздишка и шлюзът беше херметизиран.

* * *

— За какво беше всичко това? — попита Марсел Фластер, който бе наблюдавал от разстояние странната размяна на думи.

Брейди се стъписа, Фластер можеше да се закълне, че лицето му е по-бледо от нормалното.

— О, нищо. Развличах го, докато се затвори люка.

Директорът се намръщи недоволено.

— Както и да е, надявам се да няма изненади в последната фаза. Разчитам Нюел да успее. Другия месец ме викат на доклад и дотогава Фластерия трябва да е наша.

— С негова помощ — добави Брейди.

— Така де. Откакто е тук, работата закипя. Трябваше още преди месеци да го върна в лабораторията!

— Нюел може и да успее — ухили се мрачно Брейди. — Но може и да се провали.

— Ако се провали — повтори думите му Фластер и погледна многозначително, — ще трябва да изпратим някой друг, нали?

Брейди преглътна уплашено и кимна. След това получи възможността да се полюбува на гърба на директора, който напускаше лабораторията.

„Дали не сбърках — помисли си Брейди, — като снабдих Нюел с повредени модули за подмяна? Какво пък, рано или късно ще разбере и ще ги поправи. Трябва само да размени местата на чиповете. Никога няма да ме заподозре — постарах се да изглежда като заводски дефект. Всъщност и да се досети кой стои зад това, няма доказателства. Докато се справи с малката задача, вече ще съм обработил Фластер. А Нюел да му мисли как ще оправдае закъснението си!“

Все още го глождеше чувство за вина. Мръсен номер, но безобиден — всички данни сочеха, че Фластерия е безвредно място. Роботите не бяха засекли едри животни, а и Нюел все се фукаше със славното си минало на бойскаут. Нека сега поживее сред природата! Може дори да открие какво е станало с разузнавателните роботи... тази необяснима промяна в ефикасността им. Някой ден пак ще е тук, но дотогава Брейди отново ще е любимецът на шефа. Знае кои ръчки да дърпа.

Брейди си погледна часовника. Не биваше да закъснява — с Габи се бяха уговорили да обядват заедно.

Той понамести възела на вратовръзката и излезе с бодра крачка от лабораторията. Дори го чуха да си подсвирква.

— Кой закон, ти копелдак... — Денис заблъска по вратата.

Спря. Безполезно. Стартовата сонда се задействаше автоматично, което означаваше...

... означаваше, че вече е на аномалния свят.

Денис загледа тъпо вратата. Опипа зад себе си и се отпусна на един от сандъците. Сетне, неочаквано дори за самия себе си, избухна в смях! Не можеше да спре, а от очите му бликнаха истерични сълзи.

Никой досега не е бил отрязван така категорично от пъпната връв на родния си свят, за да бъде запокитен толкова надалеч.

Всяко хлапе обича да чете за приключения и опасности, но ако наистина му се случи нещо подобно ще зареве и ще се скрие в скута на майка си.

С други думи, като първоначална защитна реакция смехът не беше толкова страшен.

Денис срещна втрещения поглед на Прасльо — беше кацнал на един по-висок сандък.

„Дали пък да не измисля някое по-свастно име на това място — рече си той. — Фластерия никак не подхожда.“

Ужасът от пълната изолация беше изчезнал. Денис се обърна и погледна втората врата — единствената, която сега се отваряше.

Вратата към другия свят.

Все още не му даваше покой тази „промяна в комбинацията от физични закони“, за която бе споменал Брейди. Дори досадникът да казваше истината, сигурно беше нещо съвсем незначително, щом не бе повлияло на биологичната еволюция.

Денис си припомни един научнофантастичен разказ, където малка промяна в електропроводимостта бе довела до неимоверно нарастване на човешката интелигентност. Ами ако е нещо от този род?

Не се чувстваше по-умен. Доказателство за последното бе, че дори не си спомняше заглавието на разказа. Прасльо се спусна от наблюдателния си пост и се приземи в ръцете му. Измърка и го погледна отблизо с изумрудените си очи.

— Сега аз съм *чуждоземецът* — рече му Денис. — Е, Прасльо? Добре дошъл ли съм тук? Ще ми покажеш твоя свят?

Прасльо извряка. Изглежда гореше от нетърпение да излезе навън.

— Добре. Да вървим.

Той пристегна колана с пъхнатия в кобура игломет. После зае „изследователска“ стойка и дръпна ръчката на вратата. Налягането се изравни с тихо свистене и ушите му изпукаха. Люкът се отмести встрани и освободи пътя на слънчевата светлина от новия свят.

ВТОРА ГЛАВА
COGITO, ERGO TUTTI FRUTTI^[1]

1

Капсулата се беше катурнала върху нисък, покрит с изсъхнала трева хълм. Единият му склон се спускаше надолу, където на около половин миля го прорязваше малка река с ниски брегове. Жълти и тъмнозелени петна допълваха пейзажа.

Дървета.

Да, изглеждаха като истински дървета и небето беше синьо, изпълнено с бели перести облаци.

За един неопределен момент от време му се струваше, че всичко наоколо е пропито с някаква неестествена, зловеща тишина. Малко покъсно осъзна, че съдържа дъха си откакто люкът е отворен. Дори лекичко му се виеше свят.

Той пое с пълни гърди хладния, чист въздух. Ветрецьт донесе шум на полюшваща се трева и пукот на клони. С него дойдоха и първите ухания... тази несравнима смесица на хлорофил и хумус, мирис на суха трева и влажна, дъбова кора.

Денис подаде глава от шлюза и погледна дърветата. Май наистина бяха дъбове. Все едно, че беше някъде из Северна Калифорния.

Възможно ли е наистина да е на Земята? Дали зев-ефектът отново не ги е изиграл, поднасяйки им телепортация, вместо междузвезден полет?

Вече си представяше как се обажда на Фластер от някой уличен телефон, за да го зарадва с новината. Естествено за негова сметка.

Денис почувства остро пробождане от нокти в дясното си рамо. Прасльо разтвори мембраните си, изхвърча от шлюза и се стрелна право надолу към близката дъбова горичка.

— Ей, Прас! Къде си тръгнал...?

Викът на Денис замря в мига, когато осъзна, че той *не може* да е Земята. Това бе родината на Прасльо.

Той започна да забелязва някои дребни подробности — формата на тревата, папратоподобните растения край реката, непознатото ухание във въздуха.

За всеки случай, преди да излезе, провери дали иглометът е в кобура и дали гетите обхващат плътно горния край на високите му обувки. Сухата трева изпраця под него. Из въздуха кръжаха дребни, черни насекоми.

— Прас! — извика той, но животинчето се беше изгубило от погледа му.

Денис се огледа, напрегнал всички сетива. Знаеше, че първите няколко минути в непознат свят могат да бъдат най-опасните.

Не беше лесно едновременно да следи небето, гората и кръжащите около него насекоми, та затова не забеляза малкия робот, докато не се спъна в него и се просна в цял ръст. Претърколи се инстинктивно, а иглометът вече бе в ръката му. Усещаше как кръвта блъска в слепоочията му.

Въздъхна с облекчение едва когато видя, че това е един от автоматичните разузнавачи на Сахаратех.

Камерите на работа го проследиха с едва доловимо бръмчене. Наблюдателният купол се завъртя бавно. Денис прибра игломета.

— Я ела тук! — нареди той.

Няколко секунди роботът обмисля заповедта. Сетне верижните му колела се завъртяха и той запълзя по тревата, за да спре на около метър от него.

— Какво държиш там?

Нещо стърчеше от механичната ръка — блестящ метал с изкривена пинсета в единия си край.

— Това не е ли парче от друг робот? — попита Денис, надявайки се, че греша.

В сравнение с някои от по-сложните електронни машини, с които Денис бе работил, разузнавателният робот беше направо тъп. Но все пак разбираше съвсем прости изречения. Зелената светлина, която блесна върху купола му, означаваше потвърждение.

— Откъде го взе?

Малката машина се завъртя и посочи с една от механичните си ръце.

Денис се надигна и огледа района, но не видя нищо, заслужаващо внимание. Тръгна в същата посока, като разгръщаше високата трева, докато стигна едно равно, обрасло с тръстики място. Тук спря и втренчи стъписан поглед.

Площадката пред него бе като склад за резервни части на открито... като добре поддържано автогробеще... като битпазар за ненужна електроника.

Един... не, цели два разузнавателни робота бяха разглобени — доста невежо и грубо — а частите им бяха подредени прилежно в стройни редове, сортирани по големина и форма, сред щръкнали чимове трева.

Денис коленичи и вдигна една въртяща се камера. Беше изтръгната от рамата, а лещите ѝ бяха изсипани на тревата като стъкълца на сергия.

От утъпканата кал се подаваха кабели, пружини и разкъсана изолация. Денис присви очи и се наведе — тук-там, сред останките от машинария, се виждаха съвсем ясни отпечатыци от човешки стъпки.

* * *

Докато разглеждаше тази добре поддържана гробница от механични части — зъбчати колелца, командни табла и разпределителни кутии, заедно със следите в меката почва — си спомни един надгробен надпис, който бе прочел върху някакъв камък в Ню Ингленд.

„Знаех си, че това ще се случи някой ден.“

От малък вярваше, че се е пръкнал на този свят за да осъществи нещо наистина необикновено. Ето че се сбъдна — точно под носа му имаше цял куп неоспорими доказателства за съществуването на извънземен разум.

Сякаш прогледна и вече забелязваше много повече необясними различия. Тревата всъщност не беше трева, а някакво непознато, сплетено по особен начин, растение. Горичката от причудливо закривени дървета бе като граница на спотаена в здрача ѝ заплаха. Денис почувства, че по гърба му ползват тръпки на ужас.

Нещо щракна зад гърба му и той се извъртя, измъквайки игломета от кобура. Но това беше само разузнавателният робот, който се ровичкаше като клошар из частите на двамата си разчленени предшественици.

Денис вдигна едно контролно табло и го огледа с почуда — беше изтръгнато, при това с невероятна сила, направо с част от стената около буксата. А можеше съвсем лесно да се извади — само с едно леко завъртане на ръката. На всичко отгоре бе разтрошено, сякаш съществото, извършило тази своеобразна дисекция, никога не бе чувало за щепсели и букси.

Какво е това — работа на примитивни, първобитни създания... или на някой, толкова напреднал, та чак е забравил как се върти отвертка?

В едно нямаше съмнение — съществото, или съществата, извършили тази дивашка постъпка, не хранеха никакво уважение към чуждата собственост.

Роботите бяха изработени предимно от пластмасови модули, само движещите се части бяха от метал. Денис забеляза, че тъкмо металните парчета липсваха.

Внезапно бе завладян от неприятно предчувствие.

— О, не — изпъшка той. — Само това не, моля те, Господи!

Той се завъртя и изтича обратно при капсулата. На няколко крачки от нея замръзна ужасен и изстена.

Контролното табло на механизма за връщане се въргалияше в тревата. Микросхемите бяха изтръгнати и разпръснати наоколо, повечето от най-фините части бяха стъпкани и непоправимо повредени. Денис почувства, че краката му се подкосяват, протегна ръка и се подпря на люка.

Още една епиграма изплува в отчаяния му мозък, която бе чул от близък приятел — нещо като феноменология на живота:

„Мисля, следователно крещя.“

[1] Мисля, следователно тути-фрути (всички плодове) — (лат. и итал.) — Бел.прев. ↑

Роботът изписука и превъртя същия епизод отначало. От няколко часа Денис преглеждаше внимателно записите от последните три дни, проектирани по негова команда върху миниатюрния видеодисплей. А там ставаше нещо наистина странно.

На малкия екран се виждаха тъмни и неясни, но определено човекоподобни фигури, кръжащи около въздушния шлюз на зеватрона. Съществата ходеха на два крака, но бяха следвани от най-малко два вида непознати четирикраки. Нищо друго не можеше да се различи с подробности, дори при максимално увеличение.

Чудо бе дори фактът, че ги вижда. Ако се съди по топографската карта, роботът се е намирал на няколко мили, върху един съседен хълм, когато забелязал странна активност около капсулата и се обърнал, за да заснеме фигурите край входа на зеватрона. Всъщност според техническите характеристики на програмата, от подобна дистанция роботът не би трябвало да различава нищо. Денис подозираше, че нещо не е наред с далекомера. Машината сигурно е била доста по-близо до мястото на инцидента.

За съжаление, освен записа, не разполагаше с никаква друга непосредствена информация. Видеозаписите на другите работи изглежда са били повредени по време на крайно некомпетентното им разглобяване.

Той върна записа към един момент отпреди три дни, когато всичко бе започнало.

Към въздушния шлюз първо се приближи облечена в бяло фигура. Яздеше някакво дребно същество, което, при някой по-смел полет на въображението, можеше да се оприличи на пони — или едра овчарка. Така и не можа да определи на кое от двете прилича повече. Що се отнася до човекоподобния „ездач“, той скочи от седлото с грациозни и бързи движения и огледа капсулата от всички страни, без дори да я докосва.

След това седна точно пред люка и застина в нещо, напomniaщо продължителна медитация. Така изтекоха няколко часа — според

брояча на записа. Денис включи лентата на ускорена прожекция.

Изведнъж откъм края на гората се зададе голяма група туземци, препускащи върху друг вид космати чудовища право към капсулата. Въпреки размазаното изображение, Денис успя да долови паниката, завладяла първия посетител, който скочи и се метна чевръсто на своето животно — буквално под носа на нашествениците. Част от новодошлите се втурнаха да го преследват, а останалите наобиколиха капсулата.

Имаха едри космати глави, щръкнали високо над раменете. В средата им яздеше дребно, закръглено двукрако, издокарано с червени дрехи, което проявяваше нескрит интерес към капсулата.

Колкото и да се опитваше, Денис така и не успя да получи малко по-ясно изображение.

За щастие — или нещастие — някъде по това време роботът най-сетне бе стоплил, че сцената изисква по-близко наблюдение. Той се спусна под нивото на горичката и Денис изгуби зеватрона от погледа си. Изглежда, обаче, пресеченият терен бе забавил твърде дълго машината, защото когато отново насочи камерите си към капсулата, групата почти бе привършила с дисекцията на чуждоземната машина и вече се готвеше да си тръгва.

Сигурно бързаха да проследят ездача в бяло.

Денис отмести очи от екрана, изгубил надежда да се сдобие с някаква полезна информация. След това извади записващия диск и го замени с нов.

— От днес ще си мой съгледвач — обяви той. — Ще те изпращам пред мен, за да следиш за местни жители и да ми докладваш. Само че този път искам да обърнеш повечко внимание на собствената си безопасност. Ясно ли е — не позволявай да те разглобят като събратята ти!

Върху главата на робота светнаха познатите зелени светлинки. Машинката естествено не можеше да разбере и дума от казаното. Денис говореше по-скоро на себе си, с надеждата да подреди обърканите си мисли. По-късно щеше да издаде съответните заповеди — на прост и ясен технически английски.

Все още не знаеше как да подходи към решаването на задачата.

Какво каза Брейди... че разполага с достатъчно резервни части, за да построи още един проклет зеватрон... Но кой би предположил, за

Бога, че ще му трябват дори нови кабели? Двете букси — ниско- и високоволтовата — буквално бяха изтръгнати заедно с голяма част от металната обшивка на електронния разпределител.

Дори и да успее някога да построи — и да настрои — друг механизъм за връщане, къде е гаранцията, че Фластер ще остави зеватрона включен на същата вълна толкова дълго? Денис не хранеше никакви илюзии относно нравствените достойнства на директора — за човек като него амбицията и успехът стояха над всичко. Току-виж вече е наредил да започнат издирването на друг аномален свят!

Не трябва да забравя и местните туземци, които едва ли ще го оставят необезпокояван докато работи върху зеватрона.

Денис вдигна единствения извънземен артефакт, който бе намерил до този момент — остър, закривен нож, изгубен сред високата трева от нападателите.

Острието бе дълго, гладко и блестящо като на добре наточен бръснач, но същевременно гъвкаво, сякаш бе от гума. Дръжката бе издялана за ръка, по-малка от неговата, но така, че да осигурява удобен и здрав захват.

Долният ѝ край бе оформен като драконова глава. Денис искрено се надяваше, че оригиналът съществува само в неговото въображение.

Подразни се от това, че не е в състояние да определи със сигурност от какво е направен ножът. Съмняваше се, че където и да било на Земята — при целия ѝ технологичен напредък — може да се изработи толкова фина и изящна вещ. Което пък на свой ред поставяше под съмнение идеята за примитивността на тукашните обитатели.

Може би нападателите са тукашният вариант на крадци или пък са невежи деца? (В такъв случай какво означаваше преследването на фигурата в бяло — игра на гоненица?)

Опита се да гледа оптимистично на нещата. Това от което се нуждае, е малко метал и няколко дни в добре оборудван цех, където да поправи повредените части. Ако се съди по качествата на ножа, местните обитатели би трябвало да разполагат с необходимото техническо оборудване. Може би дори знаеха повече от хората за обработката на различни материали. Ако е така, мисията ще приключи с небивал успех — контакт с високо развита, човекоподобна цивилизация!

— Какво пък, ще взема да сменя джобната си нокторезачка за някой *гомвриц* или *к'к'кгламтринг* — промърмори той. — А като се върна — продавам извънземната джунджурия, и ето ме богат!... Посланик Нюел! Предприемачът Нюел!

Духът му започна да се повъзвръща. Какво е животът, ако не поредица от несекващи изненади?

Слънцето се снишаваше в посоката, която Денис реши да нарече „запад“. На хоризонта се очерта висока планинска верига, простирайки се от юг на изток около долината, в която се намираше. Реката хвърляше галеци окото отблясъци, извивайки към южния край на планините.

Денис остана очарован от невероятно красивия залез на този чужд и все още непознат свят. Погледът му неволно се плъзна по извивките на реката... Той се намръщи.

Имаше нещо странно в начина, по който бе очертано речното корито през хълмовете. То се издигаше и спускаше... издигаше и спускаше...

Това не е река, осъзна Денис.

Беше път.

Нищо не те приближава повече до някой чужд свят, колкото това да копаяш дупка в него. Умората, звънът на метал в камък, сладникавият мирис на хумус и влажното ухание на смазани насекоми — всичко това вкупом блъскаше сетивата и прогонваше и последното съмнение в реалността на това място.

Денис се облегна на лопатата и изтри потта от челото си. Физическото натоварване набързо разсея шока от случилото се предния ден и възвърна посмачканото му самочувствие.

Той заглади с плоското на лопатата купчината и я покри с изсъхнала трева и листа. Не беше в състояние да вземе по-голяма част от запасите със себе си в предстоящото пътешествие, но не биваше да ги оставя в капсулата. Дори минимално количество свръхнормена материя във вътрешното пространство би попречило на хората от Първа лаборатория да изпратят друг изследовател.

Върху външната повърхност на люка надраска кратки указания за мястото, където е заровил подробен доклад за случилото се, заедно с излишното — за момента — снаряжение.

Доколкото познаваше Фластер и Брейди, нямаше да се колебаят дълго, преди да изпратят втори човек. Денис не хранеше напразни илюзии — той бе единственият, поне засега, който можеше да поправи механизма за връщане. Не можеше да си позволи повече грешки.

Една вече бе направил — при това непростима. Тази сутрин, когато отвори люка на капсулата и излезе в мъгливото утро, откри, че роботът е изчезнал. След около час тършуване из околността установи по следите, че механичният разузнавач е поел през нощта, следвайки почти права посока — точно на запад.

Вероятно бе тръгнал по дирите на човекоподобните, за да научи нещо повече за тях, спазвайки инструкциите, които му бе дал Денис.

Ядоса се на глупостта си, задето си бе позволил да разсъждава на глас пред тъпата машина. Всъщност какво друго да очаква, когато за това е програмирана — да слуша и да изпълнява. Негова е вината, че не отмени командите, които неволно бе дал.

На всичко отгоре не бе определил срок за изпълнение на задачата. Сега роботът ще се влачи след местните обитатели и ще следи действията им, докато изчерпи всички резерви на записващото устройство!

Всъщност не е ли странен и необясним подобен прекомерен ентузиазъм за един най-обикновен робот? Изглежда, Брейди не се майтапеше, когато разправяше, че нещо им ставало тук на машините.

Откакто пристигна в този свят, изгуби и двамата си помощници. Зачуди се какво ли прави сега Прасльо.

Тръгна малко след изгрев-слънце. Забави се само, докато стегне връвчиците на многобройните джобове на раницата. Нямахше дори ципове, проклетникът Брейди бе закупил най-евтината възможна екипировка! Денис произнесе няколко нежни думи по адрес на своя съперник, метна раницата на гърба си и закрачи право към пътя, който бе забелязал предния ден.

От известно време Денис се промъкваше по тесни пътечки, като непрекъснато се оглеждаше за дебнещи опасности. Но гората бе царство на мира и покоя. Като се изключи досадно поскърцващите ремъци на раницата, нищо друго не засенчваше удоволствието от красивата утрин и свежия въздух.

За ориентация използваше — не без усилие — примитивния компас, който Брейди му бе осигурил. Докато си отдъхваше край брега на някой поток, нанасяше бележки за различията, които забелязваше в тукашната флора и фауна. Засега списъкът не беше особено внушителен.

Растителността например бе досущ като земната — имаше дори дървета, които много приличаха на брези.

Сигурно е някакъв вид паралелна еволюция, реши той. Или зеватронът го е пренесъл в някоя алтернативна версия на Земята. Теоретичните му познания относно зеватронния ефект едва ли надхвърляха средното ниво на преподавател по теоретична физика. Зеватрониката бе една от най-младите научни дисциплини.

Постоянно си повтаряше да си отваря очите на четири, но малко след това пак се забъркваше в сложни изчисления и противоречиви предположения, които отвличаха вниманието му.

Така измина денят. Привечер си стъкми неголям лагер под ниските клони на едно дърво. Не посмя да запали огън и се помъчи да си стопли храна върху непретенциозния газов котлон — също доставен от Брейди. След немалко усилия успя да пробуди едва трепкащ виолетов пламък, върху който набързо постави кутията със супа.

Както е тръгнало, май ще е по-добре, ако се прехранвам с ловуване, помисли си той. Въпреки обнадеждаващите данни от заключението на биохимиците, Денис изпитваше смътно предубеждение към идеята да стреля по местните животни. Какво ще се получи например, ако тукашните „зайци“ се окажат радващи се на всеобща почит философи? Откъде може да е сигурен, че всяка твар, по която гърми, не е разумна?

След като приключи с почти студената вечеря, Денис се зае да нагласява лагерната охранителна система — не по-голяма от тесте карти, с миниатюрен екран и тънка, въртяща се антена. Наложил се да я чукне няколко пъти, за да се задейства.

— Каквато е заспала — промърмори недоволен той, — едва ли ще свирне по-рано от две секунди преди нещо, с размерите на слон, да ме е смачкало.

Пъхна игломета под възглавницата, вдигна ципа на спалния чувал и зарея поглед в небето. Съзвездията бяха съвсем непознати, което направо сложи кръст на теорията му за паралелна Земя. Докато чакаше да го обори съня, измисли имена на няколко съзвездия и дори ги обвърза с легенди.

Така например над южните планини, Алфреско Всемогъщи се сражаваше с голямата змия — Стетоскоп. Всевиждащите очи на героя грееха с нееднаква светлина — едното блещукаше в червено, другото в яркозелено. Зеленото око може да е планета, помисли си Денис. Ако се премести през следващите нощи, ще му дам самостоятелно име.

Над Алфреско и Стетоскоп бе подреден Хорът на Дванайсетте Девственици, които възпяваха подвизите на героя. Девствениците също бяха разноцветни.

Малко вляво бе Тревният човек, тъкмо в момента към него пълзеше Робот, стриктно следващ зададената му програма. Денис искаше да извърне глава и да проследи робота, но изведнъж осъзна, че вече е в плен на съня и не е господар на тялото си.

Късно следобед на четвъртия ден Денис излезе на пътя.

Бележникът му бе претърпан с описания на дървета, насекоми и животни — дори се опита да пусне няколко камъчета от отвесна скала с идеята да измери силата на тукашното притегляне. Приликата на този свят със Земята бе наистина поразителна.

Близо половината от животните, които бе наблюдавал, имаха свои далечни братовчеди сред земната фауна. Затова пък останалите образци не приличаха на нищо, което е виждал някога.

Започваше да се чувства като Чарлз Дарвин, по време на неговото невероятно интересно околосветско пътешествие с кораба „Бигъл“. Дори обувките взеха да стават по-удобни.

Отначало не можеше да ги търпи. Но след като преодоля първоначалния мъчителен период на плюски и ожулвания, изглежда, започна да привиква с тях и краката му се отпуснаха, явно набързо събраното снаряжение все още му създаваше някои дребни проблеми, но опитът започваше да си казва думата.

В началото алармата го будеше по няколко път всяка нощ, но Денис сметна, че е било въпрос на настройка, защото последния път преставаше да свири всеки път, когато отгоре падаше изсъхнало листо. Нещо повече, по някое време се събуди от тропот на копита и зърна в мрака някакви тъмни четирикраки, вероятно чифтокопитни същества. Те спряха малко извън лагерния периметър и облешиха в него светещите си очи. Но защо този път алармата не го предупреди?

* * *

Денис забрави за проблемите си с екипировката в мига, когато започна да спуска стръмния склон към пътя. Още щом се смъкна в канавката, свали раницата и докосна пътната настилка. Беше изумен.

Наистина странно шосе — не по-широко от габаритите на малка кола, то следваше извивките на местността, вместо да минава напъряко,

както всяка земна магистрала. Краищата на настилката бяха неравни, оръфани, изглежда, не си бяха дали труда да ги подравнят по време на нейното полагане.

При допир блестящата повърхност бе гладка, пружинираща и същевременно твърда. Денис скочи отгоре ѝ и извървя няколко крачки. Опита се да я надраска с нож, даже изсипа малко вода от манерката — настилката се оказа водонепроницаема, създаваше добро сцепление и леко поддаваше при натиск.

Два тесни канала — разстоянието между тях беше точно метър и четирийсет сантиметра — следваха пътя, всяка негова извивка и завой. Денис коленичи и надникна в един от каналите, чийто профил бе на съвършен полукръг. Вътрешната му повърхност бе толкова гладка, че дори пръстите му се хлъзнаха с лекота.

Той приседна на един пън и се замисли. По качества и със съвършената си изработка пътят надминаваше дори най-модерните магистрали на Земята. Дори се съмняваше, че на родната му планета съществува технология за производство на подобни висококачествени материали.

Но защо тогава е с неравни краища? За какво са тези канали? Защо е нужно да се следват контурите на местността?

Толкова много противоречия, които го накараха да си спомни странната сцена с разчленените работи при входа на зеватрона. Тогава смяташе, че се е озовал в свят, където металните залежи са изчерпани, или въобще не е имало такива. Само че през последните няколко дни се натъкна на няколко места, където, ако се съдеше по различни белези в горния слой на почвата, би могло да се добива руда.

Всичко изглеждаше толкова объркано и при това бе само началото.

На запад пътят се катереше нагоре в планината, докато в източна посока се спускаше към просторна, но мочурлива равнина. Денис метна раницата на гръб и закрачи по пътя — натам, където се надяваше да открие цивилизация.

Не беше лесно за преглъщане, но Денис стигна до заключението, че е бил несправедлив към Берналд Брейди.

За първи път си го помисли през нощта, когато стигна пътя и бъркаше поредната кутия със супа върху газовия котлон. Изглежда е сгрешил в преценката си за начина, по който е била подготвена експедицията. През първите няколко дни непрестанно бе срещал затруднения с екипировката и бе склонен да обвинява Брейди твърдите ремъци на раницата, за лошокачествената храна, дори и за плюските си. Очевидно се е нуждаел от време за адаптация и е използвал съперника си и екипировката като отдушник за първоначалните си дребни неудобства.

Сега, когато му хвана цаката, малкият котлон работеше като часовник. Първата газова бутилка свърши за един ден, докато втората не само издържа повече, а и топлеше по-добре храната. Близко бе до ума да се досети, че всяко нещо иска малко практика. Наложил се да признае пред себе си, че е бил прибързан в заключенията си.

Докато супата къкреше върху синкавия пламък, Денис разгледа с нарастващ респект портативната алармена инсталация. Отне му няколко дни, но най-сетне откри, че различните светлини върху миниатюрния дисплей съответстват приблизително на степента на свирепост на животните, които се навъртаха наоколо. Забеляза го за първи път, докато наблюдаваше една малка глутница, подобни на лисици, хищници как преследва дузина дребни птици из гъсталака. Може би се дължеше на телесната им температура или кой знае на какво, но по някакъв необясним начин машинката различаваше двете групи, обозначавайки ги съответно със зелени и червени мигащи точки.

Както и да е, надяваше се скоро пътешествието да приключи. През целия ден се натъкваше на следи от земеделска дейност по околните хълмове. Дори пътят стана малко по-широк и въобще всичко сочеше, че не след дълго ще се запознае лично със съществата, които са покорили този свят.

Алармата избръмча в ръката му и миниатюрната ѝ антена се обърна на запад. Екранът светна, следван от тих, тревожен сигнал.

Денис изключи звука и посегна към игломета в кобура. С другата ръка завъртя вентила на котлона — когато съскането му утихна, той долови само лекия шум на вятъра и полюшването на клоните.

Нощем гората бе изпълнена с безброй черни сенки. Само шепа бледи звезди прозираха през гъстите облаци.

Откъм левия ъгъл на екрана се показаха няколко скупчени точки, които бързо се придвижваха към центъра. След кратко и напрегнато очакване в далечината се чу приглушен тропот и животинско сумтене.

Точиците на екрана се подредиха по цветове. Около дузина големи жълти кръгчета вървяха почти в нишка едно след друго, като на процесия, очевидно следвайки посоката на пътя.

Жълтият цвят, ако можеше да се вярва на досегашния му опит, съответстваше на тревопасните животни. Тук-там между жълтите точки се мяркаха бледорозови и дори яркочервени. А в самия център на групата сияеха две зелени светлини; Денис нямаше представа какво означават последните.

На известно разстояние зад процесията се носеше още една малка зелена точица.

Лагерът му беше на нисък хълм над пътя. Той остави алармата и изпълзя до ръба. Нощната тишина сякаш удесеторяваше всеки шум от придвижването му.

След кратко и нетърпеливо изчакване отляво се показа слабо сияние. Ставаше все по-ярко и силно, докато изведнъж се превърна в заслепяващ лъч светлина, който пронизваше дърветата около пътя.

Фарове! — премигна изненадан Денис. Ето ти нова изненада! Всъщност нима е смятал, че местните жители ще се придвижват в непрогледен мрак по тази толкова съвършена настилка? Нима се е съмнявал в способността им да създадат изкуствено осветление?

Прикрит зад ниския храсталак, той присви очи да различи нещо срещу заслепяващите го светлини. Мяркаха се неясни, двукраки фигури, които размахваха ръце.

Процесията премина точно под него. Дочу приглушено пръхтене на животни, а като засенчи с длан очи, с мъка успя да различи някакви огромни и тромави четирикраки животни, теглещи грубо сковани платформи, които се плъзгаха безшумно по повърхността на пътя.

Именно от предния край на всяка платформа идваше яркият светлинен сноп, който прорязваше нощния мрак.

Отзад се зададе още една група двукраки, този път яхнали косматите животни. Денис с усилие различи дебели кожени одежди и святкащи оръжия, които ездачите държаха готови за употреба.

Очите му тъкмо привикнаха с тъмнината, когато иззад завоя се подаде поредната платформа и го заслепи с фаровете си. Следваше я нова процесия от пръхтящи животни и тъмни фигури с лъскави доспехи и оръжия. Още не можеше да разбере как точно се придвижват — нямаше и следа от шум на колела. Ако бяха на въздушна възглавница, щеше да се чува поне свистенето на сгъстения въздух.

Антигравитация? Може би това е единственото възможно обяснение. Но ако е така, как да си обясни използването на животинска тяга? Далечни потомци на някоя рухнала цивилизация, възползващи се от останките на вече забравено величие?

От всичко най-много го вдъхнови идеята за антигравитацията. Може би това е разликата във физичните закони, за която говореше Брейди миг преди да го отпратят от Земята!

Последната група качулати воители премина под хроста. Тези по-скоро вървяха, отколкото яздеха — „конете“ им бяха толкова дребни, че дългите крака на ездачите се влачеха по пътя. Всъщност сцената бе твърде странна и необичайна, за да я съпостави с каквито и да било земни понятия.

Той разтърка очи и ги ококори в мрака. Различаваше само неясни силуети. Едно от животните носеше на гърба си по-дребна фигура, загърната в бяло наметало. Нещо в позата и движенията ѝ говореше, че е завързана — вероятно беше пленник. Сигурно защото не носеше оръжие и ръцете му лежаха безсилно върху гривата на животното. Скрил глава в качулка, той се полюшваше примирено, но точно когато минаваше покрай Денис, се надигна и погледна право към мястото, където младежът се спотайваше! Денис се дръпна назад, усетил че гърлото му се свива от ужас.

Един от тъмните силуети спря и дръпна рязко юздата на животното, върху което седеше пленникът. Само след миг цялата група отмина и се скри зад завоя.

Едва сега Денис въздъхна облекчено. Все още бе объркан и замаян от мимолетното видение, споходило го в момента, когато онзи извърна глава към него. Стори му се, че качулката се вдига и отдолу — озарено от бледата, трепкаща светлина на звездите — се показва необикновено красивото лице на русокоса девойка.

Още дълго след това видението не го напускаше — толкова дълго, че Денис почти не забеляза кога е отминала процесията.

Беше толкова развълнуван, че дори не обърна внимание на последните платформи, които все така безшумно се плъзгаха по блестящия път. Макар че все още не знаеше нищо за културата и техническия напредък на тази цивилизация, с едно вече беше наясно — тук също имаше потисничество и едни същества страдаха заради идеите и интересите на други.

А междувременно откъм пътя долетя странно познато бръмчене.

Едва сега Денис си спомни за алармата и включи екрана. Мъничка зелена точка следваше кервана на известно разстояние. Покрай душевните си терзания я беше забравил напълно.

Отново пропълзя под храста, за да вижда по-добре. Този път поне нямаше ярки светлини. Промъкна се още по-близо — само на ръка разстояние от пътя. В началото не различаваше нищо. Само познатото бръмчене, което постепенно се усилваше.

Първото, което съгледа беше сияещото отражение на стъкло и пластмаса. Една миниатюрна механична ръка му помахаше от тъмнината. Сетне, носейки се с тихо бръмчене върху верижните колела, доскорошният му познайник, едничкият оцелял робот, профуча по пътя, следвайки процесията и... инструкциите на самия Денис — да научи колкото се може повече за местните жители.

Младежът едва сдържа вика си. Идиотска машина! Той скочи и се втурна към пътя, но се спъна в някакъв корен и се преметна върху платното. Изправи се и се огледа — тъкмо навреме, за да види как роботът изчезна зад завоя с нещо като прощално помахване на механичната си ръка.

Денис изруга сподавено. В записите на работа вероятно се съдържаше цялата информация, от която се нуждаеше сега. Ала не можеше нито да го преследва, нито да му извика, без да привлече вниманието на туземците.

Все още стоеше наред пътя и проклинаше, когато нещо живо и топло тупна върху темето му от един провиснал клон. Денис понечи да го отстрани, но животинчето захлупи очите му и го събори в тревата зад канавката.

— Откъде ти хрумна да скачаш върху мен! — ядосваше се пресипнало Денис. — Можех да се ударя в някое дърво и тогава и двамата щяхме да пострадаме!

Обектът на неговия гняв го зяпаше със зелените си блестящи очи, кацнал върху неголям камък, под който мъждукаше пламъчето на газовия котлон. Прасльо се прозя безгрижно, демонстрирайки с цялото си поведение, че Денис вдига много шум за нищо.

— Дявол да ви вземе всички тъпи машини и побъркани животни! И къде беше през последните няколко дни, ако смея да попитам? Забрави ли, че те измъкнах от лапите на онзи негодник Берналд Брейди, надявайки се в замяна да ме разведеш малко из родния ти свят! А какво получих? Още с пристигането ме заряза, от самота взех сам да си говоря... не, че тъпата ти зелена глава разбира нещо от това, което казвам!

Денис най-сетне успя да овладее неистовото треперене на ръцете си. Сполучи дори да си сипе малко топла супа, без да я разлее на тревата. През цялото време мърмореше недоволно:

— ... тъпи, ограничени извънземни... гадни, лъжливи пришълци...

Вдигна очи и погледна към животинчето, само за да открие, че е изплезило език и му се кокори радостно.

Това бе капката от която чашата преля. Денис въздъхна примирено и се предаде. Наля малко супа в капака на кутията и го остави встрани. Прасльо мигом се спусна и взе да сърба лакомо от димящата течност.

Когато и двамата се нахраниха Денис изтри съдинките със салфетка, пъкна се в спалния чувал, взе алармата и я нагласи. Приклепнал до него Прасльо следеше внимателно движенията му. Имаше такъв възторжен вид, сякаш Денис вършеше нещо гениално, но сега това го дразнеше.

— Слушай, какво толкова те привличат машинките? — обърна се той към своя малък спътник. — Ясно е, че не можеш да ги използваш.

Защо ли, ще попиташ? Ами защото нямаш ръце — той посочи косматите лапички.

Нощта го обгърна още щом угаси пламъка на котлона. Сред малкия остров от тишина и покой, Денис неусетно заразказва на Прасльо за съзвездията и всички останали неща, които бе открил.

Едва сега осъзна, колко е хубаво отново да си има приятел, някой, който да го слуша, макар и да не разбира дори думичка от казаното.

ΤΡΕΤΑ ΓΛΑΒΑ
NOM DE TERRE^[1]

На следващия ден пътят започна да се спуска към широка речна долина.

Яхнал рамото на Денис, Прасльо от време на време си откъсваше свежи плодове от надвисналите храсти. Дъвчеше лакомо оранжевите топчета, а от устата му се стичаше пурпурен сок. Дори предложи няколко на Денис, който любезно отказа.

Коего не значеше, че е в лошо настроение — тъкмо напротив. Изглежда, позакърнелите лагерни навици от студентските години най-сетне се пробуждаха. Раницата му прилягаше чудесно откакто откри как точно да я пристяга, а от известно време усещаше тежките туристически обувки като естествено продължение на краката си — толкова добре му стояха. Движеше се във великолепно темпо.

Вече се виждаше краят на гората. Питаше се, дали отвъд нея най-сетне ще открие цивилизация. Що за същества са автохтоните? Дали ще разполагат с необходимите средства, за да изработи липсващите части на зеватрона?

Може би ще е по-добре, ако в началото разузнае обстановката.

— Лесно е да се каже — промърмори Денис, свикнал вече да спори сам със себе си. — Ако изглеждат различно, ще се наложи да използвам кал и тръстика, за да се обзаведа с антени или зрителни псевдоподи! Току-виж се наложило да си отрежа носа, или да си удължа шията с десетина сантиметра, хе-хе... Питам се, дали ще ми потрябват люспи.

Тези мисли неусетно породиха в съзнанието му най-различни налудничави фантазии. Представяше си как разговаря с някой местен приятел:

„Хубаво значи! Продължавам нататък и гледам за замъка на ексцентричния учен Г’зврийп. Ще го позная по обсерваторията, чиято кула стърчи над западното крило на сградата.“

„Точно така, *Денизз*. Като стигнеш там почукай, и мъдрецът лично ще ти отвори — обикновено праща слугите да си легнат, докато зяпа звездите и кометите. Щом те зърне, вероятно ще плесне с

дихателните си криле, отвратен от гледката на двете ужасно плоски очи и милионите тънки, къдриви черепни пипалца. Ала достатъчно е да вдигнеш ръка в универсалния знак за поздрав и миролюбиви намерения, и той ще те покани с думите: Влизай бързо! Слава на Гиксакс, че дойде първо тук!“

* * *

На една поляна край пътя Денис откри следи от скорошен лагер — въглените в огнището бяха още топли.

Той свали раницата, нагласи алармата и я постави върху един камък, а върху другия сложи Прасльо.

— Е, добре, сияйни очи — заговори на животинчето, — да видим бива ли те за друго, освен за слушател. Озъртай се наоколо, докато аз се заема с малко детективска работа.

Прасльо завъртя учудено глава, сетне се прозя.

— Хммм! Още едно доказателство колко си тъп. Я погледни надолу! Какво виждаш там? Стъпки бе, глупчо!

Прасльо подсмъркна шумно, очевидно равнодушен към откритието.

Тревата бе утъпкана от копитата на многобройни тежки четирикраки — последното се потвърждаваше и от лъскавите черни, топчести изпражнения, красящи околността.

След като ги огледа внимателно, той затърси с очи следи от двуногите и набързо установи, че всички членове на процесията са носели обувки. При това не какви да е — подметките им си приличаха до една, сякаш бяха изработени с прецизната точност на компютър, или бяха излезли от един и същ обуцарски калъп. Още едно свидетелство за невероятно развита технология! Но докато пълзеше сред изпражненията и разглеждаше отпечатъците, неочаквано му хрумна нещо. Той седна, сграбчи едното си стъпало и се опита да погледне подметката си, но от прибързаност изгуби равновесие и се просна в тревата.

Събу обувката, обърна я наопаки и се облеци. Подметката ѝ бе същата като отпечатъците в тревата! Или компютърът е разсъждавал като този на Земята, или...

Огледа се. Следи имаше навсякъде. Едничкото обяснение бе, че всичките са от него.

До слуха му достигна слабо весело писукане. Приличаше малко на подигравателен смях. Денис се обърна. Кискаше се Прасльо.

— Да не си посмял да кажеш и една думичка! — закани му се той.

Поне веднъж Прасльо го послуша.

* * *

Други следи почти не откри — само няколко обгорели пръчки, върху които, изглежда, бяха пекли месо. И едно червено петно край близкото дърво — лепкаво, като от кръв.

Освен изпращания, имаше и топки от косми. После се натъкна на дълъг златист кичур коса, който сияеше на утринната светлина. Известно време го разглежда, сетне го прибра в един от джобовете на раницата и закопча грижливо капачето.

В покрайнините на гората лежеше труп на мъртво животно.

Беше нещо като по-едър братовчед на Прасльо. Имаше плосък нос и остри като игли зъби, но с размери и осанка на мастиф.

Главата на животното се търкаляше на три стъпки от тялото. Беше отсечена — заедно с част от рамото — и толкова гладко, сякаш е била използвана гилотина. Или много мощен лазер.

Още разглеждаше трупа, когато дочу тревожния сигнал на алармата. Вдигна глава и се огледа — сега пък кой идваше?

Не чака дълго — почти веднага иззад дърветата се показаха шест приведени четирикраки фигури — зловни озъбени, те го посрещнаха със свирепи ръмжене. После го нападаха.

Иглометът се озова в ръката му още преди да си го е помислил. През последните няколко дни доста бе тренирал да го изважда светкавично от кобура и да стреля по дърветата. Ето че упоритите упражнения му спасиха живота.

Земята под краката на глутницата изригна като вулкан и побеснелите чудовища се хвърлиха право през завесата от прах и клони. Денис нямаше избор. Вдигна малко дулото и пусна втори откос.

Неистов рев отекна из гората и животните в миг се разделиха на бягащи и мъртви. Няколко квадратни метра от поляната бяха окъпани в алена кръв, сред отстъпващите имаше ранени с многобройни, шуртящи рани. Той погледна изненадан малокалибреното оръжие в ръката, си.

Захранван от акумулаторни слънчеви батерии, иглометът изстрелваше с висока скорост множество малки метални стружки и заострени късчета от каквото и да било метално парче, пъхнато в гнездото на пълнителя. Когато потегляше на път, Денис реши, че ще е само безполезна играчка, но тренировъчните стрелби от последните няколко дни пробудиха уважението му към това оръжие.

А последната демонстрация направо го встрещи.

Брей, че убиец! — рече си той.

[1] Името на Земята (лат.) — Бел.прев. ↑

Вече не се съмняваше, че е в непосредствена близост до цивилизация.

Пътят се разширяваше след всяко поредно спускане по планинския склон. Околните хълмове бяха покрити с широки и равни тераси. От двете страни на канавките имаше гладко подрязан полудекоративен храсталак. През клоните му понякога се мяркаха пасящи по ливадата животни.

Всеки момент движението щеше да се оживи. Случайна среща на пътя едва ли беше най-добрата идея за първи контакт с извънземна цивилизация. Спомни си за гладко отсечената глава на животното и неволно потрепери. Реши, че ще е по-добре, ако известно време се придвижва край пътя.

Спря и потърси проход в растителната стена. Прасльо, който спеше върху раницата, се пробуди тъкмо когато Денис извади мачетето и се зае да си проправя път. Животинчето се метна на един от близките клони и го погледна с укор, задето му бе прекъснал така грубо следобедната дрямка.

Работата никак не спореше — тежкото острие отскачаше от клоните, сякаш са гумени. Денис го огледа презрително. Досега не беше го използвал, но дори за това кратко време острието се беше покрило с ръжда и ръбът му изглеждаше притъпен. Още една черна точка за негодника Брейди, реши Денис.

Докато облизваше драскотините върху опакото на ръката си, неочаквано си спомни за ножа, който бе намерил край шлюза. Смъкна раницата и извади увития в кърпа артефакт от един страничен джоб. Сетне хвърли уморен поглед към пътя и бавно я разви.

Това, което видя, го накара да се облеци.

Само преди седмица беше поставил в кърпата нож с великолепна изработка, истинско произведение на изкуството и на извънземната инженерна мисъл.

А това, което лежеше сега в ръката му, беше толкова недодялано, че вдъхваше само съжаление — набързо окастрен и подострен къс

обсидиан, прикрепен към проста дървена дръжка с помощта на изсушени животински жили. Беше достатъчно остър и сравнително добре направен — според представите на някой кроманьонец — но нямаше нищо общо с първоначалния свръхмодерен прототип.

Не знаеше дали да вярва на очите си. Да не е магия, бе всичко, което му хрумна, докато го опипваше с пръст.

Остро врещене над главата му го върна към позабравената действителност. Прасльо изчурулика още два пъти, като му се кокореше многозначително и въртеше неспокойно глава. После млъкна и изчезна в гъсталака.

Денис извади алармата от джоба на ризата си и включи екрана — почти веднага изплуваха няколко червени точки, които се движеха по пътя към него.

Набързо уви ножа в кърпата и го пусна в раницата — сега не е време да решава подобни загадки. Грабна мачетето и заудря яростно клоните — трябваше час по-скоро да се махне от пътя.

Острите шипове на къпинака се впиваха в лицето и ръцете му, докато си пробиваше път навътре в храстите. Най-сетне, подобно на обелка от настъпен пъпеш, той се измъкна от другата страна на стената и тупна на поляната.

„Сега вече ще ги огледам отблизо — рече си Денис и изпълзя назад към прохода в храстите. — Най-сетне ще видя как изглеждат местните жители!“

Отново извади алармата — върху екрана се виждаха множество жълти точки, вероятно това бяха тревопасните, хрупаци нагоре-надолу по хълма. От едната страна имаше две червени и две жълти точки, които следваха посоката на пътя.

„Двама ездачи.“

Нито следа от зелената точка на Прасльо. Нахалното същество отново го беше изоставило.

Беше се съсредоточил прекалено в червените точки и пропусна да забележи двете по-малки розови кръгчета, които се отделиха от разположената на юг група тревопасни. Придвижваха се ускорено право към центъра на екрана.

„Към центъра ли... — помисли си Денис. — Че това съм аз.“

— Хаааааа-айййй-оооооооо!!

Последното дойде откъм гърба му — пронизителен, писклив крясък, който накара кожата му да настръхне. Малко след него долетя и шум от топуркащи крака. Някой се носеше право към него, издебвайки го в гръб.

Денис заопипва трескаво кобура, изгубил надежда да измъкне навреме оръжието. Очакваше всеки момент върху главата му да се стовари острието на някой извънземен ятаган.

— Хааааа-айййй-оооааооо!!

Възпрепятстван от пристегнатата на гърба му раница, той седна, дръпна игломета за дръжката, успя най-накрая да го вдигне пред очите си... и установи, че се прицелва право в главата на някакво куче!

Денис премигна, застинал в малко странна позиция за стрелба... а малкото куче изтича обратно и се скри между чифт дребни крака. Тънички, мръсни и с разранени колене, краката принадлежах на... едно момче. Единственото оръжие, което държеше в ръката си малчуганът, бе най-обикновена овчарска тояга.

Първото разумно същество, с което предстоеше да встъпи в контакт, изтри сополивия си нос, отметна един немирнен кичур назад и произнесе с подobaваща за случая тържественост:

— Айооо-гъснее... — тук спря и въздъхна развълнувано. — Ииискаве дааприб ашшш?

Все още втрещен от изненада, Денис най-сетне си даде сметка, че сигурно изглежда доста глупаво в тази поза. Той се надигна бавно и полека, за да не изплаши момчето.

Засега реши да не разсъждава върху странния факт, че е срещнал едно не повече от осем-деветгодишно момче в този безкрайно чужд свят. На първо време най-добре ще бъде да се съсредоточи върху лингвистичните проблеми. Имаше нещо странно познато в думите, или начина, по който ги произнасяше момчето — сякаш и друг път бе чувал този език.

Помъчи се да извика на помощ всичките си жалки познания по приложна лингвистика, която бе изучавал в класа на прочутия професор Ла Бел. Той казваше, че имало няколко звука, които били универсални за всички човешки същества. Антрополозите ги използвали всеки път, когато установявали контакт с някое новооткрито племе.

Денис преглътна и опита с първия:

— А?

Момчето вече дишаше по-спокойно. От първоначалното му вълнение — или уплаха — нямаше и следа. Този път повтори по-бавно и отчетливо, с явното намерение да бъде разбрано.

— Искате ли да ви заведе при баща ми?

Денис занемя. Все пак успя да отвори уста, сякаш искаше да каже нещо, но после бавно я затвори.

Кутрето припкаше наоколо и от време на време скачаше право в краката им. Момчето — чието име беше Томош — крачеше наперено до Денис, водейки го към къщата зад хълма.

Докато вървяха, Денис мярна главите на неколцина ездачи, които минаха по пътя. Ако се съдеше по малкото, което зърна в процепите между клоните, бяха облечени като селяни, яхнали космати понита.

Лека-полека взе да свиква със ситуацията. От всички възможни варианти на първи контакт, този изглеждаше най-безвреден. Дори развнтеното му инак въображение не беше в състояние да скалъпи някакво що-годе логично обяснение за присъствието на хора в този свят.

— Томош — поде той.

— Да, гос'не?

Откъде да започне? За толкова много неща искаше да попита!

— Ааа, да не се разбягат... овците, докато ме водиш при баща ти?

— О, нищо им няма на рикелите. Кучетата ще ги наглеждат. Чета ги два пъти дневно, и ако някое е зачезнало, дигам тревога.

Известно време вървяха мълчаливо. Денис нямаше кой знае колко време, за да се подготви за срещата си с възрастните, а още не се бе успокоил.

Преди да срещне момчето, си бе въобразявал, че е чуждоземец със странен изглед, върху който неизбежно ще се съсредоточи вниманието на туземците — особено ако са човекомравки или нещо подобно. Имаше нещо почти героично в идеята да бъдеш посечен от някой местен расист, привърженик на лигата за борба с млекопитаещите. Съдба, която би посрещнал с честта на храбър първооткривател.

Но ето че сега го вълнуваха далеч по-маловажни детайли — например на пръв поглед незабележима промяна в поведението му може да доведе до неприятни последици, да предизвика или разяри

местните жители и дори да му коства всичко. В този случай вината щеше да е само негова.

Защо да не зададе на хлапето въпросите, които биха пробудили подозрението на някой възрастен?

— Томош, има ли много ферми наоколо?

— Не, гос'не, съвсем малко са. — Факт, който малкият събеседник обяви с гордост. — Ние сме една от най-отдалечените! Кралят разрешава само на търговците и миньорите да ходят в планината, където живеят л'тофите. Сам'че барон Кремер е на друго мнение. Тате казва че баронът нямал право да праща дървосекачи и войници тъдява...

Томош продължи да бърби за това, колко груб и зъл бил местният владетел, и как кралят, който живеел далече на изток, щял да сложи барона на мястото му някой ден. Сетне сподели някои слухове, които, изглежда, бе дочул от по-възрастните: че господарят Херн постепенно прилапвал мините и ги давал на барона да ги управлява, че от две години насам не се е вясвал цирк — пак заради враждите около краля. Въпреки някои затруднения, Денис успя да си състави приблизителна картина на феодална автокрация, за която войната не е чуждо понятие.

За съжаление нищо от чутото не обясняваше наличието на предмети, говорещи за огромен технически напредък. Макар и изпоцапани, дрехите на момчето изглеждаха добре скроени. Нямаха джобове, но кройката и дизайна биха накарали всеки земен моделиер да се пукне от завист. Обувките му наподобяваха малко на старите маратонки на Денис, които почти не сваляше в юношеските си години.

Пред тях изникна цяла група постройки — къща, хамбар и складове, разположени само на стотина метра от стената от шубраци, които заграждаха пътя. Имаше и конюшня, заобиколена с висока дървена ограда. Томош се зарадва и ускори крачка, а Денис го следваше с известна неохота.

Къщата беше ниска и дълга, със скосен покрив, който блестеше в следобедните лъчи на слънцето. В началото младежът си помисли, че отблясъците идват от алуминиевите капчуци или нещо подобно, но когато доближи, установи, че стените са от полирани дървени плоскости, изкусно прикрепени една за друга.

Хамбарът беше с подобна конструкция. И двете постройки бяха направени като за реклама.

Денис спря пред портата. Последна възможност да задава глупавите си въпроси.

— Почакай, Томош... Аз съм чужденец във вашия край...

— Можех да се обзаложа. Говориш толкоз *смешно*!

— Хм, сигурно. Истината е... че идвам от една далечна страна на северозапад. — Ако се съдеше по дърдоренето на хлапето, познанията на тукашните хора за северните области бяха най-слаби. — Много ми е интересно да узная нещо повече за вашата страна. Ще ми кажеш ли например как се нарича?

— Койлия! — отвърна без колебание момчето.

— Значи вашият крал е крал на Койлия?

Томош кимна с вид на човек, който бързо губи търпение.

— Правилно.

— Добре. Знаеш ли, в различните краища хората наричат света по различен начин. Вие как му казвате?

„Едва ли Фластерия“ — подсмихна се Денис.

— На света ли? — момчето го погледна учудено.

— На целия свят. — Той разтвори ръце, обхващайки земята и небето взети заедно. — На всички океани и кралства. Как ги наричате?

— О! Татир — отвърна момчето с вид на ученик, който знае отговора на въпроса. — Така се казва светът.

— Татир — повтори замислено Денис. Не беше кой знае колко по-добро от „Фластерия“.

— Томош!

Пискливият вик долетя откъм къщата. Доста навъсена млада жена стоеше на прага, засенчила очи с ръка.

— Томош! Веднага ела тук!

Момчето се намръщи.

— Това е леля Бис — поясни то. — К'во ли прави тук? И къде са се дянали мама и тате? — То затича към къщата, оставяйки Денис да пристъпя неуверено край портата.

Очевидно нещо не беше наред. Лелята изглеждаше обезпокоена. Тя приклекна, взе да му обяснява нещо развълнувано и скоро Томош едва сдържаше сълзите си.

Нищо наоколо не даваше повод за тревога. Из двора щъкаха най-обикновени кокошки, само дето бяха доста по-едри от нормалните и сигурно даваха месо, колкото от щраус. Алеите на градината, изглежда,

бяха застлани със същия гладък и пружиниращ материал, с какъвто бе покрит пътят. Само краищата им бяха неравни, обрасли с тъмна, неподрязана трева. Прозорците на къщата — поставени на различна височина спрямо нивото на двора — блестяха от чистота, рамките им бяха със съвършена изработка. По-странно бе, че големи и малки прозорци се мъдреха съвсем близо едни до други, без някаква видима причина за това.

Стиснал полата на леля си, Томош ревеше вече с цяло гърло. На Денис внезапно му домъчня — изглежда, нещо се беше случило с родителите на момчето.

Накрая реши да се доближи предпазливо. Жената вдигна глава.

— Вие ли сте Денис? — попита тя с хладен, почти неприязнен тон. Говореше далеч по-разбираемо на местния диалект.

Той кимна.

— Да, госпожице. Наред ли е всичко с Томош? Мога ли да помогна с нещо?

Предложението, изглежда, я изненада. Чертите ѝ видимо се смекчиха.

— Отведоха родителите му. Прескочих да го прибера у дома. Можете да останете тук, докато дойдат да приберат покъщнината и да заключат.

Денис искаше да зададе още цял куп въпроси, но леденият ѝ поглед го смрази.

— Седнете на стълбите и чакайте — довърши тя и поведе момчето.

Кой знае защо Денис не се почувства обиден от подозрителността, с която го посрещнаха. Сигурно беше заради странния му акцент. Седна на стълбите, както му бяха казали.

На верандата, точно пред входната врата, имаше сандък с инструменти. Отпърво Денис го погледна без особен интерес, но нещо привлече вниманието му и той сбърчи озадачено вежди.

— От интересно, по-интересно — промърмори той.

Вътре имаше мотика, брадва, гребло и лопата — всичките блестящи и чисто нови. Плъзна пръст по остриетата на градинарските ножици — бяха наточени и съвсем гладки. Дръжките им бяха от потъмняло дърво. Вдигна ги и ги доближи до очите си — едва сега

забеляза, че остриетата са почти прозрачни и във вътрешността им се виждаха разклоняващи се жилки, които приличаха на капиляри.

— Божичко, та те са от камък! — възкликна Денис. — Някакъв скъпоценен камък или кристал!

Какъв невероятен напредък на науката и техниката се изискваше, за да се произведат подобни сечива за земеделска работа!

Но това не беше всичко. Докато се ровеше из сандъка, пълен с какви ли не интересни инструменти, Денис намери и такива, които *също* бяха изработени от камък, но това бе почти единственото им сходство със свръхмодерните образци, пробудили възхищението му. На дъното лежеше брадва, също с каменно острие, но толкова груба и нескопосана, че сякаш идваше направо от Първобитния век! На няколко места дръжката бе излъскана от употреба, груба и доста неудобна за използване. Острата част бе издялана от кремък или друг непрозрачен материал и привързана с кожени ремъци.

Имаше и други подобни контрасти — редом лежаха блестящи, изумителни сечива от съвършено шлифовани материали и дизайн с несъмнено компютърен произход, и оръдия на труда, за които дори това название бе твърде гръмко.

За една двуостра брадва дори си помисли, че е направена от същата ръка, която бе създала и мистериозния нож в раницата му.

— Стивмладши е най-добрият практикар в околията — произнесе някой зад гърба му.

Денис се обърна. Не беше забелязал, че леля Бис се е върнала. Жената му предложи купа и лъжица, които той прие механично. Над купата се извиваше ароматна пара.

— Стивмладши? Той ли е бащата на малчугана?

— Аха. Стивмладши Сигъл. Чудесен човек. Беше десятник в кралската гвардия преди да се ожени за сестра ми Сара. Ако питате мен, репутацията му на отличен практикар бе това, заради което си изпати накрая. А също и задето има фигурата на барона — двамата са с еднакъв ръст и тегло. Хората на барона дойдоха тази сутрин да го приберат.

Всичко това бе произнесено с подобаваща сериозност, сякаш наистина имаше смисъл. Денис не посмя да изрази съмнение. И без това още трудно следеше речта ѝ, заради плътния акцент.

— Ами майка му? — попита той и духна върху лъжицата с каша. Беше гъста и много вкусна, а и не беше хапвал нищо по-разнообразно от седмица насам.

Леля Бис сви рамене.

— След като отведоха Стивмладши, Сара дотича при мен да ме предупреди, събра си набързо багажа и се отправи към хълмовете. Намислила е да моли л'тофите за помощ. — Бис изсумтя недоволно. — Ако въобще я изслушат!

Денис почувства, че му се завива свят от толкова много непознати понятия. Кой са тези л'тофи? И какво означава *практикар*?

Що се отнася до ареста на бащата, тук имаше цяла дузина подходящи обяснения — горд и независим фермер, който има стари сметки за уреждане с местния шериф, но какво значение придаваха на израза: „има фигурата на барона“? И това ли е престъпление?

— Томош успокои ли се?

— Аха. Искаше да се сбогува с вас преди да си тръгнете.

— Да си тръгна значи — повтори Денис. Беше се надявал на някакво гостоприемство, включващо поне меко легло и топла храна преди да продължи към някое по-голямо селище. Изглежда, беше попаднал в размирнен край. Жадуваше да узнае нещо повече за великолепните високотехнологични предмети и същевременно му се искаше да избягва среща с типове, като този зловещ барон Кремер.

Леля Бис, изглежда, прочете мислите му.

— У нас няма свободно място. Мъжът ми, Бим, утре ще дойде да залости фермата. Ако търсите работа, в Зуслик се предлага.

Денис се загледа мрачно в дъното на купата. Никак не му се щеше да прекара още една нощ сред пустошта. Дори кудкудякането на кокошките пробуждаше носталгията му.

Леля Бис въздъхна, споходена от внезапно съжаление.

— О, какво пък толкоз! Томош ви мисли за истински пътешественик, като онези, които понякога идват от изток. Няма да се срути небето, ако ви оставя да преспите в сеновала. Стига да обещаете, че утре ще си тръгнете по живо по здраво.

Денис побърза да кимне.

— А вие не търсите ли работна ръка...?

Бис обмисли предложението му. Накрая се обърна и извади от сандъка най-грубата и примитивна брадва онази с острието от кремък.

— Едва ли ще е от полза, но може да насечете дърва за огъня.
Денис пое брадвата и я огледа намръщено.

— Ами... защо не... — той премести поглед върху блестящата брадва с черна, полирана дръжка и прозрачно, кристално острие, на която се бе любувал одева.

— *Тази* ще използвате — натърти Бис и посочи инструмента в ръката му. — Искаме да я продадем бързо, след като Стивмладши вече го няма. Зад къщата има цял куп трупи... *Успешно практикуване* — пожела му тя, обърна се и си тръгна.

Пак тази странна дума. Денис имаше чувството, че изпуска нещо много важно. Ала не посмя да разкрие невежеството си пред леля Бис.

Първо работата. Излапа последните остатъци от кашата и дори облиза купата. Беше направена от онези нечупливи материали, които толкова много се ценяха във всички земни домакинства. Едва след като я разгледа по-внимателно, установи, че е издялана от дърво, полирано и шлифовано с невероятно умение.

„Ако някога успея да поправа зеватрона, ще мога да търгувам с милиони от тези! Заводите им ще работят ден и нощ!“

Тогава си спомни впрегатните животни, теглещи безшумните платформи по пътя. „Какво значи всичко това?“

Той метна прощален поглед на красивата кристална брадва до вратата, стисна с отвращение недодялания инструмент в ръцете си и заобиколи отзад, където го чакаха дървата.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА
НАЙ-ПРЕКИЯТ ПЪТ ЗА КАРНЕГИ ХОЛ^[1]

1

Град Зуслик бе разположен на дъното на широка падина, заобиколена от ниски хълмове и мътна, пълноводна река. Обработени ниви и горички се редуваха на равни интервали, а от самия град тръгваха много пътища.

От хълма на запад от Зуслик Денис виждаше ясно, че заграденото със стена селище е построено около възвишение, обърнато с едната си страна към широкия завой на реката. Черна, квадратна крепост увенчаваше възвишението. Приличаше на многоетажна торта, построена върху няколко подравнени тераси.

С помощта на бинокъла, който намери в раницата, Денис успя да различи дребни като мравки човешки фигури, които маршируваха на площада под крепостта. От време на време лъскавите им доспехи хвърляха ярки отблясъци. Нямаше никакво съмнение, че това е скромното убежище на местния феодал. Денис се надяваше да му се размине посещението на тази местна забележителност... след всичко, което знаеше за нея.

Предната вечер, докато се настаняваше за нощувка в сеновала, дойде Томош. Уж идваше да му пожелае лека нощ, но Денис почувства, че момчето се нуждае от някой, който да го прегърне и успокои.

Томош остана няколко часа при него — време, през което двамата обмениха доста полезни сведения за света. Честна и полезна размяна, особено за Денис, който използва възможността да нагоди произношението си на местния диалект, докато момчето изслуша със затаен дъх няколко разказа за приключенията на Заека Брер и летящите слонове.

За съжаление, познанията на малчугана по койлианска технология бяха доста оскъдни, но Денис и не очакваше нещо повече от своя млад събеседник. Затова пък изслуша внимателно „страшните“ истории за „блекери“ и други легендарни местни разбойници, а също за древните, добродушни дракони, които позволявали на хората да ги

яздят в небето. Опита се да запомни всичко чуто, тъй като не знаеше дали нещо няма да му потрябва по-нататък.

По-важни, от негова гледна точка, бяха сведенията на Томош за барон Кремер, чийто дядо повел племето си от северните хълмове да превземат Зуслик, където преди много поколения се разпореждал старият Дук. Ако се съдеше по чутото, Кремер беше от хората, които е най-добре да избягва, особено след онова, което бе направил със семейството на малкия.

Макар да му се искаше да узнае още, Денис се досети, че темата за барона не е от приятните и реши да развлече момчето с една стара лагерна песен. Томош я изслуша с видимо задоволство, дори пляска и подскача на смешните места и поне за малко забрави проблемите си. Денис се почувства като човек, свършил добро дело.

Все тъй немногословна до края, на изпроводяк леля Бис подаде на Денис увито в кърпа парче сирене и комат хляб, а Томош изтри сълзите, които се търкулнаха по бузите му. На идната сутрин градът са разстла в краката му.

По пътя младежът непрестанно се озърташе за немирния питомник със зелени очи, но от Прасльо нямаше и следа. Този път наистина го беше изоставил.

* * *

Денис огледа още веднъж Зуслик от една скала съвсем близо до градската стена. Някъде вътре в тази цитадела бе затворен бащата на Томош — за престъпления, които не можеше да разбере... като например, че имал фигурата на барона и бил добър *практикар*... Денис е облекчение узна, че поне той по нищо не прилича на барона.

Тъкмо се готвеше да намери друг наблюдателен пункт откъдето да продължи изучаването на града, когато забеляза с периферното си зрение някаква гигантска сянка да се носи стремително и съвсем ниско над короните на дърветата. Право към него!

Хвърли се на тревата в мига, когато сянката профуча отгоре. Беше с огромни размери, чуваше се плющене на гигантски криле и той почувства някаква заплаха.

Краткият миг на парализиращ ужас отлетя. След като не се случи нищо непоправимо, той събра смелост да вдигне глава и да се огледа за чудовището — беше изчезнало!

Миналата вечер Томош разправяше за дракони — големи, свирепи същества, които някога защитили човечеството на Татир от смъртоносни врагове. Но Денис остана с впечатлението, че това са само детски приказки нищо повече!

Той огледа хоризонта и най-сетне откри черния силует. Носеше се право надолу към града. Гърлото му още беше свито, докато вадеше бинокъла и нагласяше фокуса.

Денис премигна — трябваше да мине малко време, преди да осъзнае — не без облекчение — че това въобще не е бил „дракон“. Въздушният нашественик всъщност се оказа *летяща машина*. Дребни фигурки изтичаха от замъка да я посрещнат, когато се спусна върху каменния площад, лека като перце. От машината слязоха двама — вероятно пилоти — и забързаха към най-близкия вход без да се оглеждат.

Денис свали бинокъла. Чувстваше се малко глупаво заради прибързаното си заключение, когато обяснението беше толкова просто. А и какво толкова чудно, че тукашните жители владеят изкуството на полета? Имаше предостатъчно белези за високото им техническо ниво.

Колко безшумно летеше тази машина! Никакъв рев на двигатели — направо изумително! Дали пък не е още едно постижение на антигравитацията?

Имаше само един начин да узнае повече. Той се надигна, отърси се от тревата и листата, метна раницата на гръб и заслиза към града.

[1] Прочута концертна зала в Ню Йорк — Бел.прев. ↑

Пазарът извън градските очертания бе като всяко подобно сбирище на хора. Врява, пискливи викове и търчащи малчугани, с очевидно не съвсем почтени намерения. Сергии и складове, от които се носеха странни миризми — от ухания на вкусни подправки до животинска смрад.

Денис навлезе сред множеството с решителната крачка и израз на някой, дошъл тук по работа. Сред богатото разнообразие от дрехи, които носеха хората, неговите не направиха никому впечатление. Ботушите, ризите и панталоните бяха общоприети тук. Някои дори мъкнеха багажа си на гръб, както той раницата.

Дори зяпачите от кафенето на ъгъла, които очевидно се чудеха как да убият скуката, не му отделиха повече внимание, отколкото на всеки друг.

Денис започна да диша малко по-спокойно. Вече имаше известен първоначален план — да потърси местния университет, където се надяваше да намери себеподобни, поне що се отнася до светогледа и интересите.

Дори в древните феодални общества на Земята е имало местенца, където е царствала любовта към познанието, а тези хора без съмнение се радваха на далеч по-напреднала технология и култура. А и след като видя „самолета“ в Денис се пробуди поизгубената надежда да получи квалифицираната помощ от която се нуждаеше.

Пристанището го посрещна с възкиселата миризма на изсушена риба и гниещи водорасли. Кеят беше от дърво, но със солидни метални подпори. Изглеждаше съвсем нов, с блестящи перила и щръкнали в небето пилони. Централната му част бе застлана със същия материал, с какъвто бяха покрити пътищата.

Той спря да разгледа една от лодките. Имаше известен опит с яхтите, та не беше никак трудно да прецени качеството на местните съдове. И този път изработката им пробуди възхищението му — корпусът бе съвсем тънък, от лек и гладък материал. Мачтата стърчеше елегантно, разположена точно в центъра на тежестта.

Щом притежаваха технология да произвеждат толкова фини материали, защо беше нужно да използват платна? А може би в Койлия имаше табу за употребата на машини? Дали тогава всички тези прекрасни неща не бяха произведени някъде другаде?

Денис вече нямаше търпение да узнае отговора на всички въпроси, както и да разговаря с хората, които щъкаха наоколо.

Недалеч от него група хамали пренасяха тежки чували от един склад до трюма на шлеп. Че са тежки, Денис разбра по начина, по който яките, голи до кръста мъжаги приклякваха всеки път, когато ги поемаха на плещите си.

Денис завъртя учудено глава. Нима религията им забраняваше да използват дори товарни колички?

След като всеки от носачите стигаше отвора на трюма, той пускаше долу чувала, а сетне, вместо да изтича обратно по тясната рампа, се изкатерваше на палубата, оттам произнасяше кратка, напевна реч и се хвърляше във водата.

Може би за да се разхлади след голямото усилие, помисли си Денис. Той заобиколи грамадна купчина от бали и се приближи дотолкова, че да чува онова, което извикваха хамалите. Първото, което различи, бе често повтарящия се напев: „тра-ла-ла“. За щастие, докато се разхождаше по края на кея, един от носачите — гигант с черни мустаци и скулесто лице — скочи върху перилата и поде отначало песента, а другите само му пригласяха.

*„Мъдър е кметът, но знаем ний всите,
съмнение няма, че...*

Тра-ла-ла!

Шкембето голямо за мозък не става!

Тра-ла-ла!

*С два органа само,
той практикува неспирно...*

Тра-ла-ла!

*Устата е първият, не ще и съмнение,
А вторият, значи, е...*“

Тук продължението бе заглушено от едно припряно „тра-ла-ла“ на цялата група. Големият мъж се хвърли във водата и вдигна огромен фонтан. Докато плуваше към кея, мястото му бе заето от друг певец, с олисяла глава и изненадващо дълбок глас.

„Жена ми в къщи все пред огледалото кисне...

Тра-ла-ла!

За шапка се мисли, за врата, за метла!

Тра-ла-ла!

***Неща** практикува, но бедни сме ние...*

Тра-ла-ла!

Макар да се конти, на друга прилича,

И тя се нарича...

ТРА-ЛА-ЛА!“

Денис се подсмихна като човек, който разбира от добрата шега, дори и да остане неизказана.

Малък керван премина бавно през градската порта. Пътници с дисаги се бяха подредили за преглед до будка, която, изглежда, изпълняваше функцията на митнически пост. Неколцина мъже, яхнали познатите вече космати понита, препуснаха през вратата необезпокоявани от пазачите — явно бяха чиновници, тръгнали по работа.

Стадо изгърбени, носорогоподобни четирикраки хрупача трева край градската стена. Сбруите им водеха до масивни платформи, като онези, които Денис бе зърнал предните вечери на пътя.

„Да видим сега, дали наистина е антигравитация!“ — помисли си той и закрачи небрежно към платформите. Всеки момент загадката щеше да бъде разрешена.

Няколко по-нетърпеливи пътници от опашката се развикаха, че ги прережда, но никой не понечи да го спре. Вълнението му нарастваше с всяка измината крачка.

Както предполагаше, платформите нямаха колела. Товарът бе закрепен върху наклонена плоскост с четири плъзгача отдолу. Размерът и формата на плъзгачите съответстваха до милиметър на каналите, които прорязваха всички пътища в Койлия.

Коларят извика нещо на животните и дръпна юздите. Яките добичета напрегнаха мускули и талигата се плъзна гладко и безшумно напред. Денис я последва приведен, за да вижда по-добре.

Какъв ѝ бе принципа на движение — може би магнитна възглавница? Силно електрическо поле? На Земята също имаше подобни съоръжения, но нито едно от тях не изглеждаше толкова компактно. Тази транспортна система комбинираше елегантна простота на конструкцията с необяснима сложност на действието си.

Смътно долавяше недоволството и учудването на хората около него от странното му поведение. Чуваше смях и доста пиперливи подмятания на завален диалект. Но Денис не им обръщаше внимание. Умът му бе зает със сложни разсъждения, докато приемаше и

отхвърляше една след друга най-различни теории, които да обяснят това, което наблюдаваше.

Истинско забавление, след цяла седмица тъпо вървене! Напрежението от последните дни, умората и постоянният страх — всичко това пробуждаше в него позадрямалата личност на учения, на човека на рационалното мислене, неоспоримите факти и точните заключения. За добро или лошо, това бе *неговият* начин да се справя с трудностите в живота.

Денис коленичи и залази на четири крака, вперил поглед в плъзгачата се в канала опора. Едва сега забеляза нещо, което го накара да възкликне от изненада. От плъзгача изтичаше прозрачна течност, смазваше канала пред и под него и почти мигновено попиваше в дъното.

Той протегна ръка, докосна една капка от течността и я разтри между пръстите си. В миг кожата му придоби лъскав оттенък. Денис откри, че не може да притисне пръстите си, тъй като се плъзгаха един в друг толкова леко, че дори не ги усещаше.

Течността притежаваше невероятни, изумителни смазващи свойства! След няколко секунди на възхитено съзерцание, Денис бръкна в един от многобройните джобове на панталона си и извади малко пластмасово шишенце за проби. Наложил се да го държи с пръстите на лявата си ръка, докато правеше отчаяни и безуспешни опити да изтрие дясната от хлъзгавия слой. Накрая отпусси тапата със зъби.

Лазейки зад шейната, той поднесе шишенцето до задния край на плъзгача, събирайки вътре капки от блестящата течност. Остави шишето да се напълни до средата и реши, че му трябва още съвсем малко за анализ...

Главата му се блъсна в талигата, която неочаквано бе спряла. От претоварената платформа го посипа дъжд от дребни горски плодове.

Нови, по-силни гласове долетяха отпред. Тълпата отстъпи покорно. Екзалтиран от поредното откритие, Денис отказваше да забележи какво става около него. Продължаваше да клечи зад шейната, очаквайки да потегли за да събере поне още малко от смазващата течност.

Нечия ръка легна на рамото му. Той я отърси, като промърмори замислено:

— Ей сегичка. Само да свърша една работа.

Мургавата ръка го дръпна рязко и почти го завъртя. Денис вдигна глава и замига учудено.

Надвесен над него стоеше грамаден мъж с униформа, а на лицето му се четеше смесица от изненада и гняв. Още трима захилени войници стояха отзад.

— Да бе, Гил'м! Остави го! Не виждаш ли, че има работа човекът! — подхвърли подигравателно единият от тях. Вторият тъкмо бе надигнал делва и гълташе жадно от нея, но се закашля и изплю някаква кафеникава течност.

Гил'м се намръщи. Протегна ръка, сграбчи якето на Денис и го изправи с рязко движение на крака. Едрият мъжага стискаше в дясната си ръка нещо като двуметров жезъл с блестящо острие с форма на алебарда в единия край. Погледът на Денис бе привлечен от блясъка на острието. Изглеждаше достатъчно наточено да пререже с еднаква лекота къс хартия и здрав човешки врат.

Без да откъсва очи от Денис, Гил'м повика един от войниците:

— Фед'р, ела тук и подръж тинъра. Хич не ми се ще да му объркам практиката, като прережа нещо мековато. Този тук и с голи ръце мога да го озаптя.

Захиленият войник приближи и пое дългото оръжие от ръката на Гил'м. Гигантът затегна хватката на дебелиите си като кренвирши пръсти около китката на Денис.

О-хо. Едва сега Денис взе да Осъзнава, че си е намерил белята. Толкова бе объркан, че дори не можа да си припомни кратката тържествена реч, която бе подготвил за първата среща. Все пак пое дъх и се опита да поправи пропуска си:

— Хиляди извинения, многопочитаеми господине! Виждате ли, аз съм чужденец и идвам от една далечна страна. Дойдох тук, за да се срещна с вашите най-прочути философи и да обсъдя с тях много въпроси от взаимна важност. Ето например тази великолепна смазваща течност. Знаете ли че... ъх!

Лицето на гиганта придобиваше все по-малинов оттенък след всяко следващо изречение. Без никакво съмнение подходът, който Денис избра, не беше най-правилният. Той едва успя да наведе глава и един масивен юмрук профуча точно на мястото, където допреди секунда се намираше носът му. Далеч по-големи поражения върху

състоянието на Денис нанесе смрадта, която лъхаше от устата на гиганта.

— О, престани Гил'м! — викна един от войниците. — Защо биеш нещастния човечец? Толкоз е дребен, че дори не можеш го уцели!

Тълпата отново бе свила кръга си около двамата, всички се смееха гръмогласно и Денис чу някой да залага, че следващия път щели да го праснат по носа.

Ала в очите на повечето зяпачи се четеше спотаен страх.

— Не мърдай, костенурко — изръмжа Гил'м. Той замахна с юмрук и се прицели внимателно, очевидно наслаждавайки се на момента. Лицето му имаше кротко, почти замечтано изражение.

„Работата взе да става сериозна“ — помисли си Денис. Юмрукът бе надвиснал над него, нямаше време да измъкне игломета, а и убийството на местен представител на властта едва ли бе най-добрият начин за начало на добросъседски отношения между две раси.

Изведнъж си спомни, че все още държеше шишенцето с пробата в лявата си ръка. Пресегна се импулсивно и изля течността върху месестата лапа, която го стискаше.

Гигантът замръзна и го погледна тъпо, изненадан от неочакваната постъпка. След кратък размисъл Гил'м най-сетне реши, че това хич не му се нрави. Изръмжа повторно, замахна... и Денис се измъкна от хватката му като топящо се масло. Юмрукът на здравеняка изсвистя над главата му и едва разроши щръкналия му перчем.

Гил'м се загледа в празната си ръка, лъскава от течността, която я покриваше.

— Ей! — извика безпомощно той и се обърна, за да изгледа жертвата си, която се шмугна чевръсто през портата и изчезна сред градската навалица.

Денис би предпочел първата му разходка из града да не е толкова припряна.

Далеч зад него не стихваше гълчавата край градските порти. Тълпата се разбяга с ужасени писъци от войниците, размахващи заплашително оръжия. Но Денис не спря дори за миг да се полюбува на бъркотията, която бе предизвикал. Изтича по един украсен с орнаменти мост, който се извиваше над някакъв канал, и хлътна в близкото пазарище, а минувачите го изпращаха с учудени погледи, докато слаломираше между сергиите и купчините с най-разнообразна стока. Известно време го застигаше шумът от преследването, но скоро след това утихна, а хората извъръщаха очи от него и показваха с цялото си поведение, че нямат никакво желание да се забъркват в тази история.

Денис сви покрай уличен жонгльор и едва не се наниза на една от падащите отгоре ками. Хлътна в тясна уличка и се притаи зад една врата. Скоро след това дочу тропот на тежки ботуши по дървеното мостче и крясъците на разярените войници, които, изглежда, се бяха сблъскали с жонгльора. Денис използва този момент за да продължи с малко по-спокойна крачка по улицата.

Повечето от сградите на Зуслик бяха истински тухлени небостъргачи, високи по десет-дванайсет етажа, но с кръгла форма и многослойно разположение, което вече бе определил като сватбена торта. Тесните, криви улички между тях оформяха почти неразгадаем лабиринт.

Денис спря в една пуста уличка да си поеме дъх — не беше никак лесно да се тича с пълна раница на гърба. Тъкмо се готвеше да продължи, когато дочу кънтящи наблизко проклетия, произнесени от неприятно познат глас.

— ... ще ми се някой път да изгоря целия този прокълнат град до основи! Казваш значи, че никой не е видял онази отрепка? Никой не бил видял нищо — тая песен и друг път съм я чувал! Проклети

зусликенци! Банда мръсни крадци! Като ви зашибам с камшика, бързо ще ви опресня паметта!

Денис заотстъпва навътре в уличката. Едно беше сигурно — ще трябва да се раздели с раницата. Свря се в един тъмен ъгъл, разкопча презрамките и я пусна на земята. Клекна до нея, извади чантичката с неприкосновения запас и я закачи на здравия си кожен колан. После се огледа за подходящо скривалище.

Наоколо имаше купища боклуци, но нито едно подходящо местенце. Първият етаж на къщата пред която стоеше, не надвишаваше два метра височина. Вторият, по тукашен обичай, бе навътре с около метър и половина и покривът му оформяше нещо като парапет. Денис отстъпи назад и метна раницата на корниза. После се засили, подскочи и се хвана за ръба на парапета. Залюля се и вдигна десния си крак, за да го преметне през ръба, но тъкмо в този миг ръката му, чиито пръсти все още бяха намазани със загадъчната течност, започна да се изплъзва. Той загуби равновесие и тупна на улицата.

Колкото и да му се щеше да си попълва на спокойствие след неприятната среща със земята, се наложи да скочи чевръсто. Зад гърба му се разнесоха стъпки и Денис се извърна тъкмо навреме, за да открие, че Гил'м и още един войник тичат към него от близкия край на уличката. Едрият мъж размахваше щастливо страшното си оръжие, но го държеше само с лявата ръка — дясната още беше неизползваема заради хлъзгавата течност.

Денис измъкна игломета от кобура и го насочи към разгневения здравеняк.

— Е, добре — произнесе запъхтяно той. — Поиграхме си, но стига вече. Стой на място, Гил'м, не искам да пострадаш.

Мъжът дори не забави крачка. Имаше унесен, замечтан вид, сякаш си представяше как разсича противника си на две.

Денис се намръщи. Дори да не познаваха подобно оръжие, би трябвало да забележат промяната в самочувствието му, или поне да поспрат, докато оценят ситуацията.

Може би Гил'м бе лишен от въображение?

— Струва ми се, че не разбирате срещу какво се изправяте — рече им той.

Гигантът се приближаваше, вдигнал алебардата за удар. Денис реши, че няма избор. Испита кратък миг на паника, когато смазаният му палец се приплъзна на два пъти по предпазителя. Сетне лостчето изщрака, той се прицели и стреля.

Звукът бе оглушителен, а после едновременно се случиха няколко неща.

Гладко полираната дръжка на алебардата се разцепи на парчета под струята от изстреляни с висока скорост метални частици, която буквално покоси зловещото оръжие. Гил'м отскочи встрани, за да избегне досега с падащото острие, сетне загледа тъпо и неразбиращо скършения остатък в ръката си.

Но и Денис не успя да задържи внезапно подскочилото от отката оръжие. Иглометът изхвърча от хлъзгавите му пръсти, блъсна го в гърдите и тупна на земята.

Няколко секунди двамата с Гил'м — неочаквано обезоръжени — се измерваха с погледи. Лицето на войника беше бледо като платно, виждаше се само бялото на очите му. Едрият мъжага не смееше да помръдне.

Денис се наведе, надявайки се другият да остане достатъчно дълго шокиран от случилото се, за да успее да си върне оръжието. Иглометът се бе изтъркалял до острието на алебардата, някъде по средата между двамата.

Тъкмо посягаше към дръжката, когато откъм дъното на улицата се показаха още двама войници, с островърхи шапки от нещавена кожа. И двамата изкресяха от изненада.

Денис сграбчи игломета и го вдигна. В този разтеглен във времето миг си даде сметка, че не е в състояние да застреля човешко същество. Слабост или пропуск в подготовката, но не можеше да направи нищо срещу това.

Той се обърна и затича в обратна посока, но не беше изминал и десетина крачки, когато дръжката на един ловко метнат кинжал го халоса по темето и го повали.

— ... стой мирен. Остави на мен. Като гледам с каква скорост ти расте цицината, току-виж заприличала на краставица!

Гласът идеше някъде отблизо. Нечии костеливи пръсти го сграбчиха за ръката и му помогнаха да се изправи. Денис все още не беше в състояние да разгледа своя събеседник. Разтърка очи, за да фокусира погледа си, но едва не изгуби отново съзнание, когато неволно докосна раната върху лявата си скула.

Постепенно различи, макар и смътно, че над него се е надвесил захилен беззъб старец, но дори това усилие му коства нов пристъп на главозамайване, та старецът трябваше отново да го подпре.

— Казах да стоиш мирен. Почакай малко и светът ще си дойде на мястото. Ето, пийни си от туй.

Денис поклати глава, после се закашля и взе да се дави, тъй като неканеният му болногледач го бе дръпнал за косата и бе излял в гърлото му някаква гъста, лепкава течност с неприятна миризма.

— И т'ва, дето го глътна, ти стига. Стой сега и чакай да ти стане по-добре. И без туй няма да те изкарат на работа от първия ден. Особено след като са те обработили здравата. — Мъжът нагласи малка възглавничка под главата му.

— Казвам се Денис. Какво е това място?

— Аз съм Тет, а ти си в тъмницата, хлапе. Не можеш ли да познаеш някой зандан като го видиш?

Денис се огледа, най-сетне бе възвърнал способността си да фокусира предметите. Леглото му бе част от дълга редица грубо сковани койки, под увиснал дъсчен навес. Седеше, опрял гръб в стена от плет и мазилка. Отвъд открития преден край на помещението се виждаше просторен двор, заграден от висока, дървена палисада.

Виж, стената от дясната страна на двора впечатляваше с вида си — висока, яка и блестеше под косите лъчи на слънцето. Всъщност тя опасваше най-ниската и най-широката от цяла поредица тераси, които се издигаха на височина дузина и повече етажи. По средата на

блестящата стена бе долепена малка караулка — двама скучаещи пазачи дремеха на пейката пред нея.

Мъжете из двора — вероятно братя по съдба на Денис и стареца — изпълняваха някакви неразгадаеми ритуали.

— Какво означава всичко това? — попита Денис. Гадеше му се и имаше усещането, че сънува, макар всичко наоколо да бе напълно реално. Хич не го беше грижа за учудения поглед на стареца.

— Товарят ни здравата, но нищо не произвеждаме — заобяснява той. — Тук сме все отрепки, измет, дребни крадци и прочие. Повечето от нас дори нямат представа как да *създадат* нещо... Какви сме сбрани ли? Едни са затворени, задето са си имали работа с градската стража, други пък — щот' са служили на Стария Дук преди бащата на Кремер да дойде по тези места и да сложи ръка на тях. Тъй че, може неколцина наистина да са чували нявга как се *създават* неща, ако ме питаш...

Денис разтърси глава. Имаше чувството, че двамата с Тет общуват на различни вълни, или пък просто слухът му бе нещо увреден. Главата го цепеше и се чувстваше страшно объркан.

— Сами си отглеждаме храната — продължаваше да нарежда старецът. — Аз се грижа за двама хлапаци като теб. През деня обаче, *практикуваме* за барона. Как инак да си изкарваме прехраната?

Ето пак тази странна дума... „практикували“. Взе да му омръзва. Мъчеше го странното усещане, че всеки път, когато я чуе, подсъзнанието му се опитва да му подскаже нещо, което вече беше разбрал. Нещо, срещу което останалата част от ума му се съпротивляваше отчаяно.

Той се изправи на крака, не без усилие, и се олюля.

— Ей, чакай! Не бива да ставаш поне още няколко часа! Да легнеш веднага!

Денис разтърси отново глава.

— Не! Стига вече! — кресна ядосано той и се обърна към стареца, който го разглеждаше загрижено. — Омръзна ми да търпя глупостите на твоите сънародници, ясно ли е? Искам да знам какво става — сега, в тази минута! Веднага!

— Полека — поде отново старецът, но се сви уплашено, когато Денис се пресегна, сграбчи го за ризата и го притегли към себе си. Лицата им бяха на сантиметри.

— Хайде да започнем от простите неща — изсъска Денис през яко стиснатите си зъби. — Тази риза например. Откъде я имаш?

Тет дишаше учестено, сякаш бе в прегръдката на безумец.

— Ма тя е съвсем нова. Дадоха ми я да я нося! Че нали туй ми е работата!

Денис затегна още хватката си.

— Тази? Съвсем нова? Какви ги дрънкаш? Платът е толкова износен, че всеки миг ще се разпадне!

Старецът се изцъкли и кимна.

— М'че тъй де!

Денис дръпна шарената, лъскава кърпа, затыкната в пояса на стареца. Беше от по-фина материя, която малко напомняше коприна, с изрисувани неясни орнаменти.

— Ей! Това си е мое!

Денис вдигна лъскавото парче пред очите на старец и го разклати заплашително.

— Обличат те в парцали, а ти позволяват да носиш такива неща?

— Ами да. Винаги ни оставят някои от по-запазените лични вещи, за да не се развалят като спрем да работим върху тях! Може да са лоши, но не чак толкоз!

— Сега, предполагам, ще имаш наглостта да ми заявиш, че тази кърпа не е нова! — Кърпата изглеждаше като сувенир от луксозен магазин.

— Че как ще е нова! — ококори се старецът. — Предава се в рода ми от пет поколения насам! — добави гордо той. — Постоянно я използваме. По цял ден я гледам и си духам носа в нея.

Денис бе така потресен от чутото, че неволно разхлаби хватка. Тет се свлече на пода без да откъсва очи от него.

Младежът поклати глава в израз на крайно объркване, излезе на двора и закрачи между затворниците. Подмина ги и скоро стигна мястото, където външната палисада опираше в блестящата стена на замъка.

Тук спря и докосна с пръсти грубите, привързани с лико и покрити със засъхнала кал дъски, от които бе изградена стената на палисадата. С пръстите на другата ръка погали стената на замъка — беше гладка, твърда като метал, но блестеше и прозираше подобно на

грамаден, светлокафяв полускъпоценен камък... или като полираната повърхност на гигантски баобаб.

Някой го приближи отзад. Огледа се и видя, че е Тет, този път придружен от още двама затворници, които разглеждаха с откровено любопитство новодошлия.

— Кога беше войната? — попита Денис, все още полуобърнат към тях.

Спогледаха се. Високият пристъпи към него учуден.

— Ам'че, за коя война приказваш, хлапе? Една ли е, две ли са! За онази, в която баронът изрита Стария Дук? Или за тази, между Кремер и краля?

Денис се обърна и изкрещя:

— За *Голямата война*, идиоти такива! За онази, в която са загинали всичките ви предци! За войната, която ви е запратила толкова назад, че сега живеете от трохите, завещани ви от вашите деди — всички тези самосмазващи се пътища... и незахабяващи носни кърпички!

Мъжете млъкнаха и си зашепнаха разтревожено. Накрая един нисък мургав затворник с къса черна брада вдигна рамене и заговори:

— Не разбираме за какво говориш бе, човек. Живеем си далеч по-добре, отколкото нашите предци. А пък внуците ни сигур ще са още по-добре от нас. На туй му викат *прогрес*. Не си ли чувал за прогрес? Да не идеш от някоя страна, дето се кланяте на дедите си и си губите времето с подобни глупости?

На лицето му се четеше искрено любопитство. Денис направи няколко крачки и малкият му антураж го последва.

Минаха покрай група затворници, които разкопаваха зеленчукова градина. Нямаше нищо неестествено в стройните редове на лехите, но сечивата на работниците бяха груби и недодялани като каменната секира, която му бяха пробутали в имението на Томош.

Той посочи с ръка и попита:

— Тези инструменти са нови, така ли?

Тет и другите кимнаха.

— Така си и мислех! Всяко нещо, което е ново, напомня за маймуните и първобитните хора, а богатшите ви се кичат и използват неща, които са принадлежали още на прадедите ви...

— Ама... — пристъпи от крак на крак Тет. — Тези инструменти са за богатите бе, момче.

Денис изтръгна една мотика с издялано от кремък острие от ръцете на близкия затворник и я размаха под носа на стареца.

— Тези? За богатите? Във вашето йерархично общество? Тези груби, варварски, недодялани изделия...

Дебелият градинар, когото бе лишил от инструмента, взе да протестира:

— Хубаво де, правя каквото мога! Но току-що ми я дадох, за Бога! Ще се оправи! Нали тъй, момчета? — той изсумтя недоволно, а останалите закимаха еднородно. Изглежда бяха стигнали до заключението, че хлапето не е с всичкия си.

Но Денис бе изненадан от друго. Та той въобще не обвиняваше градинаря! Защо дебеланкото изведнъж взе да се оправдава?

Огледа се, търсейки друг подходящ пример, каквото и да е, само да раздвижи мозъците на тези нещастници. Изведнъж видя нова група, но тези не носеха парцаливи дрехи, а бяха издокарани в най-фини и радващи окото одежди. Наметалата им сияеха в лъчите на слънцето.

Занимаваха се с упражнения по фехтовка, само дете бяха въоръжени не с истински, а с дървени мечове. Неколцина войници ги бяха наобиколили и се забавляваха на зрелището. Денис нямаше никаква представа какво търсят аристократите и тяхната охрана зад стените на затвора, но реши да се възползва от възможността.

— Ето там! — посочи той. — Дрехите, които носят тези хора са *стари*, така ли?

Наобиколилите го отново закимаха в синхрон, но лицата им вече не изглеждаха толкова дружелюбни.

— И са били ушити от вашите предци, нали?

— Сигурно е така — намеси се нисичкият. — И какво от това? Няма никакво значение кой ги е ушил! По-важното е кой ги е *усъвършенствал* — ето кое се цени!

Слепци ли бяха тези хора за собствената си история? Дали катастрофата, помела всичките им научни познания, по някакъв начин не бе увредила и способностите им да виждат истината? Денис тръгна с решителна крачка към групата фехтовачи. Стражата почти не му обърна внимание.

— Значи не отричате — кресна разгневено той, — че вашите благородници получават най-хубавите, пък макар и най-стари дрехи и... това правило важи и за всичко останало?

— Така си е...

— И тези аристократи тук носят само стари дрехи, така ли?

Тълпата избухна в смях. Дори неколцина от участниците в мнимите двубои спряха и се присъединиха към останалите.

— Какви богаташи са тия бе, Денис? — тупна го по рамото старият Тет. — Те са си бедни затворници като нас. Само дете са сложени като гренадирите на барона. Писано ли ти е да носиш богаташки дрехи, ще ги носиш и туйто! — Последното звучеше като афоризъм.

Денис поклати глава. Подсъзнанието му тропаше нетърпеливо на вратата и очевидно се опитваше да му каже нещо.

— Затворен „задето имал фигурата на барона“ — така каза Томош за баща си... — наблизно някой възкликна учудено, но той не му обърна внимание. — Богатите принуждават бедните да носят най-хубавите им дрехи, но това не ги разваля, а напротив...

Някой му говореше развълнувано, но умът на Денис бе погълнат от друго. Той zakрачи безцелно, без да обръща внимание на това, което ставаше наоколо. Другите затворници му сториха място сякаш е светец... или безумец.

— Не... Дрехите не се износват, защото богатите карат онези, които *имат техните фигури* да ги носят постоянно... да ги поддържат като ги...

— Прощавайте, господине. Одеве не споменахте ли името...

— ... като ги *практикуват!* Практикуват! — повтори той и стисна главата си с длани. Тази дума щеше да го подлуди.

— ... не споменахте ли името Томош... Томош Сигъл?

Денис вдигна глава и видя пред себе си висок, широкоплещест мъж, издокаран във великолепни одежди от брокат и коприна, макар по мрачния израз да личеше, че е затворник като него. Имаше нещо познато в чертите на лицето му, но умът на Денис все още бе замъглен от милион догадки.

— Берналд Брейди! — извика той и се плесна с юмрук по дланта. — Той говореше за някакво неуловимо различие в тукашните физически закони! Каза, че роботите ставали по-ефикасни...

Денис потупа дрехата си — бяха му взели колана и чантичката, но за щастие му бяха оставили дреболиите в джобовете.

— Разбира се! Дори не са ги забелязали! Откъде да знаят, че се затварят с цип! А тези ципове са ставали все по-добри и по-усъвършенствани с *практикуването*, на което съм ги подлагал, откакто съм тук!

Той дръпна ципа на един от джобовете и из тълпата се разнесе изненадан шепот. Извади отвътре дневника и прелисти страниците.

— „Първи ден — прочете на глас. — Екипировката е под всякаква критика. Сигурно са купували от най-евтиното. Кълна се, че веднага щом се върна ще натрия носа на онзи негодник Брейди...“ — той вдигна глава и добави усмихнато: — Ще го направя, ще видите!

— Господине — задърпа го отново високият мъж, — одевете споменахте името...

Денис прелисти няколко страници без да му обръща внимание.

— „Десети ден — зачете отново той. — Екипировката е доста по-добра, отколкото смятах в началото... сигурно съм грешал...“

Не беше сгрешил, а просто снаряжението се беше подобрило, усъвършенствало!

Денис затвори дневника си и се озърна. За първи път откакто се бе озовал в този свят, той *виждаше* — сякаш внезапно беше прогледнал.

Видя кула, превърнала се след много поколения в огромен замък — защото е била *практикувана с тази цел* достатъчно дълго!

Видя градински сечива, които ден след ден на упорито практикуване ставаха все по-добри, докато накрая щяха да се превърнат в онези чудесни изделия, на които се бе любувал в къщата на Томош.

Той се обърна и огледа хората зад него. И *видя*... диваци!

— Тук няма да открия нито учени, нито механици, защото такива просто няма! Вие въобще не разбирате от техника, така ли е? — посочи ги той с обвиняващ пръст. — Ей, ти! — кресна той на най-близкия от тях. — Знаеш ли какво е колело? Кажи де!

Затворниците мълчаха.

Денис се олюля. Съзнанието му премигваше като запалена свещ на вятъра.

— Трябваше... трябваше да си остана при капсулата и да построя сам този проклет зеватрон... Прасльо и роботът щяха повече да са ми от полза, отколкото тази тълпа пещерни хора, които току-виж ме изяли за вечеря, за да *изпрактикуват* от кокалите ми лъжици и вилици! Страхотни супници ще излязат някой ден от лопатките ми!

Коленете му се подгънаха и той падна възник в пясъка.

— Аз съм виновен — чу да казва някой над него. — Не биваше да му позволявам да става с тази цицина.

Денис почувства нечии силни ръце да го вдигат и понасят. Светът се завъртя пред очите му.

Пещерни хора. Сега ще го напъхат в койката, за да *изпрактикува* от нея пухено легло или нещо подобно — стига да лежи достатъчно дълго.

Засмя се налудничаво.

— Не им се сърди, приятелю — промърмори той. — Те са само едни нещастни туземци. Е, поне са разбрали, че съвършенството се постига с достатъчно *практикуване*...

След което изгуби напълно съзнание.

По стереовизора течеше някакво късно шоу. Гостите бяха четирима прочути философи.

Дезмънд Морис, Едуин Хур, Уилард Уетлост и Сеймъс Мърфи току-що бяха интервюирани. След паузата за реклами, водещият се обърна към холокамерите и показа сияйната си, фалшива усмивка.

— И така, дами и господа, тези четирима господа бяха така любезни да ни разкажат накратко за съвместната им работа върху тяхната прочута книга „Законите на термодинамиката“. Може би сега е моментът да чуем и мнението на отсрещната страна. Позволете да ви представя моя тайнствен гост, господин Пер Петер Мобиле!

Четиримата философи скочиха като един и взеха да протестират.

— Този шарлатанин... Мошеник...! Не бих останал и миг под един покрив с него!

Но докато се бунтуваха, оркестърът изпълни туш и под пронизителните звуци на фанфарите на сцената изскочи едно шимпанзе, ухили се с два реда едри бели зъби на гостите и публиката, и размаха косматите си ръце.

На главата си носеше шапка с козирка и закрепена с тел въртележка.

Шимпанзето сграбчи микрофона, който му бяха подхвърлили зад декорите, и се завъртя в бесния ритъм на музиката. След това запя с нисък и странно приятен глас:

*„Защо е тъй?
О, защо е тъй?
Не ще се затрудните,
и няма вий да се червите,
ако знаете каквото зная аз!“*

Публиката избухна в шумни овации, повтаряйки припева. Пер Петер Мобиле се захили, скокна и продължи още по-възторжено.

*„Наду да пукне старият Ед Хур,
космически мехур!
Заплаши, че ще гръмне,
но не призна,
в таз мъничка игра,
че в студ светът ще съмне!
А Уили Уетлост, неговата светлост,
на лъка дръпна той тетивата,
пронизвайки сърцата ни с, на времето,
стрелата, тя игривата!“*

Шимпанзето се кълчеше и кривеше под звуците на оркестъра и нито за миг не преставаше да се върти. Въртележката върху шапката му бе като пропелер на стар реактивен самолет.

*„Антрополози разни, нареждат с думи празни,
как с труд и сечива,
човекът станал е това!
Трудът и сечивата (казват те),
ни помагат,
ентропията да хванем за рогата!
Но те дори пред нея се прекланят!“*

*А Мърфи, тоз, критикът, песимистът,
оплаква се от лошата ентропия,
превърнала ни в свои бледи копия,
които само чакат старостта,
безгласни срещу вечността!*

*Защо е тъй?
Кажете ми защо е тъй?
Или пък не, тогава аз ще кажа,
че имам малка тайна да изкажа!“*

Камерата се спря върху запотеното лице на шимпанзето и го показа в едър план. Зъбите му бяха като теракотени плочки покрити с бял порцелан. Оркестърът подхвана най-трескавия си ритъм.

*„За всяко нещо има време, има си и място,
тъй често ни успокояват мъдреците.
А който не харесва правилата,
да си зареже занаята, и да си вдига чукалата!“*

Шимпанзето подскочи и изпълни главомайващ задно салто. Изтича към разгневените философи и им се изплези тържествено, после се завъртя отново към камерата, ухили се и повтори с пискливо сопрано:

„И да си вдига чукалаа-таааа!“

— Уф!

Денис подскочи и сграбчи ръба на койката. Известно време се визира напрегнато в мрака, като дишаше тежко. Накрая се отпусна върху възглавницата и въздъхна.

Е, поне част от съня съвпаднаше с действителността. Немаше шимпанзе, но затова пък бе попаднал в затвора на някаква чудата и объркана страна, по прищявка на пещерните хора, които дори не знаеха, че са такива. Намираше се най-малко на петдесетина мили от повредения зеватрон, в един свят, където основните физични принципи, на които го бяха учили, се преплитаха в нова налудничава комбинация.

Беше нощ. Помещението кълтеше от многогласно разтърсващо хъркане. Денис лежеше неподвижно в мрака, замислен за най-различни неща, когато изведнъж почувства, че някой го наблюдава. Обърна се и установи, че е съседът му по койка — широкоплещестият мъж черна, къдрава коса.

— Сънувахте лош сън — произнесе тихо той.

— Кошмари — кимна Денис. — Изглеждате ми познат — добави, след като се взря в мрака. — Вие не сте ли един от хората, които *практикуват* дрехи?

Мъжът кимна.

— Точно така. Името ми е Стивмладши Сигъл. Чух ви да казвате, че сте се срещали със сина ми.

— Томош — потвърди Денис. — Добро момче. Трябва да се гордеете с него.

Сигъл му помогна да седне.

— Той добре ли е? — попита разтревожено.

— Не се безпокойте. Оправя се чудесно.

Стивмладши склони глава в знак на благодарност.

— А да сте срещали жена ми — Сара?

Денис сбърчи озадачено вежди. Не можеше да си спомни добре какво му бяха казали за нея. Струваше му се, че оттогава е изминала цяла вечност. Не искаше напразно да безпокои Сигъл.

От друга страна, човекът имаше нужда от поне малко спокойствие.

— Хммм, Томош отиде да живее при леля си Бис. Тя като че ли подхвърли нещо за жена ви — че тръгнала да дири помощ при едни... как бяха... латофи... ликофи?

Лицето на мъжа пребледня.

— Л'тофите! — прошепна той. — Не биваше да го прави. В гората я дебнат опасности, а моето положение не е чак толкова безнадеждно!

Сигъл скочи и закричи трескаво около леглото на Денис.

— Трябва да се измъкна оттук! *На всяка цена!*

Денис вече бе започнал да мисли по въпроса. След като се увери, че няма да срещне учени, които да му помогнат, искаше час по-скоро да се върне при зеватрона и да си опита силите в поправката на механизма за връщане. Инак никога нямаше да се измъкне от този умопобъркан свят.

Освен ако не се научи да използва Практическият ефект. Но подозираше, че той ще действа по съвсем различен начин при сложните уреди в сравнение с брадвата и шейната. Все пак хрумването си заслужаваше внимание и ученият в него го остави за по-обстойна разработка.

На всичко отгоре започна да го измъчва носталгия. Сърбяха го ръцете да прасне Брейди по нахалната физиономия.

Подпря се на Сигъл и двамата се приближиха към вратата, загледани в стената отсреща. Две малки, ярки луни озаряваха двора.

— Знаеш ли, Стивмладши — промърмори Денис. — Мисля, че ще успея да те измъкна оттук.

Сигъл го погледна учудено.

— Един от тъмничарите се кълнеше, че си магьосник. Като те гледах какви ги вършиш днес, и аз си помислих същото. Наистина ли можеш да организираш бягството ни от тази толкоз добре пазена тъмница?

Денис се усмихна. Откакто бе пристигнал в този свят, постоянно му вкарваха голове. Време беше да поеме инициативата. Държеше всички козове — вече знаеше какво представлява Практическият ефект, притежаваше научна степен по физика и се намираше в един свят, в който цивилизацията дори не познаваше колелото!

— Фасулска работа, Стивмладши.

Фермерът остана озадачен от непонятния израз, но се усмихна обнадеждено.

Нещо се размърда в периферията на полезрението му. Денис се обърна и вдигна глава към по-горните нива, където стените сияеха с отразена лунна светлина.

Три етажа по-нагоре, зад невисок парапет, бе застинала в усамотение стройна фигура. Вятърът развяваше бялата ѝ пелерина и дългите ѝ руси коси.

Жената беше твърде далеч, за да я вижда ясно в тъмнината, ала въпреки това Денис бе поразен от красотата ѝ. Освен това бе абсолютно сигурен, че я е виждал и преди. В този момент тя гледаше право към тях.

— Принцеса Линора — поясни Сигъл. — И тя е пленница като нас. Всъщност заради нея съм тук. Баронът иска да я шашне с богатствата си. Затвори ме, за да практикувам личните му вещи до съвършенство. — Въздъхна горчиво.

— И денем ли е така красива, както на лунна светлина?

— И да е тъй, не е лъжица за нашата уста — предупреждавам те. Не разбирам само какво е намислил баронът. Тя е дъщеря на принца на л'тофите. Доста добре ги познавам и не мога да си представя, че тяхно

отроче може да се омъжи за нормално човешко същество при каквито и да било обстоятелства.

ΠΕΤΑ ΓΛΑΒΑ
TRANSOM DENTAL [\[1\]](#)

— Патрулират от външната страна на стената, за да прогонват нежеланите посетители — обясняваше дребният крадец. — Повечето от затворниците имат семейства и приятели в Зуслик, които охотно биха им се притекли на помощ, за да избягат. Въпреки че от трийсет години са по тези места, северняците на Кремер не намират топъл прием сред местните.

— Друго ме интересува — рече Денис. — Дали и отвътре стражата оглежда толкова внимателно стената?

Групата на кандидат-бегълците наброяваше петима. Бяха се събрали около една разхалтена маса и поглъщаха лакомо обяда. Затворниците седяха на паянтови, неудобни столове. Щяха да се чувстват по-сигурно, ако се хранеха прави, но част от работата им беше да практикуват столовете.

Гат Глин, най-новият член на групата, клечеше в сянката на стената на замъка, прегърбен над прототипа на денисовото приспособление за бягство. Като най-млад, той пръв бе схванал идеята на земния пришълец и затова му бе възложена задачата да я изпита. Гат спираше и прикриваше приспособлението всеки път, когато някой от другите му даваше знак, че наблизо има тъмничари.

Точно в този момент ръцете му се движеха бързо напред-назад, а миниатюрното съоръжение, което *практикуваше* издаваше едно тъничко „зззз“.

Ниският мургав мъж, който Денис помнеше смътно от първия ден на пребиваването си в затвора, отвърна на въпроса му:

— Понякога ни изкарват от външната страна, за да замеряме стената с камъни, но по-често ни карат да я практикуваме отвътре.

Стивмладши, изглежда, забеляза недоумението на Денис, защото започна да му обяснява:

— Арт иска да каже, че едно от задълженията ни е да практикуваме стената докато стане по-добра.

Сигъл най-сетне бе осъзнал, че Денис идва от много далече — някъде, където нещата от живота са коренно различни. Той остана

изненадан, когато узна, че съществуват светове, където предметите не стават по-съвършени след продължителна употреба. Въпреки това очевидно му вярваше, или поне оставяше съмнението да клони в негова полза.

— Разбирам — кимна Денис. — Значи затова онези хора блъскат по цял ден стената и никой не ги спира. — Говореше за групата затворници, въоръжени с примитивни тояги, които от време на време се вдигаха на щурм срещу дървената палисада. Беше доста изненадан, когато ги видя за пръв път — особено от безразличието на тъмничарите.

— Точно така. Баронът иска стената да укрепне и затова кара затворниците да я чоплят и удрят. — Стивмладши сви рамене, сякаш обясняваше на дете. — Ролята на тъмничарите е да следят затворниците да не използват *прекалено* добри инструменти, когато го правят. По този начин с течение на времето външната стена ще се усъвършенства, докато заприлича на стената на замъка. Тогава ще я покрият, ще вдигнат второ ниво и територията на крепостта ще нарасне.

Денис погледна с други очи замъка. Сега вече разбираше защо конструкцията изглеждаше като „сватбена торта“. Първоначално койлианците са сковали груба паянтова постройка и се заели да я подобряват. След години на упорита практика, стената ѝ е ставала все по-здрава и солидна и тогава построили отгоре втора постройка, подобна на първата, но по-малка. По този начин основите са получили възможност да се упражняват в носене на постепенно нарастваща тежест. И така — етаж след етаж, докато накрая израснал този великолепен замък.

След това е било достатъчно сградата да се обитава постоянно — тоест, да бъде *практикувана* — за да запази целостта и вида си. Но ако бъде изоставена, тя постепенно ще деградира, докато накрая се срути сред останки от грубо сковани дъски, кал и животински изпражнения.

Нещастните археолози — в този свят нямаха никакъв шанс да открият каквото и да било от някой изчезнал град.

— Освен това следят дали практикуваме *цялата* стена — намеси се в обясненията Арт. Дребният крадец твърдеше, че бил тартор на цялата измет в Зуслик. В думите му, изглежда, имаше немалка доза

истина, ако се съдеше по уважението, с което се отнасяха към него другите затворници.

— Ние пък, от своя страна, постоянно опитваме да „пропуснем“ някои участъци, с надеждата, че стената там ще се върне към първоначалното си състояние на плет или дъски, през които да си пробием път. Те дебнат нас, ние — тях. Играем си на надхитряване. — Той се ухили доволно, сякаш бе сигурен в победата си. — Рано или късно ще успеем.

Шумът от триене зад тях внезапно спря с отчетливо изпукване. Младият Гат вдигна гладко отрязания край на парче дърво и го показва, ухилен, на Денис.

— Трионът проработи! — прошепна развълнувано той. Огледа се дали няма наблизко пазачи, и подаде инструмента на Денис.

Зъбците бяха още топли от продължителното триене. На Земята отдавна щяха да покажат признаци на износване, дори след прерязването на едно толкова тънко парче дърво. Но Гат през цялото време си бе повтарял упорито наум: „Режи! Режи!“. И ето че сега, благодарение на умелото практикуване, металният цип бе станал много по-остър, отколкото в началото.

Денис поклати невярващо глава. Невероятно предназначение за един най-обикновен цип — наложи се да го смъкне от дюкяна си, тъй като циповете на останалите му джобове бяха пластмасови. На негово място приши три различни по големина копчета, но се надяваше да станат еднакви в процеса на тяхното използване. Едва ли ще може някога да си върне ципа!

— Чудесна работа, Гат. Жалко, че скоро ще се съмне. Всъщност дали не можем да те изпратим в лазарет — там ще имаш предостатъчно време, за да усъвършенстваш триона...

Арт ги прекъсна със звучен коментар за времето. Беше парола и тримата млъкнаха. След миг откъм завоя се зададе патрул. Веднага щом отмина Денис предложи на останалите да разгледат „триона“ — всички отказаха изключение на Стивмладши. Изглежда, обикновените хора от този свят изпитваха странно и суеверно предубеждение към онези, които умееха да „влагат съдържание“ в сечивата — творците и занаятчиите, които „създават“ инструменти, вместо да ги „практикуват“ до пълно съвършенство. Вероятно го смятаха за магьосник, след като се уповаваше на принципи, които не познаваха.

Денис върна ципа на Гат и младежът грижливо го прибра.

Обядът приключи. Тъмничарите взеха да ги подканват да се връщат по работните си места.

Задачата на Денис бе да щурмува с притъпено дървено копие войници, облечени в ризници. Работа, колкото неприятна, толкова и изнурителна. Ако удари прекалено силно, войникът му отвърщаше с камшик, прояви ли слабост или мекушавост — крещеше му и го заплашваше.

* * *

Три часа след пладне отекна камбаната, която оповестяваше началото на религиозната служба. Издокаран в червена роба капелан издигна преносим олтар до стената на замъка и призова вярващите на общо събрание. Почти всички откликнаха, макар лицата им да не изглеждаха особено екзалтирани — всеки гледаше да се възползва от възможността да се отърве от досадната работа. Малцина, между които и Арт, по една или друга причина останаха на работните си места. Денис също искаше да позяпа церемонията, но не знаеше как ще посрещнат един турист от друга планета. Участниците се кланяха и мърмореха молитви пред няколко дървени божества, обсипани със скъпоценни камъни. Преди два часа го бяха прехвърлили на работа при Стивмладши — двамата сечаха дърва с набързо приготвени каменни брадви при неизменното присъствие на тъмничарите.

— Май тук не гледате кой знае колко сериозно на религията — подхвърли Денис запъхтяно.

Стивмладши вдигна яките си плещи, после замахна и стовари брадвата, разпръсквайки наоколо облак трески. Изглеждаше доста нелепо като дървосекач с най-новите дрехи на барона, но това също бе част от работата му. Господарят на Зуслик не понасяше дрехите му да овехтяват, а след подобна разгорещена *практика* щяха направо да блестят.

— При Стария Дук моите съграждани гледаха доста лекомислено на религията — обясни Сигъл. — Но след като дядото на Кремер дойде тук, взе да прави всякакви отстъпки и да поощрява

църквата и гилдиите, което е странно, тъй като северняците никога не са се славили като вярващи.

Денис кимна. Познат номер. В земната история варварите често са се превръщали в най-яроствните защитници на религиозните институции в поробените от тях народи.

— Да разбирам ли, че и ти не си вярващ? — попита той.

— Всички тези божества ме карат да се смуцавам — призна Сигъл. — Чувам, че из източните царства отдавна никой не вярва в подобни глупости. Някои дори се връщат към Старата вяра, към която до ден-днешен се придържат л'тофите.

Денис тъкмо се готвеше да поразпита каква е тази „Стара вяра“, когато тъмничарят изрѣмжа недоволно и им махна да се захващат за работа. Той замахна яростно и този път успя да отдели няколко трески от дънера, който му бяха предоставили за практикуване на брадвата. Ала дори най-шеметният полет на въображението не би могъл да открие минимална промяна в примитивното оръдие.

Това бе бавен процес, въпреки Практическият ефект. Надяваше се младият Гат да има по-добър успех с ципа-трион, отколкото имаше той с проклетия, затъпен кремък!

[1] Приблизително: „Да минеш през стиснати зъби“ — Бел.ред. ↑

През следващите три вечери, докато Гат и Сигъл практикуваха малкия трион под завивките, Денис се измъкваше — незабелязано за вътрешните тъмничари — от спалното и обикаляше двора.

Освен че по цял ден практикуваше доспехи и сечеше дърва, той вече взимаше уроци по писмен койлиански. Стивмладши Сигъл, най-образованият сред всички затворници, се съгласи да е негов учител.

С течение на времето Денис бе принуден да посмекчи първоначалната си оценка за тези хора. Те бяха културни, цивилизовани и далеч над нивото на пещерния човек. Разбираха от музика и изкуство, търговия и литература. Единствено техническите им познания и умения бяха останали нейде в края на Каменния век. Но, изглежда, не се нуждаеха от тях.

Всичко неживо подлежеше на практикуване, затова предметите бяха изработени предимно от дърво, камък или кост... много рядко се срещаше необработена мед или метеоритно желязо, като последните се ценяха особено високо. Истинско чудо бе колко много може да постигне една цивилизация без помощта на метал.

Азбуката им беше съвсем проста и лесна за изучаване. Макар да беше по-скоро земеделец и войник, Стивмладши Сигъл притежаваше известни, при това доста систематизирани познания. Беше търпелив учител и единственото, върху което не можа да го осветли достатъчно, бе произходът на човечеството от Татир. Този въпрос, според него, бил само от компетенцията на църквата... или на легендите. Денис настоя да чуе някоя от тях и Стивмладши се съгласи с видима неохота — стесняваше се да разказва приказки на възрастен. Ала Денис го слушаше внимателно и записваше всичко в бележника си.

В края на краищата стигна до извода, че легендите и историите за произхода на татиряните са също толкова противоречиви, колкото и тези на човечеството. Ако е имало някаква връзка между двата свята, тя, изглежда, се е загубила в миналото.

Денис забеляза, че в някои от най-древните предания, най-вече в онези, в които се споменаваха Старата вяра, се говореше за някакъв

„грандиозен потоп“, по време на който враговете на човечеството завзели властта над света и всичко живо, а заедно с това и тайната на живота.

Тези предания Стивмладши бе научил от продължителното си пребиваване при загадъчното племе на л'тофите. Може наистина да бяха само приказки, като онези, които Томош разправяше за някогашните приятели на хората — драконите.

Заниманията с научни предположения и спекулациите за произхода на Практическият ефект помагаша на Денис да понася нелеката си участ. Чертаеше схеми в бележника, извеждаше формули и така убиваше най-неприятните часове, а и нервите му се поотпускаха. От време навреме получаваше същите пристъпи на замайване и дезориентация, каквито го бяха налегнали през първите дни от пристигането му в Зуслик.

В нито една от книгите, които бе чел като студент, не се споменаваха колко е трудно за обикновения човек да привикне с постоянните и често немислими опасности на някой съвършено непознат свят.

Сега, след като започна да опознава някои от правилата, и най-вече — след като имаше приятели, на които да се опре, той се изпълни с увереност, че всичко ще бъде наред. Само от време на време, когато се отпуснаше или си спомняше къде се намира и как е попаднал тук, по гърба му полазваха тръпки.

* * *

Вечерта на четвъртия ден от влизането си в затвора, той се промъкна край тъмничарите и излезе на двора. Неочаквано чу звуци на тиха музика.

Мелодията беше великолепна. Аномалните изчисления, върху които се бе потил цяла вечер, се разсеяха като издухана от вятъра мъгла.

Звуците идваха отгоре, придружавани от тих, печален женски глас. Инструментът бе като ридание в нощта, едновременно нежно и трогателно. Омагьосан от музиката, Денис закрачи към отсрещния край на двора.

Не след дълго стигна мястото, където се срещаха новата и старата стена. Два парапета по-нагоре, прегърнала изящен инструмент с форма на лютня, седеше девойката, която бе зърнал за миг в онази нощ на пътя и която Стивмладши Сигъл бе нарекъл Линора — принцесата на л'тофите.

Извити, заострени дървени решетки я държаха в плен на терасата. Гладки и полирани, те сияеха на лунната светлина почти толкова ярко, колкото и русите ѝ коси. Денис напрегна слух да долови дори най-тихия звук на песента, макар да не разбираше ни една от думите.

За да достигне подобно съвършенство, лютнята сигурно е била практикувана поколения наред. Звучите ѝ го изпълваха с няма почуда, а музиката го влечеше напред като мощен магнит.

Момичето внезапно спря да свири и се обърна. Една тъмна фигура се показва на входа на терасата. Принцесата се изправи и застана с лице към новодошлия.

Високият, широкоплещест мъж прекрачи прага и се поклони. Ако Денис не бе видял само преди минута Стивмладши Сигъл в спалното, щеше да се закълне, че това е приятелят му. Одеждите на мъжа бяха красиви и богати като тези на Линора. Денис долови басовия му глас, но и сега не успя да различи думите.

В отговор принцесата поклати лекичко глава. Мъжът, изглежда, се ядоса. Той застана до нея и размаха нещо в ръка. Девойката понечи да отстъпи, но осъзна, че зад нея е стената и се изправи с горда осанка.

Сърцето на Денис заби учестено. Хрумна му безумната идея да ѝ се притече на помощ. Задържа го единствено мисълта колко безполезна ще е подобна постъпка.

Едрият мъж се държеше все по-нахално. Той кресна гневно нещо на момичето, запрати предмета, който размахваше, на пода и напусна терасата. Завесата падна след него.

Известно време Линора гледа към вратата, сетне се наведе и вдигна предмета от пода. Изправи се и излезе през малката врата в лявата част на терасата, забравила за подпрения на парапета инструмент.

Денис остана притиснат до стената, надявайки се да се появи отново.

Но когато се върна той се смути, защото принцесата спря точно до перилата и погледна надолу, право към двора на затвора. Държеше в едната си ръка малък вързоп и, изглежда, се канеше да го хвърли на някого.

Подтикван от неясен импулс Денис се показва на осветената част от площадката. Момичето завъртя глава към него, усмихна се и пусна вързоп.

Едва когато го взе, Денис осъзна, че това е една от кожените чантички, които бе носил закрепена на колана. Вътре намери някои от вещите, които му бяха отнели при залавянето. Повечето бяха строшени при нескопосаните опити да открият за какво служат — такава бе съдбата на стъклото на компаса и шишенцата с лекарства. Сред останките бе пъхната бележка с текст на койлиански. Денис я зачете бавно като помръдваше с устни, а през това време момичето взе лютнята и подхвана поредната тъжна мелодия.

Той е озадачен.

Не можах да му кажа за какво служат всички тези неща.

Той губи търпение и следващия път ще попита теб.

Утре ще бъдеш изтезаван, за да кажеш всичко, което знаеш.

Най-вече за ужасяващото оръжие, което убива с едно докосване.

Ако наистина си емисар от царството на Животворците, бягай незабавно.

Излезеш ли сред хълмовете, само кажи името на Линора.

В долния край имаше грациозен подпис със завъртулки. Денис вдигна очи към момичето, а в ума му се гонеха милион въпроси, които не можеше да й зададе. Нито можеше да й благодари за предупреждението.

Печалната песен секна. Линора се изправи, махна му с бялата си ръка за сбогом и се прибра вътре.

Денис остана под лунната светлина, загледан в нежния танц на завесата.

* * *

— Ставай! — той разтърси Арт за рамото. Стивмладши Сигъл вече будеше безшумно Гат, Мишуа Кан и Перт — останалите членове на групата.

— К'во? К'во? — дребният крадец подскочи рязко и в ръката му блесна острието на заточен кремък. Арт все се хвалеше, че още предците му били почетни телохранители на най-различни прочути велможи. И наистина — дребосъкът бе доста як и жилив за ръста си. Той премигна объркано, но бързо схвана обстановката и кимна.

Конспираторите се събраха край дървената стена.

— Нямаме повече време за подготовка — рече им Денис. — Луните току-що се скриха и тази нощ ще е дългоочакваната!

— Но нали каза, че „трионът“ още не бил готов? — възрази Гат. — Пък и други неща трябваше да си приготвим.

Денис поклати глава.

— Тази нощ, или никога. Не мога да ви обясня защо, ще трябва да повярвате на думите ми. Арт, иди и открадни малко инструменти.

Крадецът се ухили и изтича до входа на спалното, където, досами светещия прозорец на тъмничарите, бяха подпрени градинските сечива. Нищо работа за специалист от неговата класа.

— Подай ми триона.

Гат му подаде внимателно онова, което някога бе само цип на панталон. Денис го вдигна към светлината, идваща от прозореца, и го разгледа. Зъбците блестяха и бяха остри като бръснач.

Той порови из джобовете си и измъкна макара със здрав конец. Откъсна от него две сравнително еднакви и достатъчно дълги парчета и ги завърза за краищата на „триона“.

— Да вървим — прошепна Денис. — Започва се.

* * *

„Добре, че тези хора имат представа от въжета и ласо“ — помисли си Денис. Стивмладши Сигъл взе триона от него, отдалечи се и го завъртя над главата си, като на всеки оборот отпускате по малко от края.

Тъмничарите претърсваха често и щателно затворниците за най-различни режещи сечива, дори за обикновен канап, който би могъл да бъде *изпрактикуван* в достатъчно здраво въже. Но на макаратата не обърнаха никакво внимание. От два дни Денис опъваше края, подготвяйки го за предстоящия опит.

Въпреки усилията му черната нишка бе твърде тънка, за да се изкатерят по нея. Но той я готвеше за друго.

Сигъл завъртя още веднъж триона и пусна края. Тежестта описа елипса около заострения край на един от оградните колове. Денис улови двата края на примката и ги дръпна към себе си.

— Всички на позиция! — прошепна той. Перт, вторият крадец, се промъкна до караулката откъдето трябваше да сигнализира, ако се появят тъмничарите. Стивмладши, Гат и Мишуа се притаиха в сянката, оставяйки Денис първи да изпробва триона.

Обля се в пот още преди да се увери, дали ще успее да нагласи зъбците в правилната посока. Усука дебели парцали около дланите си, сетне нави отгоре по няколко бримки от края и започна да дърпа внимателно напред-назад. Ако наистина го бе ориентирал правилно, острието би трябвало да пререже напоеното в смола лико, което придържаше кола към съседните.

Прерязването трябваше да започне от най-слабото място — върха, който бе получил най-малко практика. Колкото по-надолу се спускаше трионът, толкова по-съвършен ставаше той, а и самият кол щеше да оказва допълнително напрежение върху ликото.

Така поне се надяваше Денис, който бе разработил теоретичните основи на този сложен, обратен на представите му процес. Приклезнал долу, той дърпаше с нарастваща сила двата края на края, усещайки как трионът все повече потъва. Постепенно ритъмът го увлече и младежът заработи почти автоматично, а мислите му литнаха към тъжното момиче на терасата.

Откъде знаеше, че стои долу в мрака? И какво искаше да каже Стивмладши с намеците си, че принцесата на л'тофите не била като другите хора?

Едва ли щеше да открие отговора тази нощ. Чудеше се дали въобще задава правилните въпроси. И ще има ли възможност да го стори?

Помъчи се да се съсредоточи върху рязането — въпреки че още не можеше да възприеме тази идея, другите го убеждаваха, че фокусираното внимание ускорява процеса на практикуване.

Дърпа, докато ръцете го заболяха и той почувства, че умората лишава усилията му от резултат. Чак тогава даде знак на Сигъл да го смени.

Лицето му се сви в болезнена гримаса докато развиваше парцалите от дланите си. Пръстите му бяха посинели от нарушеното кръвообращение. Дори завидя на Стивмладши за мазолите. Запрепъва се в мрака към сянката, където го очакваха Гат и Мишуа.

Известно време тримата седяха мълчаливо, наблюдавайки как мърдат лопатките на фермера. Свирнаха му да спре, когато до ушите им долетя птичи зов — предупредителният сигнал на Арт. Стивмладши се просна на земята почти в същия момент, когато иззад ъгъла се показа патрулът, осветявайки с фенер малък кръг около себе си. Денис затаи дъх — един-единствен лъч бе достатъчен за да ги разкрият и заловят.

Но стражата отмина след като преброи спящите фигури на затворниците — включително и вързопите с вещи, които бяха нагласили под завивките. Както предполагаше Арт, рутината бе направила пазачите мързеливи.

Дребосъкът даде знак, че всичко е спокойно. Сигъл се изправи и се залови за работа. Единственият звук, който долиташе откъм него, бе тихото жужене на триона.

Гат се приближи до Денис и му прошепна:

— Вярно ли е, че принцесата ти е хвърлила бележка?

Денис кимна.

— Мога ли да я видя?

Младежът му подаде с известна неохота смачкания къс хартия. Гат втренчи поглед в текста и замърда с устни. Явно грамотността не бе сред достойнствата на феодалното общество. Накрая му я върна и каза все така шепнешком:

— Ще ми се и аз някой ден да посетя л'тофите. Чувал съм, че по времето на Стария Дук хората са се отнасяли по-дружелюбно към

тях... Знаеш ли, че понякога осиновяват човешки деца? Бас държа, че ще ме лапнат като топъл хляб! И що пък не, винаги съм мечтал да бъда *създател*! — последните думи Гат произнесе едва чуто, сякаш доверяваше съкровена тайна.

— Създател — повтори замислено Денис. — Това да не е някой, който дава първоначалния вид на сечивата? Който прави „прототипи“? — това бяха нови предмети или сечива, които никога досега не са били практикувани. — Аз пък смятах, че *създаването* е приоритет само на определени касти.

Гат кимна. Приемаше наивността на Денис за причудлива черта от характера на един магьосник.

— Така е. Има каста на каменоделците, на дървосекачите, на тютюнопроизводителите, на строителите и прочие и прочие. — Той поклати глава. — Кастите са затворени за нови желаещи и вътре всичко се прави както едно време. Само земеделци, като Стивмладши, имат право да създават свои собствени прототипи и да ги усъвършенстват както пожелаят. Но това е защото живеят далеч от цивилизацията и са извън контрола на властта.

— Добре де, какво значение има? — учуди се Денис. — Всеки прототип скоро се нагажда към онзи, който го практикува и става все по-съвършен в хода на своята употреба. Можеш да направиш дори копринена кесия от смокинов лист, ако работиш достатъчно упорито.

Младежът се засмя.

— Има значение и това е първоначалната *субстанция*, заложена в прототипа — тя въздейства върху окончателния продукт. Например брадва може да се получи само от прототип на брадва — не от сърп или шейна. Предметът трябва да е поне малко годен за това, за което е създаден още от самото начало, и едва тогава да се усъвършенства с практика.

Денис кимна. Дори в този свят, където не съществуваха никакви технологии, хората познаваха принципите на причинно-следствените връзки.

— А ти, Гат, за какво си затворен?

— Задето *създавах* прототипи на шейни без разрешение от кастата. Глупаво беше, че позволих да ме заловят. Преди да дойдеш твърдо бях решил да избягам при л'тофите. Но сега предпочитам да работя за теб! — Той погледна с блеснали очи Денис. — Обзалагам се,

че знаеш далеч повече за *създаването*, отколкото всички л'тофи и касти взети заедно! Сигурно ще ти трябва някой сръчен чирак, когато си тръгнеш за родината. Обещавам да се трудя здравата! Вече зная как се деля кремък. А веднъж видях как правят грънци...

Възбудата на момчето нарастваше. Денис му даде знак да замълчи, и то се подчини с видима неохота.

Трябваше да обмисли чутото. Наистина знаеше далеч повече за „създаването“ от който и да било прочут майстор на този свят. Затова пък все още беше кръгла нула по отношение свойствата на Практическия ефект. А в положението, в което се намираше, невежеството можеше да му струва скъпо.

— Ще видим — отвърна той уклончиво. — Първо да се измъкнем отгук. Може и да ми потрѣбваш като си тръгна за дома. — Денис се замисли за хълмовете на северозапад... и за зеватрона. Дали Фластер не е пратил още някого на помощ? Той е нерешителен, а и едва ли ще разполага с изобилие от доброволци, но все пак?

Ами ако се откаже и поиска от работната група да потърси друг аномален свят... използвайки за целта алгоритъма, разработен от „безследно изчезналия герой на науката“ — Денис Ньюел?

„Нищо чудно да прекарам остатъка от живота си тук“ — осъзна с горчивина той. Неочаквано в мислите му изникна образа на русокосата пленница. Какво пък, този свят имаше и привлекателни страни.

Денис потрепери при спомена за предстоящото изтезаване, за което го бяха предупредили само преди няколко часа. Не само привлекателни...

Стивмладши Сигъл продължаваше да се труди неуморно. Работеше с такава трескава интензивност, че Денис започна да се безпокои за него. Надигна се да види докъде е стигнал с рязането... и зяпна от изумление. Трионът бе прорязал почти половината от разстоянието до земята! Как е възможно...?

Той погледна отново към Сигъл и потърка невярващо очи. В тъмнината въздухът около тялото на фермера сякаш едва забележимо сияеше. Денис се обърна и попита Гат дали вижда същото. Младият крадец кимна, без да откъсва изпълнен със страхопочитание поглед. По същия начин бяха зяпнали Мишуа и останалите.

— Какво е това? — прошепна уплашено Денис. — Какво става?

— Това е истински *фелтешки* транс! Казват, че си роден с късмет, ако го зърнеш поне веднъж в живота си!

Денис отново погледна Сигъл. Фермерът работеше с демонична интензивност, ръцете му се въртяха като колела на парен локомотив. Пред очите им бледосинкавото сияние се разрасна и започна да пълзи нагоре, проблясвайки като йонизация около високоволтов кабел.

Каквото и да представляваше този „фелтешки транс“, Денис не се съмняваше, че съвсем скоро дебелият подпора ще рухне под неистовия напор на триона. От двете страни на оградата се сипеше ситен дъжд от трици.

Гледката действително заслужаваше благоговение, но сега повече се безпокоеше да не предизвикат вниманието на тъмничарите. Денис реши, че е дошло време да ускори събитията.

Той даде знак на Мишуа Кан, най-едрия от групата, всъщност гигант, надвишаващ по ръст дори стражника Гил'м. Мишуа показва два реда блестящи зъби и се изправи с неподозирана лекота. Изтича безшумно до разклатения кол, клекна и опря мощния си гръб в основата му. Връзките от лико заскърцаха мъчително.

Сигъл работеше без отдых и без да поиска смяна. Острието на триона беше стигнало височината на човешки бой, но вече видимо забавяше своята скорост. Стената в долния участък бе подлагана на по-продължителна практика и издръжливостта ѝ прогресивно нарастваше.

Мишуа изсумтя и напъна отново. Заоблената греда поддаде лекичко и се наклони навън, така че сега и собствената ѝ тежест помагаше на усилията им.

Денис махна на Гат да се присъедини към Мишуа. Скоро и двамата вече бутаха, а колят стенеше под натиска им.

Изведнъж вниманието на Денис бе привлечено от нещо, което се движеше успоредно на назъбения край на оградата. Беше черна фигура, не по-голяма от охранен булдог. Тя спря до отвора и надзърна в процепа, прорязан от триона на Сигъл. Сиянието от „фелтешкия транс“ я достигна и обгърна в синкавата си светлина.

В мрака блеснаха чифт зелени очички. Малки, остри зъби лъснаха в радостна усмивка.

Денис поклати глава.

— Ей, Прас, проклет пътешественико. Виж кога намери да се появиш! Ще има ли най-сетне и от теб мъничко полза?

Той се обърна и се присъедини към останалите, които бутаха гредата. При всеки тласък я навеждаха с по няколко сантиметра, а Денис все се опасяваше, че шумът, който вдигат, отеква чак в далечния край на долината.

— Мисля, че са ни чули — извика тихо Арт. — Дали да не спрем за малко?

Денис погледна към кола. През отвора сияеха звездите. Лицето на Стивмладши бе застинало в свирепо изражение, от което по гърба му полазиха тръпки. Ръцете, на фермера не спираха да се движат, а от триона се виждаха само неясни очертания.

Денис не посмя да го спре, само поклати глава.

— Не можем — отвърна той. — Жребият е хвърлен — всичко или нищо! Ако дойдат тъмничарите, постарай се да им отвлечеш вниманието.

Арт кимна отсечено и се отдалечи.

Денис вдигна глава и отново зърна ухилената физиономия на Прасльо, който продължаваше да ги наблюдава. Какво пък, нека се наслаждава на гледката.

Гредата изскърца този път наистина доста силно. В двора зад тях отекнаха викове, в спалното също се вдигна шумотевица. Чуваха се писъци и гневни заповеди, замъркаха се тичащи сенки.

— По-силно! — извика той. Всички си даваха сметка, че не им остава много време.

Мишуа Кан изръмжа и се хвърли с цялата си тежест върху бариерата, която ги делеше от свободата. Гат и Денис отлетяха встрани.

В едно от казармените помещения внезапно лумнаха пламъци — Арт вече действаше. Сенките се насочиха към огъня. Чуха се крясъци и шум от борба между тъмничарите и още сънените затворници, излезли да видят какво става. Високо горе в замъка, тревожно заби камбана. От тъмнината неочаквано изплуваха Арт и Перт. Дребосъкът дишаше учестено.

— Денис, спечелих още двеста удара на сърцето — обяви Арт. — Само толкоз.

Колът изстена отново, досущ като ранено животно, и се наклони с още десет градуса.

— Вече са само сто — отбеляза пресипнало Арт.

Сигъл преви плещи и воят на триона се вдигна с цяла октава. Тялото му беше обгърнато във вихър, а от святкащото острие хвърчаха искри.

Мишуа Кан отстъпи десетина стъпки, засили се и блъсна наклонената греда. Дървото рухна като отсечено и пред тях се разкри изходът към свободата. Звукът отекна надалеч в нощта. Нямаше никакво съмнение, че тъмничарите са ги забелязали. Обърнали гръб на пожара, неколцина от тях сочеха към Денис и приятелите му.

Напълно изтощен, Сигъл разглеждаше със задоволство резултата от трескавата си работа. Ръцете му висяха като парализирани, а очите му бяха кървясали и хлътнали.

Трима тъмничари се нахвърлиха върху тях, размахвайки гневно копия. Изведнъж от тъмнината се появи една сянка и подкоси първия. Арт пресече пътя на втория и го праметна ловко през рамо.

Третият се нахвърли върху Денис, разцепвайки нощта с бойния си вик.

— О, по дяволите — изпъшка младежът. Отби тоягата му и го прасна по носа. Краката на войника се подкосиха и двамата се изгърколиха в прахта.

Прииждаха още войници, Денис мярна сянката на Арт, когато крадецът профуча край него.

— Да изчезваме! — извика Денис на Сигъл и задърпа фермера към тесния проход, отвъд който беше свободата.

Едно копие се заби в стената до тях. Стивмладши подскочи, огледа се и му кимна. Двамата се пъгнаха между гредите и потънаха в нощта.

Докато прескачаха падналата греда, Денис зърна нещо, наподобяващо диамантена огърлица, да блести на звездната светлина сред триците и срязаното лико на земята. Но не забави крачка и скоро двамата със Сигъл търчаха по кривите улички на Зуслик, преследвани от разярените тъмничари.

ШЕСТА ГЛАВА
BALLON D'ESSAI^[1]

Мигащи фенери подаваха сигнали от замъка към всички врати. Патрулите бяха подсилени, желаещите да напуснат града се подлагаха на безмилостен обиск. Литнали високо в небето, пилотите от гвардейския въздушен патрул претърсваха крайградския район от изгрев до залез, когато трябваше да кацнат.

— Баронът никога досега не е вдигал подобен шум, когато някой избяга. Не искам да кажа, че го е приемал с аристократично равнодушие, но такъв грандиозен лов на хора не е имало.

Перт, едноокият крадец, подаде глава от прозореца на последния етаж в един от сравнително новите — и следователно доста мизерен — зусликски „небостъргач“. Беше доста обезпокоен от трепкащите факли на уличните патрули и от маршируващите по калдъръма отряди северняци с техните заострени, кожени шлемове.

Арт се протегна и го дръпна за ръкава да се прибере.

— Няма да ни открият. Досега никой от нас не са хващали, стига навреме да се заврем в някоя сигурна дупка. Спусни щорите, Перт.

Едноокият изпълни нареждането, но хвърли кос, многозначителен поглед на един от бегълците, който разговаряше в откритата кухничка с жената на Арт.

— Двамата с теб добре знаем кого всъщност дирят с такъв хъс. Баронът може и да е сърдит, че е изгубил един от най-добрите си практикери, но е стократно по-ядосан, задето му се е изплъзнал магьосникът.

Макар и неохотно, Арт бе принуден да се съгласи.

— Бас държа, че барон Кремер ще си изгризе ноктите, дето го остави да се размотава на воля из тъмницата. Кой му е виновен, че се е излежавал на терасата, измисляйки всякакви изтънчени методи за изтезание, вместо да се захване за работа.

Арт прокара пръсти по плюшените подложки на любимото си кресло. Поне веднъж дневно някой от членовете на бандата му бе сядал в него, за да го практикува, докато той излезе на свобода. За Арт

великолепния вид на креслото бе живо олицетворение на вярата на неговите хора в неукротимата воля на техния водач.

— И тъй да е — заключи той, — дължим свободата си на тези тримата, тъй че да не ги корим, че са причинили гнева на барона.

Перт кимна, но не изглеждаше спокоен. Мишуа Кан и още неколцина крадци бяха из града — търсеха разни неща, поръчани от Денис Нюел. Това, че ги ръководеше един чужденец, при това магьосник, също не се нравеше на Перт.

* * *

Гат вдигна глава от чертежа на Денис. Момчето едва сдържаше вълнението си.

— Искаш да кажеш, че в балона няма да има никаква специална летателна субстанция? Само нагорещен въздух, така ли? А ще литне ли, когато се напълни? Като птица, хвърчило или като драконите от преданията?

— Ще узнаем веднага щом лейди Арен се върне с първия балон. Ще експериментираме с модела, за да видим как ще се усъвършенства за една нощ практикуване.

Гат се засмя при споменаването на старата шивачка. Явно нямаше особено високо мнение за лейди Арен с нейните странни халюцинации. Старицата обитаваше гостната на долния етаж и се прехранваше с шев и кройка. Ала въпреки това имаше префърцунени маниери и настояваше да се обръщат към нея с подобаващото уважение на някогашна придворна от двора на Стария Дук.

В този момент успехът на плана им беше в ръцете на тази побъркана престаряла дама.

Облегнат до Гат, Стивмладши Сигъл пуфтеше с лула и слушаше разговора им без да се намесва. Изглеждаше напълно възстановен от въздействието на фелтешкия транс. Все пак трябваше да положат немалко усилия, за да го разубедят да тръгне да търси жена си сред хълмовете.

Арт и Перт се присъединиха към тях. Жената на Арт донесе голямо гърне с чорба и делва с бира и се наложи да приберат за известно време чертежите.

Пръв започна Арт, говорейки с пълна уста.

— Докато вие се занимавахте с тези чертежи, дойдоха момчетата и докладваха.

Денис вдигна глава обнадяден.

— Намерили ли са раницата?

Арт поклати глава и преглътна един залък.

— Не, но не ги виня. Обясненията ти бяха прекалено мъгляви. В района около западната врата има доста постройки, които отговарят на твоето описание и всички са с парапети на втория етаж. Ако си метнал тази твоя раница на някоя тераса, със сигурност отдавна са я прибрали.

— И никакви следи? Никакви слухове?

Арт надигна чашата и остави гъстата, червеникава бира да се стича на струйки по брадата му. Сетне млясна доволно, изтри устата си с ръкав и го погледна с блеснали очи. Денис отдавна бе забелязал, че всички ризи на Арт са се сдобили с гъбести участъци върху opakото на левия ръкав.

— Виж, слухове колкото щеш. Говорят например, че из града нощем скитосвало Кренегското чудовище. Други пък разправят, че е призракът на Стария Дук, дошъл да отмъсти на барон Кремер... Разказаха ми и за някакво странно дребно същество, което нищо не хапвало, но надничало през хорските прозорци и се движело по-бързо от светкавица... освен туй имало пет очи. — Той разпери пръсти на челото си и се опули. Перт чак се закашля от гледката и ги опръска с бира, докато Магин, жената на Арт, и Гат се превиваха от смях.

— А раницата...?

Арт разтвори ръце за да покаже, че нищо повече не знае.

Денис тъжно кимна. Толкова се надяваше да си върне поне част от екипировката. Странно как в подземния свят не знаят нищо — вътре имаше толкова интересни за тези места предмети.

Освен ако раницата не е вече в ръцете на барона. Денис си го представи как размахва газовия котлон, или самобръсначката, пред лицето на принцесата, настоявайки да му каже за какво служат.

Въпреки загадъчността, която ги обгръщаше, дори л'тофите биха се затруднили с вещите на Денис — както и всеки друг на Татир. Тъй че Линора нямаше да е в състояние да помогне на барона. Младежът искрено се надяваше последния факт да не влоши допълнително положението ѝ на пленница.

На вратата тихо се почука. Всички се смълчаха напрегнато, докато не чуха паролата — първо пет бързи удара, а след това още два — по-бавно. Едва тогава Перт стана да дръпне резето и в стаята влезе старица с елегантна черна рокля. Тя стовари голяма торба до масата, а мъжете се надигнаха и ѝ се поклониха почтително.

— Господа... — рече тя и направи лек реверанс. — *Сферичният гоблен*, който поръчахте, е завършен. Както ме помолихте, избродирах само едва забележими очертания на облаци и птици от външната му страна. На вас остава да практикувате тази небесна сцена до пълното ѝ съвършенство. Ако сферата отговаря на изискванията ви, готова съм да се заема с уголемената ѝ версия веднага щом ми доставите материалите.

— Ваше височество е твърде любезна — отвърна Арт, докато разгръщаше надиплените пластове кадифе, а след това подаде балона на Денис. — Остава въпросът с заплащането. Не бихме си позволили дори да цапаме пресъкровените ви ръце с хартиени пари или шлифовани кехлибарени топчета. Ще приемете ли да участваме в *поддържането* на вашето жилище, както сме правили и преди?

Старицата се намръщи недоволено.

— Не виждам нищо лошо в това да ми бъде заплатено за труда — тросна се тя.

Денис вече знаеше, че още утре пред вратата ѝ, като по чудо, ще се появи кошница с пресни продукти. С което въпросът ще бъде уреден. Вниманието му бързо бе погълнато от чудната изработка на „сферичния гоблен“.

Не можеше да се отрече, че койлианците притежават, макар и шепа, заслужаващи уважение технологии. Съществуваха цял куп вещи, които можеха да бъдат използвани още от първия ден на своето създаване и не трябваше да бъдат *практикувани* за да не се развалят. Например хартията. Купища неизписани листа чакат в чекмеджетата часа, когато ще потрябват за да бъдат нанесени някакви бележки по тях. С други думи, техните „хартиени свойства“ трябва да са в постоянна готовност за приложение. Изписани веднъж, листата могат да престоят с години, преди някой отново да ги погледне. Не бива да деградират към по-първични прототипи, както това става с другите предмети, чиито качества се влошават бързо при липса на практика.

Нищо чудно, че тук използват само хартиени пари и никой не се оплаква. Цената на добре изработената хартия дори се равнява на тази на метала или кехлибара.

Сплъстяването бе неотменна част от производството на хартия. Денис поиска крадците да му „намерят“ няколко квадратни метра от най-финото кече, с което могат да се похвалят тукашните майстори. Ако експериментът им завърши успешно, щеше да им трябва далеч по-голямо количество — може би дори всичкото налично кече в града.

Остана изненадан, че не изпитваше никакви угризения задето става съучастник в толкова грандиозна кражба. Какво да се прави, екстремните ситуации изискват и екстремни действия. В края на краищата, той не е нищо повече от корабокрушенец в един безкрайно далечен и чужд свят, и за спасяването си можеше да разчита единствено на себе си.

За щастие най-крупният търговец на хартия в Зуслик беше близък приятел на барона. Монополното му положение и огромното му богатство бяха достатъчна причина никой в градчето да не изпита съжаление за нещастieto, което щеше да го сполети.

„Сферичният гоблен“ беше изработен от лек като хартия плат, с отвор в единия край. Външната му страна бе избродирана с картини на облаци и летящи птици. Изображенията бяха леко стилизирани, което ще рече неточни, но никой не смееше да възрази, тъй като лейди Арен се смяташе за особено надарен художник.

С достатъчно практикуване, което в случая означаваше разглеждане с възхитени очи, картината щеше да стане като истинска. Не само науката, осъзна Денис, но и изкуството в този свят бе засегнато по свой начин от Практическият ефект.

Всички чакаха търпеливо, докато лейди Арен си бърбеше с Магин и Арт. Сигъл хвърли унищожителен поглед на Гат, когато младежът започна да потропва нетърпеливо с пръсти по масата. Арт очевидно не бързаше да приключи беседата, която и на тримата доставяше необяснимо удоволствие.

Не без усилие на волята Денис си наложи да запази спокойствие. Сигурно и той щеше да се чувства като Арт, ако се беше върнал у дома след дълго отсъствие. Това го накара да се замисли за института и за всички — приятели и неприятели — които бе оставил там.

Интересно дали Берналд Брейди най-сетне е спечелил сърцето на русокосата фурия Габриела? Той вдигна мълчалив тост за успеха му в това начинание.

* * *

Най-сетне старицата си тръгна.

— Е, добре — въздъхна Денис. — Да приключваме.

Той разстла балона на масата. Перт и Арт взеха няколко меки восъчни свещи и започнаха да натриват с тях тънкия плат, покривайки го с едва забележим, лепкав слой. В същото време Денис прикачи с мрежа една малка гондола под отвора. Накрая постави мъничка свещ на дъното на гондолата, а другите оглеждаха с почуда това, което бяха направили.

Денис и Гат занесоха платното в ъгъла, където бяха сковали малко скеле.

— Нарича се „балон“ — обясни Денис докато го разполагаше върху скелето.

— Това вече го знаем — отвърна малко сърдито Перт. — Но ти каза, че щяло да лети... тук, в стаята, където няма никакъв вятър! — Той очевидно не вярваше. В този свят единствените летателни апарати бяха хвърчилата — грамадни, нескопосани, създадени след продължителна и упорита практика.

Преди незнайно колко време някакъв койлиански гений, който хич не обичал да се мокри, изобретил чадъра — сега вече често срещана вещ по улиците. По-късно след като един бурен порив на вятъра издигнал високо в небето откритието му, повличайки за кратко и неговия горд собственик, друг хитрец бил споходен от изненадващо прозрение. Така на Татир се родили първите хвърчила. Неуморната практика довела до появата на сгъваеми криле, с които смелчаци дръзвали да се издигат нависоко, за да се любуват на света отгоре.

Именно тези хвърчила помогнали на бащата на барон Кремер, дребен благородник от хълмистата северна страна, да разгроми Стария Дук и да принуди краля на Койлия да му преотстъпи управлението на цялата Фингалска долина.

Едва през последните няколко години се появили и първите истински планери — вече по времето на самия Кремер. Въпреки че и другите армии имаха на въоръжение разузнавателни планери, единствено Кремер можеше да се похвали с истинска хвърчаща флотилия. Това беше най-голямото му тактическо преимущество срещу силите на кралската власт.

Денис нагласи свещта точно под отвора в дъното на пробния балон.

— Почакай малко и сам ще видиш, Перт — рече усмихнато той. — Гледай само кофата с вода да ти е подръка, в случай, че стане нещо непредвидено.

Държеше се нахакано, но явно не беше сигурен в успеха си. Той запали свещта и първата струйка дим се изви нагоре, за да изчезне през отвора на балона.

Арт предложи на Денис и Стивмладши своите най-хубави кресла, а за останалите донесе плетени столове, доста паянтови, но както сам се изрази „нуждаещи се от здрава практика, за да се получи нещо“. След това връчи на Денис и Сигъл по една лула и всички запуфкаха доволно, очаквайки представлението да започне, като същевременно усъвършенстваха една или друга част от притежанията на Арт. Денис поклати глава — все още му беше трудно да свикне с всички аспекти на Практическият ефект.

— Някой ще ми обясни ли към какво се стреми барон Кремер? — попита той, докато чакаше балонът да се напълни. — Доколкото разбирам, решаваща дума все още има кралят.

Стивмладши пусна едно облаче дим и кимна.

— Служех в кралската гвардия, но напуснах след като се ожених — рече той. — И други мои колеги се заселиха по западната граница, но баронът от самото начало не ни даваше мира. Хич не ни обича, защото знае, че сме лоялни само към краля... Всъщност подкрепя го гилдията на създателите. Гилдиите не обичат самотни вълци като мен, които си живеят в полето и сами си правят всичко. Аз например собственоръчно си дялах кремъка, плетях въжета, а жена ми тъчеше платове. Ще ви разкрия една малка тайна — напоследък дори си произвеждах собствена хартия.

Арт и Перт го погледнаха със засилен интерес, а Гат дори зяпна от почуда.

— Но хартиената гилдия е най-тайна от всичките! — възкликна той. — Как узна...? — той щракна с пръсти. — Ама, разбира се! Л'тофите!

Сигъл не отговори, вгълбил се в себе си. Не след дълго обаче забеляза, че погледите на всички са вперени в него.

— Баронът вече го знае — сви той рамене. — А също и гилдиите. Скоро ще го научат и обикновените хора. Това, което става в последно време, е само гребена на вълната, началото на един процес, променил от известно време немалко градове в източните провинции. Хората се измориха от тази вечна борба с гилдиите и църквата, омръзна им да ги тъпчат разни дребни, властолюбиви аристократи. Популярността на краля расте непрестанно, особено след като премахна някои ограничения за членовете на сената и започна да го свиква всяка пролет, вместо веднъж на десет години.

Денис кимна с разбиране.

— Чакай да позная — рече той. — Кремер е защитник на правата на едрите земевладелци в сената.

Още една позната история.

— Точно така. Изглежда, поне засега, силата е на тяхна страна. Кралската гвардия може да е най-добре обучената, но армията на обединеното баронство я надвишава многократно по численост. Освен това баронът разполага с планери, които постоянно кръжат около двореца, най-вече за да всяват страх в потенциалния противник. Църквата също му помага, като разпръсква слухове сред населението, че това били древни, опитомени дракони — сиреч още едно доказателство за връзката на барона със самите богове. Не може да му се отрече, че е хитър този Кремер. Никой преди него не е оценявал значението на планерите. Дори л'тофите.

Споменаването им насочи мислите на Денис към принцеса Линора, пленничката на Кремер. Напоследък все по-често му се явяваше насън. Истината е, че на нея дължеше свободата си и никак не му беше приятно, задето все още е в ръцете на зловещия барон.

„Да знаех само как да ѝ помогна.“

— Балонът е почти пълен — обяви Гат, използвайки новото название.

Сферата вече се раздуваше от натиска на горещия въздух. Чак сега се видя, че не е съвсем гладка, но при възможността да бъде

практикувана до съвършенство никой не обръщаше внимание на първоначалните ѝ дребни недостатъци.

Свещта бе изгоряла почти до половина. Балонът опря в горния край на скелето, опъвайки въженцата на гондолата. Плетената кошница се претърколи на пода, сетне бавно се отдели от него.

В стаята се възцари абсолютна тишина. Първа го наруши Магин, която се изсмя нервно, а после Арт шляпна Денис по гърба. Гат приклекна до балона и взе да го разглежда от всички страни. Стивмладши Сигъл седеше неподвижно, но усилено пуфкаше с лулата си, а очите му сияеха от възторг.

— Това чудо едва ли ще вдигне човек! — каза скептично Перт.

— Откъде знаеш за какво го бива? — нахвърли се върху него Арт. — То дори още не е *практикувано*! Ти да не си от онези, дето все се присмиват на новите неща?

Перт се присви и облиза нервно устни.

— Всъщност — намеси се тактично Денис, — той е прав. Дори след продължителна практика този балон няма да е в състояние да повдига повече от собствената си тежест. За да качим в гондолата няколко души трябва да направим много по-голям балон. Ще използваме празния склад, за който спомена Арт, за да го практикуваме. Сетне Гат, Стивмладши и аз ще избягаме с него от града някоя нощ, когато летящите съгледвачи на барона спят спокойно.

— Нали няма да забравите за посланието ми до л'тофите? — напомни му Арт.

— Разбира се, че няма. — И тримата имаха солидни причини да посетят тайнственото племе от планините. Денис възнамеряваше да им разкаже за пленената принцеса и да им предложи съдействието си при освобождаването ѝ. От своя страна Арт се надяваше да получи награда от л'тофите за участието си в това смело начинание.

Балонът литна и опря в тавана.

— Е, добре — въздъхна доволно Денис. — Все ми обещавахте да ме научите как да се концентрирам за да извлека максимален ефект от практикуването. Защо не започнем още сега?

Всички заеха местата си. Като всепризнат майстор-практикар, Стивмладши пръв взе думата, а другите го слушаха почитателно.

— Първо на първо, Денис, не е необходимо да се концентрираш. Достатъчно е да използваш инструмента и той ще става все по-добър.

Но ако задържиш вниманието си върху него и мислиш упорито за целта, която искаш да постигнеш, процесът на практикуване ще се ускори. Задавай му все по-трудни задачи с течение на времето и постоянно си мисли как ще изглежда, когато достигне своето съвършенство.

— Да ми кажеш нещо повече за трансa в който беше изпаднал, когато бягахме от затвора? Тогава само за няколко минути трионът измина дългия път до пълното си съвършенство!

Стивмладши се замисли преди да отговори.

— И преди съм виждал *фелтешки* транс — в дните, когато живееш при л'тофите. Дори за тях това явление е рядкост. Постига се с години на тренировки или при някои изключителни обстоятелства. Не съм си представял, че мога да изпадна в подобно състояние.

— Е, обстоятелствата наистина бяха изключителни, пък и като прибавим отчаяния ни стремеж към свободата.

— Каквото и да е, не можем да очакваме че бравата ще попадне два пъти на едно и също място. Трябва да се уповаваме на „нормалните“ способности за практикуване на този твой балон. Защо не ни кажеш какво точно може да прави неговия прототип и по какъв начин го постига? Не навлизай в големи подробности, само ни опиши следващата стъпка.

Звучеше като детска игра за човек с преподавателския опит на Денис. Но той знаеше, че в този свят „поискай и ще успееш“ не е само израз. Присви очи и погледна за първи път внимателно балона... опитвайки се да си представи неговия идеален вариант. После започна да им описва нещо, за което никога досега не бяха мечтали.

[1] Експериментален балон (фр.) — Бел.прев. ↑

Два дни по-късно издирването на бегълците беше преустановено. Стражите край градските порти все още се озъртаха за подозрителни лица, но патрулите от улиците изчезнаха. Дойде часът Денис да направи обиколка из Зуслик.

Преди повече от две седмици, когато пристигна в града, той си представяше как ще потърси колеги по професия, ще установи с тях контакт, а красивите им дъщери ще го водят на разходка. Колко бързо и неочаквано бяха рухнали тези мечти. В замяна на това сега имаше истински и верни приятели. Вярно, не бяха учени — по-скоро смели предприемачи и авантюристи (да не каже крадци), но какво да се прави, така бе решила съдбата.

Двамата с Арт обядваха в една открита таверна, от която като на длан се виждаше цялата търговска улица. Денис прокара през гърлото си последния залък жилава пържола с помощта на няколко глътки от местната тъмнокафява и силно ароматна бира. След няколко уморителни нощи на практикуване върху балона апетитът му се беше изострил неимоверно.

— Още — изсумтя той и тропна с чашата по дървената маса.

Арт го погледна изненадано и щракна с пръсти на келнера. Денис бе малко по-едър от средния койлиански ръст, но въпреки това способностите му да поглъща големи количества храна учудваха местните жители.

— Намали темпото — посъветва го Арт. — След като платя сметката за всичко, което изядем няма да ми остане и грош за знахаря, ако го закъсаш с търбуха.

Денис се ухили и измъкна една клечка за зъби от кутийката. Докато очакваше следващата порция, той изпроводи с поглед безщумно плъзгащата се платформа, която мина покрай тях.

— Успяха ли момчетата ти да съберат още смазочно масло? — попита той.

— Не много. Някои от кочияшите се ядосали и взели да ги замерват с камъни. А и хлапетата са разлели известна част, докато се

забавляват с игра на „мазното прасе“. Да са събрали, има-няма, половин делва.

„Само“ половин делва! Това беше близо литър от най-съвършеното масло, което Денис някога е виждал! Дори Арт остана изненадан от качествата му, когато за пръв път му го демонстрира.

Какъв по-добър продукт за начало на обменната търговия? Денис все още не можеше да си обясни как тези хора не са го забелязали по-рано. Нима никой от тях не се е интересувал по какъв начин са направени пътищата им? Или обясненията им за устройството на физичния свят се базират на съвсем различна комбинация от предположения?

Земната история също е натъпкана с подобни примери, когато някои определени занаятчийски касти са пазели в строга тайна откритията си векове наред. Какво остава за този свят, където откритията не са толкова често явление. Войната между барон Кремер и краля, изглежда, е първият подтик за промяна в установения ред.

Тази сутрин двамата с Арт бяха наели празния склад. Опасенията от предстоящ военен конфликт бяха довели до свиване на речната търговия и отлив на стоки от града. Съдържателят прие с ентузиазъм условията им, отчаян от опасността сградата да се разпадне от липса на постоянна практика. Стените ѝ вече бяха покрити с пукнатини, намек за връщане към грубо рендосаните дъски, от които някога е била скована.

Арт се оказа истински предприемач. Собственикът се съгласи дори да им плаща такса, само и само да се нанесат в нея!

Същата нощ се появиха верните момчета на Арт, нарамили огромни бали с най-фини платове. Лейди Арен и още няколко помощник-шивачки — все от благородни семейства, пострадали от господството на Кремер — се захванаха за работа. Младият Гат вече конструираше гондола за новия балон. Момчето бе обхванато от ентузиазма, че *създава* нещо ново — нещо, което ще може да се използва още преди да е *практикувано*.

Първата спирка, след като се нахраниха, беше базарът на търговците и практикарите.

За разлика от другите открити пазарища с техните стоки „практикувай сам“, тук се предлагаша истински висококачествени произведения. Сградите в този квартал сияеха със заслепяващо

великолепие. Първият етаж на всяка от тях бе магазин с красиви, гледащи към улицата витрини. Богато облечени мъже и жени предлагаха най-различни предмети зад широките тезгяхи.

Денис се полюбува на острите като бръснач длета, ножове, на леките въжета, притежаващи невероятна издръжливост, на лъковете и стрелите, които очевидно са били практикувани хиляди пъти, преди да бъдат изложени тук — всичко това можеше да продаде на Земята за баснословни суми.

Нямаше и следа от винтове, пирони и всякакви метални и дървени сглобки. И никъде нищо, което дори малко да наподобява колело.

В единия край бяха по-евтините изделия — груби брадви, ризници от сплетени кожени каиши. Върху стената на всяка от сергиите се мъдреше печатът на съответната гилдия-производител — знак, че прототипът е одобрен от властите.

Оглушително тропане привлече вниманието на Денис. Двама мъже обикаляха парапета на третия етаж и блъскаха стената с тояги.

— Заздравяват стената и същевременно практикуват тоягите — обясни Арт. — Срещу крадци като нас.

Взломджиите тук обикновено проникваха през стената в някой дом, докато обитатели отсъстват. А и хората често забравят, че като живееш в една къща я практикуваш само да стои изправена и да не пропуска дъжда. За останалото трябваше да се грижат сами.

Притежателите на тази сграда не го бяха забравили.

Площадът гъмжеше от аристократи, придружавани от многобройна свита слуги.

Господарите и лакеите обикновено бяха облечени еднакво и като правило имаха сходни телосложения. Различаваха се единствено по маниерите, прическите и по металните украшения, които носеха.

На Земята богатшите се перчат с положението си, като се заобикалят с купища скъпи вещи, които рядко използват. Тук подобно богатство бързо би деградирало до своето първоначално, грубо състояние. За това, за да поддържат внушителния си вид, тукашните аристократи се нуждаят от огромна армия прислужници, които не само да вършат домашната работа, но и постоянно да практикуват собствеността на господарите си.

Денис започна да придобива известна представа за произхождащите от всичко това социални последици.

Тъй като постоянно носеха дрехите на господарите си, слугите нямаха време да практикуват своите. Докато работеха, изглеждаха добре, но бляскавите одежди от великолепни платове не бяха техни. Прогонят ли ги от работа, нямаше да притежават дори парцали на гърбовете си!

Какъв по-ярък пример за положението на един велможа от това, никога да не бъде видян с нещо, което все още се нуждае от практикуване!

Освен храната, земята, метала и хартията, единственото нещо, което имаше стойност тук бе работният човекочас. Дори след като се прибере изтощен от работа на полето, ратаят не разполага с времето си. Докато си отдъхва, той практикува креслото на господаря си, докато се храни — усъвършенства сервизите на господарката. Не може и да пести, за да откупи свободата си, тъй като всичко спестено трябва да се поддържа, в противен случай деградира!

* * *

Разположен в северния край на площада, Практикориумът на Фиксел представляваше висока сграда, чийто вид пробуди носталгията на Денис. Първо, стените ѝ бяха прозрачни, сякаш изработени от стъкло, и сияха ослепително от следобедните лъчи на слънцето.

Арт обясни, че строителите ѝ първоначално поставили грамадни рамки с хартиени прегради, а после ги практикували по време на сухия сезон за водоустойчивост и прозрачност. След толкова години на постоянна употреба, стъклата вероятно бяха по-добри и от най-висококачествените земни еквиваленти.

Откъм булеварда висеше голяма цветна реклама: „Нищо Ново! Само Стари и Използвани дрехи!“ — гласеше надписът.

Моделите на витрините периодично се сменяха. Наемни работници събличаха едни и мигновено навличаха други.

Мебелите в изложбената зала бяха умопомрачителни. Те бяха истинско произведение на изкуството, чиято цена на Земята би затруднила немалко финансови магнати. Невероятно точно изработени

манекени бяха пременени в красиви одежди от кадифе, коприна и брокат.

— Хайде — дръпна го Арт, когато Денис спря пред витрината. — Защо да буташ на стария мошеник Фиксел безплатна практика.

Денис се облеци. Все още беше под впечатление на видяното. После изведнъж осъзна какво има предвид Арт. Изсмия се гръмко, възхитен от идеята. Дори само като гледаше моделите и се наслаждаваше на красотата им, той помагаше, макар и съвсем малко, да се увеличава тяхната красота! Нищо чудно, че манекените бяха толкова реалистични. Поколения минавачи ги бяха *практикували* за да изглеждат така, при това безплатно!

Богатството — за богатите!

Въпреки всичко Денис искрено съжаляваше, че фотоапаратът му остана в раницата. Само дизайна на дрехите би му донесъл славата на ненадминат моделиер.

Арт отново го задърпа и двамата свиха зад ъгъла, за да погледнат голямата арена за практикуване на гърба на сградата. Тук кипеше трескава дейност.

Добре сработени екипи от мъже и жени, наредени в редици, наливаха и изливаха вода от купи, кани и високи чаши. Други копаеха дупки с лопати, сетне ги запълваха или поставяха греди, върху които практикуваха блестящи инструменти с най-различно предназначение. На една открита площадка бяха наредени незавършени кресла, в които седяха специално наети за целта хора. Още по-нататък техни колеги мятаха различни оръжия по мишени. Грубо стъкмени ножове и къси копия отскачаха от блестящи кожени ризници.

Нищо чудно, че техниката тук бе останала на толкова примитивно равнище. Уменията и тясната специализация не се ценяха високо. Значение имаше само способността един човек да практикува едновременно няколко различни предмета. Не съсредоточаването и себеотдаването на една определена цел, а употребата в едно и също време на колкото се може повече неща.

Това, което виждаше, бе еквивалент на някоя земна фабрика, но по-скоро приличаше на предния фронт на една безкрайна война. Цялата тази кипяща дейност щеше да е за нищо, ако постоянната поддръжка бъде прекратена за няколко седмици или месеца.

Неизползван достатъчно дълго, всеки един от тези предмети щеше да регресира до първоначалното си състояние.

Затова пък, мислеше си Денис, липсват купищата промишлени отпадъци и износени, или морално остарели вещи, и с нищо не се замърсява околната среда. Почти всичко, създадено от тези хора, се рециклираше напълно от природата.

Но и в този свят, както и на Земята, парите не растяха по дърветата.

* * *

Около час по-късно, в друг район на града, Денис и Арт се натъкнаха на нещо като религиозна процесия, която минаваше по един от главните площади. Трима свещеници с жълти раса и неколцина помощници носеха подплатена с плюшени възглавнички платформа, върху която бе положен сияещ меч. В четирите ъгъла на платформата бяха закрепени наскоро отрязани човешки глави.

— Свещеници от Мликин — посочи ги Арт. — Гадни сводници! Ръцете им са все кървави, но нали и в Зуслик се намират отрепки, които да ги подкрепят! — той се изплю презрително.

Денис остана да гледа процесията, макар да му се повдигаше от зрелището. От малкото, което бе дочул по време на разговорите около масата, бе разбрал, че свещениците настройваха хората да се готвят за предстоящата война.

Процесията спря пред ешафода в центъра на площада. Главният свещеник вдигна меч — продукт на многовековна ежедневна практика, ако се съдеше по бляскавия му вид — и го размаха над тълпата, която се събра набързо. Денис не успя да долови всички подробности от речта му, но все пак разбра, че е насочена срещу „източната измет“. Когато започна да хули привържениците на крал Хаймел, някои от зяпачите се спогледаха обезпокоено, но никой не посмя да изрази несъгласието си. Все пак неколцина навъсени граждани напуснаха шествието.

Денис забеляза една старица да коленичи в далечни край на площада пред някаква ниша с прашна статуетка. С напукани от

възрастта ръце жената почисти мястото около краката на статуята и положи свежи цветя на пиедестала.

Нещо в общия вид на светилището накара космите по тила му да настръхнат. Той закричи през площада въпреки протестите на Арт да напуснат това опасно място.

— Какво е това? — попита Денис, сочейки параклиса.

— О, това е останало от времето на Старата вяра. Някои смятат, че го е имало още преди да бъде построен градът. Църковните власти на няколко пъти се опитваха да го съборят, но е практикуван толкова дълго, че не остана дори драскотина. Оттогава го заливат с отпадъци и насъскват главорезите си да гонят хорицата, които идват да се молят.

Ето защо жената се оглеждаше уплашено, докато изпълняваше набързо ритуала си.

— Но какво им пречи...

Денис спря на десетина метра от параклиса. Току-що разпозна фигурата върху пиедестала. Беше на *дракон*. Главата бе точно като тази върху дръжката на ножа, който бе открил в тревата край зеватрона.

В зиналата паст на дракона се мъдреше зловеща, демонична фигура, която Арт нарече „блекер“. Макар да беше покрит с пластове мръсотия и оскърбителни надписи, драконът намигаше закачливо на минувачите със застиналото си око от красив скъпоценен камък.

Но именно пиедесталът привлече вниманието на Денис. Стройната колона представляваше фина, двойно завита спирала, скрепена от тънки успоредни стъпала.

„Ако това не е модел на ДНК, тогава аз съм мутираният чичо на Прасльо!“ — помисли си Денис.

Приблужи се бавно до параклиса, чудейки се как тези хора са могли да разкрият тайната на строежа на гените, след като не притежаваха нито необходимите уреди, нито систематизирани научни познания.

— Пссст! — сръга го Арт. — Стражи! — Той кимна към изхода на главната улица, откъдето, право към тях, бързаше малък отряд.

Денис хвърли прощален поглед на статуетката и последва Арт в близката уличка. Спотаиха се зад ъгъла, откъдето наблюдаваха маршируващите през площада войници, вдигнали заплашително своите блестящи „тинъри“. Водеше ги Гил’м, охраненият десятник, който разблъскваше с гневни проклетия по-мудните минувачи.

От начина, по който се държаха войниците с гражданите — и обратното — Денис заключи, че северняците все още не се смятаха за местни, макар Зуслик да бе столица на барон Кремер вече няколко десетилетия.

Следващия път, когато Денис надникна зад ъгъла, старицата бе изчезнала, вероятно подплашена от приближаването на стражата. Заедно с нея си бе отишла още една надежда да узнае нещо повече за Старата вяра.

Зад войниците се влачеше неголяма група младежи, завързани един за друг с кожени каиши. Лицата им бяха сведени и тъжни.

— Наемници! — прошепна Арт. — Събират ги насила! Кремер се готви за война!

Коего припомни на Денис, че все още го издирват. Той погледна нагоре и видя, че в небето се носят черните сенки на планерите. Отдолу крилата им бяха изрисувани така, че да наподобяват дракони — Кремер разчиташе на суеверния страх на койлианците към тези митични същества.

„Добре че все още не познават телескопа — помисли си Денис. — Инак съгледвачите от планерите лесно щяха да ме разпознаят на улицата.“ Стигаше му вечната игра на криеница с градските патрули.

Виж, положението ще се промени, когато се вдигнат в небето. Тогава планерите ще се превърнат в реална заплаха.

Двамата с Арт продължиха навътре в пустата уличка. Денис отложи за друг път възможността да разгледа отблизо тайнствената статуетка.

* * *

Залата на Гилдията на създателите на кресла беше претъпкана от деца. Креслотворците бяха една от най-бедните касти. За разлика от каменоделците, майсторите на врати и производителите на хартия, те нямаха тайни, които строго да пазят. Всеки би могъл да си скове прототип на стол или маса от дъски и пръчки. Само законът охраняваше монополното положение на гилдията.

Децата се пъхаха навсякъде. Подът беше посипан с трици и трески. Арт обясни, че отворени гилдии като тази, наемат деца за

сглобяването на прототипите, които сетне откарват в домовете на бедните. След година и повече употреба, последните препродават усъвършенстваните мебели на някой по-заможен човек, вземат нови прототипи и започват всичко отначало. Така мебелите, които остарявайки стават все по-добри, постепенно си пробиват път нагоре в обществената йерархия.

Свещеник с червена роба си проправяше път между децата, придружаван от двама майстори, и благославяше завършените модели. Денис не можа да си спомни кое божество символизираха червените раса, но нещо в цвета на дрехата засегна позната струна в душата му.

— Още един патрул — прошепна Арт. — Дали да не се връщаме вече?

Денис кимна неохотно. Оставаше не повече от седмица до привършване на подготовката за бягство и това бе една от малкото възможности да се поразтъпче из града.

Свиха в една пряка и излязоха на Улицата на Вкусните ястия. Арт си купи сушено месо, а Денис се зазяпа в сложната плетеница от коловози, които кръстосваха близкия площад.

Отново си спомни за свещеника с червеното расо. Имаше нещо дразнещо и отблъскващо в това видение.

Когато приближиха убежището си, Арт го сграбчи за ръката и спря. Огледа подозрително улицата и промърмори:

— Ела, ще минем по-пряк път.

— Какво има?

Арт поклати глава.

— Може и да си въобразявам. Но ако подушиш клопка и си плюеш на петите, дори и в четири от пет случая да грешиш, смятай се за късметлия.

Какво да се прави, Арт беше експерт в тази област. Денис забеляза струпани на купчина сандъци до стената на една от терасовидните сгради.

— Ела с мен — рече той. — Зная чудесно средство за откриване на клопки. Ще го изпробваме от покрива.

Изкатериха първия етаж, прехвърлиха парапета, пресякоха малка градинка и се качиха на втория. Денис бръкна в един от джобовете на ризата си и извади миниатюрната аларма. Арт втренчи омагьосан поглед в светещия екран. Отдавна бе свикнал с мисълта, че приятелят

му е могъщ вълшебник и не се съмняваше, че съвсем скоро ще установи със сигурност дали е безопасно да продължат по улицата.

Денис завъртя копчето на настройката, но изображението беше хаотично и неразгадаемо. След повече от седмица без никаква сериозна практика, машинката просто отказваше да работи.

Въздъхна тъжно и пъхна ръка в другия джоб. Малкият сгъваем бинокъл за щастие се оказа в пакета, който Линора му беше хвърлила. Имаше достатъчно яка конструкция, за да устои на опитите на Кремер да го отвори.

Денис огледа улицата под тях.

По булеварда се разхождаше все същата разноцветна тълпа — фермери от околните хълмове, дошли на пазар в града за да предложат продукцията си или да купят прототипи; аристократи с многочисления си антураж; от време на време стражници, или свещеници. Но той търсеше следи от подозрителна активност.

Най-накрая забеляза група мъже в далечния край на улицата. Мотаеха се пред входа на кръчмата очевидно без никаква цел.

Но бинокълът му разкри и друга картина. Мъжете бяха въоръжени и се вглеждаха внимателно в минувачите. Имаха същите високи скули като на кремеровите северняци.

Денис нагласи фокуса. От къщата до кръчмата излезе висок, също въоръжен мъж, с осанка на аристократ. Следваше го прегърбен младеж с превръзка на едното око. Двамата разговаряха оживено. Едноокият сочеше непрекъснато към пристанището, докато аристократът, изглежда, настояваше да изчакат на площада.

— Тъъ, Арт... — произнесе Денис с внезапно пресъхнала уста. — Мисля че ще е най-добре да видиш това.

— Кое — нещо вътре в кутията ли? Ама ти през нея ли гледаш?

— Да, това е нещо като вълшебна тръба, която уголемява далечните предмети. В началото малко ще ти е трудно да свикнеш. Искам първо да я насочиш към входа на таверната.

Арт примижа и доближи очи до окулярите. Денис му показва как да държи бинокъла и сега на лицето на дребничкия крадец се четеше вълнение.

— Хей! Та това е велико! Мога да виждам като зоркия орел на Крайди! Бих могъл да преброя петната по онази маса... Всемогъщи Палм! Ами че това е Перт! Говори със самия лорд Херн!

Денис кимна. Усещаше празнота в гърдите си, сякаш му бяха отнели скъп другар.

— Този боклук! — стисна устни Арт. — Обърнал се е против нас! А баща му е служил заедно с моя при Стария Дук! Корабни възета ще изпрактикувам от червата му! Аз...

Денис приклепна зад парапета на терасата. Нямаше никакъв начин да предупредят нито хората, останали в квартирата на Арт, нито работниците в склада, където конструкцията на големия балон тъкмо бе започнала.

Отново се чувстваше безпомощен, отделен със странна и непонятна завеса от реалността. Безсилен да я разкъса.

Междувременно Арт продължаваше с упражненията по изкусни ругатни. Имаше цветист език и поне за малко вниманието му бе съсредоточено другаде. Не искаше да го вижда толкова уплашен.

Докато се озърташе стреснато, в полезрението му се мярна нещо, което претичваше по покрива на близката къща. Беше дребно на ръст и се провираше между комините и щръкналите греди.

— Сгащиха някого! — съобщи Арт, който продължаваше да наблюдава площада през бинокъла. — Влачат го надолу по стълбите... Ха! Само един! Перт не изглежда никак доволен! Все дърпа лорд Херн за ръкава и сочи към пристана. Другите са офейкали! Ама че са мудни!

Денис почти не го чуваше. Той се изправи бавно, загледан във фигурата, която продължаваше да се прокрадва по покривите.

— Хванали са Мишуа! — продължаваше Арт. — Чакай... измъква се, скача върху Перт! Дръж го, Мишуа! Виж му сметката! Опитват се да ги разтърват преди... ей, върни ми тая пущина!

Денис дръпна бинокъла и без да обръща внимание на протестите на Арт, го насочи към покривите. Изминаха няколко секунди, докато открие нужното място. Фигурата се бе притаила зад един комин. Той почака и след малко зад комина се подаде блестящо око, щръкнало върху дълга метална пръчка. Окото се завъртя в кръг, разглеждайки околността.

— Ще я разкъсам аз тази гадина... Денис, върни ми кутийката! Искам да видя дали Мишуа е удушил онзи плъх!

Арт го дръпна за ръкава, но Денис само поклати глава и продължи да гледа.

Най-накрая в цял ръст се показа неговият приятел — роботът, но променен почти до неузнаваемост от последната им мимолетна среща онази нощ на пътя. Цветът на корпуса му наподобяваше този на покривите. Камерите му следяха с безкрайно спокойствие движението на тълпата долу по улицата. А на гърба му се беше разположил един миниатюрен пътник.

— Прас! — възкликна Денис. Малкото животинче, с необяснимия си интерес към техниката, най-сетне си беше намерило подходяща компания. Сега роботът от Сахарския институт му беше като верен, неуморен кон!

Сърцето му заблъска лудо. Даваше си сметка, че в този момент роботът е ключ за всичко... за спасяването на приятелите му и на принцесата, за измъкване от Зуслик, за поправката на зеватрона... за всичко!

Какво ли би могъл да постигне човек, познаващ добре особеностите на Практическия ефект, ако го приложи върху тази машина? Би могъл да построи други машини, да направи дори нов механизъм за връщане!

Роботът бе едничката му надежда!

— Прасльо! — извика Денис. — Робот! Веднага при мен на доклад! Чувате ли! Незабавно!

Арт го дърпаше гневно за ръката. Долу на улицата хората вдигаха учудено глави.

Странната двойка на отсрещния покрив застина неподвижно и дори сякаш се извърна към него.

— Отменям предишните заповеди! — напъваше се Денис. — Яви се незабавно при мен!

Сигурно щеше да вика още, ако Арт не го бе съборил долу, за да му запуши устата. Крадецът се оказа удивително як за дребния си ръст. Докато се измъкне от хватката му, роботът и Прасльо бяха потънали в неизвестността.

— О, боже! Какво направих! — въздъхна Денис. Арт го гледаше навъсено. — Добре де, пусни ме, няма повече. Да вървим.

Секунда по-късно по стълбите затрополиха ботушите на войниците и Денис осъзна, че е твърде късно да бягат.

СЕДМА ГЛАВА
PUNDIT NERO^[1]

1

На следващата сутрин, след нощта на второто му залавяне, Денис се пробуди с прорязваща болка във врата, щипене в ухото и от гласове, които кънтяха в коридора пред килията.

Опита се да седне и се намръщи от почти нетърпимите бодежи в натъртените му ребра. Отпусна се върху сламата и въздъхна.

Тъмницата, в която го бяха тикнали този път, беше доста добре *практикувана* — беше влажно, студено и сламеният матрак гъмжеше от пълзящи насекоми. Дори звуците ѝ бяха като на истински, зловещ затвор. От мокрия таван капеше вода с монотонен, почти хипнотичен ритъм, а поцинкованите ботуши на тъмничарите ехтяха отдалече.

— ... нямам представа защо домъкнаха този чужденец. Щял да ни помага. Какво толкова ще ни помага? Ама голям шум се вдигна вчера около него...

— Да, бе — обади се друг глас. — Хубаво си живуркахме значи. По малко мъчения, рядко някой неочакван инцидент, практиката — без голям зор...

Гласовете затихнаха заедно със стъпките в коридора.

Денис приседна и потрепери. Беше съвсем гол — този път не бяха допуснали предишната грешка да оставят всичките вещи на един опасен магьосник. Опипа наоколо и придърпа дрипавото одеяло, което му бяха дали.

Някой до него изстена. Беше съкилийникът му, загърнат с другия край на мръсната завивка.

— Арт! Арт! — повика го Денис. — Събуди се! Това е моето одеяло!

Дребният крадец отвори очи, погледна го и облиза мъчително изпръхналите си устни.

— Защо да ти го давам? Заради теб ме тикнаха тук. Трябваше да си плюя на петите веднага щом се разкрещя от покрива.

Денис трепна. Арт беше напълно прав, разбира се. Във вълнението си при вида на работа и на Прасльо, дори не си бе дал

сметка, че са на открито. Нито един уважаващ себе си авантюрист не би постъпил толкова глупаво.

Но, от друга страна, той бе обикновен човек със своите слабости. При това последните две седмици бе живял под огромно напрежение. Може и да е смятал, че се е примирил с мисълта да бъде откъснат завинаги от своя роден свят, но едва ли подсъзнанието му е било на същото мнение.

Само дето не можеше да го обясни на Арт. Не и докато мръзнеха в тази влажна килия.

— Арт, съжалявам за тази бъркотия — произнесе бавно Денис. Трябваше да си върне поизгубеното доверие на този толкова способен съюзник. За Арт той все още беше *магьосникът*. — Върни ми одеялото, инак ще те превърна в жаба и ще взема и двете.

Произнесе тези думи с равен и спокоен глас, но очите на Арт се разшириха от ужас. Изглежда, авторитетът на Денис все още не се беше сринал, въпреки глупавата му грешка на покрива. На везните натежаха и предишните му постижения.

Арт изсумтя недоволно, но му хвърли едната завивка.

— Да ме събудиш като дойде закуската — нареди той. — Ако е помия, гледай да я превърнеш в нещо, което става за ядене!

Той се претърколи на другата страна и се зави през глава.

Денис също се усука, доколкото можа, опитвайки се да практикува одеялото в пухена завивка, докато барон Кремер измисли как да постъпи с него.

Времето се влачеше мудно. Само стъпките на тъмничарите в коридора нарушаваха от време на време тишината. Гласовете им отекваха ясно в килията и той скоро осъзна, че репликите, които повтарят, целят да поддържат мрачното състояние на подземие.

— Ама че е влажно и тъмно тук — произнесе първият тъмничар, докато минаваше край тяхната килия.

— Аха. Влажно. Тъмно — повтори другият.

— Хич не ща да съм на мястото на тия нещастници. Тук долу е отвратително.

— Да бе. Отвратително.

— Ще престанеш ли да повтаряш след мен? Трябва ли аз да върша цялата работа? Напъни си тъпия мозък и измисли нещо оригинално!

— Тъхъ. Оригинално. Къде ти...

Ето значи как поддържаха този нездравословен интериор. Вероятно затворниците бяха твърде потиснати от злата си участ, за да се съпротивляват по някакъв начин. А може би Кремер бе наел няколко местни мазохисти, за да се позабавляват в зандана, като същевременно го практикуват.

Ето една неприятна страна на Практическия ефект, която не искаше да опознава никога.

* * *

Едва след няколко дни дойдоха да го вземат, и то в късния следобед. Денис се надигна още като чу щракването на дървеното резе. Арт гледаше мрачно от ъгъла.

В килията влезе офицер в необичайно елегантна униформа. Зад него стояха изпънати двама високи войници, чиито островърхи шапки опираха в ниския таван.

Благородникът му се стори странно познат. Денис изведнъж си спомни, че го е виждал пред таверната в деня, когато ги заловиха — именно той разговаряше с издайника Перт.

— Аз съм лорд Херн — представи се офицерът. — Кой от вас е магьосникът?

Никой от двамата не отговори.

Лордът погледна към Арт и се замисли. Накрая махна с ръка към Денис и нареди да го отведат.

— Желая ти късмет, Арт — обърна се Денис. — Надявам се пак да се видим.

Дребосъкът завъртя очи към тавана и въздъхна.

Слънцето вече се спускаше зад хоризонта, когато излязоха на първата тераса. Денис засенчи очи, отвикнал от дневната светлина.

Още двама стражи застанаха отзад. Поведоха го по тесни коридори, после влязоха в просторна зала. Нито един от слугите не погледна затворника, увил превитите си рамене с парцаливо одеяло.

Вратата в отсрещния край на залата се охраняваше от двама часовои. Отвориха я и кимнаха почтително на лорда.

Денис последва ариергарда на своя малък ескорт в богато обзаведена стая. Вътре имаше голямо легло, покрито с изящно бродиран брукат. Млада, красива прислужница оправяше елегантен костюм с големи, пухкави ръкави. През вратата на съседната стая излизаше пара и се чуваше шум от течаща вода.

— Оказана ви е честта да вечеряте с барона — обяви лорд Херн. — Гледайте да се държите с нужното уважение. Той обича да наказва невъзпитаните си гости.

— Чувал съм — вдигна рамене Денис. — Благодаря за съвета. Вие ще присъствате ли?

— Няма да имам това удоволствие. Очаква ме малка дипломатическа мисия. Друг път, може би.

— Ще чакам с нетърпение — произнесе любезно Денис.

Благородникът му кимна презрително, след което излезе без повече да проговори.

Изглежда, тукашната аристокрация не се славеше с добри обноски. Часовоите изгледаха озадачено жеста с щръкналия пръст, с който Денис изпроводи гърба на лорд Херн.

Повече от ясно бе, че пълнят ваната за него. Той хвърли одеялото, смъкна дрипите от себе си и се насочи към съседното помещение.

[1] Хинди „пундит“ — учител, Неру (Джавахарлал) — (1889–1964), първият министър-председател на Индия, или също Nero (Нерон) — римски император — Бел.прев. ↑

„Първобитни хора — напомняше си Денис, докато се разхождаше из балната зала. — Не забравяй, момче, това са само туземци.“

Но не беше лесно да си го повтаря. Залата беше облицована със сияещи огледала и тапицирана с красиви гоблени. Ботушите му, и тези на ескорта, тропаха по мозайката на пода, върху която трепкаха отражения на безброй свещници.

На равни разстояния до стената стояха изпънати като струни почетни стражи, с блестящи кожени ризници и святкащи алебарди.

И това ако не е демонстрация на сила и могъщество, помисли си Денис. Толкова много хора, които стоят без да вършат нищо, вместо да практикуват. Всъщност, досети се той, те и сега практикуваха — залата, своите сияещи доспехи. Дори огледалата, в които се оглеждаха горделиво, спомагаха одеждите им да стават още по-съвършени. Навярно стражите в тази зала бяха подбрани не толкова заради храбростта им, колкото за великолепия им вкус към красивото!

Той чак подсвирна от възхищение при последната мисъл и войниците от ескорта го погледнаха учудено.

„Щом тукашното императорче очаква магьосник, спасението ми е да се държа като такъв. Току-виж сме се спогодили с този барон Кремер. Ще взема да му предложа някоя сделка — моята свобода и на приятелите ми, както и помощ при поправката на зеватрона, срещу възможността да обуча някой от най-изкусните създатели в тайнството на колелото.“

Денис се зачуди, дали велможата ще склони да размени пленената принцеса срещу чертежи на свръхлеки планери.

Грамадната порта се разтвори безшумно и ескортът го въведе в просторна трапезария с висок, конусовиден таван и продълговата, резбована маса в центъра. Върху нея, сред сребърни и кристални свещници, бяха подредени необикновено красиви порцеланови съдове.

Масата беше подредена за четирима, но в залата нямаше никой, освен прислужниците. Един от тях се изправи пред Денис с широк

поднос върху който имаше най-различни напитки.

Нуждаеше се от нещо силно, което да успокои разклатените му нерви. Беше истинско мъчение постоянно да си напомня, че целият този разкошен дворец е притежание на един изостанал туземец. На един първобитен човек. Всеки предмет в трапезарията целеше едно-единствено нещо — да смаже посетителя, като посочи мястото му в обществената йерархия. На Земята, в зала като тази, Денис би очаквал да се срещне с кралска особа.

Той посочи едно шише и прислужникът му наля от него във висок кристален бокал. Напитката имаше огнен цвят.

Денис взе чашата тръгна да се разходи из залата. Ако беше крадец и разполагаше с изправен зеватрон, можеше да се пенсионира и да доживее щастливи и богати старини на Земята, Дори само с малкото, което би могъл да отнесе на ръце оттук.

Стига, разбира, се всички тези красиви вещи да запазят вида си и след като бъдат лишени от топлите грижи на Практическият ефект. Денис се усмихна, представяйки си рояци разгневени клиенти, чиито чудно хубави придобивки деградират пред очите им до първоначалните си груби подобия, сякаш излезли от някоя ученическа работилница!

А после съдебни процеси, които се нижат с години.

Внезапно пак го завладя онова странно усещане за откъсване от реалността и той разтърси глава — точно тази вечер се нуждаеше от цялата увереност, на която бе способен. Денис надникна през прозореца към звездното небе с двете малки луни в средата и отпи от кристалната чаша.

Магията на красивата вечер бе разрушена в мига, когато се задави. Закашля се и изплю част от парливата напитка върху лъснатия паркет. Облиза устни в дантелките на ръкава си и загледа объркано чашата. В обстановка като тази, очакваше да му поднесат отбрано вино, а не конска пикня!

От сенките вдясно долетя тих, мелодичен смях. Той се завъртя рязко и видя, че някой стои отвън на терасата. Виждаше само крехка, снежнобяла ръка.

Денис усети, че се изчервява.

— Зная как се чувствате — заговори го младата жена и в гласа й се долавяше симпатия. — Ужасно, нали? Виното не може да се

практикува, нито да се приготви. Затова тези кретени наливат каквото им падне в лъскавите бутилчици и са щастливи, защото друго не познават.

От малкото, което знаеше за л'тофите Денис си бе изградил една почти елфоподобна представа за принцесата — като за нещо крехко, ефирно. Отблизо тя наистина бе неземно красива, но изглеждаше съвсем реална и доста по-различна, отколкото я рисуваше въображението му. Имаше трапчинки когато се смее, а и зъбите ѝ, макар бели и блестящи, не бяха съвсем равни. На лицето ѝ бе легнал отпечатък на тъга и носталгия.

Денис преглътна болезнено, направи усилие да се овладее и се поклони непохватно, докато се опитваше да измисли нещо.

— В моята страна, милейди, подобни напитки се пазят за моменти на покаяние.

— Странна представа за покаяние имате.

— Точно сега бих склонил да заменя този безценен бокал, заедно с всички богатства на барона, за чаша добро каберне от моята родина, за да вдигна тост за вашата красота и помощта, която веднъж ми оказахте.

Тя прие с любезна усмивка и изящен поклон.

— Странен комплимент, но мисля, че ми харесва. Признавам, сир Магьосник, че не очаквах никога повече да се срещнем. Толкова неудачна ли бе моята помощ?

Денис се присъедини към нея на терасата.

— Не, милейди. Благодарение на вас успях да избягам от затвора. Не чухте ли шумотевицата откъм двора в онази нощ?

Линора стисна устни и се извърна, за да прикрие смеха си при спомена за случилото се.

— И да ми дължите нещо — рече тя, — платихте го стократно, когато видях изражението на лицето на моя „господар“, като узна за бягството.

Готвеше се да отвърне нещо галантно, нещо от рода на: „Милейди, нямах търпение да ви видя отново“, но прямия ѝ поглед го накара да преглътне фалшивата реплика и да сведе очи.

— Ами... хм... и магьосниците понякога грешат.

Топлата ѝ усмивка му подсказа, че отговорът му ѝ се е понравил.

— В такъв случай да се надяваме, че ще ви се открие и друга възможност.

— Да се надяваме — кимна Денис, почувствал топлина в сърцето.

Известно време мълчаха, загледани в отраженията на луните в река Фингал.

— Още първия път, когато баронът ми показва вещите ви — заговори тя, — бях убедена, че идвате от друг свят. Долавях спотаената сила във вашите инструменти, ала същевременно не чувствах в тях да е заложен *пр'фетт*.

— Ваше височество, в моята страна това са най-обикновени неща.

Тя го изгледа внимателно. Денис с изненада установи, че принцесата също е неспокойна. Гласът ѝ едва забележимо трепереше.

— Наистина ли идвате от страната на чудесата? От земята на нашите деди?

Денис премигна. *Земята на нашите деди?*

— Толкова малко *пр'фетт* има в нещата ви — повтори тя. А *субстанцията* им е силна, както нищо друго на този свят. Само веднъж досега съм срещала нещо подобно — в гората, на няколко дни път оттук, малко преди да ме заловят.

Денис я погледна изумен. Още едно съвпадение? Той направи крачка към нея, но преди да я заговори, друг глас ги прекъсна.

— Аз също бих искал да узная повече за страната на Магьосника. И то с най-големи подробности.

Двамата се обърнаха. Вратата към трапезарията бе запречена от грамадна фигура. За един кратък миг Денис бе завладян от радостното чувство, че там стои Стивмладши Сигъл.

Но мъжът пристъпи напред.

— Аз съм барон Кремер — обяви той.

Господарят имаше властна и волева брадичка, която подхождаше на яките му плещи. Сребристорусата му коса бе подрязана на нивото на ушите. Очите му останаха скрити в сянката, когато им даде знак да заемат местата си на масата.

— Не е ли време за вечеря? Тъкмо ще можем да обсъдим разни интересни въпроси, като например странните прояви на *субстанция*... и другите светове.

Дякон Хоск разпери ръце в радушен жест, като при това едва не събори един от горящите свещници.

— С което, Магъоснико, боговете са компенсирани неживите същества заради преимуществата, дарени на живите. Дървото може да расте, да се развива и да множи корените си, но е обречено да умре — за разлика от реката. Човекът може да действа, да мисли и да се движи, но му е отредено да остарее и накрая да си иде. Затова пък сечивата, които използва — неживите помощници, които му служат вярно през целия му живот — с употребата си само стават все по-добри.

Лицето на дякона бе озарено от екзалтиран, религиозен плам. Денис се опитваше да скрие възбуденото си любопитство. Печеният фазан в чинията му бе титанично подобрение на тъмничарската диета и ако не искаше да се върне обратно в килията трябваше да гледа все тъй презрително придворния съветник и прочут мъдрец.

Седнал на почетното място, барон Кремер слушаше, без да се намесва, педантичното встъпление на Хоск, и само от време на време хвърляше на Денис дълъг, изучаващ поглед.

— Тъй у всички неодушевени предмети, включително и тези, които някога са били живи — като кожата или дървото — боговете заложили *потенциала* да се превръщат в нещо полезно, в нещо... велико. По такъв начин всевишните помогнали на хората да живеят в охолство и изобилие...

Ученият беше облечен с елегантна дълга, бяла роба. Докато размахваше възбудено ръце, ръкавите му караха пламъчетата на свещите да трепкат, а под тях се подаваше яркочервена риза.

— По-късно създателят превръща този *потенциал* в *субстанция* — продължи Хоск. — След което предметът може да бъде *практикуван*. По такъв начин боговете са положили основите не само на начина ни на живот, но и на съществуващия социален ред.

Седнала срещу Денис, принцесата похапваше с израз на безкрайно отегчение от беседата. Изглежда, дори малко я беше яд на Хоск заради онова, което разказваше.

— Има хора — намеси се неочаквано тя, — които вярват, че живите същества също притежават свой потенциал. Което значи, че и те могат да се издигнат над това, което са, и да станат велики.

Хоск ѝ кимна със снизходителна усмивка.

— Отмиращи представи за живота, наследени от древни суеверия, на които все още се гледа сериозно само сред изостанали племена, като вашето, принцесо, и от изметта, която живее на изток. Олицетворение на примитивната вяра, че хора, семейства и дори цели *видове*, могат да бъдат облагородявани. Но огледайте се наоколо! Смятате ли, че конете, зайците или кравите стават по-добри с всяка изминала година? Намирате ли подобрене у човечеството? Не, и това е защото човекът не може да бъде усъвършенстван. Само неживото подлежи на практикуване, и то чрез намесата на човека. — Хоск кимна и вдигна чашата с вино.

Денис не можеше да се отърве от натрапчивото усещане, че вече е срещал някъде този човек, и че между двамата имаше основателна причина за враждебност.

— Добре — рече той, — обяснихте ни защо неживите предмети могат да се подобряват в процеса на тяхната употреба... по прищявка на боговете. Но кажете, по какъв начин едно парче кремък, например, се превръща в брадва само като се използва?

— А! Добър въпрос! — Хоск спря да дъвче и го погледна с уважение. Линора вдигна очи към тавана, но мъдрецът не я забеляза.

— Виждате ли, Магьоснико, учените отдавна знаят, че съдбата на тази брадва е предопределена от *субстанцията на създаването*, вдъхната в нея от някой прочут майстор от гилдията на каменоделците. Същината, която се залага в един предмет в началото е почти толкова важна, колкото *пр'фетт*, инвестиран от притежателя му в процеса на практиката. С което искам да подчертая, че макар практиката да е важна, тя е безполезна, ако липсва съответната субстанция в началото. Колкото и да се старее, никой кочияш не може да изпрактикува мотика от платформата или хвърчило от делва. Всеки инструмент трябва още при създаването си поне малко да отговаря на функцията, за която е предназначен и едва след това да бъде практикуван до съвършенство. Единствено майсторите притежават това умение. Ето какво не разбират хората, особено в наше време, когато все по-често се чуват възгласи срещу монопола на гилдиите. Бунтовни умове дрънкат по

улиците за някакви „принадени стойности“ и за „определящата роля на практическата работа“. Но това са само измислици на невежи!

Денис вече бе преценил, че Хоск е от онези галени от съдбата интелектуалци, които биха се възпротивили на всяка промяна в социалния ред, която би им отнела късчето баница. Такива като него са дрънкали небивалици още докато е горял Рим, и дори са обяснявали каква е ползата от пепелта.

Хоск си сръбна от виното и хвърли лъчезарна усмивка на Денис.

— Мисля че е излишно да обяснявам на човек като вас, защо трябва да държим изкъсо хората от долните слоеве.

— Нямам представа за какво говорите — отвърна хладно Денис.

— Хайде стига, Магъоснико, не бъдете излишно скромни. Научих толкова много за вас, само докато разглеждах вещите ви.

Денис сметна, че е излишно да отговаря. Почти не беше хапнал и говореше малко, усещайки постоянно върху себе си изпитателния поглед на барона. Не докосна и чашата с вино.

Затова пък често си разменяха погледи с Линора. Веднъж, докато Хоск и барона разговаряха, принцесата наду устни и взе да имитира важниченето на мъдреца. Денис едва се сдържа да не избухне в смях. Кремер забеляза, че става нещо нередно, но когато го погледна, той се престори на равнодушен, а Линора бе самата невинност.

Денис почувства, че е на път да се влюби до уши.

— Любопитен съм, приятелю — заговори баронът на дякона, — като съдите по вещите, какво можете да ни разкриете за родината на нашия странен гост?

Хоск избърса устните си с бродирана салфетка и склони почитателно глава.

— Както желаете, господарю. Но първо, бихте ли ми казали кое от притежанията на Денис Нюел пробужда най-силно интереса ви?

Кремер се усмихна с видимо задоволство от темата.

— Оръжието за поразяване надалече, далекогледната кутия и огледалото, където светещи насекоми се движат като точици.

Хоск кимна.

— И кое е общото между тези неща?

— Вие ми кажете.

— Ваш покорен слуга, милорд. Ясно е, че изброените вещи притежават *субстанции*, напълно непознати тук, в Койлия. Принцесата

— той се поклони на Линора, — уверен съм, ще потвърди думите ми. Макар магьосникът все още да държи в тайна подробностите за произхода си, невежеството му по отношение на най-обикновени страни от нашето съществуване недвусмислено сочи, че идва от далечна страна, вероятно отвъд Великата пустиня зад планините. Това е страна, където науката за субстанцията се основава на съвършено различни принципи от нашите. Ще дръзна да предположа, че може би там самата *субстанция* на предметите е различна, така че сечивата, които тамошните обитатели практикуват, преминават коренно различна еволюция. — Хоск се засмя като хлапак, който знае повече отколкото се иска от него.

Денис се облегна в креслото. „Не е толкова глупав, колкото изглежда“ — помисли си той.

— Най-интересна е кутията със светлинките — продължи с нарастваща увереност Хоск. — Миниатюрните, опитомени насекоми, които живеят зад прозрачния похлупак, са съвършено непознати по тези места. Те са по-дребни и от най-малките светулки. Как се наричат, Магьоснико?

Денис едва съумя да скрие разочарованието си. „Туземци — повтори си той. — Все пак са туземци.“

— Наричат се *течни кристални елементи* и менят цветовете си съобразно...

— Живи кристални елементи! — прекъсна го възхитено Хоск. — Представяте ли си? А аз се боях да не измрат докато експериментирам с тях. В процеса на опитите интензивността им взе да намалява, но така и не можах да открия отвори за проветряване и хранене. Накрая узнах — по случайност, признавам — че се възстановяват чудесно, след като се захранят със *слънчева светлина*!

Денис вдигна учудено вежди, което не остана незабелязано от Хоск. Мъдрецът се захили триумфиращо.

— О, да, Магьоснико. Ние не сме такива глупаци, за каквито ни смятате. Това откритие направи особено впечатление на моя господар, барона. Тъкмо по това време вашето единствено оръжие, „джобният катапулт“, който така мило ни предоставихте, спря да работи. Сега, разбира се, той отново действа, след като редовно получава необходимата си порция слънце.

Надутият книжник засия от удоволствие, когато баронът вдигна тържествено чашата си и му кимна доволно с глава. Кремер очевидно имаше свои планове за игломета. Денис се намръщи, но реши да не коментира.

— Както и буболечките в кутията — нареждаше Хоск, — оръжието се нуждаеше на определени интервали от светлина. Забелязах също, че когато оръжието работи, отвътре се чува тихото драскане на пленените насекоми. Намерих и малък отвор за хранене на машината. Стараем се да осигуряваме на съществата, които го обитават, достатъчно метал, с който, изглежда, се хранят. Чудати вкусове имат тези ваши мънички демони. Моят господар трябваше здраво да бръкне в хазната, за да задоволи скъпите им прищевки!

Денис запазваше равнодушно изражение. Съветникът бе по свой начин интелигентен, макар предположенията му да се градяха изцяло на погрешна основа. Опитваше се да не мисли за това по какъв начин баронът е „практикувал“ оръжието.

— И какво ви говори всичко това за моята страна? — попита той. Хоск просто сияеше.

— Ами... първо, ние открихме, че част от магията ви е в това да отнемате *субстанцията* на живите създания и да я въплътявате в различни инструменти, още преди да сте започнали практикуването им. А това говори за общество, което не цени достойнствата на живота така, както ние тук, в Койлия.

Денис не сдържа насмешливата си усмивка. Какво плиткоумно заключение! Той погледна Линора, очаквайки да срещне подкрепа за чувствата си, но беше изненадан от начина по който му отвърна. Макар да не хранеше уважение към Хоск, последното му изказване я беше смутило. Пръстите ѝ мачкаха нервно салфетката.

Нима не разбираше колко сляп в съжденията си е ученият?

А Хоск набираше скорост.

— Преди известно време взех някои от вещите ви — поспециално тези, от които баронът не се интересуваше — и ги поставих в тъмна стая, където да не получават нито светлина, нито практика. Исках да ги наблюдавам, докато деградират до първоначалните си форми и да установя какви принципи на субстанцията се крият в тях. За моя преголяма изненада забелязах, че само след няколко дни инструментите преустановиха деградацията си напълно! Оставен на

тъмно, без никаква редовна практика, ножът на Магъосника и след седмица бе все тъй остър! Да речем, това се дължи на факта, че е изработен от желязо, и то толкова, колкото държи в съкровищницата си някой принц. Но дрехите му, коланът и раницата — те запазиха странната си форма, която нито един всепризнат майстор от нашия свят не би могъл да им придаде!

Денис погледна към Кремер. Баронът слушаше внимателно, подпрял брадичката си с юмрук. Масивните му вежди криеха очите му в сянка.

Линора местеше очи от Хоск към Денис и на лицето ѝ се четеше нарастваща тревога. Денис се питаше какво става. Какво толкова бе казал този глупак? Реши да го прекъсне, преди да е задрънкал пълни безсмислици и отвори уста:

— Не мисля, че вие...

Но книжникът не позволяваше да му отнемат мига на славата.

— Признавам, вещите на Магъосника са изумителни. Само веднъж досега ми се случи да срещна подобни — при нашата скорошна експедиция до западните планини, в земите на л'тофите, където, сред пущинака, се натъкнахме на къщичка от метал с разхвърляни наоколо части...

Денис се облеци в Хоск и стисна юмруци.

— Ти си бил значи! — кресна той. Сега вече си спомни къде е виждал дякона — върху мъничкия екран на разузнавателния робот. Този глупак, издокаран в червено расо, беше ръководил разглобяването на зеватрона!

— Ах! — кимна доволно ученият. — По реакцията ви разбирам, че къщата е била ваша. И това не ме изненадва. Защото открих малка кутия в една от стените ѝ, която се отваряше при натиск, а вътре бяха складирани огромно количество неописуеми инструменти! Взех някои от тях за да ги изследвам, и макар да не можах да установя предназначението им, те, също както и останалите ви вещи, не са се променили откакто ги държа при мен!

Хоск бръкна в един от джобовете си и извади цяла шепа дребни предмети.

— Някои от тези неща принадлежаха на две страховити и свирепи същества, които охраняваха къщата. Ала дори и те не бяха

достойни съперници на тинърите, с които са въоръжени храбрите воители на милорд.

Между пръстите на Хоск се сипеха ситни парченца от схеми и електронни елементи. Денис втренчи поглед в механичната ръка на „свирепия“ разузнавателен робот и в счупеното елеватронно табло, чийто компоненти струваха стотици хиляди долари!

— Разбира се, не можехме да останем твърде дълго, за да извършим по-обстойни изследвания. Една от причините е, че по същото време срещнахме принцесата. Хората ми изгубиха цели два дни, за да я проследят от малката къща до една пещера в скалите, където се укриваше, изгубила път към дома...

— Не съм се изгубила! Криех се от вашите трижди проклети главорези! — прекъсна го ядно Линора.

— Хм. И така да е. Тя твърдеше, че се е навъртала из района около езерото, защото почувствала нещо много необичайно. Позволих си да я поканя да се присъедини към нашата малка експедиция по обратния ѝ път към Зуслик... разбира се, за нейна собствена безопасност.

Денис отново не можа да се сдържи.

— Значи ти си кретенът, който е повредил механизма за връщане — изръмжа той.

Хоск се изсмя гръмогласно.

— О, Магъоснико, аз осъществих дисекцията, ала нашата малка принцеса вече бе започнала проучването на странната къщичка, когато ние пристигнахме.

Денис погледна Линора, но тя беше свела очи. В този момент цялата му симпатия към нея бе на път да се изпари. И двамата с Хоск се бяха ровичкали там, където не им е работата!

— Както и да е, Магъоснико — рече Хоск. — Предполагам, че не е станало нищо непоправимо. Когато нашият милостив господар реши, че е време да се завърнеш в родната си страна, аз ще ти върна металните части и ще ти помогна да изпрактикуваш твоята малка къща до първоначалното ѝ състояние.

В отговор Денис изруга на арабски, единственият начин, по който можеше да изрази мнението си за последното предложение. Ала Хоск, изглежда, схвана смисъла на казаното, макар и да не разбираше езика.

— Ако пък милорд реши друго — продължи той със зловна усмивка, — готов съм да поведе нова експедиция до твоята метална къщурка и да обявя всичките налични съкровища за лично притежание на моя повелител!

Денис го погледна ужасен. Ако преместят дори на сантиметър капсулата, вече със сигурност ще бъде обречен да доживее дните си на тази планета!

Кремер сметна, че е настъпил моментът да се намеси в разговора.

— Господа, струва ми се, че се отклонихме от темата. Почитаемият дякон обясняваше кое е необичайното при сечивата, притежавани някога от нашия чуждоземен гост. Спомена също, че остават непроменени, независимо колко дълго *не са* били практикувани.

— Да, милорд — кимна ентузиазирано Хоск. — Има само един начин да се *замрази* някоя вещ в практикуваната ѝ форма, за да запази това си състояние вечно, без да се връща към първоначалния си прототип. Но в нашата страна това умение е подвластно само на л'тофите.

Линора седеше неподвижно, без да поглежда никого.

— Както е известно, за целта е необходимо споменатият член на тази тайнствена раса да вложи част от неговата, или нейната, животелна сила във въпросната вещ и да прекара остатъка от живота си в поддържане на нейната *пр'фетт* или *субстанция*.

— Велика дарба, не смятате ли, Магьоснико? — попита Кремер. — Нашите свещеници твърдят, че л'тофите били избраници на боговете... благословени с таланта си да съхраняват красотата завинаги. Но всяка дарба си има цена, нали, книжнико?

Хоск кимна с мъдър вид.

— Така е, милорд. Боговете дават, но и взимат. Обикновените хора се отнасят със страхопочитание към л'тофите заради техните изключителни способности. Но това неведнъж е довеждало до многобройни неприятни случки на преднамерена експлоатация от други.

Денис вдигна учудено вежди. Не беше никак трудно да си представи как са страдали л'тофите заради таланта си.

Принцесата беше вперила поглед в ръцете си.

— Останалото е близко до ума — говореше Хоск. — Прогонени от алчността на човечеството, л'тофите се заселили в западните планини, където един далечен предшественик на крал Хаймиел им отделил земя и определил старите дукове на Зуслик за техни защитници.

Същите, с които по-късно се справили дедите на барона, досети се Денис.

— Говорехме за вещите на Магьосника — припомни Кремер.

Хоск се поклони.

— Разбира се. Та, до какъв извод стигнахме след като открихме, че личните притежания на този странен пришълец не деградират до някакви по-груби прототипи? Принудени бяхме да заключим, че Денис Нюел е представител на аристокрацията в неговата страна — място, където както металът, така и животът нямат особена стойност. Понататък, беше близко до ума, че в тази страна съществата, притежаващи дарбата на л'тофите, са били отрано поробени и принудени да замразяват *пр'фетта* вътре в практикуваните обекти, за да останат свършени, дори ако се преустанови употребата им за продължителен период. Тази експлоатация е придобила толкова повсеместни мащаби, че дори дрехите на Денис са били замразени. Тук, в Койлия, никой не се е досетил да използва таланта на л'тофите за удължаване издръжливостта на дрехи...

— Я чакайте малко — намеси се Денис. — Струва ми се, че има някои неща, които трябва да бъдат...

Но Хоск му махна с ръка да млъкне и продължи, ускорявайки темпото:

— Всичко това доказва, че опитът им в подчиняването на различни субстанции, плюс властта им над л'тофите, обяснява на пръв поглед мистичните и тайнствени сили, които те владеят. Що се отнася до Денис, той може да е изгнаник или изследовател. Не зная кое от двете. И в двата случая нашият гост е представител на една много могъща и безскрупулна раса. Като такъв, докато пребивава в Койлия, той трябва да бъде третиран с нужното уважение и почит.

Денис погледна мъдреца стъписано. Щеше му се да се разсмее, ако чутото не беше толкова абсурдно! Понечи да заговори на два пъти, и двата пъти си затряя. Имаше ли въобще някакъв смисъл да се намесва? Първоначалното му намерение да протестира едва ли бе най-

добрата тактика. Пък и нали Хоск вече му бе отредил мястото на почетен и уважаван гост?

Докато се чудеше как да постъпи, принцеса Линора неочаквано се изправи и заговори с пребледняло лице:

— Милорд, господа — тя кимна вляво и вдясно. — Уморена съм. Ще ми позволите ли да се оттегля?

Един прислужник дотича и дръпна креслото ѝ. Денис също се изправи, но принцесата явно избягваше погледа му. Тя издържа стоически баронът да докосне с устни китката ѝ и напусна, придружена от двама стражи.

Ушите на Денис пламтяха. Нямахше представа за какво по-точно го смята Линора. Като се имаше предвид конфузната обстановка, най-добре да запази мълчание, докато му остане време да обмисли случилото се. По-късно ще си изясняват отношенията.

Той се обърна и установи, че Кремер го гледа с усмивка. Баронът се намести отново в креслото и вдигна тържествено бокалът, чийто синкави стени вероятно са били практикувани упорито десетки години.

— Моля седнете, Магъоснико. Чакаат ни цял куп важни въпроси, които трябва да обсъдим. Пушите ли? Разполагам с лули, с които е пушено всеки божи ден в продължение на триста години!

Денис не отговори.

Кремер го оглеждаше пресметливо.

— Може би ще измислим нещо, от което ще има полза и нашата сладка гостенка — добави той.

Денис сбърчи чело. Нима чувствата му бяха толкова очевидни?

После сви рамене и седна. Нямахше голям избор в положението, в което се намираше.

— Хубаво, че дворецът разполага с толкова много и добре практикувани вътрешни водопроводи — отбеляза Арт, докато се опитваше да натъкми две разнокалибрени тръби и да ги уплътни с кълчища. — Представяш ли си, ако трябваше да правим тръби от хартия или глина и после сами да ги практикуваме?

С помощта на добре заострено длето Денис тъкмо дялаше дървена гривна, с която да съедини двете тръби. Наблизо бяха подредени няколко бъчонки с „най-отбраното“ вино на барона, очаквайки момента на изпитанието. Лабиринтът от тръби над главите им бе като среднощен кошмар на преуморен каналджия. Гледка, която би накарала да потръпне дори най-закоравелият контрабанден производител на алкохол. Но Денис се надяваше, че са конструирали достатъчно добър прототип на дестилационна.

Всичко, което се искаше от тях, бе да получат само няколко капки доброкачествена ракия в противоположния край на кондензатора. Чашка готов продукт щеше да означава, че практикуването върви в правилна посока.

Докато се трудеха, Арт си свиркаше безгрижно. Изглежда, беше простил на Денис откакто го освободиха от тъмницата и му наредиха да се преквалифицира в „чирак на магьосника“. Издокаран в удобно, старо работно облекло и нахранен добре, дребният крадец бе готов да вложи всичките си сили и умения в интересната задача, неприличаща на нищо което бе правил досега.

— Как смяташ, Денис, на барона ще му хареса ли нашият *дестилат*? — попита той.

— И още как. До няколко дни ще правим такава ракия, че само от няколко глътки ще му хвъркнат префърцунените двестагодишни чорапи! Бас държа, че ще е ужасно доволен!

— Хич не го обичам, но признавам, че плаща добре.

Арт разтърси една малка кесия, пълна със скъпоценни камъни и медни слитъци.

Крадецът беше доволен, но Денис все още имаше съмнения. Беше предложил дестилационната инсталация само за да печели време. Още в началото знаеше какво ще поиска баронът от своя нов магьосник. Съвсем скоро той ще изгуби интерес към обещанията за луксозни напитки и ще поиска нови оръжия за предстоящата война срещу л'тофите и краля.

Денис и Арт работеха вече седмица над прибора. Някои от детайлите им отнемаха цял ден, докато бъдат изработени, а баронът вече показваше явни признаци на нетърпение.

Какво ще прави, когато дестилационната бъде готова? Ще покаже на барона как се кове желязо? Ще запознае майсторите му с тайната на колелото? Денис пазеше някои от тези „субстанции“ в резерва — в случай, че Кремер реши да се отрече от обещаното. Баронът бе заявил, че срещу помощта му ще го обсипе с богатства и ще му окаже всякакво съдействие при поправката на неговата „метална къща“. Нищо чудно дотогава да промени намеренията си.

Денис все още се колебаеше как да постъпи. Нямаше две мнения, че Кремер е безскрупулен сноб, но освен това умееше да постига целта си, макар и по користен път. Доколкото си спомняше земната история, не всички герои от легендите в живота са били светци. Кремер не беше тиранин, но и още не беше създал своя империя.

Като че ли най-примамлива е идеята да стане неговият Мерлин. Денис вероятно би могъл да му осигури така желаното военно превъзходство — и по такъв начин да се превърне в неговата дясна ръка.

Най-малкото това ще му даде свобода на действие, възможност да поправи зеватрона и да се завърне у дома.

Но откъде тази необяснима неприязън към Кремер?

Лесно можеше да се сети поне за един човек, който няма да одобри идеята му. След онази вечер срещна няколко пъти принцесата — и двамата ескортирани от пазачите си. Всеки път тя му кимаше хладно и се отдалечаваше, развявайки полите на пелерината си, сякаш е зърнала досадно насекомо.

Денис започна да осъзнава защо заключенията на Хоск могат да се сторят най-малкото неприятни за някой, израснал в този свят. Ядосваше се, че е останал неразбран и го болеше, задето постъпват несправедливо с него.

Но не можеше да направи нищо. Кремер държеше принцесата в полезрението на Денис, но не позволяваше да разговарят насаме. Не можеше да си позволи да изгуби уважението на барона, само за да се издигне отново в очите ѝ. Щеше да е твърде късогледо.

Всичко това го объркваше.

* * *

Двамата с Арт строяха дестилационната инсталация в един широк двор, недалеч от затвора, от който бяха избягали само преди няколко седмици. Всъщност дворът бе оборудван като полигон за тренировка на гренадирите на барона. Близо до външната ограда от заострени колове дружинниците подкарваха с викове новосформираните части от града и съседните селца, практикувайки едновременно закривените пики и техните неопитни носачи.

Близо до замъка гренадири в ярки униформи използваша своите бойни секири и алебарди като разфасоваха с тях грамадните късове месо, окачени на закривени куки. Бляскавите им остриета се справяха с еднаква лекота както с месото, така и с кокалите. Прислужници събираха чевръсто късовете и го отнасяха в кухнята за готвене.

Дори двамата войници, назначени да пазят Денис и Арт, не си губеха времето. Те се сменяха да си нанасят леки удари с притъпен нож по кожените ризници, за да ги подобряват.

А в небето въздушните съгледвачи на барона изпълняваха сложни фигури. Денис ги наблюдаваше как пикират и атакуват с часове въображаеми цели, повратливи и умели, като запалени земни делтапланеристи. Освен това тренираха и хвърляне на къси, заострени копия по наземни цели.

Никой в Койлия не владееше тайната на планерите. Разказваха, че Кремер я е открил, докато се забавлявал с любимото си хвърчило. Едно от управляващите възжета внезапно се скъсало и било подхванато от силно възходящо течение. Голямото хвърчило издигнало барона на няколко метра — напълно достатъчни, за да осъзнае каква невероятна сила се крие в това изобретение, стига да бъде практикувано в необходимата насока. Макар и понатъртен след премеждието той незабавно разпоредил да се направи по-голямо хвърчило.

След още седемнайсет убити и тежко пострадали „доброволци“ баронът вече разполагал със своята флотилия от едноместни, двуместни и четириместни планери. С всеки изминат ден хората му ставали все по-добри, също както и планерите. И въпреки че не успял да изобрети нищо друго толкова впечатляващо, славата му на първооткривател се понесла из цяла Койлия.

Денис гледаше замислено планерите. Специална стража охраняваше бдително хангарите, където ги прибираха, както и стартовата кула. Но най-голямата им защита бе, че единствените обучени пилоти на планетата живеят в замъка. Дори друг барон да открадне някой планер, той няма да е в състояние да го *практикува* преди машината да деградира до купчина от пръчки и хартия.

Всъщност на Татир имаше още един потенциален пилот, за когото Кремер дори не подозираше.

Не. Денис поклати глава. Той вече си има план. Ще се придържа към него.

Приближи се Арт, понесъл част от кондензатора.

— Ей, къде се поставя този твой... как го каза... *филтър*? В *подквасника* или над *ферментатора*?

Арт произнасяше с надуто самочувствие всеки един от неразбираемите термини.

Денис въздъхна и отново се захвана със задачата да осъществи собствена индустриална революция.

— Господарю, време е да се обличате за празненството.

Денис вдигна глава от листата, изписани с формули и изчисления.

— Брей, че кога се свечери, Двара?

Прислужницата се усмихна и посочи с ръка древния креват до стената — върху него имаше официален вечерен костюм. Беше с надиплени ръкави и широка колосана яка.

— Побързайте, господарю. Тази вечер трябва да облечете дрехи, които отговарят на положението ви. Този костюм е най-малко на двеста години. Практикарят, който подбрахме по вашите размери, не го е свалял цяла седмица. Току-що го изпраха, изгладиха и веднага го донесоха.

Денис погледна костюма и се намръщи. Не беше нито заради кройката, нито заради натруфения му вид — в края на краищата тук е чужденец и трябва да се съобразява с обичаите.

Неприятно му беше, че някой нещастник, „сложен почти като него“, е изгубил седмица от живота си само за да изглежда костюмът лъскав тази вечер.

Двара му прислужваше още от първата вечер след срещата с барона. Дребната, симпатична русокоска му поднасяше храната и се грижеше да е подредена и чиста стаята.

Тя се покашля многозначително.

— Господарю, не бива да карате барона да ви чака.

Денис метна кратък прощален поглед на разпилените по масата листа. Беше истинско удоволствие и забавление да си поиграе със символи и числа, опитвайки се да си изясни по математически път как е възникнал Практическият ефект. Изгубен сред формули и уравнения, забравяше поне за известно време къде се намира и можеше да се самозалъгва, че е най-обикновен земен учен, който няма от какво да се бои.

Досега Кремер се бе показал като изключително щедър управник. Снабди го с всичката хартия, която поиска за своите

изследвания, но не му разреши да се докосне до нито един пленен земен уред.

Рано беше да се оплаква. Първо трябва да спечели доверието на новия си господар. Без помощта на джобния калкулатор всички тези изчисления бяха празно занимание. Надяваше се все някога баронът да се смили, поне за тази машинка.

Започна да се облича. Тази вечер Кремер беше поканил всички майстори и управители на гилдии, за да се похвали с новия си магьосник. От Денис се очакваше да ги смае.

Двара застана зад него и започна да разкопчава ризата му.

Първия път, когато го бе направила, Денис подскочи и дори я отблъсна. Но постъпката му ужасно я наскърби и накърни професионалната ѝ гордост. „Когато си в Рим...“ — припомни си той и си наложи да се отпусне и да позволи да му прислужват за неща, които доскоро смяташе за строго интимни.

Всъщност след като привикна, дори му беше приятно. Двара притежаваше подкупваща усмивка. През последните седмици се беше привързала към него. Изглежда, в задълженията ѝ влизаха далеч повече неща, отколкото би могъл да си представи. Любезното му отношение към нея и нежеланието му за интимната близост между двамата, едновременно я изненадваха и будеха уважението ѝ.

Двара оправяше покривката на кревата, когато на вратата се почука.

— Влез! — извика Денис.

Арт подаде глава.

— Готов ли си, приятелю? Побързай! Трябва да сме пробвали от ракията преди да започне празненството.

— Добре де, секунда само.

Двара отстъпи назад и на лицето ѝ се изписа възхищение от елегантния вид на нейния господар. Денис ѝ намигна и последва Арт в коридора.

Освен неизменната стража, ги очакваха четирима яки носачи, понесли масивно буре върху две дебели летви. Щом ги видяха че идват, носачите вдигнаха летвите на раменете си и процесията потегли.

В началото Денис се изкушаваше да облекчи с някое дребно изобретение тежката им задача, но бързо се отказа. Колелото бе твърде силна карта, за да я проиграва с такава лекота.

— Имам хабер от жената... — прошепна Арт, тъкмо когато влизаха в разкошно обзаведената зала.

Денис успя да запази самообладание и дори не обърка крачките.

— Другите как са?

— Добре — кимна Арт. — Сгащили са двама от моите хора... и Магин е научила какво е станало с Перт. — Той се изплю, сякаш името му бе някаква отрова.

— Да не би Мишуа... — Денис остави недовършено изречението.

— Аха. Но преди това добре се е погрижил за продажния плъх! Точно преди да го приберат. Перт така и не успял да им издаде местонахождението на склада, така че Стивмладши и Гат сигурно ще могат...

Арт млъкна, втрещен от вида на голямата врата за балната зала. Но Денис разбра какво е имал предвид.

Почувства облекчение, че приятелите му не са пострадали. Може би след седмици или месец ще се сдобие с достатъчно влияние над барона, за да ходатайства за затворниците. Засега и дума не можеше да става. А Гат и Стивмладши си бяха заслужили правото сами да опитат неговия начин за бягство.

* * *

Ако някога го накарат да опише празненството, би го нарекъл причудлива смес от дивашка гощавка и величествен бал в стил Луи XIV.

Местният елит присъстваше в целия си блясък, истинско море от елегантни одежди, но танците и разговорите бяха по-малко в сравнение с подобни забавления на Земята. За това пък имаше цял куп умопомрачителни церемонии по размяна на подаръци. Изглежда, по този начин се определяше мястото на всеки в тукашното общество. Колкото по-практикувани бяха даровете, толкова по-високо бе положението на притежателя им.

Денис забеляза как жената на един дребен търговец пребледня и се огледа ужасено, когато получи сравнително нова и на вид безполезна кърпа, но бързо се овладя и благодари през стиснати зъби.

Дори в тези, на вид нищо незначещи ритуали, се чувстваше могъщото дихание на Практическият ефект. Усъвършенстването на всяка вещь струваше безброй човечески часове, месеци и дори години на упоритата работа. Както този, който ги притежаваше, така и получателят им трябваше да полага неимоверни усилия за да поддържат купищата дарове в перфектния им вид. По този начин количеството на притежаваните ценности се ограничаваше до броя на слугите, които можеше да си позволи всеки от присъстващите, които да бъдат заделени за тяхното практикуване.

Денис се разхождаше из просторната зала и наблюдаваше с нескрит интерес размяната на любезности между присъстващите гости. Предаването на даровете бе съпроводено от елегантни поклони и престорена изненада.

Арт крачеше до него като верен и досетлив съветник. Получаващият, обясни той, попадал в нещо като клопка. Всеки мечтае за красива и съвършена вещь, но поддръжката ѝ ще изисква огромно количество човечески часове. На следващия бал подаръкът трябва да бъде демонстриран и в случай, че покаже белези на деградация, притежателят му ще бъде покрит с позор.

Сякаш гледаше средновековен танц с много поклони и любезна размяна на реплики. Още няколко пъти Денис зърва смущение по лицето на човек, получил твърде висок дар за възможностите си.

Междувременно Арт се бе разпоредил да отворят бъчонката. Прислужници започнаха да разнасят малки кристални чаши с кехлибарената напитка. Из тълпата се разнесоха сподавени възклицания и мъчително кашляне.

Денис потърси с очи Линора. Може би тук, на бала, ще има възможност да ѝ обясни, че не идва от страната на чудовищата. Да ѝ разкрие, че смята да баламосва барона, докато Кремер реши, че вече не се нуждае от пленницата. Почти вярваше, че до няколко седмици ще извоюва освобождаването ѝ.

Само че не се виждаше никаква принцеса сред присъстващите. По-късно може би, успокояваше се той.

Дребните благородници и членовете на гилдии — повечето от тях синове и внуци на хората, помогнали някога на бащата на Кремер да завземе властта — се разхождаха под ръка със съпругите си. Следваха ги слуги, които носеха получените от господарите им

подаръци. Странна гледка представляваха тези надути велможи, придружавани от своите двойници, облечени също в богати носии, отрупани с най-различни дарове и не смеещи да докоснат нито напитките, нито ястията.

Само Денис и Арт бяха изключение, крачещи без почетна гвардия от прислужници. От първия ден Денис се бе възпротивил категорично да бъде снабден с „близнак“. Но това подклаждаше още повече интереса към него. Очевидно всички бяха известени, че тъкмо той е чуждоземният магьосник. Колкото по-странно и нестандартно се държи, толкова повече ще се издига в очите им.

— Магьоснико!

Денис се обърна — Кремер му махаше с ръка.

До него стоеше дякон Хоск в своето червено расо. И двамата бяха обкръжени от цяла тълпа местни аристократи. Денис приближи групата и кимна с премерено почитание на барона.

— Този значи е магьосникът, който ще ни научи как да практикуваме виното в... *ракия* — рече с възхищение един богато облечен търговец и вдигна за поздрав чашата си. — Каж ми, Магьоснико, след като си открил как се практикуват продукти за консумация, ще ни научиш ли как да превръщаме царевичните питки в свински пържоли?

Тълпата избухна в смях. Съдейки по светналите физиономии, повечето вече бяха вкусили от продукта на Денис.

Барон Кремер се засмя.

— Магьоснико, позволи ми да ти представя Капун Ции, управител на гилдията на каменоделците и почетен парламентарист на град Зуслик в Камарата на нашия господар, крал Хаймиел.

Денис се поклони лекичко.

— За мен е чест.

Ции кимна небрежно, изгълта ракията в чашата си и махна на прислужника да му налее още.

— Не отговори на въпроса ми, Магьоснико.

Денис не знаеше какво да каже. Тези хора имаха свои представи за живота и всяко по-различно мнение сигурно щеше да бъде посрещнато с недоверие.

За щастие в този момент видя принцеса Линора да влиза, съпроводена от прислугата си.

Тълпата, в близост до входа, се раздели за да й стори път. Принцесата спря и заговори някого, но предизвика само нервни, уплашени усмивки. Присъстващите се блещеха и я сочеха с пръст, а тя стоеше, спокойна и резервирана, като ледена планина сред разбушувано море.

— Боя се, че нещата не са толкова прости, скъпи мой Капун Ции.

Денис се завъртя бързо за да открие, че последните думи принадлежаха на дякона, който веднага бе запълнил продължителната пауза в разговора. За един кратък миг Денис бе завладян от илюзорната представа, че това не е Хоск, а самият професор Марсел Фластер, пристигнал тук чак от Земята, за да изнесе някоя от обичайните си надуты лекции.

— Разбирате ли — продължи Хоск, — Магьосникът не е подобрил виното в ракия. За него виното е каквото е за вашите каменоделци кремъка. Той *прави* ракия като й вдъхва нова субстанция.

В очите на Капун Ции заблестя зле прикрита алчност.

— Гилдията, която първа се сдобие с лиценз за това изкуство...

Барон Кремер се изсмя гръмогласно.

— Не е необходимо тази нова, чудесна тайна да бъде разкривана на някоя от съществуващите гилдии. Кажете ми, приятелю, какво общо има между дялането на камъни със създаването на тази огнена течност?

Капун Ции се изчерви.

Денис се опитваше да проследи движението на принцесата през тълпата. Той се обърна към разговарящите едва когато баронът положи ръка на рамото му.

— Не, управителю Ции — продължи все тъй усмихнато Кремер. — Вместо да разпределяме новооткритите субстанции между съществуващите гилдии, не е ли по-добре, ако за всяка от тях създадем нова, специфична гилдия? И кой ще е по-подходящ за управител на тези гилдии от човека, с чиято помощ придобихме новите умения?

Жената до Ции зяпна. Останалите аристократи се облешиха.

В настъпилата тишина Денис внезапно кристално ясно осъзна какво става.

Кремер направо си играеше с тях! Протегнал една ръка към възможността за достъп до цяла нова система от „субстанции“, с другата размахваше невидима пръчка. Беше си осигурил подкрепата на

всички монополни гилдии и вече нямаше съмнение, че ще играят напълно според свирката му.

В същото време Денис си даваше сметка, че Кремер му предлага неизмеримо повече мощ и власт, отколкото се бе надявал да получи. Той забеляза, че дори темпераментният Хоск изглеждаше потиснат, сякаш за първи път виждаше пришълеца в нова светлина — не като негово собствено откритие и опитно зайче, а като потенциален съперник.

Промяната го задоволяваше напълно. Пък и проклетият съветник бе конкретната причина да се озове в този смахнат свят. Вече си бе обещал веднъж да даде на Хоск хубав урок.

Денис забеляза, че принцесата също се беше приближила, макар да избягваше прекомерна близост с барона и свитата му. Той се обърна към Кремер.

— Ваша светлост, изглежда някои от присъстващите смятат ракията ми за малко по-силно вино. С ваше разрешение, бих искал да направя малка демонстрация, за да докажа, че се касае за качествено различен продукт.

Кремер кимна, като едва забележимо се подсмихна.

Денис помоли за пълна чаша с ракия и малка масичка, на която да я постави. Сетне бръкна в една от гънките на широките си ръкави и извади вързоп малки пръчици, всяка със засъхнала, хрускава паста в единия си край.

Беше изгубил няколко дни да открие и пречисти необходимите материали за предстоящата демонстрация. Разчиташе на нея, за да заздравя репутацията си.

— Одеве барон Кремер използва израза „огнена течност“. Ако се съди по това как подскачат някои от гостите, изглежда, наистина кръвта във вените им се е позатоплила от моя продукт.

Тълпата се засмя. И действително, немалко от благородниците се препъваха, подпираха и пелтечеха с надебелели езици. Слугите им подгъваха крака под тежестта на неимоверните количества дарове, които със сигурност щяха да разорят техните господари със скъпото си време за практикуване.

Денис забеляза, че Линора следи движенията му иззад близката колона. Тя дори се засмя, когато спомена опиянените аристократи.

Това го окуражи да продължи нататък.

— В тази вечер на размяна на чудесни подаръци, какво мога да предложа аз, бедният магьосник? Ето какво... дарявам барон Кремер със... субстанцията на огъня!

Той драсна две от малките клечки. Краищата им пламнаха едновременно.

Тълпата нададе ужасени писъци и заотстъпва назад. Изглежда, бе объркал съотношението между сярата и нитрата, защото имаше повече дим отколкото огън, но това само направи още по-впечатляващо представлението.

Денис беше проверил от какво са направени тукашните фойерверки. Използваха принципа на въртяща се пръчка, но никой в Койлия не би могъл да повтори неговият номер.

— А сега — продължи той с драматичен глас, размахвайки клечките за допълнителен ефект, — прибавям *и огнената течност!*

Денис доближи краищата на клечките към чашата. Течността вътре пламна с призрачен синкав пламък. Зрителите ахнаха. Настъпи мъртва тишина.

— Субстанцията на огъня... уловена в една напитка? — Денис вдигна глава и откри, че Хоск го зяпаше с изцъклени очи.

— Страхотен номер — кимна доволно Кремер, единствен запазил спокойствие. — Сигурно е като онзи, дето заробват насекоми, поставяте ги в малки кутийки и ги карате да ви служат. Направо съм възхитен.

— Но... но... — запелтечи Хоск. — Огънят е една от субстанциите на живота! Признават го дори привържениците на Старата вяра! Той е запазен за боговете, които *създават* и *практикуват* хората! Може да узнаем как се освобождава субстанцията на огъня... но никога досега не сме могли да я улавяме!

Денис не можеше повече да се сдържи. Той се разсмя гръмогласно, а дяконът му хвърли изпълнен с омраза поглед. Найсетне малка отплата за всичко, което му бе сторил негодникът!

— Нали тъкмо това казах? — учуди се Кремер. — Магьосникът знае как да улавя различни сили и да ги заробва в инструментите си! Какви ли още чудеса ще видим, ако се съгласи да ни окаже пълната си подкрепа?

Тълпата избухна в ръкопляскания, но Денис забеляза суеверен страх по лицата им.

Той потърси с поглед Линора. Принцесата не откъсваше уплашените си очи от него. Като видя, че я гледа, тя сведе глава, завъртя се и забърза към изхода, следвана от своя антураж.

Едва сега си спомни думите на Хоск за „Старата вяра“. Изглежда, неговата малка демонстрация бе пробудила подозренията ѝ, че е от онези, които използват за користни цели властта си над живите субстанции. Денис изруга полугласно. Каквото и да направи, все оставаше неразбран.

Всъщност, осъзна той, тъкмо баронът бе придал нов смисъл на демонстрацията. Кремер се бе погрижил да осветли събитието по такъв начин, че да го изложи пред принцесата.

Този хитрец отново го бе надиграл. Не можеше да се мери с интригантските му умения. Трябва ли да продължава играта?

Надяваше се само, че някой ден Линора ще го разбере.

Късно на идната сутрин Арт и Денис се явиха на работа, все още махмурлии от продължилата до зори забава. Когато приближиха инсталацията, установиха, че помощната група също си е направила празненство, в резултат на което инсталацията бе почти разрушена.

Затворниците трепереха, очаквайки гневния изблик на магьосника.

Но Денис само въздъхна и се разпореди да поправят щетите. Той също запретна ръкави, за да отвлече мислите си от ситуацията.

Би могъл да се похвали с успех, в намерението си да спечели влияние над барона. Все още смяташе, че това е най-добрият начин да помогне на приятелите си, на Линора и на самия себе си.

Ала снощният епизод беше оставил неприятен спомен. Съсредоточи се в работата и се постара да го прогони надалеч.

По пладне откъм портала долетя предупредителен вик. От кулата на замъка му отвърнаха с фанфари. Денис погледна въпросително Арт, но крадецът вдигна рамене. Нямаше никаква представа какво става.

На площада се появи барон Кремер със свитата си, всички издокарани в блестящи, най-малко стогодишни мантии. Високият, увенчан с перо шлем на лорд Херн, първи братовчед на барона, стърчеше над тълпата.

Всички спряха на една тераса, откъдето се виждаше като на длан целия двор и долината, и впериха очаквателни погледи в портала, през който вече навлизаше малка конна процесия.

— Пратеници на л'тофите! — възкликна удивен Арт.

Денис обаче знаеше, че рано или късно те щяха да се появят. Сигурно отдавна подозираха, че принцесата е затворена в замъка. А и Кремер не криеше присъствието ѝ, дори демонстративно я канеше да се показва на всички балове. Все някой от благородниците е разнесъл вестта.

Доколкото познаваше барона, това вероятно отдавна бе залегнало в плановете му.

Денис не беше сред поканените при посрещането на посланиците. Явно Кремер не му се доверяваше, когато въпросът опираше до съдбата на л'тофската принцеса.

Младежът вдигна поглед към парапета на третия етаж, където Линора често стоеше, но нея, разбира се, я нямаше. Стражите я бяха прибрали вътре, за да не вижда, че роднините ѝ са пристигнали.

Двамата с Арт проследиха конниците, които приближаваха бавно терасата където стоеше Кремер.

Бяха петима ездачи, загърнати с меки наметала. Изглеждаха съвсем нормални за непредубедения поглед на Денис, въпреки че всички имаха бради, което бе рядко явление в Койлия. Телата им бяха стройни и гъвкави, а движенията — решителни, докато си пробиваха път през уплашената тълпа, право към терасата на барона.

Двама от л'тофите скочиха от седлата си и задържаха юздите на останалите, които слязоха тържествено и вдигнаха ръце за поздрав.

Денис виждаше лицето на барона по-добре, отколкото тези на пратениците. Не чу думите им, но отговорът, който получи, бе повече от ясен. Баронът се усмихна със съчувствие, вдигна ръце и поклати глава.

— Сега ще каже, че дори е изпратил съгледвачите си из околните планини да дирят изчезналата принцеса — подхвърли Арт.

И действително, баронът посочи с ръка небето и кулата, от която стартираха планерите.

— Двамата отдясно не вярват на нито една думичка от казаното — продължаваше като спортен коментатор Арт. — Готови са да обърнат замъка наопаки.

Сивобрадият водач на пратениците се опита да задържи младия мъж, който изскочи напред и кресна разгневено нещо на барона. Стражите на Кремер запристъпваха неспокойно и взеха да опипват дръжките на мечовете си, очаквайки сигнал за атака. Младежът ги изгледа презрително и плю в краката им.

— Казват, че някога л'тофите били миролюбиви — произнесе Арт, дъвчейки замислено някаква сламка. — Едва през последните двеста години започнали да изучават изкуството на войната — покрай размириците между краля и Стария Дук. Говори се, че някои от тях спокойно биха могли да мерят сили и умения с кралските гвардейци.

— Той посочи разгневения посланик. — Заради тоя няма да си тръгнат без бой.

Засега баронът не обръщаше внимание на гневните закани на младежа. Той се усмихна дружелюбно и прошепна нещо на един от помощниците си, който се отдалечи забързано.

Междувременно Кремер покани гостите да опитат от ястията и освежителните напитки, като благоразумно пръв даде пример. Махна с ръка на стражите да поднесат кресла и да вдигнат над тях тента, която да спира палещите слънчеви лъчи.

Макар да се оглеждаха подозрително, л'тофите не можеха да откажат на сърдечната покана. Настаниха се около масата и когато младежът застана с лице към Денис, той забеляза, че чертите му напомнят тези на Линора.

Зачуди се дали необяснимо развитата ѝ интуиция не ѝ е подсказала вече за близостта на нейните роднини. Денис отдавна се бе убедил, че принцесата притежава подобен дар, който преди месец я бе отвел при капсулата на зеватрона и ѝ бе помогнал да го разпознае в тъмнината на затвора седмица по-късно.

За съжаление, тази дарба се бе оказала безсилна пред лукавството на Кремер, и напълно погрешните заключения на онзи тъпак Хоск. Изглежда, талантът ѝ бе рядкост дори сред л'тофите, след като Кремер не се боеше от него.

Арт го дръпна за ръкава и Денис проследи посоката, в която сочеше с пръст.

Поне дузина войници влачеха съпротивляващ се затворник от една кула. Групичката бе обгърната в прах, затворникът бе доста едър и страшно ядосан.

Денис с изненада откри, че това е Мишуа Кан — гигантът, с чиято помощ се бяха измъкнали през стената на затвора. Като разбра, че го влачат към един самотен, обгорен и покрит с белези кол, той удесетори усилията си.

Но стражите бяха подбрани така, че да съответстват на силата му. Денис зърна стария си познайник, десятника Гил'м, който държеше въжето около шията на Мишуа.

Групата се предвождаше от самия Хоск. Кремер му даде надуто знак и ученият извади на показ няколко предмета, като не забрави да се

поклони с нужното достойнство. Макар и от разстояние, Денис с изненада разпозна своята джобна аларма.

Изглежда, задачата на Хоск бе да докаже, че е невъзможно някой да доближи замъка без да бъде разкрит.

Малко по-късно той демонстрира и бинокъла, като показва на л'тофите как да го използват, за да разгледат различни отдалечени предмети. Когато водачът на пратениците остави бинокъла, на лицето му се четеше объркване.

Денис почувства, че в душата му бавно се надига странна смесица от съжаление и срам. Макар вече да бе избрал на чия страна да заложи, симпатиите му го влечаха към л'тофите.

Неочаквано Хоск се обърна и го посочи с ръка. Кремер се усмихна и кимна окуражително към него. В същия миг началникът на почетната гвардия извика името му.

Денис свъси вежди. Да имаше някакъв начин да поговори с л'тофите насаме!

В това време Мишуа бе завързан за кола и Денис не се съмняваше в техните намерения. Беше присъствал на няколко подобни екзекуции през изминалите седмици и всеки път се гърчеше от безсилие. Арт също го знаеше, защото стоеше неподвижно.

Гил'м приближи със стегната крачка барона и се поклони. Кремер извади някакъв дребен предмет изпод мантията и го подаде на стражника, който се поклони отново, завъртя се на ток и се отправи към затворника.

Денис се почувства така, сякаш някой го е ударил по главата.

— Не! Спрете! — изкрещя той.

Без да му обръща внимание, Гил'м измина половината разстояние до гърчещото се тяло. Якият крадец му викна, че ще му скърши врата дори със завързани очи, но Гил'м само се ухили злорадо на предизвикателството. Сетне вдигна бавно черния метален предмет.

— Недей! Спри! — извика отново Денис, обхванат от заслепяващ гняв.

С един скок прескочи ниския парапет, втурна се към площадката за екзекуции, избягна ловко изпречилия се на пътя му войник, после се изплъзна на косъм от други двама, завтекли се да му отрежат пътя. Още малко и щеше да успее, ако не бяха собствените му пазачи, които

го застигнаха и повалиха. По това време почти всички погледи от площадката бяха обърнати към него.

Гил'м вдигна игломета и натисна спусъка.

В бъркотията само неколцина гледаха към завързания затворник, когато фонтанът от метални късчета го покоси със свръхзвукова скорост.

Затова пък експлозията я чуха всички. Арт чак извика от изненада.

Сграбчен от трима стражи, Денис едва успя да извие глава, колкото да зърне кървавата маса на мястото, където допреди малко стоеше Мишуа и зейналата дупка в дървената ограда отзад.

Някой се беше занимавал доста сериозно с практиката на игломета. Гил'м се засмя доволно и вдигна оръжието към слънцето.

Все още в плен на слепия си гняв, Денис ухапа една ръка, ритна някого между краката, а друг блъсна с лакът в носа. Почти се беше освободил, когато някакъв тежък предмет се стовари върху тила му и настъпи мрак.

Линора не откъсваше очи от миниатюрните същества, които се редяха едно след друго върху прозрачната стена на малката кутия. Появяваха се от десния край и веднага се подреждаха, като не спираха равномерно си придвижване. Наляво движението им се забавяше прогресивно и точиците като че ли се прегрупирваха отново.

Кутията не бе по-голяма от дланта ѝ и беше снабдена с ремъчета от двете си страни, едно от които имаше малки метални скоби.

Линора натисна предпазливо една от овалните издатини под прозрачната стена и насекомите затанцуваха по нов начин. Скачаха послушно всеки път, когато натиснеше някоя от издатините.

Детето в нея искаше да се смее и радва на тази прекрасна и неуморна играчка, чието предназначение засега оставаше скрито.

Тя остави кутията и потърка ръце. Не. Не бива да експериментира повече с живи същества. Не и преди да узнае какво прави и дали не им причинява болка. Това бе един от най-древните принципи на Старата вяра, на който я бяха учили още от съвсем малка.

Само дълбокото убеждение, че съществата трябва да останат в кутията за да оцелеят, възпираше Линора да ги освободи. А също и непотвърденото с нищо хрумване, че блестящите насекоми не са ничии роби.

От малката кутия полъхваше някакво усещане... не точно на радост, колкото гордост от сътвореното. Интуицията ѝ подсказваше, че пътят до *създаването* на кутията и обитателите ѝ е бил продължителен и труден.

„Ако можех да разбера поне частица от истината.“

Като че ли дякон Хоск бе повдигнал крайчеца на загадъчната завеса. Сънародниците на магьосника, изглежда, използваша най-различни безскрупулни средства за да постигат тези необясними чудеса... особено в замразяването в необратимо състояние на причудливите си инструменти. Кой знае колко живота са били жертвани, за да могат да съхранят съвършения си вид.

Така ли е наистина? Или съществува някакво съвършено друго обяснение?

Ако се вярва на легендите, свързани със Старата вяра, в далечното минало на Татир нещата също са стояли по различен начин. В древността, преди упадъка, именно живата материя е подлежала на усъвършенстване, докато сечивата оставали непроменени.

Така поне се разказваше.

Тя захлупи лицето си с длани и остави косите си да се разпилеят. Надеждата я спохождаше все по-рядко откакто хората на Хоск изскочиха неочаквано от гората близо до мистериозната метална къща. А сега, след като л'тофските пратеници си бяха заминали, а баронът настояваше за резултати, на нейно място постепенно се прокрадваше отчаянието.

Да можеше само да повярва на магьосника! Защо не се оказа човекът, за когото го помисли в началото? Защо тъй лесно се съгласи да служи на барона и да живее в разкош, заобиколен от прислужници и онази продажна слугиня... Значи и той е същият като Кремер и другите около него — и той вярва единствено в своята изгряваща звезда.

Тя изтри очи, твърдо решена повече да не плаче. Миниатюрните същества в кутията продължаваха загадъчния си танц, пълзейки зад прозрачната стена отдясно наляво. Дали пък не отбелязваха хода на времето?

Денис се пробуди с усещането, че тялото му е било използвано за *практикуване* на бейзболни бухалки. Първите няколко опита да стане се оказаха неудачни. Болееше го навсякъде.

Успя поне да се претърколи на една страна и да вдигне по-малко оттеклия си клепач.

Не беше в луксозните покои, в които живееше доскоро. Но и не приличаше на тъмница. Стаята имаше приветливия, но незавършен вид на помещенията в новата част на замъка.

До вратата стояха двама стражи — едрите навъсени северняци на Кремер. Когато видяха, че се е събудил, единият излезе в коридора и каза на някого няколко думи.

Денис седна на кушетката и изстена на глас. Гърлото го болеше и беше пресъхнало. Протегна ръка към купата с вода, оставена до леглото. Устата му беше сцепена.

Остави купата, облегна се на възглавницата и впери поглед във войника, който също го гледаше. Не му проговори, но Денис и не очакваше да го стори. Не ще и дума, положението му бе претърпяло коренна промяна.

В коридора отекнаха тежки стъпки. Вратата се отвори и на прага застана баронът.

Денис засенчи очи, заслепен от блясъка на дрехите му и слънчевата светлина, която струеше зад него. Кремер го оглеждаше мълчаливо, свъсил рунтавите си вежди.

— Магьоснико — проговори той, — как да постъпя с теб?

Денис се пресегна, отново отпи от купата и бавно облиза напуканите си устни.

— Труден въпрос, ваше сиятелство. Я да помисля. Чакайте, май имам една идея. Какво ще кажете за това — да помогнете на мен и приятелите ми, без задни мисли и от добро сърце, да се върнем по домовете си в добро здраве — умствено и физическо.

Усмивката на Кремер не беше от най-красивите.

— Каква идея само, Магьоснико! Аз също имам една. В последно време дворцовият палач все по-често се оплаква, че инструментите му не получавали нужната доза практика. Работи само площадката за екзекуция. Дали първо да не помогнем на бедния човечец?

— Ето ти дилема — призна с непресторено съчувствие Денис.

— М-да, труден избор.

— Уверен съм, че ще измислите нещо накрая.

— Ах, така ли? Подобна проява на самоувереност у един магьосник е наистина вдъхновяваща. И все пак, има две взаимно изключващи се възможности. Питам се, не би ли могъл да предложиш някакво компромисно решение? Искам само намек, нищо повече.

— Компромисно значи — закима Денис. — Хмм. — Той се почеса по брадата. — Добре, а какво ще кажете за това — аз ще изпълня желанията ви бързо и без запъване, а в замяна ще ми осигурите малко по-луксозен живот, ще ме отрупате с подаръци и ще ми обещаете някой ден да ми върнете свободата?

Кремер се засмя.

— Не е лошо за начинаещ! Нищо чудно, че те смятат за магьосник.

— Е, не се изпотих от размисъл — отвърна скромно Денис.

Баронът изпука с кокалчета.

— Значи се договорихме. Разполагаш с два дни да завършиш ремонта на дестилационната инсталация и да обучиш слугите ми как да я практикуват. След това се захващаш с прототипа на едно далеч по-ценно изобретение — оръжието ти за поразяване от разстояние. Искам да ми дадеш нещо, от което да имам действителна полза в предстоящата война. Разбрахме ли се по въпроса за компромиса?

Денис кимна. В главата му бъкаха безброй идеи, коя от коя по-тъпа.

— И още нещо, Магьоснико. Ако още веднъж посмееш да ме изложиш пред други хора, или да се изпречиш на пътя ми, бързо ще разбереш, че инквизиторите ми са приготвили за теб нещо наистина специално. Да няма повече повторения на вчерашната демонстрация. Ясен ли съм?

Денис не отговори, но високият мъж продължи да го изпива с поглед, докато не кимна едва забележимо. Чак тогава баронът се засмя

и допълни:

— А за лукса не се безпокой. Ако се държиш добре, скоро ще те преместим в по-добро помещение. След това двамата с теб ще си поговорим като благородници. Ще ми бъде интересно да узная как сънародниците ти са накарали вашите л'тофи да им служат вярно. А после ще помолим принцеса Линора да го изпробва на местна почва.

Той се ухили доволно, завъртя се рязко и излезе. Вратата се затвори и Денис остана насаме само с един от пазачите. Известно време цареше тишина, ако не се брояха виковете на войниците в двора.

Денис продължи да седи на кушетката. Представяше си как се променя към все по-меко и по-удобно легло, колкото по-дълго я използваше.

На пръв поглед възможностите му бяха същите, както и преди инцидента. След година или две, през които ще захранва алчността на барона с различни хитроумни играчки, сигурно най-сетне ще се сдобие с така желаното доверие, за да осъществи собствените си планове. Пък ако му даде и барута, отваряйки вратите към непрекословна власт над цялата планета, благодарността на Кремер няма да има граници.

Денис поклати глава. Не беше мислил много по този въпрос, но едва ли имаше по-лоши престъпници на който и да било свят, от откривателя, който тика в ръцете на тиранина оръдията за потисничеството. Да става каквото ще, но няма да покаже на Кремер нито барута, нито колелото или тайната за отливането на метал — нищо, което може да се използва във война.

А нима имаше друг избор?

Бягството. Трябва да намери начин да се измъкне отново.

Нагорещени до червено щипци се сключиха върху пръстите му. Отвратителна миризма се надигна от изгорената плът, а кожата му мигом се сбръчка, почерня и се превърна в пепел.

Денис изстена. Ледена вода го блъсна в лицето и той отвори очи като дишаше тежко.

Надвесен над него, Арт го гледаше с видимо безпокойство.

— Май сънуваше нещо... — подхвърли той. — Много те мъчеше. Сега добре ли си?

Денис кимна. Беше задрямал на обед в единия ъгъл на работилничката, която им бяха отделили. Сега навън вече се здрачаваше и замъкът тънеше в сенки.

— Добре съм. Нищо ми няма. — Той стана и изтри лицето си с кърпа. Още беше под впечатлението на съня.

— Идвам право от затвора. Рекох им, че искам лично да подбера момчетата, които ще работят на новата инсталация.

Денис кимна.

— Научи ли нещо?

Арт поклати глава.

— Никой не е виждал Стивмладши и Гат, нито Магин или което и да било от момчетата, откакто ги заловиха.

Това поне беше добре. Може би Стивмладши се е измъкнал и е успял да стигне при жена си. Новината малко му приповдигна настроението.

— Как ще я караме сега? — попита Арт достатъчно тихо, че да не го чуят пазачите. — Нов „балон“ ли ще правиме, или си намислил нещо друго — като „триона“, който може да разрязва стени?

След екзекуцията на техния приятел, Арт вече не изпитваше носталгия към живота между стените на замъка. Всичко, което искаше бе да се измъкне час по-скоро оттук, да види жена си и — ако е възможно — да даде един хубав урок на барона. Крадецът очакваше именно Денис да осъществи тези му желания.

Денис съжаляваше, че не може да сподели поне част от надеждите му.

Когато се стъмни, отряд войници изкачи терасата в средата на двора, където върху една поставка лежеше игломета. Държаха го там през деня, за да се зарежда от слънчевите лъчи, винаги заобиколен от поне шестима стражи.

Денис бе направил някои изчисления. Несъмнено оръжието приближаваше теоретичната граница на възможностите си, като се вземе предвид малкият му калибър. Независимо от прогреса в неговата ефикасност, то не можеше да надхвърли конструкционното решение — от него се изискваше да изпраща метални частици с помощта на енергия, натрупана в батериите му, през петсантиметровия слънчев колектор.

Още една причина да си вдига чуковете оттук. Баронът настояваше да използва игломета за събаряне стените на градските крепости. Денис не би желал да е наблизо, когато Кремер установи, че това надхвърля възможностите на оръжието.

Наблюдаваше стражите, докато вдигаха внимателно игломета от поставката му. Нямаше никакъв шанс да си върне отнетата собственост и с нейна помощ да си пробие път към свободата — охраняваха го твърде бдително. Трябваше да намери друг начин.

Обмислял бе идеята да построи закрыта кола и да я практикува в бронирана машина. Теоретически беше възможно, но сигурно щеше да минат години при скоростта, с която еволюираха тук предметите. Не разполагаше с толкова време.

С настъпването на нощта се приземиха и съгледвачите на барона за отдавна жадувания отдих.

Денис отново се замисли за хангарите с планери. Ето едно място, което почти не се охраняваше. Подготовката на всеки пилот отнемаше много време и баронът очевидно смяташе, че само той разполага с единствените квалифицирани летци в целия свят.

Не без основание. Дори Денис никога не бе летял с някой земен делтапланер, а в сравнение с тях тукашните бяха нескопосани, грубо сковани хвърчила. Като студент взе няколко урока по летене, но така и не се яви на последния изпит за разрешително. Сега съжаляваше, че не го е сторил.

И все пак едва ли имаше някаква съществена разлика в начина на управление. Освен това, притежаваше солидна теоретична подготовка от лекцията по аеродинамика. Тогава принципите на този дял от физиката не му се сториха особено трудни.

— Откри ли как да се измъкваш незабелязано от стаята? — попита той шепнешком Арт.

— Че как иначе? — ухили се дребният крадец. — Залостват отвън вратата и си мислят, че могат да държат човек като мен в помещение, което дори не е било практикувано за тъмнична килия.

— Като прибавим и помощта на уличното масло...

Арт сви рамене. И двамата пазеха по едно шишенце от свръхсмазващата течност и гледаха да попълват запасите си всеки път, когато имаха възможност.

— Трябва само да се стъмни и мога да стигна коя да е част на замъка. Най-опасно е около външните стени, където дебнат стражи и кучета, а нощем палят фенери. Бих могъл да открадна половината от съдовете в трапезарията на Кремер, ако знаех как да ги прехвърля след това зад стените.

— Как мислиш, ще можеш ли да отмъкнеш един от онези? — Денис посочи към хангара, от който излизаха последните пилоти.

Арт му хвърли уплашен поглед.

— Хм... не зная. Тез планери са бая обемисти... — Той прехапа долната си устна. — Ама ти не питаш просто ей така, нали? — Наведе се и се втренчи в лицето на Денис. — Ей, да не си намислил нещо ново?

— Може и да съм, Арт.

Крадецът видимо затрепери.

— Ей от туй се боях най-много. Имаш ли представа колцина от най-храбрите хора на Кремер издъхнаха, преди да се научат да хвърчат? И все още гинат, като почнат тренировките. Ти например ще можеш ли да се вдигнеш?

Без помощта на Арт не би постигнал нищо. А за да я получи, трябваше да му вдъхне вяра.

— А ти как смяташ? — попита той с добре изиграна увереност.

Арт се засмя и кимна.

— Еее, тогава... Но ако питаш мен, само някой идиот би литнал с онази пуцина посред нощ, без да знае къде отива. Не се сърди, де.

Денис запази каменно изражение и дори потупа покровителствено приятеля си по рамото.

— Хубаво. Друго ми кажи, ще можеш ли да скриеш планера някъде, додето ни потрябва? Хората на Кремер може да не разбират много от инвентаризация и контрол на наличните средства, но няма начин да не забележат, че е изчезнал.

— Виж, това не е проблем. Стаята ми е натъпкана с парцали и дървен материал за нашите експерименти. Наредили са на прислугата да ни носи всичко, което поискаме, стига да не е остро или метално. Там ще го скрия.

— Искаш ли да ти помогна?

— Само това не, моля те — неволно потрепери Арт. — Някои неща е най-добре да се вършат от специалисти. Не се сърди, ама ти стъпваш като слънчасал бивол, който е тръгнал да дири женска. Остави на мен и не се безпокой за нищо.

— Добре тогава. — Денис погледна към смрачаващото се небе. — Тази вечер те пускам да си идеш по-рано. Виждаш ми се малко уморен.

— Кой, аз ли? Че то е само... само. — Очите на Арт изведнъж се разшириха. — Искаш да го направя тази нощ? Ами що пък не? Туй значи ли, че утре вечер ще духнеме?

— Или вдругиден — Денис усещаше, че времето му изтича. Баронът отново бе започнал да губи търпение.

— Чудесно. — Арт вече се вживяваше в новата си роля. Прозя се уморено, протегна се и погледна крадешком към пазачите. Сетне произнесе на висок глас: — Ще ида да попрактикувам малко кушетката! — Той сръга Денис в ребрата и намигна. — До утре, шефе! — След което добави едва чуто: — Надявам се пак да се видим.

— Успех — пожела му шепнешком Денис. Изпитваше угризения, че кара друг да рискува главата си заради него. Но Арт си знаеше работата и подобни начинания дори го увличаха. Трябваше да се радва, че има такъв приятел.

От долния край на кондензатора започна да капе гъста, силно ароматна течност. Ако продължаваше така, скоро инсталацията щеше да премине на пълен автоматичен режим и от екипа за поддръжка щеше да се изисква само да сменя от време на време винената закваска.

Неусетно мислите му се издигнаха няколко етажа нагоре. След като пак щеше да бяга, наложително бе да си изясни отношенията с принцеса Линора.

Ако наистина иска да ѝ помогне, през следващите двацет и четири часа трябва да влезе по някакъв начин във връзка с нея и да спечели отново доверието ѝ. След това да намери начин да я отърве от опеката на пазачите и да ѝ определи среща на покрива на замъка при планера.

Което звучеше направо невероятно.

Надяваше се само на едно — да му даде възможност да ѝ обясни всичко, когато му дойде времето.

* * *

Струпани край кондензатора, новоизлюпените „специализанти“ по производство на ракия, разглеждаха с нескрито любопитство сложната инсталация.

Денис улови няколко капки от готовия продукт в шепата си, помириса го и потрепери, изпълнен с носталгична нега по бутилката трийсетгодишно „джони“, която бе оставил в шкафчето си в института.

Той близна от ракията и шумно пое въздух. Биваше си я тая пущина!

Вечерната смяна практикари тъкмо бе пристигнала. И без това беше време да се мести казана и Денис нареди на затворниците да се захващат за работа, докато е наблизо и може да ги контролира.

Докато привършат, първите звезди вече блещукаха в небето. След като се увери, че всичко е наред и процесът на дестилация тече според плана, той взе наметалото си от закачалката и подхвърли небрежно на пазачите:

— Отивам да се поразтъпча малко.

Северняците се поклониха, скъпейки усилията си, и го последваха на няколко крачки. Макар привилегиите му да бяха силно орязани след онзи случай, той все още беше почетен гост и... магьосник. Можеше да кръстосва двора колкото си иска, стига да е в тяхната компания.

Денис подмина хангарите и се насочи към главния портал. Когато наближи тази част на замъка, където бяха покоите на л'тофската принцеса, отново го налегнаха съмнения. Парапетите на всички тераси бяха запречени с остри колове, практикувани всеки ден от войниците, които нанизваха на тях късове месо. Да приземи с неопитна ръка планер на която и да било от терасите, изглеждаше почти толкова невъзможно, колкото и да изкачи отвесна стена.

Ще бъде ли честен спрямо Арт, ако рискува всичко, заради нищожния шанс да помогне на принцесата?

Денис сви зад ъгъла и почувства, че пулсът му се ускорява. В светлината на трепкащите по стената фенери, той зърна стройната девойка, облечена в бели дрехи, да се навежда от терасата на третия етаж. Вечерният вятър развяваше полите на пелерината ѝ. Той направи още няколко крачки, следван неотлъчно от охраната и тогава принцесата внезапно се обърна. Имаше някой на терасата зад нея.

Денис се притаи в сянката на стената, сякаш бе спрял да си поеме дъх. Следващия път, когато вдигна глава, Кремер се бе надвесил над принцесата. Девойката изглеждаше невероятно малка и беззащитна пред него.

Той ѝ заговори, а в отговор тя само поклати лекичко глава. Опита се да му обърне гръб, но баронът я сграбчи грубо за ръката и отново каза нещо с настойчив тон. Денис не можеше да разбере какъв е въпросът, който обсъждаха.

Линора се дръпна рязко, но Кремер само се изсмя и я притисна към широките си гърди.

Един от пазачите зад Денис подхвърли някаква груба шега. Изглежда, северняците смятаха, че баронът дава на непокорната дивачка онова, от което се нуждае.

Денис опипа внимателно пояса си. Беше пъхнал вътре четири грижливо подбрани гладки камъчета. Все още не бе имал възможността да *практикува* своето примитивно оръжие. Иначе казано, разполагаше само с първоначалния му *прототип* — опростен вариант на прашката, която така ловко бе измайсторил и използвал за сваляне на летящото чудовище на вечеринката в Сахарския институт.

Със сигурност щеше да изстреля поне едно от камъчетата, преди стражите да разберат какво става. Пък и Кремер бе доста обемиста цел.

„Ако бях някой от героите на Шекспир, сигурно щях да сметна, че си заслужава да умра за честта на нещастната девойка. Или заради девствеността ѝ.“

Денис отпусна рамене. Всъщност по-голямата част от шекспировите герои не са били романтични идиоти. Дори и да уцели Кремер, само ще го разгневи още повече, и то за сметка на Линора. А можеше да му коства и живота.

Везните клоняха към втората възможност. Ако сега прояви търпение, утре може би ще успее да я спаси. Готов бе да пожертва живота си за нея, но не и заради един безсмислен жест.

От терасата долетя звук от разкъсан плат.

Денис се обърна, за да не гледа какво става. Отдалечи се бързо, за да спести на девойката неприятните подмятания от страна на неговите пазачи. Зад гърба му се разнесе идиотски кикот.

Измина не повече от десетина крачки, когато някакво движение в небето привлече погледа му.

Денис спря и вдигна глава.

Нещо в южния небосвод закриваше една след друга звездите. Движеше се по-бързо от облак, имаше правилни очертания и с приближаването си нарастваше. Той напрегна очи, но светлината на фенерите му пречеше да вижда добре.

На лицето му бавно изгря усмивка. Възможно ли е това да е...?

Откъм южния край на крепостта долетя вик, последван от рояк уплашени гласове. Тревожно заби гонг и от казармените помещения наизскачаха полуоблечени войници, които в движение си слагаха ризниците.

Нещото с гигантски очертания изникна от мрака и се спусна към щръкналите кули на замъка. Имаше ядно искрящи очи, грамадно, светещо лице и зинала, свирепа паст... която се хранеше с огън.

— Ха-ха! — изсмя се Денис, подскочи и се тупна с юмрук по коляното. — Кремер не е успял да спипа другите! Те са го *практикували* и сега лети! Нашият балон лети!

Гигантската сфера от плат и нагорещен въздух съскаше и се люлееше над външната стена, набирайки бавно височина. В плетената гондола под нея се мяркаха тъмни фигури, приведени под горящия пламък.

Но, изглежда, нещо не беше наред с балона — не се издигаше така бързо, както се надяваше Денис. На всичко отгоре вятърът го тласкаше право към замъка! С подобна скорост не след дълго щеше да се удари в горната кула.

— Хайде, момчета! — промърмори той на себе си. — Нагоре! Вдигнете го и се махайте оттук!

Денис впи поглед в балона, опитвайки се да го практикува в издигане.

И наистина той се издигна, макар и бавно. Дребни личица надничаха от гондолата към двора под тях. Няколко войника опитаха да го улучат с копия и камъни, но нито едно от тях не достигна величествено носещия се въздушен съд.

Денис завъртя глава, за да види как приема всичко това Кремер. Готов бе да се обзаложи, че е подействало като пръчка в гърлото на тирана.

Действително баронът бе зарязал принцесата, която хлипаше в ъгъла до стената. Но за разлика от хората си не изглеждаше никак уплашен. Със злорада усмивка той посягаше за нещо под наметалото си.

— О, не — изпъшка Денис, завладян от лошо предчувствие. — Да не си посмял, мръсен кучи син!

Размота чевръсто пояса си, докато пазачите му продължаваха да зяпат онемели в небето. В това време два чувала с пясък тупнаха на земята и накараха войниците да се разбягат.

Денис избра внимателно първия камък като премери тежестта му с ръка. Изтича до близкия парапет, покатери се и сгъна пояса си надве. Молеше се да успее навреме.

За щастие Кремер се наслаждаваше със садистично удоволствие на момента, когато летящият съд ще се приближи още малко. Вече държеше в изпъната си ръка земното оръжие. Денис прецени дължината на пояса, постави вътре камъка и завъртя импровизираната прашка над главата си.

Като се изключи кратката стрелба в института, не беше се упражнявал в мятане с прашка от славните дни на бойскаут. Още едно позабравено умение, за което сега съжаляваше.

Кремер вдигна игломета и се прицели в балона в мига, когато Денис отпусна рязко ръка.

Камъкът удари парапета точно пред лицето на барона и рикошира в стената. Кремер подскочи от изненада, огледа се и почти веднага зърна Денис, който зареждаше втория камък. Лицето му се изкриви в злобна гримаса и той насочи оръжието надолу.

В един странно разтеглен миг Денис си даде сметка, че няма да успее да изхвърли втория камък. Едва бе завъртял прашката, когато баронът стреля.

Порой от смъртоносни стружки изрови земята само на няколко крачки от него. Младежът застина, все още невярващ, че е останал жив. Но скоро откри причината за невероятния си късмет — нежни бели ръце се бяха вкопчили в лапите на барона, попречвайки му да се прицели.

Нямаше време за губене. Денис завъртя рязко прашката, премери на око разстоянието и се приготви да запрати камъка.

Но сега между него и целта стоеше принцесата. Дватама с барона все още се боричкаха за оръжието. Денис почувства, че ръката му отмалява. Трябваше му само секунда, не повече...

Набрал скорост, балонът се намираше точно над него. Само след минута и аеронавтите щяха да са на свобода, извън всякаква опасност!

Кремер сграбчи принцесата за косата и я повали на земята. По лицето му имаше кървави следи от ноктите ѝ и за първи път изглеждаше обезпокоен. Той метна заплашителен поглед към магьосника и отново вдигна игломета, прицелвайки се в балона.

Този път дори пазачите осъзнаха, че е време да се намесят. Денис тъкмо завършваше последния кръг, когато дочу стъпките им зад гърба си.

Камъкът се отдели от прашката и в същия момент той почувства странна увереност, че ударът ще бъде право в целта. След това едновременно се случиха няколко неща. Първо, малкият снаряд попадна право в слепоочието на барона. По същото време балонът стигна зенита и преодоля най-горната кула. И накрая, поне няколко килограма разярени стражи се стовариха едновременно върху него.

Докато посрещаше с открито лице земята, Денис си помисли замаяно: „Крайно време е да се науча да избягвам компанията на подобни типове.“

**ОСМА ГЛАВА
ЕВРИКААААХ!**

1

Като че ли взе да му омръзва това пробуждане без да знае къде се намира и с усещането, че е захвърлен на буницето скъсан чорап.

Всъщност сега бе малко по-различно. Без да отваря очи, можеше да определи с голяма степен на сигурност, че пак е попаднал в тъмницата. Начупени и заострени сламки се впиваха болезнено в тялото му, подминавайки само онези места, където раните му бяха бинтовани.

От всичко това следваше, че някой, с власт и авторитет, все пак е решил да го запази жив. Засега. Без обещания за бъдещето.

Този път не се чувстваше толкова потиснат от боя, колкото миналия. В края на краищата той също бе ударил тук-там — най-вече право в целта. Краткият спомен за свличащото се туловище на барона бе достатъчен да намали поне наполовина болката.

Денис седна, потрепери от болка и студ и огледа тялото си, за да се увери, че всичко си е на мястото.

Засега, напомни си той.

Някъде от дъното на коридора долетяха глухи, равномерни удари... сякаш някой сечеше дънер. Може би палачът практикуваше секирата си.

* * *

Времето минаваше, измервано само с периодите между яденето, което му носеха в килията, с нерадостните мисли и с редките крясъци на някой затворен нещастник в далечната част на подземиеето.

Известно време вниманието на Денис бе съсредоточено върху превръзките, които, изглежда, въобще не се нуждаеха от смяна. Те осигуряваха постоянен достъп на свеж въздух, оставаха чисти и бяха достатъчно удобни за носене. Естествено, даде си сметка той, вероятно са били добре практикувани. Баронът сигурно се бе разпоредил медицинската помощ да е безплатна и общодостъпна, така че удари ли

часът на войната, да разполагат със солидни запаси от средства за оказване на помощ. А тук, в замъка, лазаретът вероятно разполагаше с превръзки по на сто и повече години.

Мисъл, в която на пръв поглед нямаше никакво рационално зрънце!

Ето че и бинтовете ще са сред образците, които би отнесъл със себе си на Земята, ако получи тази възможност. Никакви сечива от скъпоценни камъни, нито произведения на изкуството, които вероятно ще деградират малко след като бъдат освободени от влиянието на Практическия ефект, а вещи, чиито свойства могат да бъдат анализирани и вложени в производството от земните *магьосници*.

Когато нощем не му се спеше, той правеше списък на предметите, които щеше да вземе със себе си. А за да мине по-бързо времето, често преговаряше доклада, с който смяташе да шашне цялата недоверчива научна общественост на Земята.

В края на краищата, стигна до извода, че дори да успее да се измъкне оттук и да поправи зеватрона, най-добре е да вземе със себе си нещо наистина впечатляващо. В противен случай никой нямаше да му повярва.

* * *

Хранеха го на различни интервали с оскъдна и безвкусна каша. Постепенно Денис загуби представа за времето. За около един ден писъците в другия край на тъмницата секнаха. Сетне, изглежда, бе докарана нова жертва, върху която практикуваха набора от инструменти за инквизиция.

Денис се опитваше да прави аномални изчисления наум, но често се унасяше в спомени за дома. Беше наострил слух за всеки звук, който нарушава монотонния ритъм на подземния живот.

Веднъж чу тъмничарите да разговарят оживено в коридора:

— ... първо тук, след това в замъка, после на двора и сега пак тук! И никой не знае какво представлява!

— Чудовище, какво друго! — отвърна другият. — Изчадие на големия демон, който повали барона преди няколко дни. Казвам ти,

лоша поличба е да държим магьосник и л'тоф под един покрив! Дано господарят по-скоро се възстанови и разпореди какво да правят...

Гласовете утихнаха надолу по коридора.

Денис се изправи и стисна пръчките на решетката.

— Стража! — извика той. — Стража! Жив ли е Кремер?

Досега тъмничарите отказваха да разговарят с него, но тези двамата бяха изключение. Единият спря, метна през рамо съжалителен поглед на Денис и отвърна:

— Разбира се, Магьоснико. Малко пострада от камъка, с който го умери демонът, появил се по твоя заповед над покривите на замъка. До няколко дни казват, че пак ще е на крака. А междувременно командва лорд Херн.

Денис кимна. Така значи. Добре, че тези туземци още не са измислили прашката. Цяло чудо е, че познават лъка и стрелите. Вероятно никой, освен барона и той, не знае какво е станало в действителност.

Всички останали съвсем основателно обвиняваха Денис за състоянието на барона, но придаваха на случилото се метафизичен оттенък. И сега не смееха да му сторят нищо, докато баронът не се възстанови и вземе нещата в свои ръце.

Денис не се съмняваше, че последното ще доведе до скорошна среща с инквизитора в другия край на тъмницата.

Той се почеса по главата и помоли за бръснач. Тъмничарите се ухилиха, като да бяха прочели мислите му.

— А, не, Магьоснико, дори лорд Херн не би простил на тъпаците, допуснали затворникът да се измъкне. Виж, ще направим друго — ще ти дадем малко от тази твоя *ракия* — той произнесе натъртено непознатата дума, — ако обещаеш да ни защитиш от онези малки, зловещи същества, които си насъскал да кръстосват замъка. Имам приятел на *инсталацията*, който редовно ми носи по някоя делва. — Тъмничарят вдигна една манерка и разклати течността вътре.

Денис кимна, без да разбира за какво му говорят и взе манерката през решетките. Зловещи същества? Бил ги насъскал? Звучеше като поредната суеверна измишльотина.

Виж, питието, което гаврътна жадно, наистина си го биваше. След като се порадва на приятната топлина, която се разля в стомаха му, той попита тъмничарите за Арт.

Съобщиха му, че дребният крадец е станал старши на дестилационното. Денис подозираше, че Арт всъщност е подкупил тъмничаря да му прати манерката. Следващата глътка от парещата течност го накара да се закашля.

Попита ги и за принцесата, но те се кълняха, че не знаят нищо за нея. Споменаването дори на името ѝ предизвика безпокойството им. И двамата взеха да правят странни заклинателни знаци във въздуха и бързо-бързо си спомниха, че имат важна работа.

Денис въздъхна и се просна на сламения матрак. Поне мястото, където бе лежал няколко дни, бе станало малко по-удобно.

Известно време се опитва да практикува един малък камък в длето, за да изкърти камъните на килията. Но знаеше, че по-скоро практикува самата тъмница. Камъчето бе значително далеч от крайната форма на длето. Ясно бе кой ще спечели в тази надпревара. Щеше да гние тук докато не измисли нещо друго.

Денис внезапно се събуди от поредния кошмар. Сънуваше някакви чудовища.

Все още не можеше да се възстанови от преживения ужас — драскащи нокти и зловещи очертания — и се заозърта в мрака. Известно време не смееше да помръдне, завладян от странна апатия.

Постепенно взе да долавя тих, стържещ звук, който в началото бе определил като ехо от кошмара.

Звукът се промени в приглушено съскане.

Денис разтърси глава, за да се освободи от паяжините на дрямката. Изведнъж забеляза малка светла точица да се движи в процепа под вратата.

Светлината пълзеше нагоре, оставяйки червена линия след себе си, докато стигна височина от две стъпки, където внезапно сви надясно.

Денис отстъпи назад, спомнил си разговора с тъмничарите за „зловещите създания“, които скитосвали из замъка. Стоварваха вината върху него, но той знаеше, че няма нищо общо с демоните. Нещо, или някой, си пробиваше път към тъмницата му и това хич не му се нравеше!

Светецата точка отново сви под прав ъгъл и започна да се спуска с равномерна скорост към пода. Денис стисна заостреното камъче и се напрегна, когато цяла секция от дървената врата хлътна навътре и тупна на пода.

Опита се да извика, да повика на помощ тъмничарите, но гърлото му се беше свило.

За кратко тъмният отвор беше съвсем пуст. После сред дима се показаха две блестящи червени очи, достатъчно големи, за да принадлежат на някое чудовище. Те се завъртяха към него и го пронизаха с ослепителен сноп светлина.

Съществува прегради безшумно прага и се озова в килията.

Изтощен от продължителното обездвижване и недохранване, Денис усещаше, че не е в състояние да окаже съпротива. Против

волята си затвори очи и се остави в ръцете на чудовището.

А то се приближи и спря до него. Усещаше, че ги делят сантиметри и чуваше как си мърмори нещо неразбрано. Стоя така, притаил дъх, докато започна да се задушават, тогава събра сили и отвори очи. По-точно, отвори едното си око и го завъртя...

... и въздъхна с облекчение. После промълви:

— О, Божичко!

Паркиран върху каменните павета на тъмницата, неговият стар познайник, разузнавателният робот от Сахарския институт, търпеливо го наблюдаваше. Само сензорите му се въртяха във всички посоки, очаквайки — какво друго, освен нови разпореждания? Или разрешение да докладва.

Дори в сумрака на килията Денис със сигурност можеше да определи, че машинката е претърпяла солидни изменения. Шасито ѝ беше по-ниско, издължено и елегантно, с маскировъчен цвят. Роботът беше... *практикувал*... да бъде по-добър, по-съвършен вариант на самия себе си и да изпълнява задачата, която така набързо му бе издиктувал преди няколко седмици Денис. Нито един прост разузнавателен робот не би се справил в подобни условия. Но това, което стоеше покорно пред него, твърде малко напомняше първоначалния си „земен“ прототип.

Сигурно го е следвал по дирите откакто се видяха на градските покриви, малко преди да бъде заловен. Преодолявал е бавно и методично пречка след пречка, за да се добере до него.

Но каква е причината за тези подобрения? За да бъде подложен на Практическият ефект, всеки предмет трябва да бъде използван от някого. Възможно ли е Денис да е мислил за *употребата* на робота, дори когато не го вижда?

Това преобръщаше наопаки стройната му теория, която бе изградил през последните седмици — че Практическият ефект е външна проява на психичната енергия, която владеят обитателите на този свят.

Изведнъж му хрумна друга идея. Последния път, когато видя робота, той се придружаваше от друго същество — същество, което обича да наблюдава как се използват различни инструменти и колкото са по-сложни, толкова по-добре.

— Хайде, излизай, Прас — прошепна той. — Прощавам ти всичко.

Две яркозелени очи се показаха в отвора на вратата. Те премигнаха, сетне към тях се присъедини широка, озъбена усмивка.

Дребното животинче се метна в стремителен полет и се озова право в скута му. Тук се сви и замърка, сякаш двамата се бяха разделили само преди час.

Денис седеше неподвижно, галеше животинчето и слушаше равномерното бръмчене на робота. От очите му, за негова преголяма изненада, се стичаха едри сълзи. Изведнъж отново бе завладян от надежда. След толкова дни и нощи на самота в мрака, най-сетне отново в компанията на верни приятели...

* * *

Още щом излязоха в коридора, Денис се натъкна на проснатото тяло на един от тъмничарите. Лежеше в несвяст до дървената скамейка. Младежът съблече набързо дрехите му и го завлече в килията си, завързан и с парцал в устата. След това внимателно нагласи на мястото си отрязаното парче от вратата. Поне за известно време ще ги залъже.

На пейката бяха оставени купа с овесена каша и комат хляб. Изгълта ги набързо, докато се пъхаше трескаво в дрехите на тъмничаря, които се оказаха малко тесни в раменете, но затова пък широки в талията. Щом приключи, Прасльо се приземи на рамото му, все тъй ухилен до уши.

По начало роботът бе съоръжен с дребнокалибрен парализатор, който да обездвижва малки животни за образци. Изглежда, парализаторът се бе усъвършенствал в хода на своята практика, защото вече бе в състояние да поваля всеки, който се изпречи на пътя му — независимо от размерите. Без никакво съмнение това негово умение щеше да влезе в работа през следващите няколко часа.

Денис коленичи и заговори с бавен и ясен глас на машината.

— Нови инструкции. Запомни! — Роботът изписука, че е готов да записва. — Ще ме ескортираш и ще поваляш в безсъзнание всекиго, когото посоча по този начин.

Той направи кратка демонстрация, като изпъна пръст и вдигна назад палец, изобразявайки пистолет. Беше доста сложно за обикновен робот, но Денис се надяваше машината да е надскочила подобни ограничения в процеса на тукашната си „еволюция“.

— Потвърди, че си разбрал и готов да изпълняваш.

Зелената лампа върху главата на робота премигна два пъти. Дотук добре.

— Следваща заповед. В случай, че се разделим, ще направиш всичко възможно да ме откриеш и да се добереш до мен.

Отново познатото мигане.

— И накрая — прошепна той. — Установиш ли, че съм мъртъв, или ако не успееш да ме откриеш в продължение на три месеца, ще се върнеш при зеватрона и ще чакаш да се появи някой от Земята. След това ще му докладваш всичко, което си узнал.

Роботът потвърди. Сетне върху миниатюрния му дисплей се изписа молба да започне енциклопедичния доклад от събрана информация за Татир и неговите обитатели. Машината явно нямаше търпение да изпълни предишните разпореждания.

— Още не — махна с ръка Денис. — Първо да се измъкнем. Трябва да спася едни приятели. И още един човек, когото много бих искал да причисля към тази категория...

Дрънкаше глупости. И то пред една машина.

— Добре, готови ли са всички? Честно казано, не ми изглеждате сила, достатъчно внушителна, че да щурмувам стените на замъка. Пък и Прасльо сигурно ще духне при първия сигнал за опасност.

Той изпъна посмачканата униформа, нагласи кепето и се отправи към стълбите. Смяташе, че ще се наложи да помогне на робота за да ги изкачи, но и тук грешеше. Машината бе истинско чудо на техниката!

„Като се върна на Земята, ще я разглобя за да видя какво е станало вътре!“ — помисли си той.

* * *

Въпреки нежеланието си, принцеса Линора бе принудена от време на време да използва някои от вещите, с които бе обзаведена стаята ѝ.

Приседнала до изящната антична масичка, тя разглеждаше отражението си в искрящото стогодишно огледало. Не ѝ харесваше, че дори само с присъствието си практикува всички тези красиви притежания на зловещия ѝ господар, но какво да прави, когато е затворничка в собствената си стая. Докато си решише косите, времето като че ли течеше по-бързо.

В началото имаше повече сили да се съпротивлява. Тогава си налагаше да не харесва по никакъв начин елегантната обстановка и вероятно, поне в известна степен, бе спомогнала за кратковременната деградация на вещите. Говореше се, че преди нея тази стая била обитавана от една от метресите на барона. Вкусът на това неуко селско момиче бе оставил своя тежък отпечатък върху мебелировката. Още към края на първия месец от пленничеството си, Линора почувства, че ѝ е дошло до гуша от крещящите ярки цветове и безвкусни украшения. Тогава реши да забрави предразсъдъците си и се съсредоточи върху налагането на свои представи за стаята.

Работата я увлече, пък и даде възможност да упражнява малка част от способностите си, за да направи по-поносимо насилственото си пребиваване в замъка. Кремер явно беше решил да сломи съпротивата ѝ постепенно и Линора не беше съвсем сигурна, че ще издържи още дълго да му се съпротивлява. Той беше толкова силен и животът ѝ зависеше само от неговата милост.

Тя взе красивия античен гробен и започна да реши косите си, следейки отражението си в огледалото. От сутринта я занимаваше мисълта, как по-дълго да избягва леглото на Кремер и същевременно да попречи на плановете му да я използва като заложница срещу собствените ѝ сънародници.

Линора се съсредоточи, опитвайки се да види Истината в огледалото. Това беше един от начините ѝ за съпротива. Следващият, който погледне в това огледало, ще зърне нещо повече от собственото си отражение.

Виждаше една млада жена, която бе допуснала множество грешки. Първата бе, че потегли на път сама, лишавайки се от опеката на брат си Прол. Беше любопитна да разбере кой е източника на странното усещане, което се бе появило в нейния свят. Другата — че се остави да я заловят хората на барона край малката метална къща.

Припомни си начина, по който я гледаше Денис Нюел в дните след запознанството им, и преди да се появи небесното чудовище. Тогава бе повярвала на дякона, че Магьосникът е зъл човек. Но може ли с понятия от техния свят да се обясни нещо, което идва толкова отдалече?

Ами ако наистина съществуват и други способности за създаване на непознати субстанции, без да се налага използването на животелна сила?

Пък и Денис в никакъв случай не изглеждаше като олицетворение на злото. Ами нощта, когато се появи небесното чудовище и магьосникът срази в двубой самия Кремер? Линора все още не можеше да си обясни как стана всичко. Наистина ли Денис бе предизвикал появата му, когато бе видял барона да се нахвърля върху нея? И защо чудовището отлетя, изоставяйки създателя си на милостта на враговете му?

Тя остави гребена и разтърси косите си. Вероятно никога няма да узнае отговора на тези въпроси. Един от пазачите ѝ подшушна, че магьосникът берял душа в тъмницата на замъка.

Принцесата вдигна клазмодиона от поставката и изтръгна няколко тъжни звуци от струните му. Не ѝ се пееше, а и изведнъж я завладя усещането за надвиснала опасност, за бавно, но неотменно растящо напрежение. Пръстите ѝ замръзнаха и тя неволно наостри всичките си сетива.

Зад вратата долетя странен, пронизителен звук. После нещо се строполи с трясък в коридора. Линора подскочи. Остави инструмента и сграбчи гребена — единствената вещ, която имаше за самозащита.

Някой тихо почука на вратата. Линора се отдръпна в сянката на завесата. Имаше нещо познато в усещането ѝ за присъствието зад вратата, като онова странно и краткотрайно чувство от преди няколко дни, за близостта на брат ѝ.

Но освен това в коридора стоеше нещо толкова чуждо, че само слабото докосване до субстанцията му я накара да се разтрепери.

— Кой е там? — извика тя, опитвайки се да прозвучи спокойно и дори царствено. — Кой чука?

— Принцесо, аз съм, Денис Нюел! — долетя шепот отвън. — Дойдох да ви предложа да се измъкнете оттук — ако имате подобно желание. Но трябва да побързате!

Линора изтича до вратата и я отвори.

На прага стоеше Денис — усмихнат, мръсен, целият покрит с рани и обвит от миризмата на отдавна немото тяло. Носеше смачкана и несъразмерна тъмничарска униформа.

Но не тази гледка я накара да възкликне от изненада и уплаха, а онова, което зърна зад него.

Гребенът изтрополи на пода и принцесата се свлече в несвяст.

„Брей! — рече си възхитено Денис. — Нямах представа, че действам така на жените! Да знаех само дали е от благодарност, или нещо друго...“

Не си правеше илюзии за външния си вид. Не беше виждал баня от две седмици и целият беше в цицини и подутини.

Зад гърба му роботът се суетеше около парализирания пазач. Докато очакваше нови разпореждания, той запълваше времето с вторичната си задача — в случая взимаше кръвна проба от пазача за сравнителни проучвания.

— Принцесо! Линора! Събуди се! Не ме ли познаваш?

Тя премигна и взе да идва на себе си, но все още гледаше замаяно.

— Разбира се, че те познавам. Ти си Магьосника... радвам се, че си жив. А сега ще пуснеш ли ръката ми? Много силно стискаш.

Денис побърза да изпълни молбата ѝ, след което ѝ помогна да седне.

— Наистина ли мислиш, че можем да избягаме? — попита Линора, като избягваше да поглежда към спътника му в коридора. Ако е някой от демоните му, успокояваше се тя, сигурно няма да ми стори нищо.

— Не бих се обзаложил — въздъхна Денис. — Но смятам да опитам. Минах отгук да ти предложа, ако искаш, да дойдеш с мен. Предполагам, че и двамата няма какво да губим.

Тя се надигна и изтича до гардероба.

Докато се обличаше, Денис довлачи парализирания пазач в стаята. Все още беше задъхан от стремителното изкачване на стълбите и играта на криеница с охраната. Неколцина стражи го видяха на един от етажите и се втурнаха да го преследват. Както предполагаше, Прасльо си духна под опашката при първия сигнал за опасност.

Затова пък роботът надмина и най-смелите му надежди. Спотаен в едно тъмно място, той изчака войниците да го подминат, застигна ги и ги повали в миг. След това ги завърза и го последва, без да изостава и на крачка.

Пет минути по-късно отново имаше възможност да го наблюдава в акция.

Когато стигнаха стаята на принцесата, Денис посочи с „пистолет“ двамата стражи, които стояха пред нея. Малката машина даде газ и се понесе право към тях със скорост, каквато той не бе предполагал, че е в състояние да развие. На всичко отгоре се движеше съвършено безшумно. Пазачите дори нямаха време да се обърнат, когато тя ги заобиколи и докосна всеки от тях по крака. Само изпъшкаха от болка и изненада и после тупнаха едновременно на пода.

Денис започваше да се безпокои от онова, в което постепенно и неумолимо се превръщаше роботът.

Докато Линора си събираше нещата, той завърза стражите. Нямаше съмнение, че някой скоро ще забележи липсата им.

— Готова съм — обяви принцесата. — Намерих едно наметало, което може да ти стане.

Денис кимна с благодарност и се загърна с плътната черна наметка.

— Мисля, че това е твое. Дано не съм го повредила, докато го изучавах. За мен си остана пълна мистерия.

— Ръчният ми компютър! — възкликна Денис. Принцесата го наблюдаваше изненадано, докато го закопчаваше на ръката си.

— Ето за какво служели двете ремъчета!

— Ще ти покажа и останалото, когато имаме повече време — обеща ѝ Денис. — А сега да тръгваме. Ако Арт не е в стаята си в кулата, няма да стигнем далеч.

Още щом се изтрополи в коридора, Арт се притаи зад вратата, стиснал закривена кука в ръка. Сетне я откряна внимателно, надникна и се ухили. На прага стояха магьосникът и младата принцеса, а в краката им лежеше проснат пазача.

Той едва не отвори наново раните на Денис с бурните си прегръдки. Сдържаният и мълчалив по правило крадец не можеше да скрие радостта си.

— Денис! Влизай! И вие, принцесо! Знаех си, че ще се присъедините към нас. Затова останах тук, дори след като лорд Херн ме повиши в старши на дестилационното. Елате, ще ви сипя по чашка ракия! Това твой приятел ли е, Денис — посочи Арт към застиналия отвън робот.

— Да, при това верен — отвърна младежът и побутна Линора да влезе.

Принцесата бе доволна, че поне за известно време ще се отърве от странното създание. Дори и след като видя колко ловко се справи с двамата пазачи, тя все още се отнасяше с предубеждение и страх към машината. Но едновременно с това роботът будеше любопитство ѝ. Никога досега не бе срещала нещо, което така умело да съчетава в себе си *пр'фетт* и субстанция. Притежаваше излъчване на неодушевен предмет, а същевременно действаше като живо същество.

Денис нареди на робота да пази отвън и затвори вратата.

Стаята приличаше на склад за дървен материал — навсякъде се въргалиха дъски, трупи, въжета и топове хартия. Арт вече наливаше ракия в три глинени чаши.

— Ей, Денис — рече разпалено той. — Тъкмо се опитвах да създам нещо! Искаш ли да ти покажа проекта си? Намислил съм да направя страхотна клетка за мишки!

— Сега не е най-подходящото време, Арт. Всеки момент ще бият тревога.

Линора се закашля и погледна учудено съдържанието в чашата си. Подуши ракията и сръбна предпазливо нова глътка.

Крадецът я изгледа усмихнато, кимна доволно и се обърна към Денис.

— Предполагам, че искаш да видиш планера.

Досега Денис се боеше да попита.

— Успял си! Знаех, че ще го направиш!

— А, нищо работа — махна с ръка Арт, но лицето му бе почервенияло от удоволствие. — Ей го там, зад онази купчина боклуци. Голям шум вдигнаха когато откриха, че го няма. Но нали сега всички са загрижени за състоянието на барона...

Денис му помогна да измъкнат голямото хвърчило от купчината. Крилете бяха сковани от тънко, полирано дърво и покрити с опънати копринени платна.

— Добре, че успяхте да дойдете тази вечер. След някой и друг ден без практика от това чудо щеше да остане само безполезно скеле. Предполагам, че няма да имаш никакви затруднения за да полетиш с него.

„От твоите уста в божиите уши“ — помисли си Денис, докато двамата мъкнеха тежкия двуместен планер нагоре по стълбите към площадката на кулата.

* * *

Когато стигнаха горе се наложи да сглоби планера почти без чужда помощ. Не че не му предложиха услугите си, но принцесата беше изплашена от шляпането на големите крила, а Арт все го подканяше да бързат.

На всичко отгоре излезе вятър и бързо опъна платната на планера. Денис пусна връвчиците докрай и тъкмо се озърташе за някакъв спирачен механизъм, когато долу вдигнаха тревога. Малко след това нощта се изпълни с възбудени крясъци, тропот на крака и звън на оръжие.

Вероятно бяха открили някой от завързаните и парализирани стражи.

Денис най-сетне намери спирачния лост, отпусна го и крилете, които досега плющяха като знамена, се изпълнаха шумно и застинаха неподвижно.

Два етажа под тях се разнесоха уплашени викове. От кулата никой не отговори и тогава по стълбите затрополиха множество крака.

— Май няма време за експерименти — промърмори Денис. — Арт! Скачай на задната седалка, че планерът ще се обърне!

Арт побърза да се настани на дървеното седло и това малко успокои клатенето на голямото хвърчило. Денис махна на робота да се приближи, като едва удържаше крилото.

— Слушай внимателно! — заговори той на дребната машинка. — Слез долу и се постарай да забавиш войниците, докато излетим. След това се опитай да си пробиеш път навън. Движи се на югозапад!

Роботът премигна със зелената лампа, завъртя се на колелата си и профуча през вратата към стълбището, откъдето вече долитаха задъханите викове на преследвачите. Не им оставаше много време.

Арт вече се бе завързал с коланите. Изглеждаше напълно спокоен — явно имаше абсолютно доверие на приятеля си. Беше видял „балона“ да се носи в нощното небе и не се съмняваше, че Денис умее да управлява хвърчащи машини. За него разликата между балон и планер не беше съществена.

— Планерът е двуместен — каза Денис. — Но вие двамата, взети заедно, едва ли тежите повече от едър мъж. Линора ще се вози при Арт на задната седалка. Трябва само да преодолеем градската стена, повече не ни е нужно.

Но принцесата стоеше като вкопана до него и разглеждаше полюшващия се от вятъра планер с разширени от ужас очи. Когато погледна към Денис, всичките ѝ доскорошни съмнения се възродиха с удвоена сила.

„Не мога да я виня — помисли си той. — Храбро момиче е, но не е готова за това.“

Предстоящият опит можеше да коства живота и на тримата. От друга страна, съдбата, която ѝ готвеше Кремер, би могла да е по-лоша дори от смъртта. Но докато човек е жив, не умира и надеждата. Наистина принцесата бе изправена пред труден избор. Тя притискаше клазмодиона към гърдите си, докато вятърът влачеше планера с Денис и Арт към ръба на площадката. Двамата сякаш бяха яхнали могъща птица, нетърпелива да литне в небесата.

Изведнъж отдолу долетяха гърмежи и изплашени викове. Роботът защитаваше позицията си в горния край на стълбата.

Денис погледна принцесата и очите им се срещнаха. На лицето ѝ се четеше желание да му се довери, да му повярва. Но всичко ставаше прекалено бързо.

Нямаше право да я вземе насила със себе си. От друга страна, не можеше да си позволи да я изостави.

Линора първа го видя — мъничка фигура с блестящи очи, която се показва зад ръба на площадката. Тя нададе уплашен вик и го посочи с ръка. Денис погледна натам... и видя две святкащи зелени очички и два реда остри като бръснач зъби.

— Това е... кренеге! — възкликна принцесата.

Прасльо ѝ се ухили. Изкатери се на покрива, разпери криле и се метна право срещу вятъра. Мембраните му уловиха насрещния порив и той се приземи право на рамото на Денис. Дребни, остри нокти прободоха наметалото и се впиха в плътта му.

Денис изруга. Подметките му се пързалиха по плочите, планерът се извиваше и заплашваше всеки миг да се изтръгне от ръцете му, а на всичко отгоре и това досадно същество, което мъркаше нежно в ухото му!

Но Арт го зяпаше със суеверно страхопочитание, а когато Линора заговори, Денис едва успя да долови думите ѝ от воя на вятъра.

— „Кренеге сам избира кому да дари волята си... а избраникът е този, който *твори* света...“

Звучеше като молитва. Дали пък родствениците на Прасльо не бяха нещо като тотем за тези хора? Значи и от гадната животинка може да има някаква полза в края на краищата!

Той протегна ръка на Линора. Този път тя пристъпи напред и я пое грациозно, като за танц. Денис ѝ посочи задната седалка и подхвърли през рамо на Арт да я държи така, сякаш стиска скъпоценния си живот.

Откъм стълбището долетя нов порой от крясъци и псувни, явно поредната група стражи атакуваше робота. Денис чувстваше известни угризения, задето бе изпратил вярната машина на сигурна смърт, но в края на краищата, *поне според земните стандарти*, тя бе само една машина и нищо повече.

Войниците действаха все по-организирано. Чуваха се виковете на офицерите и скоро още един, по-многоброен отряд затрополи нагоре по стълбите.

Вятърът отново се усили. Денис овладя поредното чувство на безсилие, което заплашваше да го завладее и хвърли бърз поглед на терена под тях. Градските кули стърчаха като тъмни силуети на фона на далечната планина. Отвъд тях реката изглеждаше като сребърна лента, по която лениво се полюшваха мачтите на гемииите.

Той огледа лицата на пътниците. Прасльо мъркаше доволно, а лицето на принцесата сияеше от възторг и увереност, за които не можеше да намери никакво разумно обяснение.

Някъде под тях яростният глас на капитана пришпорваше хората си да атакуват. Не биваше да губят нито секунда повече.

— Е, добре — викна той на Линора и Арт. — Мислете си, че сте птици, гледайте накъде се накланям и ме следвайте, а като извикам вълшебната дума „Джеронимо“ — скачайте!

В мига, когато се озоваха във въздуха, Денис бе обхванат от напълно обяснимото желание да се върне обратно и да опита нещо друго.

— Денииис! Внимавай, кулата!

От мрака изникна островърх покрив точно пред тях. Денис светкавично премести цялата си тежест наляво.

— Натискай! — кресна той, надявайки се Арт и Линора да повторят действията му.

Планерът се наклони лениво и се размина само на няколко метра от изпречилата се на пътя им смъртоносна преграда. През един ярко осветен прозорец Денис мярна почти застинала сцена на някаква семейна веселба, придружена от смях и глъчка. Никой от гостите не забеляза тъмната издължена сянка, която профуча край прозореца.

Денис полагаше отчаяни усилия да овладее планера, който се люшкеше от неравномерните пориви на вятъра. Под краката им се нижеха улици и покриви, а замъкът зад тях светеше като коледна елха. Денис не смееше да се озърта, но все пак се надяваше, че роботът ще се възползва от шумотевицата за да се измъкне безпрепятствено.

Подминаха още няколко високи сгради. До външната градска стена оставаше около миля, а отвъд нея се извиваше реката. Продължаваха бързо да губят височина. Все още беше под въпрос дали ще прелетят над стената.

Денис чуваше съвсем ясно тракащите зъби на Арт. Линора го стискаше здраво, но ръцете ѝ дори не трепваха. Храбро момиче!

Планерът се заклати, когато минаха над един комин, от който излизаше топъл въздух. Докато го овладее и върне в правилната посока, стената вече се виждаше пред тях.

— Хайде! — викна той на летящата машина. — Хайде, малката ми! Вдигни се!

Говореше ѝ така, както вероятно правеше всеки пилот със самолета си. Само че в този случай поощренията наистина можеха да

имат конкретно въздействие. С всяка изминала секунда на напрегната практика планерът ставаше по-добър.

Прасльо го стискаше за рамото с предните си лапички, а задните разтвори така, че мембраните им се издуха. Дали проклетото създание не се опитваше поне малко да помогне? На личицето му цъфтеше познатата идиотска усмивка, докато следеше внимателно всяко движение на Денис по време на безумния му слалом между кулите.

„Ей! — рече си възхитено Денис, докато заобикаляше ловко купола на един от храмовете. — Наистина си ме бива! Още малко и ще вземе да ми хареса!“

Зуслик беше лабиринт от виещи се улички и стърчащи кули. В мрака нямаше никакъв начин да открие площадка за евентуално аварийно кацане. Стената все още беше далеч и в случай, че се наложеше да се приземят, единствено Прасльо имаше шансове да оцелее.

Изведнъж улицата свърши и градската стена изникна отпред. До нея имаше поне няколкостотин метра, но по-лошото бе, че е само няколко метра *под* тях и сякаш ги очаква, за да си премерят силите. Резултатът от тази схватка беше предварително известен.

Денис се огледа. Арт се хилеше и въртеше глава — най-сетне се бе отпуснал и се забавляваше, оставил всички трудни въпроси на всемогъщия магьосник. Линора бе затворила очи и си шепнеше нещо с невероятно спокойно изражение. Не можеше да чуе думите, защото вятърът ги отнасяше мигновено, но монотонната ѝ песен като че ли беше в синхрон с мъркането на прасолета. Тя сякаш долови, че Денис я гледа, защото отвори очи и му се усмихна окуражаващо.

Прасльо замърка още по-силно.

Денис заобиколи последната преграда и под тях се ширна градската поляна.

— Давай! — извика той на машината.

Земята се носеше под тях все по-близо. Песента на Линора и мъркането на животинчето сякаш се сляха с неистовата концентрация на Денис. Обкръжаващият ги свят затрептя в колеблива светлина. Въжетата и рейките започнаха да вибрират с едва доловим музикален звук и той изведнъж почувства, че планерът се променя буквално под пръстите му. Това усещане му се стори странно познато.

Стената бе само на петнайсетина метра. Покрай парапета се разхождаха войници с факли, но вниманието им, поне засега, бе насочено към земята.

„Дали пък...“ — Денис почувства прилив на надежда.

Планерът сякаш се тресеше от възбуда. От Линора бликаше усещане за сила, а малкото същество, клекнало на рамото му, бе отражател на тази свръхестествена енергия!

Въженцата в ръцете му бяха като наелектризирани, а цялата конструкция на летящата машина се обви в призрачно, синкаво сияние. Крилете пореха въздуха с невероятна мощ и съвсем скоро прелетяха над стената на не повече от човешки бой височина. Един от стражите вдигна глава и се опули. Сетне градът остана зад тях, погълнат от мрака на нощта.

Под краката им изведнъж се ширна реката. От повърхността ѝ се отразяваше бледата, звездна светлина.

Краткият като летен дъжд *фелтешки* транс отслабваше, но на всички им беше ясно, че само благодарение на него преодоляха невредими стената. Денис обаче си даваше сметка, че никакво чудо на практиката не би могло да ги пренесе през реката. Ограничен до заложената в него субстанция, планерът бе обречен да пада, независимо колко усъвършенстван е станал по време на трансa.

Вляво се мярнаха хаотичните сенки на мачтите. Дори да завият към тях, едва ли ще успеят да ги прескочат и да се приземят на брега.

— Можете ли да плувате? — викна той на спътниците си. — Дано да можете, щото банята не ни мърда!

Пристанището тънеше в непрогледен мрак. Тук-там из крайбрежните складове блещукаха отделни светлинки.

— Освобождавай колана! — рече той на Арт. — Кажa ли ти — скачаш!

Крадецът се подчини незабавно и ножът му преряза ремъците, с които, се бяха завързали. Линора загърна своя клазмодион в наметалото и също кимна, че e готова.

Денис се опита да задържи носа на планера по посока на пристанището. Вълните се плискаха само на два метра под тях, но усещането бе, сякаш се носеха над бездна.

— Сега! Скачайте!

Линора го погледна засмяно, после двамата с Арт скочиха. Планерът се люшна и Денис трябваше да използва всичките си оскъдни умения, за да го овладее. Беше практикуван да носи по-голяма тежест и сега центърът на тежестта му се промени.

„Като стана дума за центроиди... — спомни си Денис, докато дърпаше връвчиците към себе си. — Къде ти е проклетият център?“ Зад него се разнесоха два поредни плясъка, но той не се огледа, прекалено зает със собственото си аварийно кацане.

Беше твърде късно да скача. Все пак успя да развърже ремъците на седалката в мига, в който краката му докоснаха водата.

Докато ги вдигаше, сякаш се боеше да не ги намокри, осъзна, че прасолетът е изчезнал. Кой знае защо това не го изненада.

Планерът се устреми рязко надолу и Денис потъна до кръста във водата. Крилете на птицата се удариха във водната повърхност на реката и мътната ѝ, студена прегръдка го повлече надолу.

— Денис!

Арт се стараеше да гребе колкото се може по-безшумно. Беше увил греблата с парцали, откраднати от един склад. Въпреки това се озърташе нервно всеки път, когато течението ги избутваше към средата на реката. Цяла флотилия от ладии, натоварени с войници, беше отплавала преди тях и сигурно вече претърсваха долината и околните хълмове.

— Виждаш ли го?

Линора напрегна очи в тъмнината.

— Още не! Греби към брега. Тук сме на открито.

Дрехите ѝ бяха мокри и прилепнали към тялото, а над реката духаше пронизващ вятър, но девойката не обръщаше внимание на нищо, докато се озърташе наоколо.

— Ей, магьоснико! — повика тихичко тя. — Къде си? Обади се!

Отговори ѝ само тихият плясък на греблата и далечните викове на войниците.

Арт продължаваше да гребе.

— Ей, Денис! — продължаваше тя. — Не се предавай! Имаме нужда от теб!

Двамата замълчаха, заслушвайки се напрегнато. Изведнъж от тъмнината долетя тих звук. Линора сграбчи Арт за рамото и му прошепна:

— Натам! Побързай!

Той изсумтя и натисна греблата.

— Денис! — извика тихо девойката. В отговор чу болезнено кашляне някъде пред тях, а сетне един хриплив глас каза:

— Разрешете да доложа — чуждоземецът се приземи благополучно във водата. Вие да не сте тукашният крайбрежен патрул?

Линора въздъхна облекчено. Не беше разбрала и половината от чутото, но от един магьосник се очакваше да говори с гатанки, особено когато е в беда.

— Дали тук наблизно няма някоя телефонна будка? — продължи гласът в мрака, а после отекна шумно секнене.

* * *

Денис стискаше с измръзналите си пръсти дървеното скеле. Планерът продължаваше да се държи над водата, благодарение на един голям кожен мях, пълен с въздух. Съдейки по шума и тупурдията, преследвачите идваха право към брега. На светлината на фенерите успя да различи силуета на лодката. Вътре седяха две прегърбени фигури и едната със сигурност принадлежеше на Арт, защото зъбите му святкаха щастливо в тъмнината.

Денис се тресеше неудържимо от студ, докато се претъркулваше през борда. Вдигна глава и първото, което видя, бе плътно прилепналата рокля на Линора. Не без усилие на волята отклони погледа си от примамливите форми, които се разкриваха. Междувременно Арт отново бе налегнал греблата.

— Да опитаме да изтеглим и планера — предложи Денис. — По-добре да не знаят по какъв начин сме избягали. Предпочитам да си мислят, че съм използвал магия.

Линора се усмихна. Ръката ѝ лежеше на рамото му.

— Говориш чудни неща, Денис Нюел. Кой на този свят би си помислил, че това, което току-що направихме, не е магия?

ДЕВЕТА ГЛАВА
DISCUS JESTUS^[1]

Фермата бе започнала да деградира.

През отворената врата Денис гледаше право към къщата на Стивмладши Сигъл. Постройката, която само преди месец бе предизвикала възхищението му, изглеждаше като запуснато място, оставено на произвола на природните стихии.

— Мисля, че е чисто — рече той на другите. Помогна на Линора да се опре на оградата и я накара да преметне ръка през рамото му. Момичето продължаваше да се усмихва храбро, но Денис виждаше, че е на края на силите си.

Той даде знак на Арт да остане на пост, настани принцесата да седне на тревата, и се спусна забързано през двора към къщата.

Всичко наоколо бе покрито с прах. Красивите някога мебели сега изглеждаха като сандъци от нерендосани дъски. Атмосферата навяваше тъга, но едно беше сигурно — никой не е идвал насам от доста време. И най-вече войниците, които кръстосваха надлъж и нашир из околностите.

Денис се върна при портата и помогна на Арт и Линора да вдигнат разглобения планер. Превити под тежестта му, те изкатериха стълбите и влязоха в преддверието. Известно време единственият шум бе задъханото им дишане и бръмченето на насекомите.

Предишния път, когато седя на тази веранда, той се бе любувал на цял куп красиви инструменти в един сандък, смесени с недодялани сечива, сякаш дошли направо от Каменната ера. Сега повечето ги нямаше, а малкото останали се намираха в плачевно състояние и наподобяваха евтино оборудване за някоя второкачествена холивудска масовка на тема „първобитното общество“.

Легнал по гръб на верандата и скръстил ръце на гърдите, Арт спеше безметежно и дори хъркаше шумно.

Линора тъкмо бе свалила обувките си и разтриваше отеклите си крака. Имаше няколко доста големи плюски, които сигурно я боляха, но изражението ѝ оставаше все така спокойно, дори малко замечтано.

Денис се изправи уморено. Заобиколи зад ъгъла, доближи кладенеца и пусна вътре ведрото. Изминаха няколко секунди преди да се чуе плясък на вода. Той извади пълното ведро, откачи го от веригата и го понесе назад към верандата.

Арт се събуди колкото да изпие няколко глътки, и отново захърка. Линора също пи малко, а след това потопа кърпичката си и изтри зачервеното си лице.

Денис приклепна до нея и изми внимателно кръвта от краката ѝ. На няколко пъти девойката трепна от болка, но не издаде нито звук. Когато приключи, тя се настани до него и положи глава на рамото му.

От три дни играеха на криеница с патрулите. Хранеха се с дребни птици, които Денис поваляше с набързо пригодената прашка, или ловяха риба, с каквато изобилстваха потоците наоколо. На два пъти едва не ги откриха — веднъж конен отряд, а втория път — безшумно изникнал в небето планер. Баронът, или неговият регент, бяха вдигнали на крак цялата войска да ги търси.

— Не можем да останем тук, Денис — заговори Арт без да отваря очи.

Вечерта, когато се събраха в лодката, той настояваше да се върнат обратно в града и там да дирят убежище. Градско чедо по рождение, Арт не се чувстваше добре на открито. В края на краищата бе принуден да се съгласи с доводите на Денис и Линора — в гората поне няма кой да ги предаде.

— Зная, че не можем, Арт. Сигурен съм, че хората на барона са идвали тук и че в някой от близките дни пак ще наминат. Но краката на Линора са разранени, а глезенът ѝ е подпухнал. Нуждаем се от продължителна почивка и някой, който да се погрижи за раните ѝ. Знаех, че това място е достатъчно усамотено и че никой не живее наблизо. Затова ви доведох тук.

— Мога да вървя — намеси се в разговора принцесата. — Наистина. Ето, сега ще стана и... — тя се надигна, олюля се и щеше да тупне на земята, ако Денис не я бе подхванал своевременно.

— Дай знак, ако се покажат войниците — подхвърли той на Арт и понесе отпуснатото тяло на девойката към къщата. Спря пред вратата, побутна я с крак и влезе вътре.

Наоколо всичко бе потънало в прах. Отишли си бяха любовта и желанието, с което Стивмладши и жена му бяха практикували тази

къща до съвършенството, на което той самият бе свидетел преди няколко седмици. Къде ли е сега Сигъл — дали все още търси жена си в земите на л'тофите?

Денис отнесе Линора до просторното легло и я сложи да легне. Седна до нея и я погали нежно по челото.

— Само минутка, да си поема дъх — рече ѝ, докато се бореше жадно за въздух. Изтощението и недохранването от последните дни си казваха тежката дума. Опита се да стане, но не можа. Погледна момичето — беше заспала, или поне така се надяваше, защото лицето ѝ изглеждаше съвсем спокойно и неописуемо красиво. — О, по дяволите — изпъшка той. — Принцът полага прекрасната принцеса в леглото, а тя какво? Спи!

* * *

Унесен в полудрямка, Денис не можеше да удържи юздите на мислите си. Първо сънува Прасльо и робота... представи си как са изглеждали в очите на местните жители — дребното розово същество с големи зелени очи и спътникът му, странна чуждоземна машина — скитореци по улиците на Зуслик, прескачащи от покрив на покрив и всяващи паника сред населението.

Нищо чудно, че бяха тръгнали слухове за някакви „дяволски изчадия“ и призраци.

Линора му бе обяснила, че кренеги е доста рядко срещан обитател на тукашната фауна, притежаващ дарбата да вдъхва *пр'фетт* във вещите и инструментите, без самият той да ги ползва и без да е надарен с разум.

Понякога дивите кренеги установявали продължителна връзка с някое човешко същество. Когато това се случело, вместо за три-четири седмици подобрението се постигало само за няколко часа. Дори л'тофите, чието майсторство в изкуството на практикуването било ненадминато, не можели да се сравняват с постиженията на човек, подпомогнат от кренеги, особено ако споменатата комбинация завършвала с рядко наблюдавания фелтешки транс.

Освен това обаче, кренеги били крайно непостоянни същества. На пръсти се брояли онези щастливци, които са виждали някое от тях

повече от веднъж в живота си. Затова тези, които съумявали да спечелят приятелството им, били наричани „творци на света“.

Денис си представи Прасльо, яхнал покорния робот, да го пришпорва от едно място на друго, помагайки му същевременно да усъвършенства функциите си. Ето откъде бяха дошли тези изумителни резултати.

А че е непостоянен, две мнения няма, рече си той, но виж, грешах, като го смятах за безполезен.

Все още не можеше да се отърве от угризенията си по отношение на робота. В представите си го виждаше как отбранява храбро площадката на горния етаж, задържайки щурма на стражите, докато те се измъкнат.

— Денис! Събуди се, Денис!

— Кккакво? — Той се надигна изплашено. — Какво има? Войници?

Надвесен над него, Арт поклати глава.

— Не мисля. Чух гласове откъм пътя, но нямаше тропот на копита. Идват насам.

Денис стана и се приближи до прозореца. Оттук се виждаше само двора, но в единия му край наистина нещо се раздвижи. След малко на верандата отекнаха стъпки.

Единственият изход вече бе отрязан от новодошлите, а и тримата, взети заедно, едва ли щяха да надвият дори пиян кавалерист без коня.

Той даде знак на Арт да застане зад вратата и вдигна един паянтов стол. Стъпките замряха.

Вратата се отвори и в стаята влезе охранена жена на средна възраст. Когато видя Денис и Арт, тя отскочи уплашено назад и едва не повали момчето, което я следваше.

— Чакайте! — извика Денис. Остави стола и се втурна към тях. Жената тъкмо дърпаше момчето към верандата. — Ей, Томош, здравей!

— Денис! — извика момчето щастливо и се освободи от яката хватка на майка си. В очите на жената все още трепкаха подозрителни пламъчета.

Денис се опита да си спомни името ѝ. Стивмладши го бе споменавал няколко пъти. Трябваше да я убеди по някакъв начин, че е

неин приятел!

Някой го доближи отзад. Сигурно беше Арт, защото жената зяпна, но вместо да побегне, тя въздъхна и произнесе:

— Принцесо!

Денис се обърна и също зяпна от изненада. Въпреки разбърканите си коси и окървавени крака, Линора бе успяла да си придаде царствен вид. Тя се усмихна доброжелателно.

— Позна, добра жено, макар да не мисля, че някога сме се срещали. Благодаря ти за гостоприемството на твоята чудесна къща. Смятай че отсега и завинаги ще си добре дошла с каквато и да било молба при л'тофите.

Зачервена от удоволствие, госпожа Сигъл се поклони ниско. Лицето ѝ бе претърпяло светкавична трансформация и сега изглеждаше самата любезност.

— Моят дом е и ваш, Ваше височество — произнесе тихо тя. — И вашите приятели, разбира се, също са добре дошли. Жалко само, че го заварвате в такова състояние.

— За нас той е по-красив и от най-прекрасния дворец — увери я Линора. — И далеч по-привлекателен от замъка, където бяхме доскоро.

Денис хвана Линора за лакътя и я отведе обратно до леглото. Докато не ги виждаха, тя го погледна крадешком и му намигна.

Госпожа Сигъл вдигна голяма врява за раните по краката на принцесата. Изтича в ъгъла, откачи една разклатена дъска и извади отвътре чисти превръзки — поне на няколко десетки години — и делва с мехлем. Настояваше лично да се заеме с плюските и охлузванията и не позволи на Денис дори да припари до краката на принцесата.

Томош използва тази възможност за да го засипе с порой от въпроси на най-различни теми. Изминаха десетина минути, преди Денис да намери пролука, в която да съобщи на госпожа Сигъл, че за последен път е видял мъжа ѝ на двеста стъпки височина, в гондолата на бясно носещ се балон.

Наложи се да обяснява допълнително какво означава думата „балон“.

[1] Може да се преведе като „Праведна дискусия“, „Справедливо казано“ или „Справедлив удар“ — Бел.ред. ↑

— Можем да ви скрием тук, при нас — настояваше Сара Сигъл, когато всички, освен тя и Денис, си бяха легнали. — Е, опасно е, защото баронът е мобилизирал дори цивилното население, и сега ви търсят навсякъде. Не казвам, че няма да наминат насам.

Не звучеше особено уверено и Денис знаеше какъв е проблемът.

— Подушвачи — произнесе лаконично той.

Сара кимна неохотно.

— Тъй. Кремер ги е изкарал всичките да ви дирят. Надушват всекиго от огромно разстояние и пипнат ли му миризмата, не я изпускат повече.

Денис беше запознат с тези животинки — държаха ги в далечния край на замъка. Имаха големи носове и малко напомняха на земните кучета, чиито далечни роднини вероятно са били в началото на своята еволюция. По скорост не можеха да се мерят с хрътките, но затова пък чувствителността на носовете им бе далеч по-голяма. Арт твърдеше, че в града имало начин да се отклони подушвача от следата, но в открито поле или гора това било невъзможно.

— Най-добре да се махаме — заяви решително Денис. — Сара, вие сте точно толкова великодушна и храбра, колкото ви описваше Стивмладши. Но не искам да нося отговорност за това, което може да се случи с вас и Томош, ако ни открият тук. Утре сутрин потегляме.

— Но краката на принцесата още не са заздравели! А глезенът й...

Госпожа Сигъл бе предложила да заведе Линора при сестра си, където да я скрият за известно време, но девойката не искаше и да чуе за това. Тя също не желаше да забърква невинни хора, а и мисълта, че отново може да стане заложница на Кремер, й се струваше непоносима. Ако трябва, заяви храбрата девойка, ще пълзя нагоре по склона на западната планина.

— Нямаме никакво време — каза Денис. — Но ще се опитам да създам нещо... нещо, което ще ни помогне да вземем Линора с нас, дори раните й да не са се затворили.

Госпожа Сигъл въздъхна примирено. В края на краищата не можеш да излезеш наглава с магьосник. Беше се наслушала на чудатите истории за подвизите на Денис от Арт.

— Добре. Отивам да донеса инструментите, които искахте, а Томош ще наблюдава пътя за патрули. След това ще ви начертая карта на пътя до страната на л'тофите, макар че с вас е най-добрият водач.

Сара вече му беше разказала за пътешествието си. Очите ѝ блестяха с особен възторг всеки път, когато споменаваше тайнствените сънародници на принцесата. От мъжа си бе възприела твърдото убеждение, че на този свят няма свръхестествени същества, а само хора, които боговете са дарили с необикновени качества. След изгнанието си по време на царуването на крал Фос, л'тофите се били изолирали в планините и почти не контактували със съседите си. А когато паднал и Стария дук, техният единствен защитник в западните земи, само храбри търговци или далечни гвардейски конни отряди носели понякога вести от тях. Заради уплахата и преживените страдания, Сара не помнеше какво ѝ се бе случило през първите дни от пътешествието. Макар да бе израснала на границата с пуцинака, никога досега не бе замръквала сама в гората. Първата ѝ среща с л'тофите била доста страшна — на една поляна я заобиколила група свирепи наглед мъже, въоръжени с копия, заострени до блясък от продължителна практика. Воините били доста възбудени и веднага започнали да я разпитват, но скоро след това я пуснали да продължи необезпокоявана пътя си. Доста по-късно, когато пристигнала в главното селище на л'тофите, разбрала за изчезването на принцеса Линора. Това обяснило донякъде грубото поведение на граничния патрул и Сара започнала да осъзнава, че нейните проблеми са нищо, в сравнение с надигащата се буря.

Бащата на Линора, принц Линзи, управлявал независимо царство, признавайки единствено върховенството на краля на Койлия. Това естествено дразнело останалите барони и главните жреци на храмовете. Ала никой от тях не дръзвал да предприеме активни военни действия срещу храбривия планински народ.

В замяна на подкрепата си, короната монополизирала търговията с редки скъпоценни предмети, чийто *пр'фетт* бил замразен от л'тофските майстори на определена степен на практика. Всяка подобна вещ коства на човека, който я замразява, част от жизнената му сила —

седмица, месец или година от отредения му живот. Затова и тези стоки са рядкост, струват неимоверно много и привличат очите на алчните богаташи.

След смъртта на Стария дук отношенията между л'тофите и местната аристокрация рязко се влошили, особено след като барон Кремер взел да заговорничи срещу краля и дори да му се противопоставя открито. Изглежда, баронът и поддръжниците му са смятали, че ще спечелят в предстоящата битка за власт, ако попритиснат западните съюзници на краля. Докато принцесата е заложница, л'тофите ще са принудени да се подчиняват. През това време войските им ще се отправят на изток да разширят владенията на Кремер. Тук случайността им се бе притекла на помощ, захвърляйки принцесата право в ръцете на изследователския отряд, предвождан от Хоск.

Когато Сара пристигнала в планинската столица на л'тофите, единственото, което се знаело за Линора било, че се е отправила на пътешествие. В бележката, която оставила, пишело че е била привлечена от появата на „нещо странно и различно“ в тукашния свят.

Макар всички да се отнасяли с уважение към изключителните способности на принцесата, баща ѝ се боял от необмислените ѝ действия. А след като се забавила, започнал да подозира, че е попаднала в ръцете на барона.

Така смятал и Демсен — високият, грозноват капитан на отряда кралски съгледвачи, пристигнал в селището малко преди Сара. Той бил сигурен, че Кремер е скрил Линора в замъка, докато му потрябва като заложница срещу л'тофите. Поканили и Сара да участва във военния съвет, тъй като познавала добре обстановката в града и подстъпите към него. По време на срещата принц Прол настоявал за разрешение да щурмува Зуслик и да измъкне сестра си със сила от ръцете на неприятеля. Очевидно още не умее да си владее нервите и на няколко пъти избухвал в зловеци заплахи срещу барона и сподвижниците му.

Но Линзи възразил, че Кремер разполага с по-добре обучена и въоръжена армия, особено след усъвършенстването на въздушната му флотилия от планери. Откритие, за чието дублиране щели да минат години, а те не разполагали с никакво време. Ето защо Линзи изпратил емисари, водени от старейшината на Съвета на мъдреците и принц Прол, които да се срещнат с Кремер и да разузнаят обстановката в

замъка. А междувременно наредил да бъдат удвоени всички гранични постове, а армията да премине в бойна готовност.

От всичко това Сара разбрала само едно — след като л'тофите не могат да спасят собствената си принцеса, какво остава за мъжа ѝ, за когото била дошла да търси помощ?

По заповед на принца ѝ дали едно муле, натоварено с провизии, и неколцина войници я изпратили до границата. Изглежда, никой не съжалявал, че си тръгва.

Когато се върнала в родния край, тук също царяла бъркотия. Всички се готвели за предстоящата война, а районът се претърсвал непрекъснато за някакви особено важни държавни изменници. Сара взела сина си и започнала отново да навестява занемарената къща, с надеждата някой ден да се появи Стивмладши. Ето как накрая срещнала бегълците.

— Зная, че трябваше да съм по-упорита — завърши натъжено тя. — Но аз съм само една проста селска женица, и ако не беше мъжът ми, сигур нямаше да мога да чета и пиша дори. И все пак съм щастлива, че видях всички тези неща със собствените си очи. Кой знае — продължи тя, като хвърли срамежлив поглед на Денис, — може пък някой ден да се изуча и да напиша книга с *мемоари*. За времето отпреди войната... Какво ще кажете?

— Страхотно ще бъде, наистина! — кимна ѝ окуражително Денис.

Сара въздъхна и отиде да разрови въглените.

Сигурно от години Денис не бе работил с дърводелски инструменти, а и сечивата, които му донесоха, бяха все непознати. Въпреки това се захвана за работа още на другата сутрин. Първо подравни две дълги, здрави пръчки, после изряза и рендоса няколко дъсчици, като за целта откърти една дъска от хамбара. След като госпожа Сигъл се върна от посещениято при сестра си и донесе подобри инструменти, той проби четири дупки в тънките, коси страни на едно дървено корито и пъкна пръчките през дупките.

Подпряна на малка купчина сено и с крака, усукани в меки бели превръзки, Линора се трудеше над кожения хамут. Благодарение на вродената си сръчност и едно шило от заострена кост, тя пробиваше дупки на равни разстояния в кожените ремъци, а след това ги съшиваше с дебели, яки конци. Докато работеше, девойката си тананикаше и всеки път, когато Денис поглеждаше към нея, тя вдигаше глава и му отвърщаше с усмивка. Невъзможно е да почувстваш умора, когато те окуражават по такъв начин.

Арт нахлу с шумно пъшкане в хамбара, мъкнейки малко кресло, което Сара Сигъл бе отпуснала за проекта. Остави го на земята и отиде да се полюбува на творението на Денис.

— Чаткам вече! — възкликна той и щракна с пръсти. — Ще сложим креслото в коритото и принцесата ще седне в него. А ние хващаме пръчките и я носим на ръце. Чувал съм за подобни неща. Викат им носилки. Преди години, когато императорът дойде на посещение при нашия крал, разправяха, че го разнасяли по същия начин. Някои от наш'те големци се опитаха да копират идеята, но хората им се разбунтували.

Денис се подсмихна и продължи да работи. С помощта на великолепия трион, с невероятно остър режещ край, отрязва четири еднакви кръга от един изсъхнал дънер, дебели около два-три сантиметра и с диаметър близо един метър.

Това хвърли Арт в дълбок размисъл.

— Чакай малко, дръжките са четири! — измъдри той накрая. — А ние сме само двама — ако не броим магарето на Сара! Кой ще подпира четвъртата страна? — почеса се по главата. — Акълът ми не го побира.

Денис взе бургията и проби малки дупки в центъра на всеки от кръговете.

— Хайде, Арт. Време е да ми помогнеш.

Под неговите напътствия градският хитрец вдигна коритото и нагласи една от пръчките в пробитата дупка на колелото. Оказа се малка, и се наложи да я разшири с бургията. При следващия опит пръчката влезе няколко сантиметра навътре. Денис грабна въодушевено чука и намести колелото.

Арт пусна коритото и го огледа с критичен поглед. Лежеше накриво, подпряно на една страна от колелото. Линора също заряза работата си и дойде да види какво правят.

— Какво е това? — попита тя.

— Нарича се *колело* — произнесе тържествено Денис. — Четири такива, плюс магарето на Сара, и ще можем да потеглим утре вечер без никакви проблеми. В началото ще се наложи да се придържаме към пътищата, но друг изход нямаме.

Денис показа на Арт как да вдигне другия край и монтира по същия начин и второто колело.

— Цялото съоръжение се казва *каруца* — продължи той лекцията. — В моята страна подобно нескопосано творение няма да издържи и няколко часа път. Предполагам, че в началото доста ще друсаме, но това е защото липсва какъвто и да било окачващ механизъм. Пък и коефициентът на триене в отворите ще бъде ужасен... докато евентуално не се намеси ефектът на смазване...

Арт и Линора се спогледаха. Магьосникът отново бърбореше неразбрано, но вече бяха започнали да му свикват.

— Можех да направя и по-добър прототип — оправдаваше се Денис, докато поставяше последното колело. — Но няма време. Пуснат ли веднъж подушвачите по следите ни, часовете ни са преброени. Трябва незабавно да потеглим към планините. Ето защо ще оставим на Практическият ефект да свърши фината работа. Довечера двамата с Арт на смени ще теглим каруцата из двора. Надявам се до утре заран...

Денис не довърши. Той отстъпи назад и огледа каруцата като художник — завършена картина. Арт следеше действията му с почуда, но лицето на Линора бе съсредоточено и тя плъзгаше длан над каруцата, сякаш се стремеше да улови нещо невидимо.

Неочаквано тя плесна с ръце и се засмя.

— Бутни я! Бутни я, Денис, нека се движи!

Денис се ухили. Способността на девойката да надзърта в неизследвани територии едновременно го забавляваше и учудваше.

Той блъсна с крак коритото и го засили към двора. Нескопосаното творение се затътри по каменистия път с пронизително скърцане и друсане, и изхвърча през разтворените врати на хамбара.

Отвън долетя истеричен писък и нещо тупна. Денис изтича навън, за да открие, че Сара Сигъл седи на земята, облещила очи в неговото скромно творение. До нея се търкаляше полуизсипана торба с провизии.

— Помислих, че е нещо *живо*, когато изскочи право срещу мен! — оплака се тя, без да отделя очи от коритото.

— Това е... хм, само една каруца — опита се да я успокои Денис и ѝ помогна да стане. — С нейна помощ ще откараме принцесата...

— Ясно ми е вече! — тросна се Сара, обърна му гръб и се зае да събира разпилените продукти. — Томош току-що си дойде от братовчедите. От седмица при тях живеят четирима войника на барона. Чул ги да си говорят, че утре поемат на път — вероятно на запад.

Денис тихо прокле. Значи трябва да пресекат прохода преди тях. Ако изчакат до утре вечер, главният отряд със сигурност ще ги застигне.

— Тази нощ тръгваме! — обяви решително той.

В това време Томош дойде при тях. Той спря и заоглежда възхитено каруцата.

Арт помогна на Линора да доуцука до коритото и я настани в него. Тя избухна във весел смях, когато двамата с Томош започнаха да бутат каруцата из тревясалия двор. Денис поклати отчаяно глава.

„Дори моето детско камионче — помисли си той, — би свършило повече работа от тая нещастна браква.“

* * *

Потеглиха на път веднага след залез-слънце, преди да се покажат луните. Магарето сумтеше недоволно, докато опъваше хамута с неопитни движения. А при вратата се закова и отказа да продължи по-нататък. Линора неочаквано извади клазмодиона и засвири.

Ушите на магарето се завъртяха и то спря да сумти. Постепенно се успокои, подчини се на леките побутвания на Арт и отново тръгна напред. Малко след това излязоха на пътя и спряха, за да се сбогуват със Сара и Томош.

Докато Денис прегръщаше храбрата жена, Линора си шушукаше нещо с момчето.

— На добър път — рече им Сара. — Ако срещнете моя Стив, кажете му, че ние тук се справяме добре.

Гледаше ги с видимо безпокойство. А и Денис си даваше сметка, че малкият им отряд едва ли ще е трудна плячка за всяка изпредила се на пътя им опасност.

— Ще му кажем — обеща той и кимна окуражаващо.

— И да се върнеш пак, Денис! — поръча му Томош, като се притискаше към него. — Намери тате и кралските гвардейци и елате да натупате хубавичко лошия барон!

— Обещавам — отвърна Денис.

Арт свирна на магарето и примитивната каручка заскърца надолу по пътя. Когато стигнаха хълма, наложи се Денис да я побутне отзад. От върха хвърли поглед към фермата, но Сара и Томош бяха изчезнали.

Нощта бе непрогледна и единствената светлина, която имаха, идваше от мръсното стъкло на фенера, закачен отпред. Вятърът свистеше в листата на дърветата от двете страни на пътя. Дори тук, на идеално гладкото шосе, каруцата продължаваше да подскача и да скърца, вдигайки ужасен шум. Засега Линора понасяше стоически мъченията, притиснала към гърдите си любимия инструмент.

Ако се съдеше по леко притворените ѝ очи и замечтаното изражение, вече бе призовала вродения си талант и тласкаше с всички сили еволюцията на причудливото изобретение.

На Земята подобно набързо скалъпено творение би издържало от няколко минути до няколко часа. Тук, на Татир, съществуването му бе въпрос на надпревара между процеса на износване и продължителността на практикуване. Ако можеше само да издържи

още малко и второто щеше да започне да надделява. Може би. Може би.

Денис неволно се огледа. Как му се искаше Прасльо сега да е наблизо.

Мюрис Демсен, капитан на отряда на Зелените лъвове — подразделение на кралските съгледвачи — доля от купата със зимно вино в чашата на принц Линзи, после огледа въпросително останалите присъстващи.

Естествено младите бяха най-нетърпеливи — първо кимна хлапето от Зуслик, май се казваше Гат. Всъщност ентузиазмът му бе напълно обясним — зимното вино на л'тофите бе нещо, което си заслужаваше да се опита. Капитанът усещаше, че вече е попрехвърлил мярката.

Стивмладши Сигъл покри чашата си е ръка. Той добре познаваше силата на питието от времето на службата си в кралската гвардия.

— Последните новини от границата са, че патрулите на Кремер започват да се държат предизвикателно — заговори Демсен. — Освен това научихме, че бароните Торли и Торбул мобилизират войските си и изграждат нови гранични постове навътре в територията на л'тофите. Дори барон Фейф-дей се готви за война.

— Виж, това вече хич не ми харесва! — намръщи се принц Линзи. — А го смятах за приятел.

Стивмладши Сигъл се изправи бавно, поклони се на принца, кимна на Демсен и се усмихна на Прол.

— Почитаеми господа, смирено моля за позволения ви да се върна в моята ферма. Казахте, че жена ми си е тръгнала оттук. Бих искал да я открия, а също и сина си. След като се убедя, че са в безопасност, ще се помъча да помогна на приятелите ми, които сигурно още гният в тъмницата на барона.

Принц Линзи премести уморения си поглед от Демсен към Сигъл. Сетне въздъхна.

— Стив, не чу ли какво става? Границата е затворена! Очакваме всеки миг да ни нападнат! Как ще пресечеш прохода, след като вече е задръстен от войска?

— Така е, Стив — присъедини се и Демсен. — Мястото ти е тук. Сядай и слушай. Знаеш, че всички имаме нужда от помощта ти. Не можем просто така да те оставим в ръцете на неприятеля.

— Аз пък не съм съгласен — възрази младият принц Прол. — Защо да му заставаме на пътя? Той има право...

— Синко... — понечи да заговори Линзи.

— ... да рискува — довърши гневно Прол. — И му стиска, за разлика от всички нас! Не оставихме ли Линора да се гърчи в лапите на онзи отвратителен гущер Кремер! Хайде, кажете ми, какво печелим като чакаме, а противникът трупа сили по границите ни? Нека поне Сигъл спаси близките си! А аз настоявам за разрешение да ударя тая противна пасмина, докато е все още по силите ни!

Линзи и Демсен се спогледаха тревожно. Не водеха този разговор за пръв път.

— Ще ги ударим, синко — произнесе накрая принца. — Но първо трябва да се подготвим. Стивмладши и Гат ни донесоха безценен дар — „балона“ на онзи чуждоземен магьосник...

— Който е нищо, в сравнение с оръжията, които Кремер е получил от магьосника! А и каква полза от него? Сам видя, че е пострадал непоправимо при приземяването.

— Не е така — намеси се с мек глас Демсен. — Сутринта майсторите докладваха, че почти са го възстановили. Направили са и копия, за да бъдат практикувани. Ако държите на мнението ми, точно от това имаме нужда — летящи машини, които да противопоставим на кремеровата флотилия. Признавам, че нямам опит във въздушния бой и все още не зная как точно ще ги използваме, но всяко нещо с времето си. Засега от моите съгледвачи и вашите гранични постове се иска да забавят противника.

— Балони! За какво са ни тези балони, по дяволите! — младият принц се обърна и плю ядно в огъня. Последното, изглежда, поуспокои малко гнева му, защото се облегна назад в креслото.

— Синко, не богохулствай. Да се създава е също толкова полезно, колкото и да се практикува, а Старата вяра ни учи, че някога сме владеели дори тайната на животворството. В онези далечни времена, преди да се върнем назад към ерата на варварството.

Известно време Прол не откъсваше поглед от камината. След това кимна бавно.

— Прости ми, татко. Ще се помъча да контролирам чувствата си.

Ала всички бяха съгласни в едно — нужно им беше време, време, за да *създават* нови неща, а дните им бяха преброени. Притесняваха се и от това, че Линора е в ръцете на барона. По какъв начин ще я използва? Дали ще я заведе на бойното поле? Ефектът от тази постъпка върху бойния дух на войските сигурно щеше да е съкрушителен. А Кремер знаеше добре кога и как да удря за да заболи най-силно.

Разговорът постепенно замря. Накрая Демсен стана, отиде до принца и двамата се наведоха над картата, обсъждайки полугласно разположението на силите и посоките, от които да очакват първите удари.

* * *

Младият Гат не обърна особено внимание на обсъждането. Не беше войник и стратегията и тактиката не го вълнуваха особено. Той беше... *инженер*. Денис Нюел го научи на тази дума и това бе като любов от пръв поглед.

Той чувстваше, че ключът към спасяването на л'тофското кралство и евентуално на Денис, Арт и принцесата — се криеше тъкмо в усъвършенстването на *балоните*. До този момент бе ръководил възстановяването на оригиналния балон и конструкцията на няколко тренировъчни прототипа. Кое не му попречи да насочи ума си към обмислянето на някои нови възможности и свързаните с тях конструкционни решения.

Едно от тях целеше употребата на балона по време на бой. Но как да накарат непокорното летателно средство да се премести до желаната точка и после да застине там. Маневра, която не им се отдаде нито веднъж по време на целия полет от Зуслик дотук. Извадиха късмет, че вятърът духаше към планините, точно където искаха да отидат. Затова пък приземяването в гората едва не се превърна в катастрофа.

Трябва да има някакъв начин, повтаряше си той.

Хартията бе твърде скъпо удоволствие, за да си позволи да чертае върху нея и затова потопа пръсти в чашата с вино и нахвърли

няколко схеми върху красивата, стара полирана маса.

Барон Кремер седеше в леглото си, а върху копринената завивка бяха пръснати навити на руло доклади и съобщения на бароните от западната провинция, които скоро трябваше да пристигнат за срещата, организирана от него.

Докладите бяха истинска радост за изстрадалата му душа, защото всички до един му обещаваха пълна подкрепа и личното си присъствие.

Виж, въпросът с останалите документи не стоеше така. Списъци на снаряжение, което трябва да бъде закупено, безброй сметки за възнаграждения на новонаети практикери и възражения от страна на гилдиите във връзка с поисканите от него нови заеми за подготовката на кампанията срещу онзи мекушав либерал, краля.

Тази втора купчина растеше с обезпокояваща скорост. Бумащината бе единственото нещо на този свят, от което баронът се страхуваше истински.

Дори някой от присъстващите трима писари да бе забелязал, че баронът мърда полуграмотно с устни докато чете, запази го за собствена консумация. В стаята цареше мъртва тишина. Освен това избягваха да поглеждат към червеното петно върху слепоочието на барона — спомен от нощта, когато бе избягал всемогъщият магьосник.

Кремер смачка последния свитък и го хвърли на пода.

— Думи, думи, думи! Така ли, според тях, се гради нова империя?

Писарите сведоха погледи, съзнаващи, че въпросът му е риторичен. Известно време баронът ги оглежда с орлов поглед, сякаш търсеше жертва, с която да се заяде. После обаче сметна, че никакви дребни ядове не бива да му развалят удоволствието от предстоящия пълен триумф!

Гилдии, лихвари, търговци — ще ги използва, докато му отърва, а след това ще постъпи с тях както намери за добре. Те са богати само защото притежават нещо, което е в ограничено количество, като хартията например. Появи ли се в изобилие на пазара и край с

проклетия им монопол! Ето какво трябва да направи веднага след като създаде новата си империя. Повече работа за всички!

Кремер понечи да стане, но се сети за разпореждането на лекарите и днес да пази леглото. Няма как, ще ги слуша — до седмица войната ще избухне и тогава трябва да е в най-добрата си форма. Настъплението срещу л'тофите бе всъщност лъжлива маневра, която целеше да заблуди противника за истинските му намерения.

Засега всичко вървеше според плана. Дано все пак се случи нещо непредвидено, за да си намери извинение и да се махне оттук.

„Идва време за разплата — повтаряше си той. — Само че този път другите ще плащат. За всичко! И най-вече един от тях!“

Той пъкна ръка под възглавницата и извади ножа на Денис, който от постоянната практика бе станал остър като бръснач. Плъзна пръст по блестящото острие, а писарите все така търпеливо очакваха да си спомни, че ги е повикал.

Това, което върна барона към действителността, бе внезапната експлозия, от която завесите се разхвърчаха, подобно на плющящи камшици. Рамките на прозорците се затресоха като от продължително земетресение.

Кремер отметна завивката и свитъците паднаха на пода. Той изтича до прозореца и погледна към двора. Неколцина от хората му вече тичаха към едно място, което не се виждаше отгоре. Ехтяха викове и тревожни свирки.

Баронът смъкна халата от закачалката, бутна настрана помощник-лекаря, който се опитваше да го задържи в стаята, и изтича в коридора, следван от цяла сюррия прислужници и знахари. Четирима стражи от личната му гвардия предвождаха шествието без да изостават и на крачка от своя господар.

Когато стигнаха долу, завариха Хоск да ровичка предпазливо с пръчка изпотрошената стъклария и изгорелите останки на дестилационната инсталация. Помещението бе изпълнено с дим и странни сладникави, опияняващи миризми. Като го видя, дяконът се закашля и махна с ръка да се връща.

— Какво става тук? — настоя да узнае Кремер. Войниците от охраната на инсталацията заеха стойка „мирно“, а назначената съвсем скоро прислуга се просна по очи, очаквайки всеки миг отгоре да се стовари гръмотевичният гняв на барона. С изключение на трима, които

не го забелязаха. Единият, защото беше мъртъв, а другите двама бяха прекалено заети да оглеждат кървавите рани по ръцете и краката си. Дотичали от лазарета, милосърдни сестри вече ги превързваха, като им нашепваха успокояващи думи.

Хоск пристъпи напред дръзко и се поклони.

— Господарю, току-що направих едно откритие!

Ако се съдеше по външния му вид, дяконът е бил в помещението, когато е станала катастрофата. Кремер познаваше добре любознателната му природа и вече се досещаше, че именно Хоск е предизвикал експлозията.

— Това не е откритие, а катастрофа! — изрева Кремер, докато оглеждаше руините. — Единственото, което получихме от магьосника, преди да се надсмее над гостоприемството ми и да избяга с принцесата, бе тази дестилационна! Разчитах да увелича богатството си, като продавам готовата продукция. А какво ще правя сега, след като ти допусна...

Хоск вдигна помирително ръка.

— Господарю... нали тъкмо вие ми заръчахте да изуча устройството на този уред? Всичко, което вършех, бе по ваша изрична заповед и нищо повече.

Кремер му хвърли зверски поглед. Присъстващите вече изчисляваха мислено колко часа остават на нещастния дякон.

— Изучавал си не инсталацията, а крайния продукт — нареждаше Кремер. — Ако искаш още да се радваш на белия свят, ще трябва час по-скоро да възстановиш щетите. Защото инак няма да е никак лесно да практикуваш лъскавите си дрешки без глава на раменете!

— Но аз съм почетен член на ученото братство! — опита се да протестира Хоск, ала баронът го срази с убийствения си поглед и той сведе глава. — Както желаете, господарю. Не се безпокойте, няма да е никак трудно да поправа инсталацията. Принципът ѝ на работа ми е известен и не е никак сложен. Виждате ли този казан там... тоест това, което е останало от него... съдържа вино, което варим на бавен огън, но излизащите отгоре пари се задържат от...

— Спести ми подробностите — махна величествено Кремер. Отново го мъчеше главобол. — Имаш си помощници, разправай ги тия на тях. Аз искам да знам само кога отново ще заработи спиртоварната!

Хоск се поклони и отиде да се посъветва с помощниците си. Докато чакаше, баронът прекрачи тялото на един ранен войник и взе да се разхожда из руините. Мислите му постепенно се насочиха към предстоящата война и свързаните с нея възможности за разплата с враговете. Най-много го вълнуваше въпросът как да сложи отново ръка на магьосника и принцеса Линора и да смачка непокорните л'тофи.

Съюзът около него набираше сили. Един ескадрон от неговата въздушна флотилия бе излязъл на демонстративен тур над северните, източни и южни райони. Целта му беше едновременно да вдъхне страх и уважение към неговата мощ и да се появят нови предания за дракони сред по-простите и суеверни селяни.

Всички велики барони щяха да пристигнат скоро за срещата. Кремер им бе подготвил впечатляващо зрелище.

Но само войските на бароните не бяха достатъчна сила за успешния завършек на кампанията. Имаше нужда от наемници и тъкмо тяхната подкрепа искаше да спечели с предстоящата демонстрация.

Пари, това е ключът към всичко. Не тези хартиени боклуци, които дължат стойността си на изкуствено поддържан недостиг, а истински *метални* пари! С достатъчно пари би могъл да купи услугите на всички независими гилдии и да подкупи дори представителите на старото дворянство. Никакви демонстрации или слухове за непобедими вълшебни оръжия не можеха да се сравняват с ефекта на студения метал!

А сега този идиот, дяконът, бе разрушил единствения потенциален източник на богатство, на който толкова много бе разчитал!

— Е, книжничко? — повика го той.

— Милорд, искам да ви уверя, че нямах никакво намерение да разрушавам инсталацията... Аз само...

— Колко време ще ти отнеме? — изръмжа Кремер.

— След няколко дни ще получа първите, макар и ограничени количества...

— Не ме интересува помията! Питам кога ще приключи практиката, за да потече отново онзи съвършен продукт, който толкова се търси на пазара!

Хоск изглеждаше като пред сърдечен удар.

— След десет... петнайсет... — гласът му замря.

— Дни? — изригна Кремер и таванът потрепери. Той се хвана за главата, онемял от гняв и безсилие. Изглежда, само неистовото му главоболие удължаваше живота на дякона.

В този миг на вратата се появи задъхан и покрит с прах вестоносец. Момчето забеляза барона, изтича при него и отдаде припряно чест.

— Господарю, лорд Херн ти праща почитанията си и те известява, че подушвачите са уловили следата на бегълците!

— Къде? — попита Кремер, забравил всичко друго.

— В южния проход, господарю. Войниците от целия район са вдигнати на крак!

— Чудесно! Великолепно! Да пратят веднага и кавалерията! Иди и предай на капитана на дългите копия да събира войниците си. Идвам веднага.

Момчето отдаде чест и се втурна да изпълнява заповедта.

Кремер се извърна към Хоск, който вече се готвеше за среща с боговете.

— Книжничко?

— Дда, господарю?

— Трябват ми пари, човече.

Хоск преглътна и кимна.

— Разбрано, господарю.

Кремер се усмихна жлъчно.

— Можеш ли да ми посочиш място, откъдето да получа веднага това, което ми е необходимо?

Хоск премигна и кимна отново.

— Металната къща в гората.

— Правилно — потвърди доволно Кремер — Ще ти дам отряд конници. До пет дни всичият метал от стените на къщата да е тук!

Хоск преглътна още веднъж и се поклони мълчаливо.

Ден и половина след като напуснаха фермата на Сигъл, Денис постепенно бе обзет от надежда, че и този път ще успеят да се промъкнат през кордона незабелязано.

Първата нощ малката група бегълци бе подминала няколко трепкащи светлини сред хълмовете — вероятно предните отряди от армията на барона. Арт и Денис помагаха на магарето, докато Линора се съсредоточаваше върху безшумния ход на колелата.

Веднъж се натъкнаха на пост, разположен досами пътя, но за щастие стражата хъркаше оглушително. Денис все още не можеше да си обясни как не ги събудиха — според него каруцата тропаше колкото малка армия разгневени банши.

На сутринта вече изкачваха прохода, а постовете останаха далеч назад. Между тях и свободата сигурно имаше само няколко съгледвачески групички.

Но да се придвижват денем беше крайно неблагоприятно. Денис отведе своята малка група в една горичка недалеч от пътя, където почиваха и дежуреха на смени.

За да разсее Линора, той ѝ показа някои трикове на ръчния си компютър. Успокои я, че вътре няма никакви миниатюрни живи същества и ѝ разказа малко за чудесата на цифрите. Принцесата схващаше доста бързо.

Сигурно и тримата са били много уморени, защото когато Денис се събуди, денят си бе отишъл. Двете луни на Татир грееха високо в небето, придавайки страховит и призрачен вид на гористата планина.

Той събуди Арт и Линора и те започнаха да се оглеждат учудено. Докато се приготвяха за път, Денис настоя принцесата да се вози в каручката. Макар раните на краката ѝ да показваха белези на заздравяване, все още се нуждаеха от грижи и лечение.

Малко след това излязоха на пътя — същия, по който Денис бе минал преди не повече от три месеца. Неволно си спомни вълненията и очакванията от онези дни, когато му се струваше, че долината е

пълна с необикновени същества, които са достигнали изумителни резултати в техниката.

Истината се оказа толкова невероятна и неочаквана, че надхвърляше и най-смелите му представи. Дори сега от време на време го спохождаше странното усещане, че всичко, което му се случва в този чужд свят, е само сън.

Всъщност, помисли си той, не е ли и Земята странно място, където причината и следствието следват своя логичен ред, докато ентропията дебне от другата страна на барикадата, готова да наложи разрушителното си действие. Кой от двата свята е по-извратен? Може би, в космически мащаб, Земята и Татир да са еднакво непредсказуеми? Но това сега едва ли имаше някакво значение. Единственото, върху което трябва да съсредоточи усилията си, е как да оцелеят в предстоящата война. Този път бе твърдо решен да използва Практическият ефект докрай, ако се наложи.

Двамата с Арт все така побутваха малката каручка, но от известно време това им костваше далеч по-малко усилия. Скърцането също беше изчезнало, а Линора вече не подскачаше в коритото като захвърлен чувал с картофи. От време на време срещаше погледа ѝ и тя неизменно му се усмихваше. Всичко ще бъде наред след като се доберат до хората ѝ отвъд планината. Колкото и да е голяма силата на Кремер, л'тофите явно бяха в състояние да му се противопоставят.

Стига само да пристигнат навреме.

Зората се показва по-рано от очакваното. В бледата ѝ светлина вече се виждаше билото на прохода. Денис сръга магарето да побърза. Сигурен бе, че горе не ги очаква вражески пост.

Малко по-нагоре навлязоха в сивкавата утринна мъгла. Тъкмо се канеше да спре за кратка почивка, когато отляво неочаквано долетя вик.

Арт изруга и посочи близкия хълм. Недалеч от пътя бе разположен малък бивак и войниците вече бяха наскочили за оръжията си. В светлината на изгряващото слънце Денис различи кафявите униформи на кремеровите погранични дружини. Един малък отряд вече си проправяше път към тях през шубраците.

Пътят отпред започваше да се спуска, заобикаляйки полегатия склон на планината. Денис шибна по гърба умореното магаре.

— Бързайте, Арт! Аз ще ги задържа! — извика самоотвержено той.

— Сам-самичък? Да не си луд?

— Да, сам! Искам да спасиш Линора! Аз ще се оправя с тях!

Принцесата се обърна и го погледна уплашено, но не каза нищо. Арт догони каруцата и я бутна по нарастващия наклон.

Денис избра едно подходящо място по средата на пътя и зачака. За щастие пограничните дружини, които се състояха от набързо мобилизирани фермери, не бяха сред елитните части на Кремер. Повечето от тях със сигурност биха предпочели да са си у дома.

Въпреки това трябваше да измисли нещо, и то бързо.

Когато отрядът най-сетне преодоля храстите и излезе на пътя, Денис забеляза, че бяха въоръжени само със саби, копия и тинъри. Добре, че нямаше лъконосци, но те бяха рядкост по тези места. Практикуването на лъка изискваше доста време и усилия и малцина фермери можеха да заделят от скъпоценното си време за подобни занимания.

Планът му можеше и да успее.

Докато ги чакаше, застанал на пътя, опипваше нервно шепата гладки камъни и парчето плат.

Войниците не изглеждаха никак стреснати от странното му поведение. Вместо да се втурнат в атака, те крачеха бавно, като го разглеждаха заплашително изпод спуснатите си вежди. Най-отпред вървеше десятникът. Може би знаеха нещичко за бегълците и най-вече за магьосника.

Когато се доближиха на петдесетина крачки, Денис пусна първия камък в импровизираната си прашка. Завъртя го три пъти и го запрати, като същевременно извика с цяло гърло:

— Абракадабра! Ууга-бууга!

Не би могъл да не улучи някого от плътно наредените тела. Някой изохка и изпусна оръжието си на шосето.

— О, демони на въздуха! — викна театрално Денис и протегна ръце към небето. — Научете тези глупци на уважение към един всемогъщ магьосник!

Той завъртя прашката и метна втори камък.

Друг войник се хвана за корема и се преви, като стенеше от болка.

Неколцина войници от задната редица взеха да изостават, внезапно възвърнали интереса си към зарязаната закуска в лагера.

Останалите забавиха крачка и накрая спряха, а по лицата им се четеше суеверен страх.

Десятникът се нахвърли върху тях с гневни закани, започна да ги рита и блъска, като сочеше с ръка Денис.

Не трябваше да допусне да тръгнат отново. Скоро ще забележат, че само неколцина от тях са пострадали и все така го превъзхождат числено. Пък и ранените бързо ще разберат, че не са толкова пострадали.

Денис прибра прашката и измъкна от пояса си дълъг кожен ремък. На единия му край бе завързано кухо парче дърво, което бе издълбал във фермата на Сигъл.

— Бягайте! — викна им той с глас на оперен певец в кулминацията на действието. — Вървете си! Не ме карайте да призовавам моите верни демони!

Тръгна бавно към тях, като въртеше ремъка над главата си. Въздухът нахлу през отвора на дървената тръба и излезе от другия ѝ край с мъчителен стон. Макар да не беше практикувал свирката, звукът ѝ накара космите му да настръхнат.

Всичко бе заложено на карта. Денис се надяваше, че койлианците не познават този инструмент. Той направи няколко крачки и забележа нервните погледи, които си разменяха войниците, а тези отзад направо го удариха на бяг.

Предводителят им продължаваше да ругае и крещи. Съдейки по акцента, беше от северняците на Кремер. Но нарастващия рев на кречеталото заглушаваше дори неговите крясъци. Ехото от първите звуци се върна от хълмовете и сякаш предвождаше цял рояк разгневени демони.

Денис се съсредоточи върху звука. Искаше да го направи още по-заплашителен, макар да съзнаваше, че му липсва талант за ускоряване процеса на практика. На негово място един опитен л'тоф сигурно щеше да изпадне във фелтешки транс, а друг би призовал на помощ чудатите кренеги. Но и малкото, което постигаше в момента, изглежда бе достатъчно — отрядът вече отстъпваше. Десятникът дръпна копието от ръцете на един от войниците и го запрати с вик към Денис.

Без да откъсва очи от летящото копие Денис продължи да крачи напред. Стараеше се да изглежда спокоен, дори се усмихваше надменно. Ако сега се обърне и побегне, всичко ще бъде загубено. Трябва да им покаже кой контролира положението. И да се надява, че дори десятникът ще е твърде уплашен, за да го уцели!

Копието се заби в земята на сантиметри от левия му крак. Дръжката му вибрираше със зловещ звук, докато прелиташе край него. Краката му омекнаха и той започна да се смее. После се уплаши, че това е по-скоро израз на надигаща се истерия, отколкото проява на храброст.

Но именно смехът му помогна. Войниците като един захвърлиха оръжията си и побягнаха назад. Остана само десятникът, който го гледаше втрещено. Денис се приближи още малко, ококори му се и извика: „Бау!“, и онзи се втурна да догони хората си.

Денис остана сам на бойното поле, а мъглата бавно се стелеше над разхвърляното по пътя оръжие.

Мина доста време преди да намери сили да отпусне ръката си, която все тъй неистово въртеше ремъка с дървената свирка.

* * *

Оказа се, че Линора и Арт го чакат зад следващия завой. Бяха се спотаили в сянката на дърветата, но изтичаха и го посрещнаха радостни и малко засрамени, че се бяха усъмнили в способностите му. Очите на девойката сияеха с блясък, който го притесняваше.

Сигурно щеше да започне да се смята за божество, ако малко по-късно не бе забелязал случайно една странна сцена. Линора побутна с ръка Арт и му кимна многозначително. Той изсумтя, но извади няколко смачкани банкноти и ѝ ги подаде.

Бяха се хванали на бас за изхода от сражението.

Не след дълго стигнаха каменните кариери, които Денис бе забелязал още първата седмица от пребиваването си на планетата. Районът беше съвсем пуст, изглежда, подготовката за война вървеше с пълна сила. По напълно понятни причини населението бе взело всичко със себе си.

Движеха се с добро темпо. Каруцата показваше видими следи на подобрене, но Денис се безпокоеше, че побягналите войници ще срещнат кавалеристите на Кремер и ще тръгнат отново по следите им.

Стигнаха до едно разклонение. Единият път водеше на запад по склона на планината, право към каменните кариери на Сивите планини.

Линора посочи с ръка втория, който беше по-тесен и свиваше на юг.

— Това е търговският път. Оттук минах, когато почувствах появата на нещо необичайно в нашия свят.

Изглежда, в последно време търговията не вървеше, защото пътят не бе в добро състояние. Още няколко години без редовна практика и щеше да се превърне в козя пътека.

Денис погледна на северозапад. Само на няколко дни път оттук стоеше повреденият зеватрон. Да знаеше само дали би могъл да скалпи нов, след което да го *практикува*, докато отново бъде годен за употреба. Тогава щеше да предложи на Линора и Арт да напуснат този свят на безумно насилие и да отидат с него там, където царува разумът и логиката.

Но нямаше нито време, нито нужните средства. Той въздъхна, хвана юздите и подкара магарето по южния път.

* * *

След още един уморителен преход, по време на който двамата с Арт се редуваха да бутат каруцата, Денис откри, че подобренията й

надминават и най-смелите му очаквания. Осите на колелата се въртяха в идеално гладките отвори на коритото и, изглежда, се смазваха по същия начин, както улеите на пътя смазваха плъзгачите на платформите. На места кожените юзди се бяха удебелели от постоянната употреба, на други, там където опираха в тялото на магарето, се виждаха меки подплънки. Оста на предните колела вече се въртеше лекичко, което улесняваше вземането на завоите.

Намираха се на не повече от километър от южния и най-висок проход, когато Арт го докосна по рамото.

— Виж — рече той и посочи с ръка.

На около две мили зад тях дълга нишка от тъмни фигури ги следваше. Денис напрегна очи, съжалявайки че бинокълът не му е под ръка.

— Бързоходци! — възкликна Линора, която притежаваше най-остро зрение. — Със сиви униформи — северняците на Кремер.

— Могат ли да ни настигнат?

— Денис, с войници като тези бащата на Кремер разгроми Стария Дук. Могат да тичат дни на ред без почивка, а в боя са свирепи и безпощадни.

Макар Линора да се възхищаваше на способностите на Денис, тя си даваше сметка, че са ограничени. А това не бяха селяни, които да побягнат от няколко камъчета.

Девојката скочи от каруцата.

— Мисля, че е време да се поразтъпча.

— Не бива! Краката ти пак ще се подуют!

— Предстои катерене — отвърна с неизменната си усмивка Линора — и ще ни бъде по-лесно, ако вървим и тримата. Време е да поема моя дял от тежестта.

Арт подсвирна на магарето и те отново пое по пътя.

Денис погледна назад към тъмните фигури в подножието на хълма. Напредваха с обезпокоителна скорост. Телата на войниците се люлееха в равномерен ритъм, а оръжията им блестяха на слънцето.

Той се обърна и забърза към гърлото на южния проход.

* * *

Бегълците и преследвачите забавиха ход, когато приближиха хребета.

Линора се справяше чудесно, а Денис мислеше дали да не освободи магарето от тежестта на каруцата, или да изхвърли сгънатия отзад планер. Но някакво необяснимо предчувствие го караше да се въздържа и от двете. Може би заради дългото практикуване, което бяха вложили в тях. От друга страна, всяка секунда беше ценна.

Краката го боляха нетърпимо, а дробовете му изпускаха въздуха с болезнено хриптене. Имаше чувството, че не са спирали от часове.

Неусетно пред очите им се разгърна нова картина, която ги завари неподготвени — южната долина беше набраздена от множество речни корита. На самия връх тримата напуснаха пътя и се проснаха изтощени в тревата.

Линора плъзна поглед по планинската верига, която заграждаше долината подобно на застинал във вечен сън гигант. Отсамната ѝ страна тънеше в сянка, тъй като следобедното слънце вече се бе спуснало ниско.

— Там — посочи тя към редицата заснежени върхове. — Там е моят дом.

За Денис това планинско царство изглеждаше точно толкова далечно и недосегаемо, колкото и полегатите хълмове на Средиземно море. Ще ги стигнат ли някога, след като преследвачите са по петите им? Той погледна надолу към виещия се път, после се обърна и хвърли замислен поглед на малката каручка, която досега им бе служила безотказно. В главата му започна да се оформя една идея.

Ще се получи ли? Залогът беше ужасен, съществуваше реална опасност да загинат.

Той изгледа спътниците си. Изглеждаха изтощени до краен предел. С абсолютна сигурност не биха могли да се надпреварват с войниците, които бързо скъсяваха дистанцията.

— Арт, иди на пост.

Дребосъкът изстена мъчително, но се надигна и закуцука обратно към пътя.

Денис претършува близките дървета, докато намери две яки, дебели пръчки. Отрязва малко от въжето, което Сара предвидливо им бе дала и се зае да закрепва пръчките отстрани на каруцата — пред и над

задните колела. Тъкмо привършваше, когато откъм пътя долетя предупредителен вик. Вдигна глава и видя, че Арт тича към тях.

— Денис! Съвсем близо са!

Денис изруга. Надяваше се на малко повече време, но явно беше подценил способностите на кремеровите бързоходци. Какви неимоверни усилия се изискваха, за да се изкатерят за толкова кратко време! Той помогна на Линора да се настани в каруцата, а Арт вече дърпаше умореното животно и му крещеше да се размърда.

— Остави го — рече му Денис, заобиколи отпред и преряза юздите. Дребосъкът следеше движенията му учудено.

— Качвай се и седни отзад. Оттук нататък *всички* ще се возим.

Капитанът на Сините грифони, отряд бързоходци от зусликския гарнизон, пуфтеше край войниците си. Ужасно го болеше хълбокът, дробовете му свистяха в мъчителна агония, но той напрягаше всички сили, твърдо решен да не изостане от тях, повечето от които бяха млади доброволци от аристократични семейства.

Беше на трийсет и две години и знаеше, че вече е твърде стар за подобна работа. Може би беше време да поиска прехвърляне в кавалерията?

Капитанът хвърли поглед на хората си. Лицата им бяха изкривени от усилие и покрити с пот. Поне дузина от тях бяха изпокапали по време на марша и се въргаляха край пътя по цялата му дължина. Е, какво, рече си той с едва забележима усмивка, старецът още го бива! Онези от кавалерията може да почакаат.

Още няколко минути на безкрайно напрежение и наклонът започна да се изравнява. Преваляха билото, когато откъм първата редица долетяха пресекливи викове:

— Ето ги...! Точно... пред нас...!

Дива радост изпълни душата на капитана. Барон Кремер бе обещал да прояви невиджана щедрост и благоразположение към онзи, който му доведе магьосника и принцесата. Може би го очакваше бляскава военна кариера!

Той застигна групата от предния отряд. Войниците бяха налякали на пътя, дишаха учестено и гледаха надолу към склона. Капитанът направи още няколко крачки, докато отсамната страна на хълма се разкри пред очите му. Тогава спря и се облеци.

Само на няколко крачки от него, едно магаре хрупаше кротко трева, с провиснали от гърба му кожени ремъци.

Малко по-нататък трима души седяха, притиснати един към друг, в някаква дървена *кутия*. Веднага позна, че това са бегълците, които преследват. Те стояха съвсем неподвижно, очаквайки безпомощно да бъдат заловени.

Изведнъж капитанът забеляза, че кутията се движи. Нищо не я теглеше, ала въпреки това тя се отдалечаваше.

Какъв дявол...?

Магьосникът — това е негова работа!

— След тях! — кресна хрипливо той. — Ставайте! Да ги хванем!

Около половината от войниците се надигнаха и, препъвайки се от умора, заслизаха надолу по пътя. Но дървената кутия продължаваше да набира скорост. Дребосъкът, който седеше най-отзад, се извърна и на лицето му разцъфна подигравателна усмивка.

След това кутията свърна в завоя и се изгуби от погледите им.

— Внимавай — завой!

— Внимавам аз! А ти натискай спирачките!

— Да натискам кое?

— Спирачките, по дяволите! Тези две пръчки! Когато наближим завоя, искам да ги дръпнеш рязко към теб!

— Денис, един от следващите завой е много остър!

— Какво каза? Кой? О, не, не! Спирай!

— Денис!

— Денииис!

— Дърпай с всичка сила! В другата посока! Принцесо, не виждам! Махни си ръцете от очите ми!

С раздиращо мозъка скърцане каруцата навлезе в завоя и се завъртя, поднасяйки се към пропастта. После, в последния момент, отново застана на четири колела и полетя надолу по следващия прав участък. От време на време ниските клони на надвесените над пътя дървета ги шибаха по лицата.

— Ооооуиии! Свърши ли вече? Мога ли да пусна тези проклети пръчки! Май ми призлява...

— А ти, Линора? Как се чувстваш?

— Нищо ми няма, Денис. Видя ли колко близо бяхме до ръба?

— Нямах време. Слушай, я виж какво става е Арт. Мисля, че е припаднал.

Известно време шосето беше съвсем право. Денис се наклони, за да върне каруцата в средата на пътя.

— Идва на себе си. Само дето лицето му е позеленяло.

— Удари му няколко шамара! Отново набираме скорост и искам да го видя на спирачките! А ти му помогни да ги *практикува* — гледай поне малко да се усъвършенстват, че ни е спукана работата!

— Ще се опитам.

Тъкмо приближаваха следващия завой, когато Арт се съвзе достатъчно, за да натисне отново спирачките. Той псуваше доста цветисто, но това бе признак, че се възстановява бързо.

— Благодаря за предупреждението, Ваша светлост — подвижна Арт през рамо.

— Няма защо. Като стана дума, мисля че отпред има още един остър завой.

— Като предишния ли?

— Не, по-опасен.

— Лоша работа! Да, виждам го! Спирачки!

* * *

Когато най-сетне спуснаха и последния наклон, Денис не спря каруцата, а я остави да продължи по инерция. След толкова упорити практически упражнения спирачките работеха перфектно.

Намираха се в тясна долина между два планински склона, заобиколени от пасища. Недалеч от пътя се виждаше изоставена овчарска колиба. Когато спряха, Арт намести спирачките така, че да запънат задните колела. Едва след това скочи от коритото и взе да се превива от смях.

Линора го последва, макар да не изглеждаше толкова ентузиазизирана. Тя се отпусна на тревата, а по страните ѝ се стичаха сълзи.

Седнал в предния край на каруцата, Денис гледаше треперещите си ръце без да изпуска ремъците, с помощта на които бе управлявал най-ужасните десет-петнайсет мили от живота си. Погледна към спътниците си и за миг го обзе гняв. Бяха се държали като безотговорни деца. Вместо да му помогнат, те размахваха ръце, изпълнени с напълно неоправдана вяра, че и този път той ще ги спаси. Нямаха никаква представа, че бяха на косъм от смъртта и че само късметът им бе помогнал да преодолеят изпълнения с остри завой маршрут.

Той размота ремъците и почувства боджежи в пръстите си от възстановяващото се кръвообращение. Спомни си, че в последния етап на спускането за малко да хване „морска болест“. Изправи се бавно и пое с пълни гърди студения планински въздух.

— О, Денис! — Линора се приближи към него и го дръпна за ръката. Сега и тя се смееше, макар и през сълзи. — О, господарю мой,

магьоснико над магьосниците, ти отново ги направи на глупаци!
Летяхме по-бързо и от вятъра! Ти си чудесен!

Денис надникна в сивите ѝ очи и видя в тях обич и възхищение, за които бе жадувал от доста време. Изведнъж осъзна, че за него тези очи са по-важни от всичко друго на света.

— Уф. — Той преглътна объркано и се олюля. — Запомни си последната мисъл!

След което се шмугна в шубрака, преви се от мъчителни конвулсии и започна да повръща.

ДЕСЕТА ГЛАВА
SIC BISCUITIS DISINTEGRATUM^[1]

Това беше вечерно представление, осветено от лунното сияние и трепкащите пламъчета на стотици ярки факли. Почитаемата публика следеше хода на подготовката с нарастващо безпокойство. Един след друг войниците излизаха на двора и заемаха местата си. Внезапно тътенът на барабаните утихна. Настъпи напрегната тишина, която бе нарушена от пронизителен, ужасяващ звук. Гостите гледаха втрещено онова, което се бе случило. Изминаха няколко секунди преди от хилядите гърла на присъстващите да изригне възхитен и кръвожаден рев.

Гил'м се обърна и пое със строева крачка обратно към терасата на почетните гости. На петдесетина метра зад него, в далечния край на площадката за екзекуции, зееше нова, по-голяма дупка в стената. От заловения вчера л'тоф, който само допреди секунда бълваше гневни проклетия срещу барона и помощниците му, бе останала само безформена кървава маса.

Кремер се наведе и взе игломета от ръцете на Гил'м. Обърна се и хвърли тържествуващ поглед на бароните, пристигнали тук от всички краища на страната, за да му окажат поддръжка в предстоящата война с краля. Лицата им бяха пребледнели. Един-двама дори изглеждаха тъй, сякаш всеки миг ще повърнат.

„Да — помисли си баронът. — Този път ви пипнах за топките.“

— Е, господа? Видяхте как действа моята въздушна ескадрила. Показвах ви вълшебната кутия за откриване на противника от разстояние. А сега вече познавате и силата на моето най-ново и най-страховито оръжие. Има ли някой, който все още да се съмнява в успешното осъществяване на моя план?

Дукът на Бастирия поклати глава и огледа намръщено присъстващите.

— Лорд Кремер, всички ние сме впечатлени... но сигурно ще изразя мнението и на присъстващите. Бихте ли ни показали чуждоземния магьосник, за когото толкова много сме слушали. — Той млъкна, очаквайки да види реакцията на Кремер, но баронът само го

гледаше изпод склучените си вежди. — Съгласен съм с вас, че крал Хаймел трябва да получи един хубав урок, за да се научи как да се държи с васалите си. Но все пак методите, които предлагате...

— Изглежда, вие все още не разбирате истинското състояние на нещата — въздъхна малко отегчено Кремер. — Добре, ще ви покажа. — Той се обърна към братовчед си, лорд Херн. — Доведете *онези* затворници.

Херн се обърна и предаде заповедта нататък.

Бароните взеха да си шушукат обезпокоено. Някои от тях поглеждаха страховито към Кремер, едва сега осъзнали кой е новият господар на положението.

Междувременно стражите изведоха в двора неколцина мъже, оковани във вериги. Отзад ги следваха гренадири, въоръжени с ужасяващите тинъри.

От редовете на почетните гости долетяха изплашени възклицания.

— Но това са кралски гвардейци!

— Точно така! Значи войната е неизбежна!

— Вижте! — посочиха някои един гордо изправен мъж с тъмносиня униформа. — Това е кралски наместник!

— Кремер! — викна мъжът. — Как смееш да посягаш на хората на краля? Дойдох тук с мир, като личен пратеник на нашия суверен! Когато научи какво си сторил на хората му, той ще...

— Ще получи ритник в задника! — прекъсна го грубо Кремер и се изсмя. Възхитени от дързостта му, гренадирите вдигнаха оръжията си и нададоха войнствени викове.

Баронът се обърна и огледа редиците на благородниците. После махна небрежно към пленниците.

— Обесете ги — нареди той.

— Ние? — възкликна ужасено Дука на Бастирия. — Да обесим кралските пратеници? Със собствените си ръце?

Кремер кимна.

— И то веднага.

Благородниците се спогледаха. Кремер видя, че някои от тях хвърлят тревожни погледи към кръжащите в небето планери и войниците, които бяха наобиколили площада в плътен кордон. Останалите се блещеха като омагьосани в игломета, който

продължаваше да държи в ръката си. Той осъзна, че сега е момента, в който везните ще се наклонят в неговата полза.

Един по един, бароните склониха покорно глави.

— Както желаете, Ваше височество.

Те заслizaха с видима неохота надолу по стълбите и не след дълго на терасата остана само Кремер и шестимата командори на наемническите отряди. Баронът огледа обветрените им, покрити с белези лица. Виж, с тези нямаше да е толкова лесно. Нямаха нито земи, нито собственост, която да изгубят. Войските им се топяха като пролетен сняг, когато противникът ги превъзхождаше, за да изникнат отново, в друго време и на друго място. Тези хора не се бояха нито от големите му хвърчила, нито от тайнствени оръжия. Притиснеш ли ги, отвърщаха на удара с удар.

Кремер се нуждаеше от тях за обсадата на добре укрепените източни градове и именно с тази цел досега им правеше мили очички.

Оттук нататък, можеше да спечели сърцата им само с много пари.

— Господа — обърна се той към командорите, — някой от вас иска ли още *ракия*?

[1] Лат. букв. „Така се троши бисквитата“ — Бел.прев. ↑

— Денис?

— Ммм? Ка... какво има, Линора? — Денис надигна глава и разтърка отеклите си клепачи. Все още беше тъмно. Арт похъркваше тихичко в другия край на колибата.

По някое време, гонена от студа, Линора се бе свила до Денис. Но сега седеше, а сивите ѝ очи премигваха под бледата лунна светлина.

— Пак го почувствах.

— Кое?

— Усецам, че някой, или нещо, е дошло току-що в нашия свят. Както онзи път, когато бях абсолютно сигурна, че е пристигнала твоята метална къща... заедно с теб.

Денис тръсна глава да прогони съня.

— Искаш да кажеш, че някой е използвал зеватрона?

Линора естествено не го разбра. Просто си седеше и се взираше в черното небе.

Денис се замисли. Възможно ли е тя да усеща от разстояние кога зеватронът се задейства? Ако е така, това означава, че някой току-що е излязъл от капсулата, за да тръгне по следите му из този свят.

Денис въздъхна. Съжаляваше нещастния наивник, който и да е той. Точно в момента не можеше да направи нищо за него. Знаеше само, че го очакват редица неприятни изненади.

— Е, няма какво да му мислим толкова — приключи той. — Хайде, да спим. Утре ни чака тежък ден.

С първите лъчи на слънцето, малката метална къща засия като добре излъскан кехлибар. Хоск изшътка на хората си да не вдигат шум.

Очите му бяха приковани в нея. Само боговете знаеха как се разглобява проклетото творение. Тъкмо по тази причина не си беше губил времето първия път, когато се озова тук. Далеч по-важно тогава му се струваше залавянето на принцесата.

Всъщност и сега ги очакваше изненада. Малко след като пристигнаха, те забелязаха, че са ги изпреварили! Една самотна фигура се навърташе около къщата, като си мърмореше и изнасяше някакви кутии с метални части, ако се съдеше по дрънченето.

В началото утринната мараня го подлъга и Хоск бе обзет от радостно предчувствие, че това е самият магьосник, който скоро ще му падне в ръцете. В края на краищата, металната къща бе най-логичното място за неочаквана среща с него.

Толкова по-добре — може би с малко мъчения ще го принуди да я разглови. Дори и да откаже, достатъчно е да го върне на Кремер и ще спечели отново благоразположението на барона.

Остана разочарован, когато с настъпването на деня откри, че неканеният гост има руса коса. Със сигурност не беше Денис, макар да бе висок колкото него.

Докато подслушваше от близките храсти, дяконът установи, че нашественикът говори със същия отвратителен дивашки акцент. Напрегна слух да долови какво си говори чужденецът.

— ... пълна бъркотия... механизмът за връщане е строшен... по тревата се въргалят какви ли не метални части... и тази налудничава бележка за наличието на разумни същества! — Чужденецът се наведе, вдигна нещо от земята, изсумтя недоволно и го запокити към храстите, където се спотайваше Хоск.

— ... сега му падна да си урежда сметките с мен. И само защото купих голяма част от екипировката направо от битака, вместо да хвърлям луди пари в някой скъпчийски магазин... сигурно е решил да се прави на велик откривател и е повредил зеватрона, за да не може

никой да му отнеме славата... досетил се е, че Фластер ще избере мен да го последвам...

Хоск реши, че е чул достатъчно. Съдбата му изпращаше друг магьосник на мястото на първия. Може би с този ще намерят общ език!

Той даде знак на войниците да се разпръснат и да обкръжат нищо неподозиращата жертва.

— К'во правиш бе?

Денис вдигна глава и примижа срещу светлината. Беше уморен и доста раздразнителен. Точно сега не му беше до обяснения, пък и бе заръчал на Арт да помага на Линора за закуската.

— А ти какво мислиш, че правя?

— Амии... — Арт се почеса по брадичката, заел поза, която според него беше „инженерна“. Очевидно бе преценил въпроса на Денис като колегиален, а не подигравателен. — Чини ми се, че закачваш крилете на планера за колата... сиреч превръщаш ги в платна на кораб, или нещо таквоз.

Денис изсумтя неопределено. Арт щракна с пръсти.

— Ам'че да! Що пък не? Тук, по хълмовете, често духат ветрове. Ще ни помогне, кат' драпаме нагоре по онез планини! Ей, принцесо! — той се обърна и извика към колибата, от която се носеха примамливи миризми. — Ела да видиш какво пак е измайсторил магьосникът!

Денис въздъхна и отново се залови за работа. Не биваше да се задържат дълго тук. Имаха добра преднина, но бързоходците на барона бяха доказали, че не са за подценяване. Искаше му се и той да е изпълнен със същата увереност, която имаха двамата му спътници, че ще се измъкват все тъй безпрепятствено при всяка нова среща. Нямахше да понесе разочарованите им погледи, когато авторитетът му се сгромоляса.

— Татко, атаката започна!

Принц Линзи повдигна очи от разгънатата карта и погледна към вратата, където стоеше Прол.

— Къде ни удариха?

— Всички проходи на изток са обсадени от войските на Кремер. Нашествениците синхронизират действията си с помощта на проклетите летящи вестonosци. Очакваме най-много до един ден по северния търговски път да се приближат основните му сили.

Линзи погледна въпросително Демсен. Капитанът на Зелените лъвове поклати глава.

— Ако всички западни феодали са се присъединили към Кремер, нямам никакъв шанс да пратя съобщение на краля. Особено когато целият пограничен район се наблюдава от въздуха. Драбската равнина е твърде широка, за да бъде прекосена за една нощ, дори с бърз кон.

— А с *балон*? — попита неочаквано Линзи.

Демсен сви рамене.

— Да рискуваме един, когато имаме само няколко? Сигъл и Гат работят денонощно, но едва ли ще смогнат навреме, освен, ако по някакво чудо, хората ви не приласкаят на помощ някое кренеги.

Принцът склони уморено глава. Изглежда, наистина нямаше надежда.

— Не се безпокойте, стари приятелю — опита се да го окуражи Демсен. — Ще им дадем хубаво да се разберат. А междувременно ще си отваряме очите за друга възможност.

— Мислех, че тези платна ще ни помагат! — недоволстваше Арт, докато теглеше каручката, а Денис буташе отзад.

— Какво да направя, като този път не се получи? Главата ли да си отрежа?

След стотина метра изкатериха хълма и спряха на равното за кратък отдих. Денис изтри потта от челото си и даде знак на Линора да се качи обратно в коритото.

— Мога да вървя още — възрази тя, в желанието си да не бъде в тежест на групата и Денис не можеше да не се възхити на стоицизма и мъжеството ѝ. Очевидно всяка крачка ѝ костваше големи усилия. Глезените ѝ бяха все така отекли, а ходилата — разранени. Ала въпреки това именно тя ги подканяше да продължават, вместо да се скрият някъде сред хълмовете, докато опасността отмине.

— Знам, че можеш да вървиш — рече Денис. — Но скоро ще трябва да *тича*ш. Запази си силите за тогава.

Линора понечи да възрази, после размисли и изведнъж направи нещо неочаквано. Пресегна се, сграбчи го за косата и го целуна по устните. После скочи пъргаво в каруцата и викна през рамо.

— Добре. И без това исках да попрактикувам малко тези твои платна!

Младежът остана като втрещен. Когато най-сетне повъзстанови разклатеното си самообладание, реши да не задава глупави въпроси за нещо, което вече се е случило.

— Денис?

Той се обърна със свит от лоши предчувствия стомах. Арт — неизменният приносител на лоши новини — сочеше към планинския склон зад тях. В подножието му се виждаше дълга верига от дребни фигури, които се движеха със застрашителна скорост. Предният отряд, който наброяваше най-малко двеста конници, тъкмо минаваше покрай колибата, където бяха прекарали нощта. Неколцина се отделиха от групата да я претърсят, останалите продължиха нагоре, а вятърът развяваше сивкавите им наметала.

Още двайсетина минути и щяха да са тук.

Денис поклати глава. Намираха се в гола планинска местност без никакво местенце, където да се скрият. Пътят се придържаше към най-полегатата част на склона, отделен от него с плитка канавка.

Арт и Линора го гледаха с надежда и нямо обожание.

„Какво да направя, за да не ги разочаровам и този път? Нямам никаква идея.“

Тъкмо се готвеше да им го каже, когато забеляза някакво раздвижване сред храсталаците, покриващи склона в посоката, в която бе разположен Зуслик. Нещо се движеше сред жилавите растения, вдигайки облаци от прахоляк — право към тях.

— Това пък какво е...?

Линора и Арт също се взираха натам.

— Чакай... чакай — промърмори обнадежден Денис. — Дали пък не е...

Движението замря само на няколко метра от границата на храсталака с пътя. Сякаш онова, което се спотайваше, преценяваше каква е обстановката на открито. Шубраците отново се разклатиха, все по-близо до тях. Арт заотстъпва, вдигнал пред себе си един от мечовете, захвърлен от бягащите фермери. Денис, който все още бе в плен на предположенията си, застана между Линора и идещата опасност...

Последният храст, почти надвиснал над пътя, се разтвори с оглушителен пукот, но това, което се подаде отвътре, бе скрито под купчина натрошени клони. За миг изпод листата се мярна стройно и лъскаво метално тяло и малко след това разузнавателният робот от Сахарския институт закова пред тях, въртейки радостно купола с камерите. Отгоре се блещеха чифт зелени очи, а под тях лъщяха два реда остри като бръснач зъби.

— Можеше и по-бързо да ни стигнеш — подхвърли Денис, но в действителност се усмихваше радостно.

В отговор роботът изписука закачливо, а прасолетът разтърси глава за да се освободи от клоните, но от това само вдигна повече прах, смръкна и огласи околните хълмове с оглушителна кихавица.

На третото разклонение на река Рудик, битката не се развиваше според очакванията и на двете страни.

За барон Р'кетс и конт Фейф-дей, настъплението нагоре в тесния каньон се оказа бавен и мъчителен процес, свързан със загуба на време и хора. Изкачили с конете един невисок хълм, двамата изпровождаха с поглед подкрепленията, маршируващи по пътя край тях.

По-голямото от двете речни дефилета продължаваше на запад и се виеше нагоре из планината, където защитниците дебнеха между назъбените камънаци. Дори хълмът, на който се намираха, бе изникнал едва тази сутрин от лавината скални късове, с които бяха засипани челните отряди на армията. Сега поне двайсетина отбрани войници лежах мъртви под копитата на конете си.

Загубите им сигурно щяха да са още по-големи, ако не беше въздушната флота на барона. Смелите ястреби на Кремер се спускаха право надолу от ясното небе и обсипваха л'тофите с дъжд от отровни стрели, принуждавайки ги да отстъпват и да търсят ново прикритие. Едва след тази въздушна атака щурмовите отряди на барона получиха възможност да ударят предните позиции.

Но барон Р'кетс не се безпокоеше от загубите. Докато следеше маршируващите край тях попълнения, той си мислеше с мрачно задоволство за предстоящите промени. Скоро барон Кремер ще стане *крал* Кремер, значи за всички ще има по нещо. Р'кетс знаеше, че най-трудното във всяка кампания е началото. Прекършат ли веднъж гръбнака на проклетите л'тофи и краят ще бъде близо. А после идва мигът за подялба на плячката. Казват, че л'тофските майстори умеели да практикуват сечива и оръжия до пълно съвършенство само за минути, а творенията им запазвали вида си вечно! Говореха също, но на това не знаеше дали да вярва, че жените им притежавали дарбата да практикуват *мъже*... възстановявайки поизгубените им способности.

Баронът се намръщи, гърбът го болеше от продължителната езда. И това е готов да изтърпи, ако си заслужава. Кремер им бе обещал

съкровища и наслаждения, надхвърлящи и най-смелия полет на въображението.

Той облиза устни, предвкушвайки удоволствието. Никога не бе страдал от недостиг на въображение!

* * *

Конт Фейф-дей се взираше в преминаващите колони с далеч потрево око. Докато брат му виждаше само устремени към победа войници, контът оглеждаше върволицата от хора, които слизаха в обратна посока — тук имаше фермери, търговци, практикари и дори скитащи занаятчии от околните села. Повечето бяха превързани с мръсни, потъмнели бинтове, някои куцукаха, подпирайки се на набързо сковани и все още недостатъчно практикувани патерици, или се подпираха на приятели и роднини.

Фейф-дей знаеше, че най-добрите и най-дълго практикуваните превръзки се пазят за благородниците. Немалка част от тези хора щяха да умрат — ако не от загуба на кръв, то най-вероятно от онази изгаряща болест, която замърсяваше кръвта и подпалваше в тялото неистова треска.

Дори войниците не изглеждаха толкова ентузиазирани, колкото в началото на войната. По лицата им се четеше умора, изтощение и страх от предстоящото. Тук-там все още се срещаха алчни самохвалковци, които обсъждаха на висок глас какво ще направят с плякосаното богатство. Имаше такива и сред неговите, издокарани в сини униформи, войници. Познаваше добре тоя тип шумни празноглавци — на приказки ги биваше, но винаги се покриваха, когато станеше напечено.

Конт Фейф-дей размърда устни и прокле беззвучно, като внимаваше брат му да не го забележи. Каквото и да приказват, войната е мръсна работа и ако Р'кетс наистина ѝ се радва, значи е глупак. Фейф-дей веднъж бе посещавал земята на л'тофите и принц Линзи го бе посрещнал с неவிжданo гостоприемство. На няколко пъти се опита да обясни на Р'кетс, че те не са приказно богати, и че тази кампания в действителност има една-единствена цел — да подсигури тила на Кремер в предстоящата война на изток.

Но Р'кетс отказваше да се вслушва в доводите му и вярваше единствено на собствените си перверзни представи.

Контът въздъхна. Докато са тук, поне Р'кетс ще престане да се занимава с него. Дори Кремер да спечели войната, едва ли нещо ще се промени. С нов крал, като със стария.

Нека само победата да е безкръвна, молеше се той, с колкото може по-малко загуби сред цивилното население.

Някъде отпред долетя зов на тръба — предупреждение за опасност. Малко след това последва тътен от търкалящи се камъни.

— О, не! Пак ли? — изстена барон Р'кетс и прикри очи. Стоеше съвсем неподвижно на седлото и клатеше едва забележимо глава.

Фейф-дей се извъртя и викна на един от адютантите:

— Бягай до свързочния пункт! Кажи им, че има нова засада — да пратят въздушно подкрепление!

Адютантът се втурна презглава да изпълнява заповедта. Баронът продължаваше да се оглежда с празен поглед. Фейф-дей поклати презрително глава и пришпори коня си към мястото на поредната схватка.

— Нападаме ги внезапно, после отстъпваме... подготвяме им засада и отново ги нападаме — обясняваше пресипнало вестоносецът. — Успяхме да ги спрем по всички направления, с изключение на Рудикската долина, където постоянно прииждат нови пълчища. Сякаш нямат край!

Принц Прол благодари на изтощения пратеник и нареди да му осигурят пълен покой. После се върна при баща си.

— Татко, ще ми разрешите ли да оглавя основните ни резерви и да се спусна в Рудикската долина, за да нанесе съкрушителен удар на противника?

Принц Линзи имаше изморен вид. Седеше под една камуфлажна тента, опъната между невисоки дървета. Отзад се чуваха отривистите доклади на вестоносците, които често влизаха и излизаха, за да се понесат в галоп отново към предната линия. Във външния павилион се беше разположило оперативното командване и обсъждаше на висок глас тактическото разположение на силите.

— Не, синко. — Сивокосият принц поклати бавно глава. — Твоите сили са ни необходими в северната част, заедно с отрядите на Демсен. Оттам ще дойде главният удар — именно там Кремер ще удари с пълната си мощ.

Той пропусна да спомене, че вероятно на северния път баронът ще изиграе най-силния си коз — принцесата, за да срине бойния дух на защитниците.

Когато този час удари, ще се нуждаят от най-добрите пълководци, за да поведат хората в решителния бой. Дори старци могат да задържат напиралците през тесните планински проходи нашественици. Но в сражението със северняците на Кремер трябва да се изправят най-младите и най-силните, такива като Прол и Демсен, които ще дадат всичко от себе си за спасяването на племето.

Този път, изглежда, младият принц го разбра от половин дума. Той кимна почтително и продължи да крачи около входа, очаквайки новини.

— Прати да повикат Стивмладши — рече му след време Линзи.
— Нека видим има ли надежда да излезе нещо от този негов план.

— Кои, по дяволите, сте вие? Пуснете ме веднага! Какво си мислите, че правите? Къде ме отвеждате?

Войниците стискаха здраво високия русоляв чужденец и го влачеха към Хоск. Той беше седнал в сгъваемо столетно кресло под сянката на едно дърво.

Новодошлият го огледа нагло от глава до пети и поизправи рамене.

— Вие ли сте най-старшият тук? Я ми кажете какво става? Не ме е грижа какво сте направили с Нюел... искам да знам кой повреди зеватрона?

— Млъквай — рече му Хоск.

Чужденецът се опули. Отстъпи крачка назад и повиши тон:

— Слушай, дебеланко, аз съм доктор Брейди от Сахарския Технологичен Институт. Освен това съм асистент на доктор Марсел Фластер, който пък е...

Земята под краката им се разтресе, когато едрото тяло на чужденеца се удари в нея. Войникът, който го бе съборил, го срита грубо, надвеси се и му кресна:

— Дяконът ти нареди да млъчиш, ясно ли е?

Русият се претърколи бавно, вдигна глава и премигна уплашено. Но не промълви нито думичка.

Хоск се усмихна доволно. Този май наистина ще се окаже поподатлив на обработка от непокорника Нюел. Още малко усилия и ще разбере кой се разпорежда тук. Вече показваше признаци на послушание.

Изглежда, войникът бе използвал малко повече сила, защото чужденецът се възстановяваше доста по-бавно от очакваното.

„Няма значение — рече си Хоск. — Когато тръгнем обратно, проходите вече ще са завардени от войските на барона. Предпочитам да мина оттам, вместо пак да се промъквам през тъмната, страшна гора.“

— Отидоха ли си?

Линора се обърна, допря пръст до устните си и изшътка на Арт, който се притаи зад храстите и не проговори повече.

От тримата, принцесата разполагаше с най-добра видимост към пътя. Прахта от копитата на последните конници се стелеше бавно. Денис лежеше върху изсъхналите клони в сянката на каручката, която бяха изтикали преди не повече от петнайсет минути. И тъкмо навреме, защото малко след това на платото се показва челният отряд на преследвачите. Двата с Арт бяха прекалено изтощени за да наблюдават процесията, която изглеждаше безкрайна, и оставиха тази задача на принцесата.

Денис почувства, че някой го дърпа за ръкава. Извъртя глава и видя, че роботът е застанал само на няколко сантиметра от него. Стискаше го с механичната си ръка, а лампите на главата му мигаха тревожно в червено.

Денис се подпря на лакът, за да проследи текста, който се плъзгаше по екрана.

— О, по дяволите! Не сега! — възкликна той.

Машината се инатеше, че е крайно време да приключи с първата задача, която ѝ бе възложил в самото начало — да докладва всичко, което е научила за обитателите на този свят. Сигурно не беше никак малко, а и информацията щеше да е безкрайно интересна за всеки щогоде средно любознателен човек, само дето сега не беше моментът. Той потупа покровителствено робота по купола.

— По-късно, обещавам ти. Ще изслушам всичко, което имаш да ми кажеш.

Машината премигна, потвърждавайки, че го е разбрала.

— Край — извика Линора. — Отминаха и последните конници. Поне засега зад тях не се вижда никой.

Намираха се на единствения път, който водеше към вътрешността на планината — и към страната на л'тофите.

Денис се изправи и протегна ръка. Прасльо се спусна от своя наблюдателен пост и кацна ухилено върху нея. Ако се съдеше по изражението му, той се забавляваше чудесно. Но Денис знаеше, че без помощта на робота и прасолета никога нямаше да стигнат дотук.

Горичката, в която сега се спотайваха, се намиреше на около три километра от мястото, където за първи път видяха преследвачите. Двамата с Арт никога не биха могли да се справят сами, преди да бъдат застигнати.

Но роботът се оказа полезен помощник. Със сигурност дърпаше с повече от една магарешка сила. С негова помощ стигнаха горичката много бързо.

По време на малкото рали Денис почти бе сигурен, че отново долавя странния резониращ ефект между тях тримата и кренегито, фокусиран върху вещите, които използваша в момента. Беше нещо като олекотена версия на *фелтешки* транс. Не се съмняваше, че както каручката, така и роботът са претърпели доста съществени подобрения за краткото време от действието му.

По негова заповед роботът зае отново мястото си под коритото. Две от механичните му ръце обхванаха здраво шлифования дървен корпус.

Дори ръцете вече изглеждаха променени дотолкова, че да отговарят на работата.

Двамата с Линора изтикаха каруцата през храстите до пътя, докато Арт вървеше напред и се оглеждаше за опасности. Щом стъпиха на пътя, принцесата се изкатери вътре и взе да разпъва платната. Денис понечи да я спре, но се отказа. Кой знае, може пък странния им вид и шляпането да подплашат противника, ако попаднат в засада.

Арт дотича при тях.

— Денис! Насам идва цяла армия! Трябва да побързаме! Да са на не повече от час път зад нас!

— Добре. Потегляме.

Линора седна в каруцата и се завърза с едно въже. Гладки, сякаш полирани, страните ѝ блестяха под косите лъчи на слънцето. Арт се покати отзад и постави ръце върху ръкохватките на спиращките, чиито триещи се части и лостов механизъм изглеждаха като опростена метална конструкция от добре пасващи си елементи.

Денис остана последен, за да помогне на работа при потеглянето. Щеше да се качи, когато наближат нанадолнището.

Междувременно Линора вече се готвеше за практическата си медитация. Дали идваше от нея, или се дължеше на близостта на прасолета, но въздухът около каруцата започна едва доловимо да вибрира.

Прасльо, забелязал по-добра позиция за действие и наблюдение, напусна рамото му и литна към върха на мачтата. Платното увисна малко под тежестта му, но зеленото животинче изглеждаше доволно и се хилеше като обезумяло. Мъркането му засили странното усещане за невидими сили, въздействащи върху всеки по-важен детайл от каруцата.

„Не е зле — промърмори си Денис. — Но лично аз бих предпочел някой стар и очукан бронетранспортър, вместо тази дървена таратайка.“

Той въздъхна и скочи на задното стъпало. Когато се спуснаха в низината, отново слезе на пътя за да помогне на работа, а Арт не се откъсваше от спирачките, готов да се намеси, ако стане нужда. Роботът бръмчеше като добре смазана машина, а над тях плющяха платната на планера. Мъркането на малкото животинче ставаше все по-музикално и не след дълго Денис бе завладян от усещането, че те не толкова *използват* каруцата, колкото участват в някакъв сложен танц, следвайки неписани, но стриктни правила.

Без съмнение групата им ставаше все по-добра в изкуството на практикуването.

Кой знае защо, именно последната мисъл го ободри най-много. Благодарение на прасолета почти можеше да долавя мислите на Линора, когато тя се съсредоточаваше. Сякаш животинчето бе свързващото звено, което премахваше бариерите помежду им и ги караше да се чувстват далеч по-близки, отколкото при други обстоятелства. Арт също бе станал неразделна част от този странен и невидим съюз, макар че прасолетът по-рядко концентрираше вниманието си върху него.

От време на време Денис поглеждаше към Прасльо. Животинчето му отвърщаше с усмивка, наслаждавайки се на потока от целенасочено въздействие, който извираше от тримата, преминаваше

през зеленикавото му телце, като през усилвател и се вливаше в каруцата, от която сега им зависеше животът.

А тя наистина *се променяше*. След известно време Денис откри, че вече не я бута, а само се държи за нея. Когато изкачиха следващия хълм той нареди на робота да спре, скочи вътре и пое кормилните ремъци от Линора. Бяха омекнали, по-удобни за държане и с формата на ръката му.

Готвеше се да подкара отново, когато Арт го побутна и посочи назад. Дълга пращна ивица се виеше по протежение на пътя. Само на километър зад тях се виждаше още един конен отряд, следван от безкрайна колона пеши войници, която извиваше зад планинския склон.

Бяха в капан. Не можеха да увеличат скоростта си, защото щяха да застигнат отряда пред тях. Ако пък се забавят, главните сили ще ги настигнат скоро.

— Ще взема да сваля тези безполезни платна — рече Денис. — Погледнете как са увиснали. Само привличат вниманието. И без това няма никакъв вятър.

Линора го спря.

— Недей. Сигурна съм, че правят каруцата по-стабилна, а и ни помогнаха да забавим скоростта при последните два завоя, макар че, честно казано, не знам как. Няма съмнение, че каруцата вече се е практикувала за тях и ако ги свалим, само ще навредим на процеса.

Денис можеше да се осланя само на вътрешния й усет. Той я целуна, обърна се и викна на робота да продължи. Каруцата се понесе надолу по планинския път.

* * *

На не повече от километър по-надолу, тъкмо когато излизаха от един остър завой, те се натъкнаха на отряд почиващи кавалеристи. Посрещнаха ги поне десетина учудени лица, малко поразмазани от високата скорост, с която профучаха край тях. Войниците се разбягаха като подгонени пилци, за да сторят път на странната машина, а някои от тях дори затичаха нагоре по склона. Но явно бързо се съвзеха от

уплахата, защото не след дълго отзад долетяха яростните викове на първите преследвачи.

Денис не им обръщаше внимание, изцяло съсредоточен върху управлението. Каруцата се носеше с тихо свистене, по-бързо от всякога. *Този* път обаче усещаше, че я държи изцяло под контрол. Чувстваше се едновременно замаян и въодушевен от бързината, с която практикуваше собственото си изобретение.

Нищо, че ни преследват! Само ще ни гълтат прахта!

От задната част долетя смеха на Арт, който открито предизвикваше преследвачите. Линора бе подхванала с напевен глас една стара войнишка песен, която чудесно се вписваше в трансa, който ги бе завладял.

И тогава пътят пред тях изви рязко и пред очите им се разкри сцена на бойно поле.

Точно отпред, в равнината между два хълма, започваше първото сражение.

Явно нашествениците бяха изненадали неголям отряд л'тофски защитници. Петдесетина от кавалеристите на Кремер, все високи и добре сложени северняци, кръжаха около група войници, облечени в избелели зелени униформи. Планинците се отбраняваха достойно. Нито един от конниците не смееше да се доближи, нито пък копиеносците имаха възможност да отстъпят. Ако се съдеше по тревожните погледи, които хвърляха към прохода, явно знаеха за приближаването на нашественическата армия.

Появата на каруцата предизвика въодушевление в редиците на северняците, които не очакваха от тази посока друго, освен подкрепление, и същевременно внесе смут сред защитниците. Няколко кавалеристи дори нададоха възторжени възгласи, които обаче бързо стихнаха, когато Денис насочи странното си творение право към тях. Всъщност друг избор нямаха, тъй като местността от дясната страна на пътя бе твърде камениста, а вляво имаше клисура със стръмни стени.

Конете на кавалеристите бяха добре тренирани, но едва ли в подготовката им се включваше среща с нещо, което лети със свистене и плющене. Те зацвилиха уплашено и се понесоха в различни посоки, подмятайки на седлата безпомощните си ездачи. Арт не пропусна възможността да нанесе няколко удара от движение, но се прояви най-вече като рицар от турнир, когато един от противниковите войници се

опита да посече мачтата с бойната си секира и дребничкият крадец го повали ловко с тоягата си.

Денис хвърли едно око назад, колкото да установи, че преследвачите вече ги доближаваха. По същото време, на около половин километър по-нататък, по пътя изникна значително по-голям отряд от облечени в зелени униформи войници, които явно бързаха на помощ на обкръжените си другари. Назряваше истинско, сериозно сражение.

Денис нареди на робота да увеличи скоростта. Единственият им шанс за спасение бе час по-скоро да напуснат това опасно място.

Тъй като побеснелите коне продължаваха да препускат пред тях, наложи се да слаломира помежду им като истински състезател. На няколко пъти дори се сблъска, но за щастие без сериозни последици.

Надяваше се поне, че с внезапната си поява са помогнали на защитниците да намерят по-добра позиция, където да дочакат подкреплението. Нямахше време да се обърне, за да види какво става с тях, защото цялото му внимание бе насочено към другия край на долината. Преминат ли от другата ѝ страна, ще бъдат в безопасност зад предните линии на л'тофите. А там вече всичко беше в ръцете на Линора.

Той почувства нещо да помръдва между краката му. Погледна надолу и видя, че прасолетът се е сгушил и го зяпа все така закачливо. Животинчето наистина знаеше как да си пази кожата!

Когато отново вдигна глава, едва не изгуби самообладание. Каручката се носеше право към малка група пиконосци, които го гледаха с ужасени лица. В последния момент завъртя кормилото и само обърса няколко от тях с края на платното.

— Денис! — извика Арт, хвърли тоягата и се плъсна на пода на коритото. — Накъде си тръгнал бе, човек?

— Как накъде? Не виждаш ли...? О, не! Робот, пълен назад!

Машината се помъчи добросъвестно да изпълни заповедта. Спойките ѝ чак заскърцаха от напрежение, а изпод колелата се вдигна прах и пушилка.

Стръмният склон отпред бе скрит коварно зад гъст храсталак. Вече се носеха през естествената преграда от сплетени клони. Малко след това излязоха от другата страна, където наклонът рязко се увеличаваше.

— Ааааах! — извика Арт.

— Ооооой! — пригласяше му Линора.

Единствено Денис продължаваше да се бори с управлението на колата.

— Спирачка! — изкрещя той с надеждата, че някой ще го чуе. —
Удряй спирачка!

На не повече от стотина метра по-нататък, склонът завършваше с пропаст и като че ли нямаше никаква надежда да спрат навреме.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА ПРИ ВТОРА КАМБАНА

1

— А сега си спомнете какво съм ви говорил! — извика Гат на останалите аеронавти. От кошовите на десетте полюшващи се балона долетяха възгласи на потвърждение.

Гат се обърна и даде знак, че всичко е наред на Стивмладши, който бе в челния балон на най-южния край на хълма. Глашатаите, изглежда, го видяха, защото удариха втора камбана.

Въжетата бяха прерязани и по затревения хълм изтопуркаха чувалчета с пясък. Лопатите започнаха да мятат чевръсто въглени в димящите огньовете под гърловините. Един по един пъстроцветните балони се издигнаха и се понесоха в небето.

Толкова дълго бяха чакали да излезе подходящ вятър. Най-сетне течението смени посоката си, но още бе твърде слабо, за да ги отнесе навреме до бойното поле.

Отдолу яздеше помощен отряд кавалеристи, готови да уловят хвърлените въжета, когато настъпи моментът да се закотви въздушната флотилия.

Сърцето на Гат преливаше от възторг. Да летиш и да се готвиш за предстоящата битка бе чудесно, след продължителния период на изтощително чакане. Малка отплата за неуморния труд на толкова много работници и занаятчии, помогнали за създаването на ескадрилата.

Носеха се право на изток, накъдето духаше вятърът. Нямаше и час от излитането, а вече се озоваха над Рудикските възвишения, където противникът бе проникнал най-дълбоко в линията на отбраната. Ескадрилата на Стивмладши изви на юг, като се придържаше към отсамната страна на каньона. Тук аеронавтите хвърлиха въжетата на очакващите ги конници.

Появата им естествено предизвика противоположни чувства сред струпаните от двете страни сили. Л'тофите нададоха възторжени викове, докато противниковите войници ги сочеха уплашено. Вестта за грамадните, носещи се в небето чудовища, вече бе проникнала далеч зад вражеската линия, пък и занаятчиите бяха изрисували балоните с

какви ли не страховити физиономии, което всяваше допълнителен смут. Нашествениците прекратиха атаките и отстъпиха назад към укрытията си, въпреки заповедите на началниците си, които бяха принудени да докладват за неочакваната промяна в тактическата обстановка.

Тук, където л'тофите бяха решили да се установят за последната си отбрана, теренът бе силно пресечен и с множество места, удобни за предизвикване на свличания от камъни. Но всичко щеше да се окаже напразно, ако не съумеят да спрат свирепите атаки на планерите, които непрестанно сипеха дъжд от отровни стрели върху войниците. Именно с тази цел бе пристигнала и ескадрилата на Стивмладши. Скоро силите й щяха да бъдат подложени на първото си сурово изпитание.

— Ето там! — извика един млад лъконосец в гондолата на Гат.

На фона на огрените от слънчеви лъчи облаци, се поклащаха най-малко две дузини черни точки. От разстояние планерите приличаха на големи хищни птици, готови да се спуснат върху жертвата си.

— Пригответи се! — нареди Гат на околните балони, които побързаха да предадат заповедта.

Известно време планерите кръжаха високо в небето, после, като по сигнал, те се понесоха стремително надолу. Откъм гондолите долетяха тревожните викове на стрелците:

— Приближават се...! Готови за стрелба...!

— Летят твърде бързо!

— Не е време за вайкане! Цели се и стреляй!

— Хейооо! Ударих един!

— Браво! Само не се възгордявай!

— Внимавай, пуснаха стрелите!

Всичко се смеси — болезнени викове и възторжени крясъци, свистене на стрели и хриптенето на ранените. После, така внезапно, както се бяха появили, планерите изчезнаха, спускайки се обратно към платформите на отсрещната страна на каньона. Три или четири от летящите машини се търкаляха безпомощно по склона, където защитниците вече излизаха да довършат пилотите.

Още един планер, изгубил управление заради голямата пробойна в крилото си, се завъртя шеметно и се вряза в скалната стена точно

пред погледа на стрелците в гондолата. Защитниците, във въздуха и на земята, нададоха триумфиращи възгласи.

— Добре, момчета! — вдигна ръка Гат. — Само не забравяйте, че пак ще се върнат и втория път ще са далеч по-подготвени! А докато дойдат, дайте да се съсредоточим върху противника на земята. Всеки да си избере цел, не искам изстрели нахалост!

Една от слабите страни на балоните бе трудно осъществимото и мудро зареждане с боеприпаси. На всичко отгоре северняците бяха открили къде са хвърлени котвите и от известно време упорито щурмуваха в тази точка.

Атаките не стихнаха през следващите няколко часа. Скоро обаче лъконосците можеха да се похвалят с голям брой успешни попадения. Но всяка неточно метната стрела бе безценна загуба — на време, практика и на усилия за доставянето на нови амуниции под нестихващия противников огън.

Защитниците също даваха жертви, и то много по-скъпи, тъй като противникът ги превъзхождаше многократно, а отзад прииждаха все нови и нови пълчища. Северняците на барона отново потвърдиха славата си на жестоки и безстрашни войни.

В бавна и мъчителна агония се изниза този, сякаш безкраен, следобед. След няколко часа на кръвопролитни сражения тактическата обстановка взе да се изяснява.

Тук, на северната отбранителна линия, защитниците бяха спечелили своята малка победа. Стрелците на Гат косяха всички щурмови отряди, лазещи нагоре по насечения скален склон, и на това отгоре съумяха да отбият три поредни атаки на планерите.

Но на южната стена нещата вървяха зле. Още преди слънцето да се скрие зад най-високите върхове, два от балоните бяха свалени. Единият — с точен далечен изстрел, който го принуди да се спусне плавно надолу, а вторият бе отнесен към източните плата, след като отряд северняци завладя мястото, където бе вързана котвата му. Дори там обаче бързоходците на Кремер продължиха да го преследват като кръвожадна глутница вълци, докато горивото му свърши и той бе принуден да се остави на милостта им.

Гат се питаше, дали Стивмладши ще издържи до вечерта. Около него имаше само два балона, които не можеха да му окажат голяма поддръжка. Междувременно късно следобед от юг пристигнаха нови

противникови подкрепления, включително и дузина планери. Кремер сякаш разполагаше с неизчерпаем запас от тях! Или пък бе наредил на генералите си да оголят другите участъци на фронта и да хвърлят всичко на най-важното направление.

Малко преди да се стъмни Гат бе принуден да наблюдава безпомощно как цяло ято планери се нахвърлят върху последните два балона на южния склон. Така приключи първия ден от сражението.

— Забави! Забави!

Този път крещяха и тримата едновременно, завладени от почти парализиращата сила на практическия резонанс.

Сребърни огньовете танцуваха около корпуса на каруцата и въпреки че се носеха право надолу по склона, скоростта им видимо намаляваше. Но въпреки това продължаваха да летят шеметно право към ръба на пропастта. Оставаха десет метра... пет... два...

Точно в последния момент, бясно въртящите се в обратна посока колела на робота най-сетне задържаха полета на каруцата сред облак от прахоляк, но предните ѝ колела увиснаха над ръба.

Арт сграбчи един приведен клон, който също бе помогнал за спирането на убийствения им скок, и го стисна като удавник — сламка. Денис изтри лепкавата пот от очите си, като същевременно избягваше да гледа надолу. След това се покашля и облиза с език напуканите си устни, готвейки се да нареди на робота колкото се може по-внимателно да ги изтегли назад. За нещастие каручката избра точно този момент да се приплъзне още няколко сантиметра към ръба. Сега вече и колелата на робота висяха безпомощно над бездната.

— Такаааа — произнесе Денис с неподозирано и за него самия самообладание. — Линора? Арт? Всичко наред ли е? Имам една идея. Хайде всички да минем назад — внимателно... внимателно.

Той почувства как Линора се премества, досетила се какво има предвид. И слепец щеше да види, че трябва да се махат оттук, и то веднага!

Нещо бръмна покрай главата на Денис. Отпърво го сметна за гигантско насекомо, но когато се обърна, видя една стрела да пронизва въздуха точно на мястото, където допреди секунда се намираше ухото му!

— Ей! — извика ужасено Арт. Друга стрела се заби между пръстите му.

Горе на склона, пет-шест лъконосци, издокарани в ярките униформи на Кремеровите почетни стрелци, се спускаха предпазливо

между храстите и от време на време спираха, за да се прицелват в тях. Още малко и някой все щеше да ги уцели. Тези хора явно не искаха да се сдобият с военнопленници.

Всъщност, осъзна Денис, усилията им можеха да се окажат напразни. Арт всеки момент щеше да изпусне клоната, който единствен ги задържаше по пътя им към пропастта. Двамата с Линора едва ли щяха да се претърколят навреме, за да му се притекат на помощ отвън.

Това ли е краят? Денис се огледа отчаяно, търсейки и най-невъзможния начин за спасение. Още няколко стрели избръмчаха край тях и изчезнаха в пропастта.

Линора извади ножа си и той се зачуди какво е намислила.

И тогава се сети!

Планерът! Ако само успеят да го откачат от каруцата — ето го пътя към спасението!

Но първо трябва да обърнат крилете, които сега бяха монтирани вертикално като платна на лодка. Държаха ги няколко здраво опънати въжета. Ето какво искаше да пререже с ножа си Линора.

Трябваше му още половин секунда преди да си спомни какво огромно напрежение се крие в тези обтегнати въжета. Линора вече посягаше с блестящото острие.

— Недей! Спри!

Твърде късно. Добре практикуваното острие срязва въжето като масло. Крилата се завъртяха над тях, помитайки по пътя си две смъртоносно изпратени стрели.

Дори и пред страх от изтезания, Арт не би могъл да каже какво го накара в онзи момент да пусне дървото, а не коритото. А когато малката кола подскочи като побеснял жребец, той се озова в задния ѝ край, точно зад разперените криле. Линора и Денис се плъзнаха напред с очи, вперени в пропастта, докато странното превозно средство се люшкеше на самия край на ръба.

Прасльо бе скочил в скута на Денис. За първи път физиономията му не изглеждаше развеселена, явно дори малкото животинче смяташе, че са прекалили с тръпките и приключенията.

„Какво, пак ли ще ни зарежеш?“ — помисли си Денис, неспособен да предприеме каквото и да било.

Кренегито вдигна раменца, сякаш го бе разбрало. Сетне разтвори пръсти и изпъна мембраните си, приготвяйки се за скок. Колата се

наклони още малко и съществото за първи път надзърна в пропастта, която все така неумолимо ги зовеше.

— !! — изписука то и потрепери. Миниатюрните му мембрани не бяха предназначени за истински полет и едва ли щяха да го спасят от зловещата участ да се разбие в скалите, заедно с останалите членове на тази зловещата експедиция. Денис едва не се разсмя, когато прочете всичко това върху уплашеното лице на животинчето.

Тази сцена отне не повече от секунда в разтеглението от върховно напрежение момент, в който каруцата бавно се претъркулваше през ръба. Още няколко стрели бръмнаха отзад, но закъсняха. Изведнъж хоризонтът се измести с деветдесет градуса и дъното на пропастта се озова пред очите им. Прасолетът извряка. Арт нададе ужасен писък. Денис стискаше здраво коритото и се молеше.

Линора бе тази, която ги спаси.

Започна да пее.

Първият тон бе толкова кристалночист, че за миг забравиха за хипнотизиращата гледка на носещото се срещу тях дъно. Тримата бяха работили заедно достатъчно дълго като практикуващ екип. Сега призивът ѝ послужи за фокус. *Фелтешкият* транс отново ги обгърна в могъщите си вибрации.

Денис почувства слабо телепатично докосване, което несъмнено принадлежеше на Линора. Сетне към него си присъединиха Арт и Прасльо. Пространството около тях се изпълни с ослепително енергетично сияние. Усещаше присъствието на неимоверна сила и отчаяно желание за промяна на обкръжаващата ги действителност.

Но нямаше конкретен предмет за въздействие — нещо, върху което да окаже плодотворното си влияние Практическият ефект!

Съзнанието на Денис не бе в състояние да поднесе светкавично решение на този чисто научен проблем. За щастие в този миг подсъзнанието му се оказа далеч по-находчиво!

И докато се носеха неумолимо към дъното на каньона, той почувства, че времето се затваря около тях. Сред вихрушката от хаотична енергия, която по странен начин напомняше силовото поле на зеватрона, Денис премигна веднъж, два пъти, после затвори очи.

* * *

Когато отново ги отвори, откри, че седи до млад чернокос мъж с гъсти, лъскави мустаци. Младежът носеше бяла кожена куртка, чиито краища се вееха от вятъра, и чифт старовремски пилотски очила на челото.

Седяха в някаква странна конструкция от бяло платнище и къси дървени подпори, пристегнати с метални жици. Макар че въздухът свистеше в ушите им, мъгливосивата реалност, която ги обкръжаваше, изглеждаше безкрайна и неподвижна.

— Знаеш ли — викаше непознатият, като се напъваше да надвие рева на вятъра — най-голям зор видяхме, докато придадем нужния ъгъл на крилете. — Ланглей^[1] не искаше и да чуе за някакво забавяне. Хвърли се през глава без да подлага моделите на щателни изпитания в аеродинамичната тръба, докато Уилбър^[2] и аз...

Денис го гледаше облещен. Премигна и отново отвори очи, за да открие, че реалността се е променила.

— ... та се наложи лично да изпитам X-10! Двигателят заемаше половината от пространството на проклетото нещо! Първите няколко прототипа направо се забили в земята! Нарекли го „летящата бомба“. Нима можех да позволя някой друг да се качи вместо мен?

Мъжът с очилата и бялата куртка бе изчезнал, заменен от друг — с тънички мустаци, насмешливо изражение и мека шапка с шлемофони. Той поклати глава и се засмя.

— Иска си здрава работа, ето какво. Вярно, имах малко наследени парици и трябваше само да се покатеря върху гърбовете на тези гиганти. Признавам си го! Но всеки един от проектите ми е смукал направо от жизнените ми сили!

Пространството около тях все още беше мъгливо, като неясните очертания на видение по време на сън. Затова пък сложната плетеница от подпори и опънати жици бе заменена с вибриращ стъклен похлупак, разделен от напречни метални рамки, а под краката им се тресяха с неистов рев най-малко хиляда конски сили.

— Ще ти призная, че понякога чувствам как младите започват да ми дишат във врата — подхвърли небрежно пилотът на моноплана, усмихна се и се тупна отзад. — Ей туканка.

Изглеждаше му странно познат, но не можеше да си спомни откъде точно... като някой, за когото е чел много отдавна в книгите по история. Денис премигна отново и когато отвори очи, сцената бе

претърпяла поредната си метаморфоза. Нямаше го мъжът с мустачките и стъклената кабина.

Този път видението бе съвсем краткотрайно. Ревът на двигателя беше приглушен. Усещаше мирис на хризантеми и в краткия миг, докато очите му бяха полуотворени, той мярна жена с широкопола сламена шапка и яркорозов шал. Тя му се усмихна, докато следеше контролното табло и дори му намигна. Зад прозореца на кабината се виждаше вода докъдето му стигаше погледът. После отново преход.

Сега седеше в креслото на втория пилот в огромен двумоторен самолет — бомбардировач, ако се съдеше по формата. Миришеше на аеробензин и изгоряла изолация. Щурвалът в ръцете му вибрираше в синхрон с ритъма на двигателя. От съседното кресло му се хилеше плешив мъж в зелена военна униформа.

— Прогрес — обяви гордо спътникът му. — Ей, момче, ама и на теб ти върви в тези неща. Едно време ни бяха нужни години и езера от пот, докато стигнем дотам, докъдето си ти сега!

За първи път, откакто бе погълнат от този налудничав сън, Денис си помисли, че започва да разбира за какво става дума. Дори позна лицето на мъжа.

— Уф, така е, зная — изпъшка той. — Но какво да се прави, полковник, тогава не сте разполагали с Практическият ефект.

Офицерът поклати глава.

— Хич. Но ще ти кажа нещо — далеч по-приятно е да го правиш със собствените си ръце, пък дори и да е по-бавно. Ще ми се само вселената да е по-справедливо място. Не че не получих моя дял от славата, която ми се полагаше.

— Разбирам ви.

Полковникът кимна.

— Но нищо, всеки трябва да върши онова, дето му е отредено. Искаш ли да се повозиш още малко? Току-що излетяхме с моя „хорнет^[3]“ и ти обещавам, че след малко ще се позабавляваме здравата.

— Съжалявам сър, но май е време да се връщам при моите приятели. Благодаря за поканата все пак. Беше удоволствие да се запозная с вас и другите.

— Нищо работа, момче. Жалко само, че няма да останеш още мъничко, за да се срещнеш с жокееите от реактивните и астронавтите. И

това ми било пилоти! — Полковникът чак подсвирна от яд. — Но, както и да е. От мен запомни едно, момче — нищо не може да замени здравата работа!

Денис кимна и отново затвори очи. Вятърът продължаваше да свисти в ушите му, а сънят се отдръпваше като декор на отминала сцена в театъра.

* * *

Виденията се изпариха заедно с мъглата, която го обкръжаваше и Денис установи, че лети!

Не беше съвсем сигурен колко време е изминало, но затова пък веднага забеляза, че странната комбинация от каруца и планер бе претърпяла някои доста съществени промени — доказателство за това бе факта, че все още са живи.

Около гладкия полиран корпус все още блещукаха синкавите светлини. Крилата бяха солидно закрепени за корпуса и имаха изящна аеродинамична форма. Тялото на каруцата се бе издължило и дори отзад бе пораснала елегантна опашка. Острият нос сочеше гордо напред и нагоре, което означаваше, че земята под тях бавно се отдалечава.

Едва ли цялата татирска история е познавала по-могъщ *фелтешки* транс, помисли си Денис. В скута му Прасльо се бе отпуснал в израз на крайно изтощение — дишаше тежко и се озърташе с облещените си очички. Денис все още не смееше да отдели поглед от приборите за управление, но не се съмняваше, че Арт и Линора зад него се намираха в същото положение.

Доскорошният сън все още беше някъде в периферията на съзнанието му. Дори подушваше миризмата на аеробензин, масло и нагорещен метал.

Ако сънят бе продължил, без съмнение щеше да се срещне и с някои от по-съвременните герои на авиацията, които да се превърнат във фокус за интензивния практически транс. Все пак бе продължил колкото е нужно, оставяйки в него смътното чувство на гордост. Тези мъже и жени бяха истинското наследство на Земята. Със своята

дързост и изобретателност именно те бяха превърнали реалността в онова, което им подсказваха само мечтите... и то по трудния начин.

Денис погледна навън. Топлият вятър го лъхна в лицето — не беше достатъчно силен за да ги издигне обратно до планината, от която бяха излетели. Трябваше да открие подходящо място за приземяване.

Отпред и малко встрани се виждаше неголямо плато, заобиколено от остри, щръкнали право нагоре скали. Денис наклони предпазливо летящия съд и започна постепенно да го снижава. Площадката не беше достатъчно дълга, затова трябваше да успее да се приземи в самото ѝ начало, преди да започнат храстите и камънаците.

Сети се, че роботът все още е отдолу и при тази мисъл сърцето му се сви — вярната машинка можеше да пострада при предстоящото аварийно кацане. Какво да се прави, такива са рисковете на всяко прибързано начинание. Въпреки това ѝ викна да се пригответи, сякаш това би имало някакво значение.

После се сети, че предупреждението му е напразно. Снабден със здрава метална броня, роботът сигурно бе най-подготвения от всички за всякакви неприятни сътресения.

За всеки случай направи още един широк кръг, за да достигне най-удобната позиция за равен и постепенен заход надолу към избраната от него писта за кацане. Трябваше да внимава, защото едва ли щеше да има втора възможност.

Чак сега, докато очакваше подходящ вятър, намери време да погледне към спътниците си. Арт бе плувнал в пот, но му се ухили щастливо, показвайки, че все още има пълна вяра в него. За разлика от него Линора изглеждаше напълно изтощена. Беше се отпуснала напред, подпряла мократа си буза на рамото му, и сякаш нищо от ставащото не я интересуваше. Денис ѝ си усмихна окуражително и се обърна, готов да започне приземяването.

— Добре, момчета — викна им той. — Затегнете коланите!

„Площадката“ към която се носеха с нарастваща скорост, всъщност се оказа песъчлив бряг с най-малко десетградусов наклон отляво надясно и само на десетина метра от северния стръмен край на платото. Денис дръпна ръчката към себе си и обърна крилата така, че да забавят снижаването. Корпусът се затресе и той изпъна крака, за да

заеме по-стабилна поза. В този момент почувства, че Линора го прегръща и се притиска към него.

Планерът изви плавно и грациозно като албатрос и докосна лекичко мекия пясък. Едното крило се наклони, заора в пясъка и ги завъртя, но въпреки това продължаваха да се плъзгат почти право напред по площадката. Облак прахоляк и чакъл се вдигна зад опашката, най-вече благодарение на Арт, който дърпаше с все сила спирачките. Колелата на робота също се въртяха с трескава бързина.

Не след дълго прашната пелена ги обгърна отвсякъде и Денис трябваше да насочва машината по усет.

След малко спряха. Когато прахта се уталожи и всички изтриха засъхналите корички около очите си, Денис откри, че се бяха приземили само на няколко метра от ръба на площадката. Следваше поне петдесет метра отвесно спускане и ново, по-голямо плато.

Един по един те се освободиха от ремъците, с които се бяха завързали, и скочиха на земята като се подпираха и пристъпваха неуверено по податливия пясък. Наблизо имаше няколко малки дръвчета и тримата приседнаха в сянката им, все още неспособни да повярват, че са се отървали невредими.

След още няколко минути Прасльо изпълзя от коритото и надигна глава да види къде са. Телцето му все още трепереше от ужас, а вероятно и от изтощение, след невероятно интензивния транс. Известно време то лежеше, загледано в лицата на спътниците си.

Накрая, когато слънцето се спусна зад западните върхове, то изсумтя презрително, изтегна се до металния корпус на робота и потъна в непробуден сън.

[1] Ланглей, Самюъл Пиърпонт — (1834–1906) — амер. астроном и пионер на аеронавтиката — Бел.прев. ↑

[2] Орвил и Уилбър Райт — амер. братя, създатели на първия аероплан със собствен двигател — Бел.прев. ↑

[3] F-18 „Хорнет“ — амер. изстребител, производство на „Дъглас корп.“ — Бел.прев. ↑

Въпреки мързеливото темпо, Брейди получи рани от седлото доста преди неприятният тип с червено расо да даде сигнал за почивка.

Брейди яздеше кон за първи път в живота си и знаеше със сигурност, че ще му е за последен, ако зависеше от него. Малко след сигнала се свлече непохватно от коня и един от войниците му развърза ръцете. Настаниха го до набързо стъкмения огън, под сянката на едно дърво, и се заеха да приготвят вечерята. Когато тя стана готова, същият войник му подаде прясно сварено месо в изящна купичка от материал, който малко напомняше порцелан. Докато се хранеше лакомо, Брейди не можа да сдържи възхищението си от красивата съдинка. Никога досега не беше виждал такава прекрасна изработка.

После нещо му светна в мозъка. Макар похитителите му да се държаха като примитивни диваци, те не можеха да скрият истинската си същност. Красиви вещи като тази, продукт на високо развита технология, проваляха напълно представлението, което се опитваха да му играят.

Тези хора несъмнено принадлежаха към някоя много развита цивилизация. Един-единствен поглед към пътя и тези великолепно самосмазващи се шейни, бе достатъчен за да го определи със сигурност. Съществуваше само едно обяснение за това, което ставаше тук.

Денис бе прекарал цели три месеца сред тях. Чакал е търпеливо, знаейки, че рано или късно Фластер ще изпрати някой, и то точно Брейди, за да оправи зеватрона. А през това време Денис се е сблизил с местните жители, обещавайки им всички чудеса на Земята, като в замяна е поискал да изиграят на Брейди тази отвратителна и напълно безвкусна шега.

Мръсен ход!

Нищо чудно, че хората тук разполагаха със свободно време за подобни игрички. Брейди бе посещавал селища на „средновековници“ на Земята и знаеше, че те се забавляваха, като по цял ден яздеха коне и си уреждаха турнири със смешните си, нескопосани оръжия. Нюел

вероятно бе наел някаква подобна циркаджийска трупа от побъркани на тема местна история перковци, за да се навъртат около зеватрона и да чакат появата му.

Тези типове си падаха по грубата игра. В началото дори успяха да го изплашат здравата, особено когато напереният дебеланко взе да го разпитва за всяка вещ от екипировката му.

Но именно тук прекалиха. Тези хора носеха мечове и секири от скъпоценни камъни, а не знаят какво е ловна карабина и портативна микровълнова печка!

О, тези тук знаеха кой е Нюел. Още първия път, когато спомена името му, лицето на „свещеника“ придоби странен вид. „Войниците“ също бяха в течение, макар да не продумаха и думичка по въпроса.

Да, сега вече не се съмняваше в теорията си. Цялото това представление целеше само да достави удоволствие на онзи отмъстителен негодник Нюел, задето бе разменил чиповете в контролното табло.

Време е да обяви края на пиесата! Не биваше да им позволява повече да си играят с него, защото играта им започваше да загрубява. Ръцете му бяха отекли от юздите, какво остава за плюските по краката и натъртеното му седалище... Брейди реши, че е време да защити правата си. Той погълна на един дъх остатъка от вечерята, стисна зъби и понечи да стане.

Един от „войниците“ избра тъкмо този момент, за да нададе пронизителен писък.

Брейди се ококори при вида на нещастника, който подгъваше крака с щръкнала от гърлото стрела. Внезапно всички се разбягаха да търсят прикритие.

Режисьорът на постановката прекаляваше с реализма! Брейди бе принуден да наблюдава безпомощно как войникът се дави в собствената си кръв и накрая умира.

Той преглътна мъчително, завладян от натрапчивото усещане, че многообещаващата теория започва да се пропуква по шевовете.

— Партизани! — извика някой наблизо. — Промъкват се откъм тила ни!

Последва порой от кресливи заповеди. Едно отделение пропълзя до края на гората, шмугна се вътре и не след дълго оттам изригна нова шумотевица, придружена от звън на оръжие и болезнени писъци.

Малко след това в лагера дотича пратеник. Той се озърна и запълзя към мястото, където страхливо се спотайваше негодникът с червените дрехи.

Брейди се изгърколи до другия край на дънера, зад който се беше прикрил, за да чуе какво си говорят.

— ... засада на завоя на пътя. Някой е изгубил търпение и е започнал пукотевицата още щом са ни видели... извадихме късмет... сега сме обкръжени и не можем да пратим съобщение до нашите...

Дебеланкото, когото всички наричаха Хоск, кимна и облиза нервно устни.

— Язык, че пратихме последния пощенски гълъб, за да осведомим барона за залавянето на новия магьосник! — промърмори той. — Сега как ще се свържем с него?

Другият сви рамене.

— По тъмно ще изпратя дузина от хората ми в различни посоки. Все един от тях ще се промъкне...

Опрял гръб на дънера, Брейди загледа втрещено пред себе си. Уютното обяснение, което си бе изградил, и за което се държеше до скоро като за спасителен пояс, се бе изпарило във въздуха. На негово място бе изникнал чужд и непознат свят, пълен с безброй опасности.

Насила ме накараха! Не исках да идвам тук!

Той въздъхна. Сам си е виновен. Не биваше да се вслушва в съветите на Габи и да се пише храбър доброволец!

— Милорд, получихме съобщение от дякон Хоск. Намира се от другата страна на Северния проход. Твърди, че е открил...

Барон Кремер се извъртя и кресна:

— Не сега! Кажете на този глупак да стои там, където е и да не се пречка в краката на моята армия!

Вестоносецът се поклони припряно и побърза да се изпари през входа на шатрата. Кремер се върна при офицерите си.

— Продължавайте. Да чуем какво предприехте, за да прочистите долината от онези летящи чудовища.

Баронът бе пристигнал преди не повече от час с един от големите, триместни планери. Болеше го главата, очите му бяха зачервени от дългото виждане срещу слънцето и нервите му бяха опънати до краен предел. Подчинените му почувстваха, че е в отвратително настроение и побързаха да докладват обстановката, представяйки я в максимално благоприятна светлина.

— Милорд, едва вчера вечерта противникът успя да спре настъплението на нашите сили. Но хората на конт Фейф-дей са обкръжили две от чудовищата над южния ръб на каньона. Ще му осигурим пълна въздушна подкрепа с най-тежките планери, които благоволихте да ни пратите от другите участъци на фронта. Веднага щом елиминираме последните две чудовища, нашите войски ще щурмуват позициите на противника горе на хребета. Сигурно ще дадем немалко жертви, но по-важното е, че с превземането им ще спечелим тактическо преимущество и ще получим възможност да ударим четирите летящи чудовища от северния ръб. След това вече нищо не може да ни спре.

— И колко от планерите ми възнамерявате да пожертвате? — попита баронът.

— О, няма да са много, милорд. Не повече от петнайсет-двайсет.

— Няма да са много... — повтори злобно Кремер и се отпусна уморено в креслото. — Моите храбри пилоти... непобедими... петнайсет-двайсет. Вие разбирате ли, че почти една трета от

въздушната ми ескадра е изгубена безвъзвратно! С какво ще поддържам другите сили, кажете ми?

— Но, Ваше височество, така ще премахнем веднъж завинаги заплахата от чудовищата. Противникът отдавна е вкарал всичките си резерви в боя — включително и кралските съгледвачи. Достатъчно е да пробием някъде отбранителната линия, и войната ще бъде решена! Според нас, най-слабото им място е тъкмо тук, в този участък. Разкъсаме ли фронта и врагът ще бъде разделен на две!

Кремер вдигна глава. По лицата на хората му се четеше ентузиазъм и воля за победа, и това сякаш му придаде нови сили.

— Добре! Докарайте всички подкрепления. Искам със собствените си очи да видя как ще спечелим тази историческа битка!

Слънцето изпълзя над хоризонта, а Денис и Линора продължаваха да лежат един до друг на песъчливия бряг, завити с одеялото на Сара. Денис усещаше тялото си като изстискан парцал, но не татирски, който със сигурност щеше да стане по-добър от употребата, а най-обикновен, земен.

Съдейки по звуците, идващи от хрусталака, Арт се опитваше да стъкми закуската.

Линора въздъхна, положила глава върху гърдите на Денис. Усещаше слабия, омаен аромат на косите ѝ. Даваше си сметка, че трябва колкото се може по-скоро да напуснат това открито място, но волята му беше пречупена от сладкото усещане за близостта на любимата.

Арт се покашля вежливо.

— Тъъ, Денис?

— Какво има, приятелю?

— Мисля, че трябва да погледнеш нещо...

Младежът вдигна уморено очи, погледна в указаната посока и ядосано извика:

— Ще престанеш ли с тоя номер? Защо все ти трябва... О, по дяволите! Извинявай.

Арт му показваше скалния ръб, от който бяха литнали, преследвани от смъртоносното свистене на стрелите. Ако можеше да се вярва на електронния му часовник, не бяха изминали повече от десет часа. Затова пък за същото време, благодарение на Практическия ефект, колата им бе еволюирала с десетки години.

Денис дочу далечни, приглушени звуци от сражение. Над хълма бавно се вдигна облак прах, който бавно се стелеше в южна посока.

Изглежда, л'тофите отстъпваха.

Но не това бе обезпокоило Арт. Пръстът му сочеше в една точка зад и под прашния облак от сражението. Денис напрегна очи, премигвайки от заслепяващите лъчи на слънцето. И тогава ги видя.

Малък отряд войници се беше отделил от битката сред хълмовете. В момента си проправяха път през дерето, образувано от пролетното топене на снеговете. Спускаха се внимателно, но бяха опитни и добре подготвени, защото преодоляваха най-стръмните участъци с помощта на въжета.

Значи войниците на Кремер не се бяха отказали! Добре знаеха, че баронът дава мило и драго да залови бегълците, и вероятно затова са изпратили специален отряд планински егери да ги догонят на това голо плато.

Ако се съдеше по темпото на придвижване, до два часа щяха да са тук. Най-много три.

Линора го докосна лекичко по рамото. Извърна глава и видя, че и тя му сочи нещо!

„И ти ли?“ — попита я мълчаливо с поглед, преди да проследи посоката на неумолимия ѝ пръст.

Показваше му една точка в небето на юг от тях. Всъщност не една — няколко. Те се движеха.

— Това пък какво е...?

Изведнъж разбра. Тези точки, мудно полюшващи се във въздуха, бяха балони. Големи газови мехури, с огньове под тях и гондоли, в които дебнеше смърт.

Тъй значи. Докато са си почивали, навсякъде около тях битката се е разгаряла. По-добре да се махат оттук преди да са пристигнали егерите на барона. Но сега, когато се решаваше съдбата на света, трябваше да помогне с нещо за победата на добрите.

Денис смяташе, че вече знае как.

Извади острия, блестящ стогодишен нож, подарък от Сара Сигъл и се обърна към спътниците си.

— Искам вие двамата да ми намерите голямо парче дърво — ей толкоз голямо и толкова дебело. — Той им показа с ръце.

Арт понечи да го попита нещо, но Денис го спря с решителен жест.

— Смятам да се поупражнявам в дърворезба — заяви той.

Линора и Арт се спогледаха многозначително. Пак магии и вълшебства — се четеше в погледите им. Сетне кимнаха и тръгнаха да изпълняват нареждането.

Когато се върнаха, го завариха да разговаря с неговия метален демон. Беше издърпал планера почти до следващия ръб и тъкмо нагласяваше робота в основата му. На пясъка около него бяха пръснати най-различни инструменти.

— Намерихме ти пръчката — обади се Арт.

— Точно каквато искаше — добави Линора.

Денис кимна. Взе дългия близо пет стъпки клон и незабавно започна да го дялка и оформя, като взимаше повече в средата и заобляше по еднакъв начин краищата. През цялото време си мърмореше нещо, което двамата му спътници взеха за тайнствени заклинания. Никой от тях не дръзваше да го попита какво прави.

Прасльо също прояви внезапен интерес към работата му, надигна се от сянката под планера и допълзя лениво до него.

— Май пак ще летим — прошепна по едно време Линора. Малко преди това Денис бе започнал да вади багажа от каруцата. — Ела да му помогнем — рече тя на Арт.

От време на време хвърляха тревожни погледи на егерите, които приближаваха с обезпокоителна бързина. Тъкмо привършваха с изпразването на коритото, когато Денис приключи работата си.

Линора отдавна смяташе, че е привикнала с изненадите на магьосника. След като реши, че е готов и огледа доволно произведението си, Денис се наведе и го подаде на робота, който стоеше под корпуса на планера.

— Вземи това. Искам да го хванеш точно по средата с централната си ръка. Така. А сега го завърти по посока на часовниковата стрелка. Използвай ръката си за ос на движението. Точно така! С постепенно ускорение. *Целта ти* — подчерта той, — е да предизвикаш низходящ въздушен поток, с което да създадеш реактивно движение напред и нагоре.

После се обърна и ги изгледа усмихнато. Двамата чакаха търпеливо да получат някакво обяснение. Чудеше се какво да им каже, как да им обясни за какво служи *перката*...

Пръчката се въртеше все по-бързо. Съвсем скоро очертанията ѝ се размазаха и изчезнаха в неясен трепкащ кръг. Денис помоли Арт да

остане на земята и да държи планера, след това помогна на Линора да се настани.

Накрая вдигна прасолета — дребната животинка все още трепереше от изтощение.

— Хайде, Прас — рече му ободряващо той. — Имаш още малко работа. — Настани се пред Линора и ѝ каза да подхване песента, с която призоваваше фелтешкия транс.

— *Перка* — произнесе Линора новата дума, твърдо решена да я запомни. Тя вдигна клазмодиона и плъзна ръка по струните.

На Татир понякога дори хората имат полза от практикуването. Четиримата бяха погълнати от поредния фелтешки транс с такава лекота, сякаш затова се бяха родили. Не беше нито толкова интензивен, нито толкова силен, в сравнение с предишния ден, когато отчаянието им го бе предизвикало. Но скоро въздухът около тях засия с познатия блясък и те знаеха, че промяната е започнала. Сега вече всичко бе само надпревара с времето.

Последният от балоните на южния ръб отлетя малко преди изгрев-слънце, минути преди да падне отбраната на котвата. Аеронавтите му бяха научили горчивия урок, довел до гибелта на другарите им от другите балони. От гондолата полетяха чувалчета с пясък, бидончета с прясна вода, оръжия, ризници — всичко, което вече не им трябваше. Балонът се издигна право нагоре в небето, покрай кръжащите като лешояди планери. Едно възходящо планинско течение му помогна бързо да набере височина и да се отдалечи от опасните им стрели.

Докато се взираше в него, Гат се молеше това да е балонът на Стивмладши.

Е, поне бяха успели да задържат още един ден противника. Цял един ден! Не всичко ставаше според плановете на Кремер.

— Сега вече планерите ще могат да атакуват нашите предни позиции — промърмори отчаяно л'тофския стрелец, подпрял се до него на парапета. — До утре вечер ще пометат южните позиции и ще улеснят пробива на нашествениците.

Гат бе принуден да се съгласи.

— Трябват ни подкрепления — въздъхна той.

— За съжаление всички наши резерви бяха изтеглени назад, за да предотвратят евентуално нахлуване от северния участък.

Гат изруга. Да имаше някакъв начин да придвижват балоните срещу вятъра! Тогава със сигурност щяха да помогнат в битката при северния хребет и нямаше да седят като безпомощни мишени на проклетите планери!

— Ето ги, пак идват! — извика един от хората му.

Гат се огледа. Още едно ято от зловеци крилати дракони се насочваше към тях. Откъде се вземаха толкова много? Кремер сигурно ги бе докарал всичките, за да приключи с тях.

Той вдигна лъка и се приготви за бой.

Арт напрягаше сетни сили да задържи в изправено положение опашката на колата-планер. Подметките му се влачеха по песъчливия терен. Въздушната вихрушка вдигаше нови и нови облаци прахоляк около тях.

— Не мога да го задържа!

— Само още малко! — викна му в отговор Денис. Звукът, който идеше откъм бясно въртящата се перка, бе като рев на страховито чудовище, от който настръхваше кожата. Корпусът се мяташе насам-натам, задържан единствено от тежестта на крилата и от немошните му ръце.

Линора бе легнала с цялата си тежест върху спирачките.

— Изплъзва ми се! — закрепця уплашено Арт.

— Не се безпокой, казах на работа да включи на задна — отвърна му Денис. — Още малко и ще можеш да качиш на борда. Тогава Линора ще пусне спирачките и аз ще наредя на машината да потегли напред!

— Какво ще наредиш? — попита Арт.

— Нали ти казах! Да потегли напред...

Денис така и не можа да завърши изречението. Воят на колелата под корпуса внезапно смени тоналността си когато спряха за миг, а после неочаквано се завъртяха в обратна посока.

— Не! Нямах предвид сега! — завика Денис, но машината вече се носеше напред с бързината на състезателен кон. От люшкането той се строполи върху Линора.

Цял фонтан от пясък удари Арт право в лицето и повали по очи на сантиметри от ръба на платото.

— Ей! — извика той, закашля се и изплю с отвращение пясъка, който бе нагълтал. — Ей! Почакайте ме!

Но „колата“ се отдалечаваше от него с главозамайваща скорост. Вече приближаваше средата на каньона и дори набираше височина. Когато се издигна достатъчно, тя се спусна стремително надолу и пред погледа на зяпналия от почуда Арт изпълни цяла серия фигури от

висшия пилотаж. Сърцето на дребничкия крадец подскочаше лудо, докато наблюдаваше тези изумителни въздушни маневри. Магьосникът очевидно и този път се забавляваше добре, без да го е грижа за чувствата на околните.

И все пак, за един кратък миг, когато машината прелетя съвсем ниско над отсамния край на каньона, му се стори, че долавя гръмка, цветиста ругатня.

Изминаха няколко минути, преди да си спомни за егерите на барона. Обърна се и видя, че вече се спускат на равното и скоро ще бъдат тук. Време беше да си потърси сигурно скривалище.

* * *

Нямаше нищо по-хубаво на този свят от радостния смях на Линора.

Но не сега. Не и в този момент, когато се нуждаеше от помощта ѝ.

Кръвта му биеше в слепоочията, а гърдите му поемаха въздуха с мъчително и шумно свистене. На всичко отгоре тя се притискаше така силно към него, че почти го задушаваше.

Той дръпна една от връвчиците, които бе вързал за работа. Бе избрал този начин за управление на примитивния си „самолет“, вместо да крещи команди. Опъна леко, тъй като предишните пъти това бе довело до почти катастрофални последствия. Машината или застиваше напред въздуха, заплашвайки да се сгромоляса надолу като гранитен блок, или се завърташе в серия от неконтролируеми лупинги.

Най-сетне проклетото нещо се бе укротило. Роботът въртеше с равномерна скорост пропелера и Денис успя да се отдалечи достатъчно от опасно щръкналите в небето скални зъбери на каньона. Вдигна носа и остави самолета да набира постепенно височина. Едва тогава се отпусна в меката, топла прегръдка на Линора. Опитваше се да потисне напирещото желание да повърне — сега, когато отново бе станал герой в нейните очи, никак нямаше да е полезно за имиджа му.

А Линора продължаваше да се смее безгрижно и да се притиска възхитено към него.

— О, Магьоснико мой! — въздъхна тя. — Това, което направи, е невероятно! В твоята страна ти сигурно си велик човек! Какви ли още чудеса се крият там!

Денис почувства, че започва да му светва пред очите. Изглежда, най-сетне бе сложил юздите на този своенравен Практически ефект! На всичко отгоре и момичето на неговите мечти го обожаваше!

Какво повече му трябва от живота?

Докато нежните ѝ пръсти разтриваха схванатия му врат, той си помисли, че отдавна не се е чувствал толкова щастлив. Самолетът се подчиняваше на движенията му като добре обучен кон, и с всяка измината минута трупаше все повече практика.

Дори прасолетът се претраши и надникна през ръба, оглеждайки с ококорените си очички небето и ширналата се под тях планина.

Макар да му беше приятно, че принцесата е започнала да го боготвори, нямаше да е зле, ако я върне за малко на земята, когато всичко приключи. От известно време, при всяко затруднение, което им се изпречваше, Линора неизменно си мислеше, че непобедимият магьосник знае какво да направи. Докато в действителност му се налагаше да импровизира, и то в последния момент пришпорван от инстинкта за оцеляване.

Горите и планините на Койлия се простираха като прекрасен килим под краката им. Меки, пухкави облачета се носеха в далечината.

Денис погали с ръка гладката, лъскава повърхност на корпуса... тази машина бе негово творение от начало до край. При това целият процес не бе отнел повече от два дни! Чак сега започна да забелязва огромните промени, които я бяха превърнали от нескопосана дървена количка в малък изящен самолет.

Подобно нещо би било невъзможно — не само на Земята, но дори и тук, ако не беше вълшебната помощ на л'тофската принцеса и дребното животинче — кренегито.

Сякаш усетил, че мисли за него, Прас се настани в скута му и замърка доволно. Денис погледна многозначително Линора, припомнил си какво му бе разказвала за тези редки същества.

— Не, любима — заговори и той. — Моят свят не е по-красив от вашия, където природата се е показала толкова милостива. Пътят, който сме изминали, е далеч по-труден и трънлив. И ако въобще сме

постигнали нещо, станало е с много усилия и безброй свидни жертви. Дай им възможност и всеки жител на Земята би предпочел да се премести тук.

Той погледна към далечните равнини и разбра, че вече е взел своето решение. Искаше да остане на Татир до края на живота си.

Е, това не значи, че няма да се върне на Земята — но само за малко. Колкото да пренесе частица от скъпоценните си знания и да ги предаде на онези, които заслужават. Но Койлия ще бъде неговата нова родина. Защото тук живее Линора. Тук са истинските му приятели... приятели?

— Арт! — сети се той и се плесна по челото. Самолетът се залюля.

— О, майчице! — проплака Линора. — Да се връщаме веднага!
Денис описа плавен завой.

Изведнъж си спомни за войната. Трябва първо да спре това безумие и едва тогава да се унася в мечти за щастлив и безгрижен живот в тази страна.

* * *

От скривалището си, под едно повалено дърво, Арт първо чу виковете на приближаващите се войници. Известно време те кръстосваха из платото и надничаха учудени от стръмния ръб към каньона. Ако се съдеше по суеверните възклицания и често повтаряната дума „дракон“, останала в наследство от Стария език, случилото се ги беше разтърсило.

Арт все още се спотайваше, заслушан в стъпките и разговорите им, когато неочаквано долови бързо нарастващ тътен, последван от уплашени виковете и шум от бягащи крака. Тази странна комбинация от звуци се повтори няколко пъти с увеличаваща се интензивност.

Завладян от любопитство, той изпълзя под дървото за да провери какво става.

Първото, което видя, бяха гърбовете на бягащите егери. Носеха се обратно към стената, където все още висяха въжените им стълби, при това с такава скорост, сякаш самият дявол ги гонеше.

Дори той подскочи, когато от небето внезапно се спусна някаква черна сянка и с гръмотевичен шум се насочи към него. Успокои се чак когато зърна двете фигури, които му махаха от кабината на самолета. Нищо чудно, че войниците бяха побягнали. Сърцето му още подскачаше, докато наблюдаваше как се носи грамадното насекомо.

От малкото опит с летящи машини, Арт си даваше сметка, че ще е трудно да се приземи отново върху наклонения пясъчлив бряг. Рискът не беше оправдан, защото залогът беше голям — да спечелят или да изгубят войната. Все пак им бе благодарен, задето се върнаха и прогониха егерите.

Арт помахаше за сбогом на приятелите си и изпроводи с поглед машината, докато се отдалечаваше на юг. Носеше се право към фронтовата линия в равнината.

След като се изгубиха в далечината, той се върна при раниците и изсипа съдържанието на земята. Имаше храна, колкото да си поживее царски поне един месец.

„Дано дотогава успеят да натрият носовете на северняците — помисли си той. — Няма да им се сърдя, ако чак след това дойдат да ме вземат. Ако пък не се върнат, може и аз да си опитам късмета и да построя летяща машина.“

Той си затананика доволно, докато приготвяше яденето. Представи си как се носи из небето без да е подвластен на ветровете.

Сражението не вървеше добре. Рано следобед Гат нареди всички излишни предмети да бъдат хвърлени през борда в отчаян опит за изтегляне.

Но и това не помогна. Следващата вълна от атакуващи планери взеха на прицел горната част на балона. Защитниците вече нямаха с какво да отвърнат и не след дълго грамадната сфера започна да се свива, изпускайки нагорещения въздух през многобройните си пробойни.

На всичко отгоре загубиха още един от стрелците. Наложиха се да изхвърлят тялото му без каквито и да било погребални церемонии.

Наземният отряд, останал да охранява котвите, бе почти обкръжен. Никой вече не хранеше илюзии, че южния ръб ще издържи до падането на нощта.

Кремер, изглежда, бе решил да нанесе главния си удар в Рудикската долина. През целия ден продължаваха да прииждат подкрепления от другите участъци на фронта и най-вече от северните склонове, където кралските съгледвачи оказваха яростна съпротива. Гат видя с очите си пристигането на няколко отряда наемници и сиводрешковците от елитната армия на барона. Подредиха ги зад първата линия и сигурно съвсем скоро щяха да ги изпратят в атака. Пробият ли веднъж отбраната на превала, пътят към сърцето на л'тофското царство ще бъде открит.

Въздухът напускаше балона с тихо, но постоянно свистене. Гат нямаше представа още колко ще се задържат във въздуха, но знаеше, че няма да е много. И като че ли всичко това не беше достатъчно, ами и един от хората му го сграбчи за рамото, посочи нещо и викна уплашено:

— *Това пък какво е?*

Гат погледна накъдето му сочеха. В началото си помисли, че е още една проклетите летящи машини. В ярката следобедна светлина някакво странно тяло се бе присъединило към небесната битка...

голямо, крилато, но с по-различна форма от тази на кремеровите планери.

Освен това *бръмчеше* и летеше така, както не би могъл да лети нито един планер. В движенията му и в начина, по който пореше въздуха, се усещаше сила и свобода.

Хората на Гат зароптаха уплашено. Дали това не бе поредната изненада на Кремер?

Не! Пред смаяните им погледи, ръмжащата машина набра височина и се насочи към възходящия поток, бликащ от гърлото на каньона, където се навъртаха планерите.

Внезапно ги атакува!

Тя се вряза в редиците им и ги разпръсна във всички посоки, принуждавайки ги да се борят с въздушните течения. Някои от тях, изгубили височина, трябваше да се приземят върху неудобните, тесни скални площадки и по стръмните склонове.

Разгневените пилоти скачаха от свалените планери и размахваха закана̀телно юмруци към чудатата машина, която продължаваше да бръмчи като някакво гигантско насекомо в небето.

Или по-скоро като ръка, която разгонва досадни мухи.

Само няколко от най-добрите пилоти на Кремер успяха да се задържат над каньона. Те избегнаха първата среща с нашественика, вдигнаха се още нагоре и на свой ред се гмурнаха да го преследват.

Ала крилатата машина ловко се измъкна от обсега на смъртоносните им стрели. После се завъртя грациозно, озова се зад опашките на преследвачите си и започна да ги поваля, като им нанасяше съкрушителни удари с муцуната си.

Само след няколко минути небето се изчисти. Войниците от двете страни на фронта преустановиха битката, за да следят развоя на въздушния бой. Сетне от редиците на защитниците се надигнаха радостни възгласи, докато нападателите заотстъпваха бавно, завладени от суверен страх пред бучащата *твар*.

На всичко отгоре в същия миг от планините отекна зовът на бойните рогове и зад близките хълмове се появи конен отряд от бронирани войни. Вятърът, който подухваше откъм каньона, развя знамето им с цветовете на кралската фамилия. Върху сърмения зелен фон разпростираше криле гигантски, озъбен дракон и свирепият му

поглед беше вперен право в изплашените лица на кремеровите войници.

Гат знаеше, че около дузина кралски съгледвачи са се спотаили зад хълма, готови да се появят с необходимия гръм и трясък, когато му дойде времето. Целта на тази тактическа постановка бе да се внесе смут в редиците на врага и евентуално да бъде заблуден, че кралят най-сетне се е притекъл на помощ с главните си сили, а това е само малък преден отряд.

Крайният резултат далеч надмина очакванията на Демсен и принц Линзи. Ефектът от съвместното появяване на летящата машина и могъщите бронирани рицари, накара войниците да запелтечат суеверно за преданията от Старата вяра и за отдавна предсказаното победно завръщане на драконите. Сякаш подушило промяната, хвърчащото чудовище отново се спусна стремително към предните редици от армията на Кремер.

Този път никой не посмя да стреля по него — зловецият рев стигаше, за да всели страх и ужас в сърцата на войниците. Те захвърлиха оръжията си и побягнаха назад без дори да се озъртат.

За първи път от доста дни насам Гат си пое дъх с облекчение. Вече не се съмняваше кой е пилотът на драконоподобния планер.

— Ваше величество! Всичко е загубено!

Конникът със сиво наметало се хвърли пред своя господар.

Кремер дръпна рязко юздите на коня.

— *Какво?* За какво говориш, нещастнико? Одеве ми докладваха, че часовете им са преброени!

Той вдигна глава и едва сега забеляза панически отстъпващите войници. Цветът на неговата армия, храбрите гренадири, кавалерията — всичко това се стичаше като разноцветна река назад към изхода на каньона.

След не повече от минута баронът и свитата му бяха погълнати от тази река. Бързо стана ясно, че виковете и ударите с камшик нямат никакъв ефект. Единственото, което можеха да направят, бе да пришпорят конете си към близкия хълм, откъдето да наблюдават бягащите войници.

Изглежда, там горе се бе случило нещо наистина ужасно. Кремер зашари с поглед из небето. За негова изненада нямаше и следа от планерите му, които доскоро му осигуряваха тактическо преимущество.

Тъкмо в този миг ниско над каньона се показа летящ обект със странна форма, чието движение бе придружено от равномерен, вибриращ звук. Ето какво бе подплашило войниците му! Баронът знаеше много добре, че няма планер, който да лети по този начин — напук на въздушните течения и без да губи височина. Обектът приличаше на грамадна, клокочеща хищна птица и около тялото му блещукаха тайнствените огънове на *фелтешкия* транс.

Кремер изруга гневно. Чудатата машина продължаваше да се носи към равнината и той неволно опипа дръжката на най-страшното си оръжие. Нека само доближи на достатъчно разстояние. Успее ли да го свали с игломета, отново ще върне вярата в сърцата на своите хора.

Но чудовището не се съобразяваше с неговите желания. Изпълнило задачата си, то свърна рязко назад, издигна се и се изгуби в

северна посока. Кремер не се съмняваше, че се е отправило към северните проходи, където сражението още продължаваше.

Добре знаеше кой пак се изпречва на пътя му — чуждоземният магьосник отново му хвърляше ръкавицата на предизвикателството.

И нямаше никакъв начин да го спре — поне засега.

Не можеше да се мери с това ново творение. Бойният му план се уповаваше изцяло на тежките и трудно повратливи планери, а те се бяха превърнали в играчка за чудовището.

Тръгне ли вестта за поражението на изток и всички барони ще избягат при крал Хаймиел. До няколко дни към планините ще потегли друга армия — този път вдъхновена от огромната цена за главата му.

Кремер махна с ръка на офицерите си.

— Бързо при семафорните станции — нареди той. — Заповядвам пълно отстъпление — тук и на северния фронт. Моите гренадири да се съберат в Долината на повалените дървета в нашата древна планинска земя. Надявам се там бойният им дух да се възвърне. А след това ще видим кой е по-силен — ние, или хвърчащите чудовища на магьосника.

— Ваше величество? — Офицерите се спогледаха объркано. Само допреди минути те служеха на човека, на който бе съдено да управлява цялата страна — от планините до далечното море. А сега той им заявяваше, че ще трябва да се примирят и да заживеят като дедите си — захвърлени на край света, сред негостоприемните планини!

Не можеше да ги вини за неохотата, с която тръгнаха да изпълняват поръчението му. На тяхно място и той щеше да се чувства така.

— Хайде, размърдайте се! — кресна Кремер, преди да са имали време да размислят. За всеки случай докосна заплашително лъскавата дръжка на игломета. — Освен това пратете вестоносец до гарнизона в Зуслик. Да напуснат веднага, като вземат със себе си всичко ценно. Не ме интересува, ако искат и да грабят. Предстоят ни тежки времена...

Беше късно дори за татирски летен ден, когато чудният „дракон“ се завърна в земите на л’тофите. Посрещачите трябваше да претичат известно разстояние из пресечената местност, докато пилотът открие подходяща площадка за приземяване. През това време тълпата бе нараснала толкова много, сякаш цялото местно население бе излязло да приветства своя храбър спасител.

Летящата машина имаше издължено блестящо тяло, което отразяваше златистата слънчева светлина. Тя докосна леко земята, направи плавен завой в тревата и накрая спря недалеч от група високи дъбови дръвчета.

Тълпата буквално изригна от радост, когато отвътре се показа изчезналата принцеса. Всички се струпаха наоколо, надаваха радостни възгласи и дори понечиха да я понесат на раменете си.

Но Линора не позволи. Тя им даде знак да се усмират, обърна се и подаде ръка на човека, който я придружаваше. Висок мъж с черти на чуждоземец, черна коса и изморено, брадясало лице се изправи и огледа тълпата.

Ала не той предизвика изненадата им, а онова, което клечеше на рамото му — дребно същество с две зелени блестящи очи и озъбена усмивка. Кренегито замърка доволно, когато най-близко стоящите хора отстъпиха назад, обхванати от суеверно благоговение.

После зяпнаха от почуда, защото чуждоземният магьосник сграбчи принцесата в обятията си, вдигна я и я целуна продължително.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА
SEMPER UBI SUB UBI^[1]

Когато се събуди, Денис имаше чувството, че е минало много време и че голяма част от преживяното е било само сън. Седна в леглото и разтърка очи.

Слънцето проникваше през плътните завеси на павилиона и оставяше светли петна по пода. Той отметна копринените завивки, изправи се и едва сега осъзна, че е съвсем гол.

Зад платнената стена долитаха развълнувани гласове, чуваше се и тропот от бързоходните коне на вестносците. Денис потърси дрехите си, но вместо тях откри чифт кожени бричове и блуза от зелен сатен, преметнати на стола. Освен това му бяха оставили и високи, черни кожени ботуши. Трябваше да преглътне неприятната липса на бельо. Навлече набързо дрехите и изхвърча навън.

На няколко метра от входа на павилиона принц Линзи разговаряше оживено с малка група офицери. Един от тях докладваше нещо и сигурно вестите бяха добри, защото накрая принцът го потупа с благодарност по рамото.

Последното накара Денис да въздъхне облекчено. На няколко пъти се бе събуждал с мисълта, че е нужен другаде, където да помогне за пълната победа на л'тофите, но изтощеното му тяло просто отказваше да се подчини.

— Денис!

Беше един от офицерите. Гледаше го усмихнато, сякаш са стари познайници. Но с тази униформа...

— Това съм аз, Гат!

Денис премигна. Момъкът бе пораснал през тези два месеца. Или все пак ефектът се дължеше на униформата.

— Гат! Някакви вести за Стивмладши?

Младежът се захили доволно.

— Съвсем пресни — отпреди час. Добре е старото куче. Балонът му се е приземил в земите на един барон, който е лоялен към краля, и сега нашият приятел препуска насам, придружен от голям и добре

въоръжен отряд. Щели да се присъединят към преследвачите на Кремер!

— Значи Кремер...

Денис млъкна, защото принцът неочаквано се бе обърнал и вървеше към него. Беше висок, добре сложен мъж, с посивяла брада. Той се усмихна и взе ръката на Денис.

— Магъоснико Нюел. Хубаво е, че най-сетне се срещнахме. Надявам се, че сте си починали добре?

— Ами... да, ваше височество. Безпокоя се само...

— Знам — кимна Линзи и се засмя. — Дъщеря ми, вашата годеница, за което вече дадох благословията си. Ще изпратя да я повикат. Настанихме я съвсем наблизко. — Принцът кимна на един млад паж да изпълни поръчението.

Денис цял засия. Страшно много му се искаше да види Линора отново. Вечерта когато се приземиха, бяха почти разделени от пощурялата тълпа. Събраха се за малко в шатрата на принца, където стана официалното представяне и където принцесата незабавно поиска от баща ѝ да бъдат сгодени. За щастие отговорът не се бе забавил много.

Но развоят на военните действия все още не му даваше мира. При последния си полет над каньона бе видял панически отстъпващата армия на барона, видя също и наемническите войски, които бързаха да се изтеглят, забравили доскорошния съюз. Сега Кремер имаше само своите верни северняци. Но тъкмо те представляваха главната заплаха. Макар уплашени и разколебани, планинците бяха опасен и добре подготвен противник, което си пролича от дисциплината им по време на отстъплението. Единствено те бяха съхранили докрай бойния си ред. Това беше враг, който не биваше да подценяват. Враг, който можеше да се реорганизира и да нанесе контраудар веднага след настъпването на нощта.

— Какво става с Кремер? — попита той.

— Не се тревожете — успокои го Линзи. — Съюзниците му до един тръгнаха да искат прошка от краля. От изток също ни пращат помощ — една доброволническа армия. Кремер е опустошил Зуслик, навличайки си гнева на жителите му, и се е отправил към своите древни планински земи. За съжаление, там ще бъде на сигурно място.

Съмнявам се, че дори цялата мощ на кралството плюс вашите летящи чудовища ще са в състояние да го прогонят от тези непристъпни скали.

Денис почувства облекчение. Не се съмняваше, че някой ден Кремер отново ще напомни за себе си. Каквото и да говореха, баронът беше брилянтен военачалник и опитен интригант, безскрупулен в постигането на целите си. Слизането му от политическата сцена несъмнено беше само временно.

И все пак, поне войната бе приключила.

Не без негова помощ, му подсказваше самолюбието му. И то тъкмо навреме, инак неподготвените сили на съюзниците едва ли щяха да спрат настъплението на властолюбивия барон.

Какво пък, Татир никога вече няма да е същият. Благодарение на него познаваха колелото и самолета. Умници като Гат бързо щяха да схванат принципа на перката и да го приложат навсякъде.

Интересно, докъде ли ще стигнат неговите изобретения, когато започнат да се разпространяват масово и Практическият ефект окаже стимулиращото си влияние върху тях?

Пажът дотича обратно, коленичи пред Линзи и му каза нещо. Принцът се обърна към Денис.

— Дъщеря ми ви моли да се срещнете на поляната, където се приземихте предната нощ. Ще ви чака до вълшебната машина. Бъдете спокоен, никой не я е докоснал с пръст. Наредих да я охраняват денонощно под страх от смъртно наказание.

Денис забеляза, че по устните на Линзи трепка доброжелателна усмивка. Без съмнение, докато е спал, принцесата е разказала на баща си за всички приключения, които двамата бяха преживели през последните седмици.

— О, премного съм ви благодарен, ваше височество. Ще бъдете ли така добър да наредите на някой да ми покаже пътя?

Линзи даде знак на младия паж и той хвана Денис за ръката.

[1] Игра на думи — Винаги нещо е под нещо (лат.) — Бел.ред. ↑

Линора вече бе дошла. Беше се излегла на изящно извезано килимче, постлано пред носа на машината, докато три матрони от свитата ѝ си шепнеха развълнувано нещо в сянката на дърветата.

Не само развълнувано, но и недоволно, осъзна Денис, като видя причината за последното. Принцесата бе облечена във военна униформа с плътно прилепнал по краката ѝ клин. На всичко отгоре позата ѝ беше доста предизвикателна, при това в непосредствена близост до странната машина.

Жените изсумтяха и му обърнаха гръб, когато ги поздрави с „добро утро“. (По-скоро „добър ден“ поправи се той, като видя къде се е изкачило слънцето.) Все пак му се поклониха преди да се оттеглят. Държаха се с уважение, но и с известно страхопочитание, сякаш всеки миг щеше да им се озъби и да ги схруска. Изглежда, л’тофите не бяха толкова цивилизовани, колкото койлианците.

И това ще се промени, помисли си Денис, докато крачеше към самолета.

Като го доближи, спря и се ококори изненадан. Линора лежеше по корем, а главата ѝ бе скрита под предницата на това, което някога бе започнало пътя си като набързо сглобена каручка. Вярно, гледката не беше неприятна — напротив, но той се зачуди какво ли прави отдолу.

— Линора... би ли ми казала...

Чу се тъп удар.

— Ох! — извика девойката и Денис се изчерви от последвалите цветисти изрази, за които не се съмняваше от кого са научени.

Междувременно принцесата изпълзя навън като търкаше зачервеното си чело. Недоволното ѝ мърморене секна в мига, когато го видя.

— Денис! — възкликна тя, скочи и се озова в прегръдките му.

Успя да повтори въпроса си едва след като получи възможност да си поеме дъх.

— Ами как какво? Исках да проверя дали всичко е наред. Надявам се, че не съм повредила нещо. Но ти спа толкова дълго, че

накрая изгубих търпение, навлякох тази униформа — за ужас на баща ми — и рекох да прескоча насам. Тате все го е страх да не взема да отлети по следите на барона. Беше ми *скучно* и исках да погледна...

— Линора, имаш ли представа какво си мислят нещастните благоприлични госпожи от твоята свита? — прекъсна я ухилено Денис. — Да се ровичкаш така под нещо, което им навява ужас.

— Уф! — тя погледна изцапаните си колене. Опита се да ги изчисти, но се отказа и вдигна рамене. — Да мислят каквото си щат. Рано или късно трябва да свикнат, нали така? След като ще ти ставам жена, разчитам да ме научиш на това-онова от твоите вълшебни умения. От малкото опит, който натрупах тази сутрин, имам чувството, че работата ще е доста мръсна.

Съдейки по блясъка в очите ѝ, очакваше от бъдещия си съпруг не само да я въведе в тайните на механиката. Какво пък, животът си има и приятни страни.

— Както и да е — продължи развълнувано тя. — Оказа се, че всичко е наред. Нищо не се е променило, откакто кацнахме. Твоето кренеге допреди малко се навърташе наоколо. Къде ли изчезна точно сега? Сигурно е отишло на лов. Така се увлякох докато зяпах отдолу, че съм изгубила представа за времето.

— И все пак, какво правеше долу? — настояваше Денис.

Линора прекъсна за миг потока от думи, търсейки нишката на позабравената си мисъл.

— Роботът! — сети се изведнъж тя. — Беше ми скучно и реших да си побъбря с онова чудесно същество-инструмент, дето си го донесъл от твоя свят.

— *Разговаряла си с...* — Денис млъкна учуден. — Покажи ми — добави бързо той.

Свитата на л'тофската принцеса трябваше да понесе нов удар като видя, че сега и двамата се мушват под странната машина. Жените се приготвиха да извърнат срамежливо погледи, ако най-лошите им предположения се окажеха истина.

Но скоро изпуснаха облекчени въздишки. Животът в низината не беше покварил чак дотам принцесата. Какво тогава търсеха там двамата?

Достолепните матрони си дадоха сметка, че животът им вече няма да е такъв, какъвто е бил.

Всъщност беше излишно да пълзят отдолу, за да говорят с робота. Денис твърде късно си даде сметка, че би могъл да нареди на послушната машина да пусне перката, да се освободи от долната част на корпуса и да излезе навън. Не му беше хрумнало навреме, само защото в мислите му роботът се бе превърнал в *неразделна част* от цялостната самолетна конструкция. Серията от мощни практически трансове, усилен от вълшебното действие на кренегито, бяха трансформирали по такъв начин машината, че сега тя сякаш се беше сляла с полираната повърхност на корпуса.

Под „разговор“ Линора бе имала предвид малко по-различен начин на общуване — на репликите ѝ роботът отвърщаше с изписани върху дисплея съобщения.

Денис се намръщи озадачено, когато видя редове от койлиански йероглифи да вървят по сребристия екран. Интересно, запита се той, откъде ли роботът е научил...

Но, разбира се. Нали още от първия ден на пребиваването си тук неговата задача бе да събира колкото се може повече информация за местните обитатели. А в това влизаше и познания за писмения език.

— Раздели екрана — нареди той. — Койлианският текст отляво, отдясно английски в най-точен превод.

Екранът се раздели на две равни части. Легнали по корем двамата мърдаха с устни, докато четяха текста, забравили колко са близо един до друг. Дори Денис пропусна да се възползва от тази удобна възможност.

Още от самото начало забеляза някои интересни прилики. Макар койлианските знаци да бяха част от слогова азбука за разлика от английско-латинската писменост, която по своя характер е истинска азбука, двете системи очевидно притежаваха сходен стил. Така койлианското „th“ изглеждаше като леко изменени и слети „t“ и „h“.

Денис взе да си припомня някои от предположенията, с които се бе забавлявал по време на принудителния си престой в двореца. С

нарастващо вълнение той започна да подозира, че една от теориите, които бе разработил тогава, може да се окаже вярна.

Отново се съсредоточи върху текста. Беше резюме на ранната койлианска история въз основа на някои древни писания, до които роботът се беше добрал тайно в един от зусликските храмове. В него се разказваше за Старата вяра; някога широко разпространена на Татир, но сега свързвана единствено с л'тофите и отделни племена. На пръв поглед това бяха предимно легенди и митове, но не след дълго Денис взе да открива някои общи черти в различните истории.

Помоли робота да прескочи встъпителната част и отново потъна в четене. Линора също следеше своята страна от текста и от време на време правеше забележки или спираше, за да обясни значението на някоя част.

Денис вече се опасяваше от схващане на врата, когато най-после сметна, че е получил достатъчно информация. Заключение изглеждаше неоспоримо.

— Това не е друга планета! — възкликна той. — Това е бъдещето!

Линора се претърколи и го погледна.

— Точно така, мой храбри магьоснико, ти идваш от миналото. Мислиш ли, че това променя нещата? Ще се ожениш ли за мен, ако се окаже че може да съм твоя далечна потомка?

Денис се наведе и я целуна.

— Да не съм се венчал за моето време? — отвърна той с въпрос. — Освен това не може да си моя потомка. Още не съм имал деца.

Линора въздъхна с престорена тъга.

— Е, последното може да бъде поправено.

Денис вече се канеше да повтори целувката, с което сигурно щеше да предизвика вълна от припадъци сред антуража на принцесата, но ги прекъсна познат глас:

— Денис! Принцесо!

Този път тъпите удари бяха два, следвани от приглушени проклетия. Линора и Денис се подадоха едновременно, като всеки се държеше за главата. Но се ухилиха веднага щом видяха кой ги вика.

— Арт!

И наистина, това бе той, заобиколен от малка тълпа л'тофи, които цъкаха възхитено, тъй като на рамото му кротко клечеше

кренегито.

Денис скочи и стисна в обятията си своя приятел.

— Значи хората на Прол най-сетне те откриха! Боях се да не съм ги объркал при описанието на платото. Всички толкова се безпокояхме за теб!

Арт почеса с пръст брадичката на мъркация прасолет.

— Всичко беше като по ноти — подхвърли небрежно той. — Готвех се вече да си направя и аз летяща машина, когато л'тофите се появиха. Ще ми се обаче да пратите вест на Магин. Ако Ваше величество позволи, ще я поканя да прескочи насам за малка ваканция. — Той се поклони на Линора. Принцесата се засмя, дотича и също го прегърна радостно.

— Между другото — продължи Арт. — Не знам дали сте чули, но се обзалагам, че ще ви бъде интересно да го знаете — момчетата на Демсен са сгащили едно малко отрядче от хора на Кремер в Северния проход. Ха познайте кой е бил с тях! Нашият стар приятел Хоск!

— Хоск!

— Ам'че да. За нещастие през нощта дяконът им се изплъзнал. Но съгледвачите задържали някакъв странен тип, който също вървял с групата. По-точно е бил пленник. Току-що го домъкнаха в палатката на принц Линзи. Знаеш ли, Денис, говори малко кат' теб. Същият странен акцент, дето и ти го гъргореше в началото. А пък заловените северняци твърдят, че и той бил магьосник!

Денис и Линора се спогледаха.

— Май ще е най-добре, ако отидеш да го видиш — рече му тя.

— Е, Брейди. Както виждам Фластер е избрал теб за мой последовател. Май не е бързал с изпращането на кавалерията.

Брейди подскочи от табуретката на която го бяха настанили, обърна се и се облещи.

— Нюел! Наистина си ти! Божичко, най-сетне да срещна събрат от Земята!

Берналд Брейди изглеждаше уморен и уплашен. Имаше няколко цицини по главата, но щом зърна Денис грейна, сякаш е видял скъпия си роден брат.

В този момент Линора и Арт влязоха в палатката. Очите на Брейди се разшириха, когато видя прасолета, кацнал върху рамото на крадеца.

Прасльо също си спомни за него, защото изсъска недоволно и дори оголи остриите си зъбки. Наложил се Арт да го изнесе навън.

Веднага след края на тази кратка сцена Брейди дотича при Денис и го сграбчи за ръкава.

— Нюел, моля те! Можеш ли да ми кажеш какво става тук? Това място е някаква лудница! Първо намирам зеватрона на парчета и твоята странна бележка. След това цялата ми екипировка започва да се държи странно. Накрая ме халосват по главата и някакъв тип, с осанка на самия министър Калумни, заобиколен от свита главорези, започва да се ровичка из нещата ми...

— Чакай, взе ли ти оръжията? Точно от това се боях — намръщи се Денис. Не стига, че иглометът му беше у Кремер, ами и това... Кой знае с какво се е въоръжил Брейди преди да цъфне тук. Нещастен параноик! С подобно въоръжение Кремер можеше да се превърне в истинска заплаха за мира.

— Всичко ми задигнаха! — оплакваше се Брейди. — Като почнеш от газовия котлон и свършиш с венчалната халка.

— Брей, да не си се оженил? И за коя? Познавам ли я?

Брейди внезапно пребледня и взе да се оглежда гузно. Явно се боеше да му каже истината.

— Ами, ти нали не се върна... и аз...

Денис изцъкли очи.

— Да не би да е *Габ*и?

— Ами да. Искам да кажа, понеже те нямаше. А пък ние открихме, че имаме толкова общи интереси.

Той загледа уплашено. Линора също изглеждаше угрижена.

Денис се засмя.

— Няма значение, Берни. Ние пък никога не сме имали нищо общо. Обзалагам се, че ти ще й подхождаш далеч повече от мен. Поздравления. Най-искрени.

Макар и неуверено, Брейди пое протегнатата ръка. Сетне премести поглед от Денис към Линора и явно взе да схваща положението.

— Така, а сега да видим как по-бързо можем да те изстреляме обратно — продължи с делови тон Денис. — Аз също ще прескоча до Земята, но само за малко. Искам да продам малко тукашни произведения на изкуството и да купя туй-онуй.

Денис вече имаше някои планове. Заради спокойствието и на двата свята, възнамеряваше да помоли Линзи да постави сигурна охрана край зеватрона, ограничавайки максимално движението през пространството. Оставаше сега да си натресат и парадокси във времето!

Но и не биваше да спира напълно търговията, от която щяха да извлекат полза и едните, и другите.

Брейди поклати глава.

— Дори да сглобим нов механизъм за връщане с частите, които си заровил, никога няма да успеем навреме. Фластер ми даде само няколко дни срок и той почти изтече! На всичко отгоре, когато се повреди люкът на шлюза, изгубих координатите на Земята!

— Аз пък ги помня добре — успокои го Денис.

— Така ли? — попита Брейди, който започваше да възвръща самообладанието си. — Значи ли това, че си научил и координатите на това побъркано място? Защото ние в лабораторията така и не успяхме да ги засечем. Просто използвахме оставената от теб програма. А сега всичко е изгубено!

— Не се безпокой. Мога да ги изчисля отново. Там е работата, че сега знам не само къде се намираме, но и *кога*.

Брейди го погледна стъписано. И Денис се зае да му обяснява.

* * *

— Спомни си всички най-важни открития на двайсети и двайсет и първи век. Несъмнено тези с най-голямо значение са в областта на биоинженерството и зеватрониката. В края на двайсети век физиката се озова в задънена улица. Абстрактни проблеми — колкото щеш, но нищо, което да доведе другите светове на една ръка разстояние от човечеството. Слънчевата система е доста пусто място, а звездите си остават безкрайно далеч. От друга страна, разкриването на тайните на ДНК направи възможно да се конструират различни жизнеспособни организми, при това с напълно приложни цели. Спомни си проектите на някои от нашите колеги в Сахарския институт — гигантски пилета, крави, които дават направо кисело мляко, дори еднорози, дракони и грифони! И най-сетне, конструирането на зеватрона, с което пътят към далечните светове и звездите вече беше проправен, веднъж и завинаги. Тъй, ако си ме слушал внимателно, опитай сега да си представиш докъде биха довели в бъдещото си развитие тези две насоки в науката. Ама в далечното бъдеще. Само след около стотина години зев-принципът ще бъде усъвършенстван и тогава цели тълпи от емигранти ще се юрнат към други светове — едни, за да ги колонизират, а други, за да живеят там така, както им харесва. Няма да влачат със себе си кой знае колко неща — само онова, което минава през люка на зеватрона. В края на краищата, защо да мъкнеш метални инструменти, когато можеш да конструираш органични помощници според собствените си желания и нужди? Саморемонтиращи се, почти разумни роботи, синтезирани от органична материя, които ще ходят на работа, ще обработват полетата и ще ти почистват къщата. Крачещи мозъци, които ще записват съобщения и ще рецитират всяко късче информация, което ти е необходимо. Свирепи, но верни като кучета гигантски „дракони“ с лазерни очи, които ще защитават колониите от всякакви въобразими и невъобразими опасности. И всички тези специализирани организми ще се „зареждат“ с храни, произвеждани в специални фабрики.

В бъдещето, колонистите няма да летят със звездолети, нито ще пренасят тежки метални машини. Защо да го правят, когато биха могли просто да прекрачат една врата и да се озоват в новия свят, където да конструират същества с всякакви функции?

* * *

Брейди се почеса по главата.

— Тук има прекалено много предположения, Нюел. Никой не знае какво ще се случи в бъдещето.

— О, аз зная — заяви усмихнато Денис. — Защото то е пред нас! Ето го нашето бъдеще, Брейди!

* * *

— Представи си група потенциални колонисти, които не вярват в ползата от машините. Да речем, че тази група открива подходящ за заселване свят, леснодостъпен през зеватрона. Спестяват за транспортна такса и след това напускат прекалено машинизираната, за изтънчените им вкусове, Земя. Настаняват се тук и нарочно затварят вратата след себе си. В началото всичко върви добре. После, неочаквано, сложните биоинженерни същества, на които толкова разчитат, започват да измират без видима причина. Всъщност накрая учените откриват причината. Това е чума, пратена от друга раса, с която човечеството си има стара вражда — кратко стълкновение някъде из пространството, преди няколко века. Наричали се „блекери“. Та блекерите избрали тъкмо този свят за полигон, където да изпробват своето ново оръжие. Те разпространили на Татир — това е името на тукашния свят — една непозната болест. Бацилът не може да убива естествено възникнали живи форми, но поражява храната на синтетичните организми. Без храна деликатните симбиоти, на чиято незаменима помощ се градяла цялата местна цивилизация, били обречени на гибел.

Учените на Татир открили твърде късно, че са обект на чужда агресия и не могли да предприемат нищо. Първи започнали да изчезват

гигантските дракони, последвани от по-дребните организми. Отчаяни, колонистите отворили наново зеватронната връзка със Земята, за да помолят за помощ.

* * *

— И какво се случило тогава? — попита Брейди, който слушаше развълнувано.

Денис сви рамене.

— Земята била твърде изплашена да не бъде заразена. Затова пратили тук мощно устройство, което да закодира зев-линията за период от, да речем, хиляда години, тоест, докато бъде открито подходящо лечение. След като машината си свършила работата, нито Земята, нито нашествениците вече можели да проникват в този свят... Но — вдигна пръст Денис — преди да го сторят, те изпратили дар!

Зад тънката стена долетя гласът на Арт.

— Струва ми се, че животинката най-сетне се успокои. Влизам при вас. А ти да стоиш мирен!

Завесата се вдигна и Арт се присъедини към тях. Прасолетът седеше на рамото му. Когато зърна Брейди пак се озъби, но нищо повече. После разпери мембраните си и литна, за да се озове в скута на Линора. Принцесата погали животинчето и то замърка доволно.

— Ние, л'тофите, никога няма да забравим последния дар от Земята, нали мое малко кренеги? — прошепна нежно принцесата.

Денис кимна мълчаливо. Опитваше се да си представи годините след неизбежния упадък на татирската цивилизация, когато почти всичко било безвъзвратно изгубено. Шепата оцелели машини ръждясали и потънали в забрава. Дори колелото било сполетяно от същата участ, тъй като повечето транспортни средства били на въздушна възглавница.

— Та както казах, почти всички специализирани организми измрели, останали само по-издръжливите представители на земната фауна и местните същества. Дори езикът започнал да се променя. Хората постепенно се връщали към примитивното съществуване и заприличали на подивели животни. Трябвало да мине доста време,

преди легендите да подпалят отново търсеция дух и искрата на гения в някои от тях.

На Земята естествено си давали сметка, че всичко това може да се случи, но рискът от зараза на цялото човечество бил твърде голям. Все пак не можели да изоставят сънародниците си на произвола и отворили вратата за последен път, преди да я хлопнат за цяло хилядолетие. През миниатюрния отвор пратили последното творение на техните изследвания, получено от кръстосването на двете най-модерни научни течения — биоинженерството и реалистичната физика.

Това, което подарили на загиващия свят, било същество, напълно имунно за болестта — същество, което не само притежавало автономен принцип на хранване, но и било надарено с *талант*. Талант, който да се разпространи из този свят и да даде възможност на обитателите му да оцелеят в предстоящите трудни времена. С течение на времето колонистите от Татир започнали да възприемат по малко от този талант. Хората, които съжителствали най-тясно с тези същества, получили най-голям дял от него. Тук ги наричат л'тофи... Струва ми се, не, уверен съм, че дори нашите съвременници от Земята биха окарачили този подарък като необяснимо чудо на природата. Но тъкмо това чудо спасило хората на тази планета. А като си помисля, че на времето го смятах за безполезно.

Брейди проследи погледа на Денис.

— *Това ли?* — той посочи втрещено прасолета. Съществото се ококори, ухили се и му показа острите си зъбки.

— Да, това — кимна бавно Денис. — Разбира се, всичко, което ти разказах, са само мои предположения, основани на тукашните легенди и предания — някои от тях датират отпреди хиляда години. Но вече съм почти сигурен, че е станало точно така. Можем само да гадаем какво представлява Земята от четирийсети век, след като тези *кренеги* съществуват тук от столетия. Може би ерата на биоинженерните търсения е отминала и отново се е възродила епохата на инструментите — вълшебни инструменти, далеч отвъд най-смелите ни представи. Ще се радвам, ако е така, тъй като според мен генното инженерство подлежи на внимателно преосмисляне — в етичен смисъл.

Денис се изправи и прегърна Линора. Принцесата го дари с една от искрящите си усмивки. Той се обърна към Брейди, решил да приключи лекцията:

— Сега бариерата към този свят е разрушена. По някаква странна прищявка на съдбата, първият контакт бе осъществен от учени от двасет и първи век, но скоро ще пристигнат и други. А когато това стане, народът на Татир трябва да е подготвен за промените. Блекерите вероятно също чакат своя шанс да довършат започнатото. Ето защо мисля да остана тук, дори след като поправим механизма и ти се прибереш у дома.

Линора го хвана за ръката.

— Това е само една от причините... — прошепна нежно тя.

Брейди изглеждаше смутен.

— Историята ти е доста убедителна, Нюел. С изключение на един момент.

— И кой е той?

— Не си ми казал какъв е *талантът*, който, ужким, притежава тази твоя животинка. Какъв е този последен дар, дето Земята го е пратила?

Денис го погледна учудено.

— О! Искаш да кажеш, че никой още не ти е обяснил тази част, така ли?

— Никой! И ще ти кажа, че не мога да търпя повече! Има нещо много объркано в този свят. Забеляза ли странното противоречие на технологии, които притежават тези хора? Не мога да разбера какво става и това ме побърква!

Денис си спомни колко пъти през всичките тези месеци на Татир се е клел да отмъсти на Брейди. Сега беше в ръцете му, но нямаше и следа от предишната злоба. Все пак, реши да си направи удоволствие с едно *мъничко* отмъщение.

— Ще те оставя сам да разбереш. Сигурен съм, че с мозък като твоя, ще откриеш скоро верния отговор. Ако го практикуваш достатъчно.

Берналд Брейди се надигна бавно, физиономията му се изкриви от гняв, когато Денис се разсмя гръмогласно. Докато разглеждаше ухилените лица на дребосъка, гадното зеленикаво същество от далечното бъдеще, на жената и на някогашния си съперник, го завладя

неприятното усещане, че познавателният процес, за който му намекваха, няма да е от най-приятните.

Издание:

Дейвид Брин. Практически ефект

Издателска къща „Камея“, София, 1998

Редакционна колегия: Д-р Юлиан Стойнов, Иван Крумов, Георги

Димитров

Редактор: Катя Петрова

ISBN: 954-834-040-2

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.